NUMĂRUL 2 VARA 2010

Galileo

science fiction & fantasy

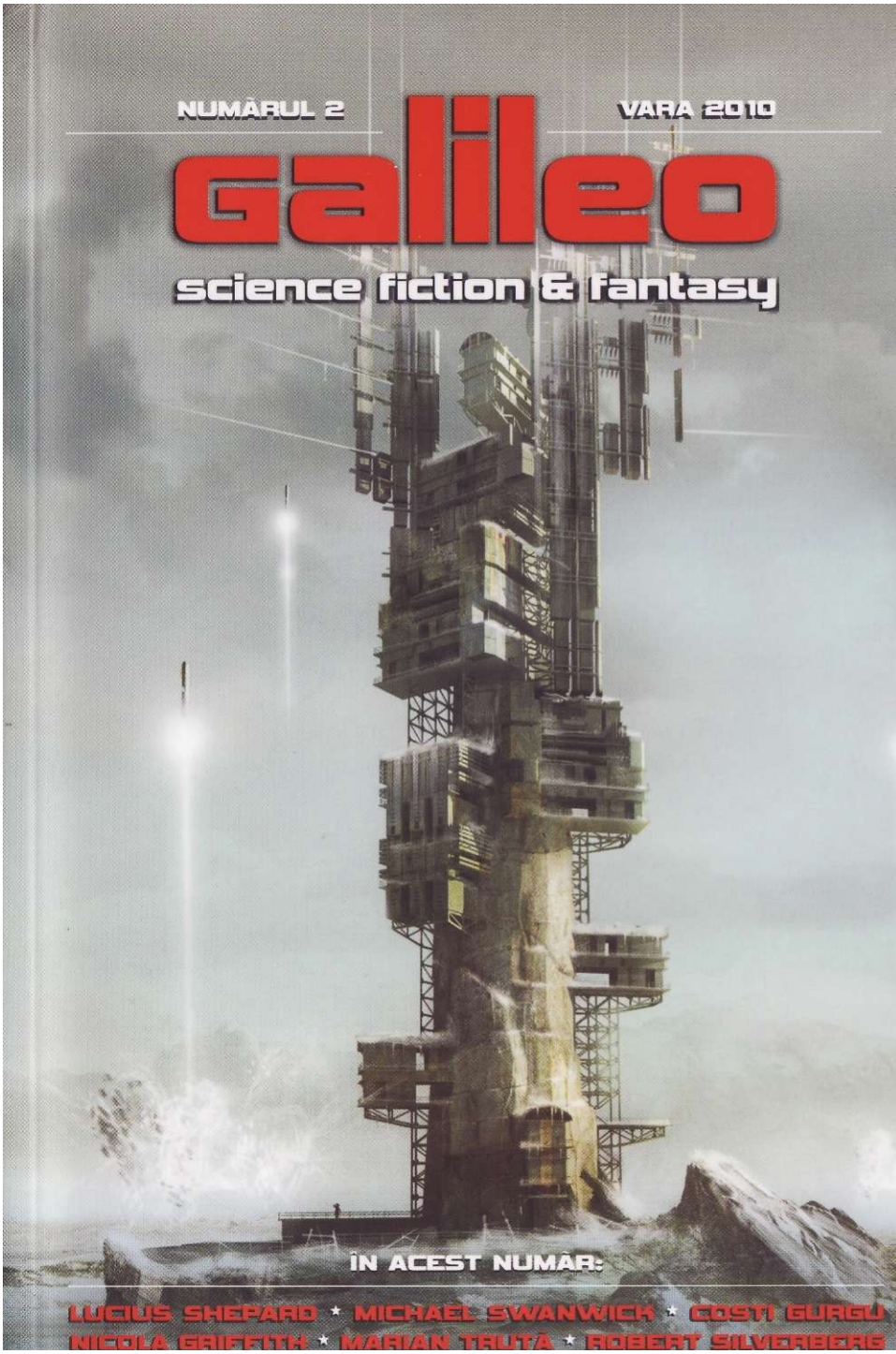

ÎN ACEST NUMĂR:

LUCIUS SHEPARD ★ MICHAEL SWANWICK ★ COSTI GURGU
NICOLA GRIFFITH ★ MARIAN TRUȚĂ ★ ROBERT SILVERBERG

NU EXISTĂ BINE. NU EXISTĂ RĂU. EXISTĂ DOAR SLUJBE BINE PLĂTIT

Compania neagră

GLEN COOK

ÎN NOIEMBRIE LA **MILLENNIUM** BOOKS

GALILEO SCIENCE FICTION & FANTASY
o publicație trimestrială editată de
MILLENNIUM BOOKS / Satu Mare

Ilustrația copertei: Adam Tredowski
http://www.tredowski.cba.pl/

ISSN 2067-7553

GALILEO SCIENCE FICTION & FANTASY
NUMĂRUL 2 / VARA 2010
GALILEO SCIENCE FICTION & FANTASY
este o publicaţie trimestrială editată de
Millennium Books / Satu Mare.
REDACŢIA:
Redactor-şef: Horia Nicola Ursu
Redactor: Michael Haulică
Prepress: Ona Frantz
Design: Vlad-Mihai Botta
Ilustraţia copertei: Adam Tredowski
DATE DE CONTACT:
Millennium Books www.revista-galileo.ro
Str. G.V. Popescu Nr. 7
440021 Satu Mare, România e-mail: officemillenniumpress.ro

Reproducerea integrală sau parţială, sub orice formă, a materialelor publicate în paginile revistei Galileo Science Fiction & Fantasy se poate face numai cu acordul scris al editorului.
Copyright © Millennium Books, 2010

SUMAR
NR. 21 VARA 2010

EDITORIAL
Horia Nicola Ursu 5 Despre profesionalism
FICŢIUNI
Michael Swanwick Costi Gurgu Nicola Griffith Marian Truţă Ştefana Cristina Czeller Florin Pîtea
7 Unde radio
3 Îngeri şi
2 molii
4 Joc în doi
8
8 Cumania
8 2010
1 Slujesc
37 Zeului-câine
1 Vânătoarea

49 de sfincşi
VIITORUL ANTERIOR
Mircea Opriţă 165 Ianus Bifrons Graham Sleight 177 Alfred Bester
DOSAR: LUCIUS SHEPARD
* * * 186 Horia Nicola Ursu 188 Lucius Shepard 193
Repere biobibliografice Interviu cu Lucius Shepard Doar parţial aici
ZEITGEIST
Cory Doctorow 223 Literatură de furat Robert Silverberg 228 Afacerea Cleve Cartmill
EDITORIAL
Horia Nicola Ursu DESPRE PROFESIONALISM

Spuneam, în editorialul celui dintâi număr al revistei *Galileo*, că.im vrea să realizăm o publicaţie cu o ţinută profesionistă. I le-mi îngăduit, în rândurile de faţă, să vă explic ce înţeleg eu prin profesionalism, atunci când e vorba de aria noastră de desfăşurare, cea a literaturii.

Am să îi iau drept exemplu pe cei care semnează povestirile şi eseurile din acest număr. Mircea Opriţă şi-a trimis lextul despre Camil Baciu cu o promptitudine pe care nu pot decât să i-o invidiez, pe când numărul 1 nici nu venise încă de la tipar. Lui Marian Truţă – al cărui talent îl apreciez enorm, dincolo de diferenţele noastre ocazionale de opinie, altminteri futile – i-am cerut o povestire şi i-am propus un contract; scriitorul şi-a onorat promisiunea, trimiţându-ne textul la termen, corectat atent. Pe Costi Gurgu l-am vrut cu „îngeri şi molii", povestirea sa publicată iniţial într-o antologie apărută la o editură majoră din Statele Unite; pentru că semnase un contract de exclusivitate cu editorii antologiei americane, ne-a permis să îi publicăm povestirea de-abia după împlinirea unui an de la publicarea iniţială; un contract se respectă în orice condiţii. Lui Lucius Shepard i-am solicitat un interviu pentru a-i introduce extraordinara poveste. Mi-a spus că nu poate răspunde pe loc, dar mi-a dat un termen până la care avea să îmi trimită răspunsurile; în ziua respectivă, dis-de-dimineaţă, mesajul lui Lucius Shepard mă aştepta,

cuminte şi complet. Robert Silverberg a citit despre Galileo pe o listă de discuţii moderată de Paul Di Filippo, cu care am colaborat la realizarea primului număr; dornic să-şi vadă opera tradusă în cât mai multe limbi, ne-a contactat şi şi-a oferit cu generozitate sprijinul; aşa se face că, începând din acest număr, Robert Silverberg va avea o rubrică permanentă în *Galileo*.

Ce vreau să subliniez cu aceste exemple? E simplu: dincolo de banii pe care îi primeşte pentru ceea ce face, neluând în calcul circulaţia mai restrânsă sau mai extinsă a publicaţiei cu care colaborează, un scriitor profesionist îşi va confirma renumele prin atitudinea pe care o are faţă de cerinţele editorului, prin grija cu care tratează, dincolo de ultimul punct, opera proprie, prin atenţia pe care o acordă contactului permanent cu cititorii. Dincolo de valoarea literară a operei unui scriitor, bunul renume al acestuia depinde în primul rând de atitudinea pe care o are faţă de meseria de scriitor, indiferent dacă aceasta este sau nu sursa lui primară de venituri. Din fericire – şi s-ar putea ca acest lucru să le pară ciudat acelora care încă mai cred că scriitorul trebuie să fie un geniu neînţeles, bântuit de angoase existenţiale, rupt de realitate şi trăitor în sferele înalte – atitudinea profesionistă este direct proporţională cu valoarea literară. Am avut ocazia să constat acest lucru în repetate rânduri: nu e o excepţie, ci o regulă.

Cu astfel de scriitori e o plăcere să colaborezi, în calitate de editor. Şi, indiferent care va fi reacţia unui cititor sau a altuia faţă de ceea ce scriu aceştia, de un lucru poţi fi sigur: că ai făcut cea mai bună alegere luându-i drept colaboratori, oferindu-le pagina drept vitrină pentru creaţiile lor.

FICŢIUNI

Considerat a fi unul dintre cei mai importanţi autori de proză scurtă SF din Statele Unite, Michael Swanwick (născut în 1950) are în palmares toate premiile importante ale genului: Hugo, Nebula, Locus, Sturgeon. Nuvela de faţă i-a adus în 1996 premiul World Fantasy.

Michael Swanwick UNDE RADIO

Umblam cu capul în jos pe firele de telefon, sub picioarele mele cerul era rece şi monoton, cu doar câteva stele poetice risipite pe ici, pe colo, şi mi-a trecut prin cap că este de ajuns un singur moment de slăbiciune ca să fac un pas greşit şi să mă prăbuşesc pentru vecie în noapte. M-a cuprins atunci un soi de furie şi am început să fug.

Am făcut firele să cânte. Acestea au sărit şi s-au umflat deasupra mea, când am trecut în goană pe lângă birtul lui Ricky şi am început să urc dealul. Pe lângă vechea fabrică de ciocolată şi cea de panouri publicitare. Pe lângă magazinele de cosmetice, pe lângă A.J. Lalourse Motoare Electrice-Controale-Piese. Apoi, acolo unde panta devenea mai abruptă, de-a lungul şirului unduitor de case identice care se întindea pe jumătate de kilometru până la Ridge. De două ori am depăşit nişte trecători, cocoşaţi şi grăbiţi, care îşi ţineau cu obstinaţie capetele în jos, plecaţi să facă nişte comisioane de neînţeles. Nu m-au observat, desigur. Ei nu mă observă niciodată. Antena era vizibilă de aici. Se vedeau şi Cele Şapte

Surori, împodobite cu lumini roşii, agăţate de pământ ca stalactitele.

— Unde fugi, micuţule? a şoptit un turn cu vocea plină de paraziţi. Cred că era Hegemone.

— Du-te dracului, am spus fără să-mi încetinesc ritmul, şi au chicotit cu toţii.

Maşinile huruiau. Era ţinutul viroagelor, dar cu toate acestea acolo se construise, şi marginea drumului, prea abruptă şi stâncoasă pentru a fi dezvoltată, fusese abandonată copacilor şi gunoaielor. Ambalajele de hamburgeri şi pungile albe de plastic foşneau peste tot. Fugeam cât mă ţineau puterile.

Cam cu o stradă înainte de Ridge m-am împiedicat şi a fost cât pe ce să cad. Am lovit cu braţul un stâlp de telefon şi am reuşit să mă prind la timp. Îngrozit de propria-mi neatenţie, am rămas agăţat acolo, ameţit şi speriat. Deasupra capului meu pământul era negru ca smoala, un acoperiş metalic, dar cu toate acestea nerăbdător ca un câine de vânătoare să sară pe mine, să

mă zdrobească, să mă facă una cu neantul. M-am holbat la el, înspăimântat.

Cineva mi-a strigat numele.

M-am întors. O siluetă neclară, albastră, agăţată de o antenă de televiziune, în vârful unui duplex mic şi decorat cu cărămizi. Văduva lui Charlie. A întins un braţ care a sclipit argintiu peste strada Ripka. M-am întors să văd ce vine în urma mea.

Era Râşniţa de Cadavre.

Când şi-a dat seama că am zărit-o a mai scos câteva picioare, şi-a întins capul ţuguiat şi a tras un urlet care a ricoşat din stratul Heaviside. Am simţit că îmi îngheaţă sângele inexistent.

Cuprins de panică, m-am ţinut bine şi am fugit spre Ridge, unde eram în siguranţă. Aveam un ascunziş în vechiul Roxy şi, după ce treceam prin zid, Râşniţa de Cadavre nu mai putea veni după mine. De ce era aşa, habar n-aveam. Dar înveţi regulile dacă vrei să supravieţuieşti.

Am fugit. În mintea mea le auzeam pe Cele Şapte Surori cloncănind şi clevetind între ele, emiţând unde radio şi semnale TV pe mai multe frecvenţe. Indiferente la suferinţa mea.

Râşniţa de Cadavre se agita pe fire, cu cele o sută de picioare ascuţite ale sale. Am simţit valul ionic pe care l-a împins spre mine când am ajuns la intersecţia dintre Ridge şi Leverington. Maşinile se opreau la pompele de benzină de la benzinăria Atlantic. Adolescenţii stăteau în faţă la A-Plus Mini Market, aruncând în stradă ţigările pe jumătate fumate, bătând din picioare ca nişte mânji, aşteptând să se întâmple ceva. Nu m-am putut abţine să nu simt un mare dispreţ pentru ei. Absolut toţi erau preocupaţi de examene şi droguri şi coşuri, şi absolut toţi erau confortabil baricadaţi în spatele unor fortăreţe greoaie de carne.

Mă aflam la câţiva metri de casă. Roxy era un cinematograf mare şi vechi, dărăpănat şi transformat pe jumătate în teren de skateboard, care aproape imediat a dat faliment. Dar a fost cândva un loc minunat, şi

ornamentele din teracotă erau încă acolo: brâie şi zeităţi marine, feţe mari, umflate, ce suflau în nişte naiuri, chitare, flori şi balauri cu două picioare. Am traversat bulevardul pe un fir mort de telefon, subţire ca o pânză de păianjen, dar încă utilizabil.

Aproape am ajuns.

Apoi creatura a sărit pe mine, cu un urlet de turbare electromagnetică ce le-a adus la tăcere pentru o clipă chiar şi pe Surori. S-a prăbuşit pe partea mea, o furtună de cuţite şi furie dusă la extrem, cu ghearele şi cârligele scoase.

M-am agăţat de o bridă ruginită de pe peretele cinematografului.

Prea târziu! înăuntrul meu a explodat durerea, o perdea albă de greaţă. Într-o clipă am pierdut numele celei de-a doua fiice, o dimineaţă de aprilie când lumea era nouă şi eu aveam cinci ani, nopţile pierdute în sălile pline de fum din Politehnica Rensselaer, rânjetul buhăit al Bătrânului Cumâlcheamă, neamţul care locuia pe strada LaFountain, durerea vie a unei glezne scrântite în depozitul de la Banana Republic, partida de pescuit împreună cu tata pe o plută galbenă din cauciuc, pe Lacul Champlain. Au dispărut toate, plus încă o mie de alte lucruri, aspirate, distruse, fără posibilitatea de a le recupera.

Furios ca un animal rănit, am ripostat. Fragmente respingătoare de substanţă s-au împrăştiat sub pumnul meu. Râşniţa de Cadavre s-a ridicat să mă zdrobească şi am căutat disperat pe bâjbâite. Ceva a cedat şi s-a rupt.

Apoi am trecut prin zid şi am fost în siguranţă printre lilieci, în întuneric.

— *Cobbl* a urlat Râşniţa de Cadavre.

Şfichiuia cu sălbăticie înainte şi înapoi, cercetând cu membrele şi dinţii zidurile de cărămidă, agitată ca vântul de martie, imprevizibilă ca un fulger globular.

Pentru moment, eram în siguranţă. Dar apucase o parte din mine, o torturase şi o făcuse parte din ea însăşi. Nu mă mai puteam amăgi cu gândul că o să plece pur şi

simplu.

— Co-hooo-hobb!

Mi-a pronunţat numele sacadat, ca un robot. Avea o voce urâtă, răguşită. M-am simţit murdărit doar ascultându-o.

— Co – pauză – oobb!

Stupefiat şi îngrozit, am bâjbâit pe acoperişul curbat, din tablă, al cinematografului, până am găsit o zonă fără lilieci. M-am prăbuşit, epuizat şi trist.

— Co o o o bh!

Cum mă găsise? Crezusem că am lăsat-o în urmă, în Manhattan. Zborul meu pe liniile de înaltă tensiune să fi lăsat vreo urmă? Posibil. Şi încă o dată, poate avea vreo legătură deosebită cu mine. Trebuie să fi renunţat la o pradă mai uşoară, dacă m-a urmat până aici. Ceea ce însemna că are pică pe mine. Poate am cunoscut Râşniţa de Cadavre pe vremea când era o fiinţă umană. Poate cândva am însemnat mult unul pentru celălalt. Poate am fost iubiţi. Era posibil. Lumea este un loc mai ciudat decât credeam eu.

M-a cuprins atunci groaza faţă de existenţa mea, o înţelegere acută a mizeriei în care dăinuiam, a pericolului care mă înconjura şi a misterului întunecat ce forma universul meu. Am plâns pentru tot ceea ce pierdusem.

Într-un final s-a ivit soarele, ca remorca personală a lui Dumnezeu, şi, cu un trâmbiţat triumfător de trompete cromate ne-a trimis pe noi, creaturile nopţii, la culcare. Când mori, mai întâi lumea se întoarce cu susul în jos. Te simţi copleşitor de dezorientat şi ai o senzaţie stranie care nu este o simplă durere, în timp ce ultimul fir care te leagă de corpul tău se rupe, după care aluneci afară din corpul fizic şi cazi de pe planetă.

În timp ce cazi, te rarefiezi. Substanţa din care eşti făcut se dilată şi se subţiază, strălucind din ce în ce mai slab pe măsură ce viteza ta creşte. Atât cât se poate spune, este un proces care nu se opreşte vreodată. Mai slab, mai subţire, mai rece… până când fuzionezi cu substanţa tuturor celor care au murit, te întinzi perfect uniform spre

vidul universal care tinde continuu, dar nu ajunge niciodată la zero absolut. Priveşte cu atenţie, cerul este plin de Morţi.

Nu toţi cad. Unii sunt mai rapizi în gândire, sau au destul noroc să menţină o legătură subtilă cu existenţa pământeană. Eu am fost unul dintre cei norocoşi. Lucram noaptea târziu la un proiect, când am făcut infarct. Biroul era pustiu. În tavan exista o plasă metalică prinsă în tencuială, şi asta m-a salvat.

Prima reacţie în faţa morţii este negarea. Nu se poate întâmpla, m-am gândit. Am căscat gura spre podeaua unde căzuse corpul meu şi unde urma să stea nedescoperit până dimineaţă. Propriul meu cadavru, palid şi fără vlagă, purtând o cravată cu însemnele firmei şi o vestă gri din angora. Un Rolex din aur, accesorii de birou Sharper Image, şi m-am gândit, bineînţeles: pentru asta am murit? Prin care mă referem, desigur, la întreaga mea viaţă.

Aşa că, într-o stare de criză personală şi ontologică, am cutreierat tavanul spre locul unde se afla un vechi tub pneumatic, scos şi umplut cu tencuială în urmă cu peste cincizeci de ani. Am căzut de la etajul şaptesprezece la douăzeci şi cinci, prilej cu care am învăţat multe lucruri. Zdruncinat, speriat şi gata să înţeleg de câtă prudenţă este nevoie în viaţa de după moarte, m-am dus la o fereastră să privesc lumea de afară. Când am încercat să ating geamul, mâna mi-a trecut prin el. Am sărit înapoi. Precaut, m-am aplecat să-mi scot capul în noapte.

Ce experienţă minunată este Times Square atunci când eşti mort! Este de zece ori mai multă lumină decât vede o persoană în viaţă. Toate lucrurile metalice vibrează. Firele electrice sunt ca nişte zgârieturi fine în aer. Neoanele cântă. Lumea este plină de prezenţe şi ţipete ciudate. Totul se schimbă, din frumos în mai frumos.

Ceva ce semăna cu un balaur de fum se ridica în Square. Dar l-am pierdut printre atâtea alte minuni, aşa că nu m-am mai gândit la el. Din nou, noapte. M-am trezit cu muzica celor de la Led Zeppelin în minte. *Stairway to*

Heaven. Din nou. Între piesele celor de la Dead Milkmen poate fi o pauză lungă.

— Deşteptarea, mititelule, a fredonat una dintre Surori. (Ciudat cum uneori se interesează personal şi îndeaproape de noi, iar alteori ne ignoră complet.) Sunt Eufrosina, vă prezint buletinul meteo cu ochii roşii. Prognoza este schimbătoare, cu şanse de disperare existenţială. Nu ieşiţi din casă diseară, dacă ştiţi ce este bine pentru dvs. într-o oră va începe să fulgere.

— Nu este sezonul fulgerelor, am spus.

— Vai de mine. Să informez vremea?

Începusem să îmi dau seama că, deşi la trezire mi se păruse a fi aura întunecată a Râşniţei de Cadavre, era de fapt frontul de presiune înaltă al unei furtuni ce se apropia. Primii stropi de ploaie au răpăit pe acoperiş. Vântul s-a înteţit şi ploaia a devenit mai puternică. Un tunet a mârâit în depărtare.

— Du-te-n…

Un râset uşor a tremurat cu o frecvenţă supersonică şi a dispărut.

Ascultam ploaia de sub picioare când un trăsnet a bubuit, întorcându-mă pe dos pentru o fracţiune de secundă, apoi s-a rostogolit voios, stingându-se. În momentul care a urmat trăsnetului, pereţii au devenit transparenţi şi lumea era făcută din sticlă, cu secretele la vedere. Dar înainte de a putea înţelege, pereţii au devenit din nou opaci şi consecinţele răutăcioase ale trăsnetului au dispărut ca zâmbetul unui nebun în noapte.

În permanenţă, Cele Şapte Surori râdeau şi cântau, ţipând de bucurie de câte ori se aprindea un fulger şi încropind poezii absurde din urlete, şuierături şi paraziţi. Într-un moment de acalmie temporară, murmurul monoton al unei unde purtătoare m-a copleşit. Părea a fi Phaenna. Dar în loc de vocea sa, am auzit doar nişte suspine îngrozitoare.

— Văduva? am întrebat. Tu eşti?

— Nu te poate auzi, a tors Phaenna. Ai noroc, sunt aici să te aduc la viteza normală. Un fulger a lovit

transformatorul de lângă casa ei. Trebuia să se întâmple, mai devreme sau mai târziu. A prins-o Nemesis al tău – ceea ce tu numeşti Râşniţa de Cadavre, ce poreclă drăguţă, apropo.

Nu avea nicio logică.

— De ce să o vâneze Râşniţa de Cadavre?

— De ce de ce de ce de ce? a cântat Phaenna, o frântură dintr-o baladă pop sau cam aşa ceva. Nu ai primit răspunsuri cât ai fost în viaţă, ce te face să crezi că vei primi vreunul *acum*?

Suspinele continuau.

— Poate să mai stea, am spus. Râşniţa de Cadavre nu o să… Hei, stai. Nu au racordat-o la cablu de curând? încerc să îmi imaginez. Linii de telefon pe de o parte, fire electrice pe de alta, cablu. Poate scapă nevăzută.

Suspinele s-au domolit, după care s-au înteţit într-o tânguire de disperare foarte nefirească pentru Văduvă.

— Tipic, a spus Phaenna. Nu ai nici cea mai mică idee despre ce vorbeşti. Fulgerul ţi-a schimbat protejata. Du-te şi convinge-te singur. M-am enervat.

— Ştii foarte bine că nu pot…

Atenţia Phaennei a fost distrasă şi unda purtătoare a dispărut. Cele Şapte Surori sunt capricioase din acel punct de vedere. De data aceasta, totuşi, a fost la fel. În niciun caz nu mă duceam acolo să văd acea monstruozitate. Nu puteam. Şi sunt recunoscător pentru faptul că nu trebuia să mărturisesc asta.

Am stat mult timp şi m-am gândit la Râşniţa de Cadavre. Chiar şi aici, apărat de zidurile solide ale cinematografului, doar gândul era de-ajuns să mă paralizeze. Am încercat să îmi imaginez prin ce trecea Văduva lui Charlie, despărţită de acest monstru doar printr-o perdea subţire de cărămidă şi mortar. Simţind radiaţia puternică a răutăţii sale… Era mai mult decât puteam să vizualizez. În cele din urmă am renunţat şi m-am gândit în schimb la prima mea întâlnire cu Văduva.

Venea de la Roxborough cu braţele întinse, imaginea răsturnată a unui copil care imită mersul pe sârmă.

Punându-şi un picior în faţa celuilalt cu deliberată concentrare, scrutând sârma de dinaintea ei cu atâta prudenţă, încât se afla la mai puţin de o stradă depărtare atunci când m-a văzut.

A ţipat.

Apoi a alergat drept spre mine. Eram cu spatele la staţia transformatorului – nu era loc de scăpare. M-am ferit când s-a oprit împleticindu-se.

— Tu eşti! a strigat ea. O, Doamne, Charlie, ştiam că o să te întorci la mine, am aşteptat atât de mult, dar nu m-am îndoit niciodată de tine, niciodată, putem să…

S-a năpustit înainte, ca şi cum ar fi vrut să mă îmbrăţişeze. Privirile ni s-au întâlnit.

Toată bucuria ei a pierit.

— Ah, a spus ea. Nu eşti tu.

Am început să mă relaxez puţin, dar încă mai vibram de energie şi frică. Mintea mea era un vulcan de contradicţii. Nu-mi aminteam aproape nimic din existenţa mea postmortem. Fragmente, bucăţi de sfaturi de la morţii mai vechi, o îngrozitoare confruntare cu… ceva, o creatură sau un fenomen care mă făcuse să fug din Manhattan. Nu ştiam dacă din cauza acestui eveniment sau a tensiunii teribile a acelei autostrăzi radiante fusesem golit de experienţă.

— Eu sunt, am protestat.

— Ba nu, nu eşti tu. (Privirea ei era neplăcut de sinceră.) Nu eşti şi nu ai fost niciodată Charlie. Eşti doar o urmă din ceea ce a fost cândva un bărbat, unul nu foarte bun.

S-a întors. Mă părăsea! în starea mea de confuzie, am simţit o asemenea disperare cum nu mai simţisem niciodată.

— Te rog… am spus.

S-a oprit.

O lungă tăcere. A urmat ceea ce la o femeie în viaţă ar fi fost un suspin.

— Ai crede că eu… eh, nu contează. A întins mâna, şi cum eu nu am prins-o, a zis: Pe aici.

Am urmat-o pe Main Street, prin micul canion al districtului de afaceri, spre un restaurant de la marginea oraşului. Acesta se afla vizavi de Hubcap Heaven şi era străjuit pe ambele părţi de un morman de rable. Restaurantul era închis. Ne-am aşezat pe acoperiş.

— Aici a ajuns maşina după ce am murit, a spus ea, arătând spre rable. S-a întâmplat imediat după ce am primit acel telefon în legătură cu Charlie. Am stat până târziu şi am băut, şi după o vreme mi-a trecut prin cap că poate s-au înşelat, poate au făcut o greşeală teribilă şi el nu a murit cu adevărat, înţelegi? Poate era în comă sau ceva de genul ăsta, un diagnostic greşit, l-au confundat cu altcineva, cine ştie? în spitale se întâmplă atâtea lucruri groaznice. Se fac atâtea greşeli. Am ajuns la concluzia că trebuie să mă duc şi să lămuresc lucrurile. Nu aveam timp de cafea, aşa că m-am dus la dulăpiorul cu medicamente şi am înghiţit la întâmplare un pumn de pastile, gândindu-mă că poate unele din ele mă vor ţine trează. După aceea m-am urcat în maşină şi am plecat spre Colorado.

— Dumnezeule.

— Habar n-am cu ce viteză mergeam – totul a fost în ceaţă după ce m-am ciocnit. Cel puţin, nu am luat pe nimeni cu mine, slavă Domnului. A existat un moment îngrozitor de confuzie şi durere şi mânie, după care m-am trezit întinsă pe podeaua maşinii, cadavrul meu se afla la doar câţiva centimetri sub mine, pe tavan. (A tăcut o clipă.) Primul meu impuls a fost să mă târăsc afară prin fereastră. Din fericire, nu am făcut-o. (Altă pauză.) Mi-a luat aproape o noapte să ies din curte. A trebuit să merg de la o rablă la alta. Să sar peste nişte goluri. A fost un coşmar.

— Mă surprinde că ai avut prezenţa de spirit să rămâi în maşină.

— Moartea te trezeşte rapid.

Am râs. Nu m-am putut abţine. Şi, fără cea mai mică ezitare, mi s-a alăturat şi ea. A fost un moment cald, plăcut, primul de nu mai ştiu când. Ne stârneam unul pe celălalt, râzând din ce în ce mai tare, veselia noastră adunându-se până când a umplut de purici toate ecranele

televizoarelor pe o rază de un kilometru.

Apărarea mea era la pământ. M-a prins de mână.

M-au năpădit amintirile. A fost prima ei întâlnire cu Charlie. El era electrician. Vecinul ei îşi renova casa. Ea lucra în curte şi el a început o conversaţie. După aceea, i-a dat întâlnire. S-au dus la o discotecă din hotelul Adam's Mark de pe City Line Avenue

Pe atunci, ea nu era dornică să înceapă o relaţie. Încă se refăcea după o poveste scârboasă cu un bărbat însurat care s-a gândit că, dacă nu este disponibil pentru ceva permanent, atunci o poate transforma în proprietatea sa. Dar, când Charlie a sugerat să se ducă la maşină să bea o cola – se întâmpla în anii '70 – ea a fost de acord. El oricum urma să îi facă avansuri, mai devreme sau mai târziu. Puteau foarte bine să rezolve problema mai devreme, ca să le rămână mai mult timp de dansat.

Numai că după ce au terminat de vorbit Charlie a şocat-o, luându-i mâinile şi sărutându-le. Pe vremea aceea, ea lucra la un atelier de ceramică din Bucks County, şi avea mâinile roşii şi aspre. Era foarte sensibilă în legătură cu ele.

— Ce mâini frumoase, a murmurat el. Ce mâini frumoase, frumoase.

— Râzi de mine, a protestat ea, jignită.

— Ba nu! Sunt mâini care fac atâtea lucruri, şi au fost modelate de lucrurile pe care le-au creat. Aşa cum pietrele dintr-un râu sunt modelate de apa care trece peste ele. Aşa cum uneltele sunt modelate de activitatea lor. Un ciocan este frumos, dacă este un ciocan bun, şi mâinile tale sunt la fel.

Ar fi putut să o tragă pe sfoară. Dar ceva în vocea lui, în gesturile lui, spunea nu, el chiar vorbea serios. I-a strâns mâinile într-ale lui şi a văzu că şi ale lui erau frumoase. Brusc, s-a bucurat că n-a încetat să ia anticoncepţionale când s-a despărţit de Daniel. A început să plângă. Partenerul ei părea speriat şi încurcat. Dar ea nu se putea opri. Toate lacrimile pe care nu a putut să le verse în ultimii doi ani au început să curgă ca un şuvoi, de

neoprit.

Charlie, băiete, s-a gândit ea, ai noroc.

Toate astea într-o clipă. Mi-am retras mâinile, întrerupând contactul.

— Nu face asta! am strigat. Să nu mă mai atingi niciodată!

— Nici pentru mine nu a fost plăcut, a spus Văduva cu dispreţ. Dar am vrut să văd cât de multe îţi aminteşti despre viaţa ta.

Naiv din partea mea însă am fost şocat să realizez că transferul de amintiri avusese loc în ambele sensuri. Dar înainte să izbucnesc cu violenţă, a spus:

— Nu a rămas prea mult din tine. Eşti doar un fragment dintr-un bărbat, zdrenţe şi petice, mai nimic. Nu-i de mirare că eşti atât de speriat. Ai ceea ce Charlie numeşte un slab raport semnal-zgomot. Ceea ce s-a întâmplat în New York aproape te-a distrus.

— Asta nu-ţi dă dreptul să…

— O, stai liniştit. Trebuie să ştii asta. Viaţa este simplă, pur şi simplu mergi înainte. Moartea însă este complexă. Este atât de greu să te ţii strâns şi atât de uşor să renunţi. Tentaţia există mereu. Crede-mă, ştiu asta. În Roxborough eram cinci, şi unde sunt ceilalţi acum? Doi au venit prin Manayunk, primăvara trecută, şi au dormit un anotimp întreg în aer liber sub un pod şi au dispărut şi ei. Este greu să îi ţii laolaltă. Într-o zi, stelele încep să îţi cânte, iar a doua zi începi să le asculţi. După o săptămână, începi să le înţelegi. Reacţionezi pur şi simplu la evenimente – asta nu-i de-ajuns. Dacă vrei să te opreşti, trebuie să ştii de ce o faci.

— Şi tu de ce o faci?

— Îl aştept pe Charlie, a spus ea, simplu.

M-am întrebat de câţi ani aştepta. De trei? De cinci? Oare cât de mult era posibil să stai? Chiar şi în starea mea nervoasă şi confuză, ştiam că este mai bine să nu întreb. În sinea ei, probabil, ştia la fel de bine ca şi mine că Charlie nu venea.

— Numele meu este Cobb, am spus. Al tău?

A ezitat şi apoi, cu o privire oblică, ciudată, a spus:

— Sunt văduva lui Charlie. Asta e tot ce contează.

Este singurul nume pe care mi i-a spus, şi pentru mine Văduva lui Charlie i-a rămas numele de atunci înainte. M-am rostogolit pe spate, pe acoperişul din tablă şi mi-am întins mâinile şi picioarele, ca fantoma unei stele de mare printre lilieci.

— Un fragment, a zis ea despre mine, zdrenţe şi petice. Nu-i de mirare că eşti atât de speriat!

În atâtea luni de când mă bălăcesc în răstoaca asta a reţelei de electricitate, nu m-a tratat niciodată altfel decât cu o condescendenţă aflată la limita cu dispreţul.

Aşa că am ieşit afară, în furtună.

Ploaia nu era nimic. Trecea prin mine. Dar erau rafale de vânt pline de ioni care mă puteau arunca de pe fire, şi transformatorul de lângă casa Văduvei ardea cu o flacără albastră violentă, actinică. Era un jet de energie, o stea luminoasă, orbitoare, adusă pe pământ. Un fulger m-a deschis, m-a întors pe dos şi m-a făcut la loc înainte de a apuca să reacţionez.

Râşniţa de Cadavre era vizibilă din cinematograf, dar, între transformatorul în flăcări şi metamorfoza creaturii, m-am aflat la o stradă distanţă de monstru înainte de a înţelege exact ce vedeam.

Se hrănea din transformatorul muribund, absorbind energia cu atâta lăcomie încât pulsa ca un ţânţar care suge sânge. Aripile enorme din plasmă se umflau pe ambele părţi, transparente şi de un albastru fierbinte. Se arcuiau în jurul casei Văduvei, ca un zid circular, neîntrerupt. În punctele de rezonanţă scoteau în afară nişte versiuni mai puţin detaliate ale Râşniţei, ca nişte santinele, toate cu faţa spre Văduvă.

Înconjurând-o cu un inel înţepător de electricitate şi ranchiună.

M-am retras o stradă, deşi aparent flacăra transformatorului mă ascundea de Râşniţa de Cadavre, care stătea la locul ei, holbându-se oarbă înăuntru. De trei ori am dat cocol casei de la distanţă, căutând o intrare. Un

cablu nepăzit, un gard din fier forjat, orice bucată întreagă din metal, mai înaltă sau mai joasă, la care să nu poată ajunge Râşniţa de Cadavre.

Nimic.

În cele din urmă, pentru că nu aveam altă alternativă, am intrat în casa de vizavi, care era cel mai bine apărată de transformatorul ce erupea. O linie de electricitate m-a dus până la mansardă. De acolo, am coborât prin sistemul electric până la al doilea şi primul etaj, şi tot aşa până la subsol. Am zărit în goană un bărbat adormit pe o canapea, în faţa televizorului. Acesta era oprit, dar încă mai păstra o sarcină remanentă. Stătea liniştit, încrezut, plin de energii furate. Dacă amărâtul de pe canapea ar fi putut să vadă ce vedeam eu, nu ar mai fi deschis niciodată televizorul. Ajuns la subsol, m-am mutat de la maşina de spălat la priza principală de apă. Călare pe conductă, mi-am adunat tot curajul şi m-am aruncat cu capul în pământ.

Era întuneric beznă. Am înaintat încet pe conductă, cuprins de un fel de panică. Nu puteam vedea nimic, nu puteam auzi nimic, nu puteam mirosi nimic, nu puteam pipăi nimic. Nu simţeam decât conducta metalică sub mâinile mele. Dincolo de zid, conducta se termina într-un teu, unde cotea spre un circuit derivat, pe sub alee. L-am urmat înspre stradă.

Era îngrozitor: ca o sufocare prelungită la nesfârşit. Ca şi cum aş fi fost înfăşurat într-o cârpă neagră. Ca şi cum m-aş fi înecat în cerneală. Ca şi cum aş fi fost înăbuşit fără zgomot în vidul dintre stele. Ca să-mi distrag atenţia, m-am gândit la tata.

Când era tânăr, călătorea prin radio între oraşe. În timp ce conducea pe autostrăzile întunecate şi de obicei pustii, învârtea de buton înainte şi înapoi, înainte şi iar înapoi până găsea un post de radio. După aceea, îşi lua mâna şi aştepta logo-ul acelui post. Asta îi arăta cu aproximaţie unde se afla – pe lângă Albany, de exemplu. Un semnal brusc care intra puternic şi apoi se transforma pe neaşteptate în scârţâieli şi şuierături sinistre era

O întâmplare a ionosferei, la o distanţă imposibilă şi uşor de

1 recut cu vederea. Unul care creştea treptat şi apoi scădea imediat însemna că a zgâriat marginea frecvenţei unui post. După care semnalul creştea şi era mai puternic în timp ce pătrundea în aria sa de acoperire, creştea, slăbea şi se transforma în paraziţi şi tăcere. Era la nord de Troy, să zicem, şi se simţea bine. Începea să caute următorul post.

Puteai în felul acesta să conduci pe tot continentul, să treci din aproape în aproape prin posturile locale de radio şi să te acordezi cu geografia nopţii.

Am rememorat de trei ori acea amintire, şlefuind-o şi îmbunătăţind-o, până când circuitul derivat s-a terminat brusc. Am bâjbâit cu o mână în faţa mea, dar nu am găsit nimic.

Ajunsesem la capătul conductei principale. Într-un moment de panică, m-am temut că am dat de beton sau cărămidă sau chiar de una dintre acele conducte din cedru puse prin i raş în secolul nouăsprezece, ale căror urme încă se mai găsesc pe ici, pe colo, sub pavaj. Dar, printr-un noroc chior, sistemul fusese instalat în acea fereastră îngustă de timp în care conductele erau din fier forjat. M-am târât pe dedesubtul ei şi. ipoi m-am întors, căutând circuitul derivat care ducea la casa

Văduvei. Erau o mulţime de prostii sub stradă. De mai multe ori am rămas blocat de conductele de gaz ori de ţevile de mare presiune pentru gurile de incendiu, şi a trebuit să mă strecor cu neîndemânare pe lângă ele. În cele din urmă am găsit circuitul şi am început iarăşi dureroasa călătorie din mijlocul străzii.

Când am ajuns în pivniţa Văduvei eram terminat nervos. Mi-am dat seama că nu-mi mai aminteam numele tatălui meu. Eram varză, ce mai! M-am căţărat pe sistemul electric, cercetând fiecare încăpere şi spionând fără să vreau familia care cumpărase casa după moartea ei. În bucătărie, un tip durduliu cu mânecile ridicate, băgat până la coate în chiuvetă, spăla supărat vasele la lumina

lumânării. O femeie, care cu siguranţă era nevastă-sa, fuma foarte expresiv în spatele lui, inhalând adânc fumul şi apoi scoţând rotocoale pline de ură. La etajul al doilea o preadolescentă ţinea strâns o pisică neagră cu pete galbene care se zbătea să scape, şi plângea în blana ei. În camera următoare un tânăr stătea pe patul său cu căştile la urechi, un walkman în poală şi privind ca un orb pe fereastră, spre transformatorul în flăcări. Văduva nu era la niciun etaj.

Cum oare, m-am întrebat, a putut să suporte acest cuptor entropie al şirului de case identice destinate clasei muncitoare, să fie mereu ca un voyeur la banchet, să privească cum îşi iroseşte viaţa? Urma ei era peste tot, dar prezenţa se eschiva, începusem să cred că, de disperare, se abandonase cerului, când am găsit-o în pod, strângând firul care ducea la antenă. A privit în sus, uimită de apariţia mea neaşteptată.

— Vino, am spus. Ştiu o ieşire.

Cu toate acestea, la întoarcere nu am mai găsit drumul pe care venisem. Nu atât datorită dificultăţii de a străbate labirintul de conducte de sub stradă, care era totuşi destul de complicat, cât faptului că Văduva nu risca să treacă decât dacă o duceam de mână.

— Nu ştii cât de greu este pentru mine, am spus.

— Altfel nu îndrăznesc. (Un râs nervos, fără haz.) Stau cam prost cu simţul de orientare.

Aşa că mi-am făcut curaj, am luat-o de mână şi am plonjat prin zid.

A trebuit să mă concentrez, să nu alunec pe conductele de apă. Mă distrăgea violenţa gândurilor ei. Ne-am târât printr-o sută de amintiri, toate legate de iubitul ei însurat, toate la fel. Iată un exemplu:

Daniel a pornit radioul din maşină. Ne-a invadat o muzică tristă, ceva clasic.

— Astea-s prostii, iubito. Ştii ce mult am investit în tine? (A împuns-o cu degetul său bont.) Cu banii ăia aş putea cumpăra două târfe bune.

Atunci, de ce nu o faci, s-a gândit ea. Suie-te în

Metrolinerul tău şi întoarce-te la New York, la nevasta ta şi la banii tăi şi la cele două târfe bune ale tale. Cu voce tare, a spus plină de înţelepciune:

— S-a terminat, Danny, nu înţelegi?

— Uite ce e, iubito. Hai să nu ne certăm azi, bine? Nu în parcare, că trece lumea şi ne aude. Hai să mergem la tine, stăm jos şi discutăm ca nişte fiinţe civilizate.

Ea a strâns tare volanul, privind fix înainte.

— Nu. Lămurim totul aici şi acum.

— Iisuse. (Cu o mână, Daniel a smuls un pachet de Kent din buzunarul sacoului şi a scos o ţigară. Şi-a pus-o între buze, apoi a scos-o iar. A aprins bricheta.) Atunci vorbeşte.

A năpădit-o un val de disperare. Se presupune că este uşor să scapi de un bărbat însurat. Tocmai asta era ideea.

— Lasă-mă să plec, Danny, l-a implorat ea. Putem să rămânem prieteni, a minţit.

Scârbit, Daniel a scos un sunet.

— Am încercat, Danny, pe bune. Nu ştii cât de mult am încercat. Dar pur şi simplu nu merge.

— În regulă, te-am ascultat. Acuma hai să mergem.

S-a întins peste ea şi a tras de schimbătorul de viteză în marşarier. A călcat-o pe picior şi a apăsat acceleraţia.

Maşina a ţâşnit înapoi. Fata a scos un ţipăt şi, într-un atac de panică, a întors de volan şi a apăsat puternic frâna, cu piciorul liber.

Zdruncinându-se şi scârţâind, maşina s-a oprit. S-a auzit un clinchet de plastic spart. Loviseră un Hyundai verde ca lămâia.

— Ah, perfect! a spus Daniel. (A scos bricheta, şi-a aprins ţigara, apoi a deschis portiera.) Mă duc să văd ce stricăciuni sunt.

Peste umărul său, l-a văzut pe Daniel trăgând de genunchii pantalonilor în timp ce se ghemuia să examineze Hyundaiul. Brusc, a simţit un impuls să întoarcă maşina şi să fugă. Să bage viteză şi să nu se mai uite niciodată înapoi. Să îi vadă faţa, îngrozită, micşorându-se în oglinda

retrovizoare. Cu ochii în lacrimi, a izbucnit încet în râs.

Daniel s-a întors.

— E-n regulă, să mergem.

— Am auzit cum s-a spart ceva.

— A fost doar stopul din spate, bine? (A privit-o curios.) De ce naiba râzi?

A scuturat neajutorată din cap, incapabilă să separe lacrimile de accesul de râs. După aceea, nu se ştie cum au ajuns pe autostradă, şi maşina vâjâia pe drumul neclar şi sinuos. Ea conducea, dar tot Daniel deţinea controlul. Ne rătăciserăm complet, şi asta de ceva vreme. Urmasem ceea ce eram sigur că este un circuit derivat, care nu a dus nicăieri. Am mers străzi întregi pe traseul său încâlcit. M-am oprit şi mi-am retras mâna. Nu mă puteam concentra. Nu atât timp cât trecutul caustic şi otrăvitor al Văduvei clocotea în mine.

— Uite ce e, am spus. Trebuie să lămurim ceva.

Vocea ei a venit de nicăieri, înceată şi precaută.

— Ce?

Cum să spun? Groaza acelor amintiri stătea nu în brutalitate, ci în particularitatea lor. Se cuibăreau în spaţiile goale unde ar fi trebuit să se afle propriile mele amintiri. Erau la fel de familiare ca nişte pantofi vechi. Se potriveau.

— Dacă aş putea să-mi amintesc ceva din prostiile astea, am spus, mi-aş cere scuze. La naiba, nu te pot învinui pentru ceea ce simţi. Bineînţeles că eşti supărată. Dar a trecut, nu înţelegi, s-a terminat. Trebuie să uiţi. Nu mă poţi face răspunzător pentru nişte lucruri pe care nici măcar nu mi le amintesc, bine? Tot rahatul ăsta s-a întâmplat cu zeci de ani în urmă. Eram tânăr. M-am schimbat. Mi-am dat seama de absurditatea situaţiei. Dacă aş fi fost în stare, aş fi râs. Sunt mort, ce naiba!

Lungă tăcere.

— Aşadar, ţi-ai dat seama.

— Ai ştiut tot timpul, am spus cu amărăciune. De când am ajuns pe liniile de înaltă tensiune în Manayunk.

Nu a negat.

— Bănuiesc că ar trebui să fiu flatată pentru că ai venit la mine când ai dat de belea, a spus ea într-un fel care sugera că nu era deloc aşa.

— De ce nu mi-ai spus atunci? De ce ai lungit povestea?

— Danny!…

— Nu-mi spune aşa!

— Este numele tău. Daniel. Daniel Cobb.

M-au năpădit toate sentimentele pe care le ţinusem ascunse prin simpla forţă a negării. M-am aruncat pe jos şi am strâns tare conducta, strivindu-mă de suprafaţa ei neiertătoare. Prins în pustietatea nopţii, am pus în balanţă frica de a renunţa versus frica de a continua.

— Cobb?

Nu am zis nimic. Vocea Văduvei devenise tăioasă.

— Cobb, nu putem să rămânem aici. Trebuie să mă scoţi la suprafaţă. Nu am nici cea mai mică idee pe unde să merg. Fără ajutorul tău sunt pierdută.

Tot nu puteam să vorbesc.

— *Cobbl* (Aproape intrase în panică.) Am lăsat deoparte propriile mele sentimente. În Manayunk. Ai avut nevoie de ajutor, iar eu am făcut ce-am putut. Acum este rândul tău.

Tăcut, invizibil, am scuturat din cap.

— Să te ia naiba, Danny, a spus ea furioasă. Nu te las să-mi faci iar asta! Dacă nu-ţi convine că ai fost un ticălos – asta nu-i problema mea. Nu-ţi mai poţi recâştiga bărbăţia pe seama mea. Eu nu sunt salvarea ta afurisită. Nu sunt vreo ultimă şansă universală, şi nu este treaba mea să te conving să nu te arunci în gol.

Asta a durut.

— Nici nu te-am rugat, am mormăit.

— Deci mai eşti aici! Ia-mă de mână şi hai să ieşim afară.

Am făcut un efort.

— Va trebui să-mi urmezi vocea, iubito. Amintirile tale sunt prea puternice pentru mine.

Ne-am reluat înaintarea greoaie. Mi-era silă să mă

târâsc, silă de întuneric, silă de această existenţă hidoasă, lipsită de lumină, eram dezgustat până în adâncul sufletului de cel şi ceea ce eram. Oare labirintul ăsta de conducte nu avea sfârşit?

— Stai.

Atinsesem ceva. Ceva din metal, îngropat în pământ.

— Ce este?

— Cred că este… (Am căutat pe dibuite, încercând să pricep forma acelui lucru.) Cred că este un stâlp din fontă al porţii. Aici. Stai. Urc să mă uit.

Am dat drumul conductei, am apucat obiectul şi mi-am scos capul din pământ. Am ieşit la poarta unui gard din fier care înconjura grădina minusculă a unei case de pe strada Ripka. Puteam să văd din nou! Era atât de bine să simt iar răsuflarea curată a lumii, încât am închis ochii pentru câteva clipe, să savurez senzaţia.

— Ce ironic, a spus Euphrosyne.

— După ce a fost atât de curajos, a spus Thalia.

— Şi-a depăşit temerile, a spus Aglaia.

— A salvat-o pe frumoasa domniţă de teroare şi de groaznica temniţă, a spus Cleta.

— Şi-a dat seama, în sfârşit, cine este, a spus Phaenna.

— A început acel drum lung şi dificil al recuperării, făcând în sfârşit legătura cu cele mai adânci sentimente ale sale, a spus Auxo.

Hegemone a chicotit.

Eu am deschis ochii: Ce?

Atunci a lovit Râşniţa de Cadavre. A sărit pe mine cu o forţă extraordinară, străpungându-mi capul şi corpul cu nişte gheare lungi ca nişte furci. Ghearele aveau cârlige, astfel încât nu le puteai scoate, şi ardeau ca metalul topit.

— Ahhhh, Cobb, fredona Râşniţa de Cadavre. Asta chiar e frumos.

Am ţipat, şi ea a sorbit acele ţipete, astfel încât doar tăcerea a scăpat în lumea exterioară. M-am zbătut, iar ea şi-a însuşit acele zbateri, lăsându-mă să mă afund tot mai adânc în mlaştinile identităţii sale. Am rezistat cu toată

voinţa mea. Nu a fost de ajuns. Am simţit plăcerea lâncedă a capitulării, în timp ce voinţa şi împotrivirea mea erau atrase de substanţa celei care mă ataca. Diferenţa dintre mine şi ea s-a estompat, s-a diminuat, a dispărut. M-am transformat.

Eram acum Râşniţa de Cadavre. Manhattan este o şcoală virtuală pentru cei morţi. Acolo mor destui oameni în fiecare zi, pentru a hrăni oricât de mulţi monştri. Din rezerva de amintiri pe care Râşniţa de Cadavre mi-o furase, m-am gândit la un moment liniştit în care am stat cu picioarele încrucişate pe tavanul din tablă al unei cârciumi ieftine, în timp ce pe podeaua de deasupra mea dansatoarele îi distrau pe turiştii japonezi, iar un spiriduş mă instruia asupra punctelor cheie ale supravieţuirii.

— Cel mai rău lucru care te poate vâna, a spus el, eşti tu însuţi.

— Ce aforistic.

— Du-te-n mă-ta. Şi eu am fost om cândva.

— Scuze.

— Te iert. Uite, ţi-am spus despre Salamandre. Este cam nasol, dar măcar este ceva definitiv. După ce termină cu tine, nu mai rămâne nimic. Râşniţa de Cadavre, în schimb, este un parazit. Nu are o identitate proprie, aşa că şi-o construieşte din bucăţi şi fragmente din tot ceea ce este dezgustător în tine. Din lăcomiile şi poftele tale. Îţi dă un fel scârbos de nemurire. Ţi-aduci aminte desenele alea animate de demult? Broasca râioasă spune: Sărută-mă şi vei trăi veşnic – o să fii o broască, dar o să trăieşti veşnic. (O grimasă.) Dacă poţi să alegi, alege Salamandra.

— Şi cum adică mă vânez pe mine însumi?

— Uneori Râşniţa de Cadavre te rupe în două şi lasă jumătate să scape. Pentru o vreme.

— De ce?

— Nu ştiu. Poate că îi place să se joace cu mâncarea. Ai văzut vreodată cum torturează pisica un şoarece? Poate crede că e amuzant.

La un milion de kilometri depărtare, m-am gândit: Deci, acum ştiu ce mi s-a întâmplat. Mă descurcasem

binişor, dar se terminase. Nu mai conta. Tot ce conta era mormanul de amintiri, de amintiri minunate, în care fusesem aruncat. M-am tăvălit prin ele, adunând de aici un apus de soare iarna, de dincolo durerea unei înţepături de meduză, la vârsta de nouă ani. Şi ce dacă începeam deja să dispar? Eram ameţit, beat, drogat de experienţa brută. Eram îmbătat de viaţă.

După aceea, Văduva s-a căţărat pe stâlpul porţii, să mă caute.

— Cobb?

Râşniţa de Cadavre se urcase mai sus pe gard, într-un loc mai confortabil în care să mă digere. Când a văzut-o pe Văduvă, m-a parcat în mod reflex în amintirea unei zile cenuşii, ploioase, petrecute într-un Ford Fiesta, lângă gară. Motorul era pornit, la fel căldura şi ştergătorul de parbriz, aşa că am dat drumul la radio, să acopăr zgomotul pe care îl făceau. Maşina s-a umplut de Beethoven, Sonata Lunii.

— Astea-s prostii, iubito, am spus. Ştii ce mult am investit în tine? Aş putea cumpăra două târfe bune cu banii daţi pe rochia aia.

Refuza să mă privească în ochi. Cu un scâncet care m-a călcat pe nervi, a spus:

— Danny, nu vezi că s-a terminat totul între noi?

— Uite ce e, iubito, hai să nu ne certăm în parcare, bine? (încercam din răsputeri să fiu înţelegător.) Trece lumea şi ne aude. Mergem într-un loc retras, unde putem discuta în linişte, ca doi oameni civilizaţi.

S-a mişcat puţin în scaun şi şi-a aranjat fusta, trăgând uşor de ea. Îmi abătea atenţia asupra picioarelor lungi şi fundului ei frumos. Să-mi fie greu să am gândirea limpede. Ştia cum să răsucească cuţitul în rană, târfa. Chiar şi acum, plângând şi implorând, ştia că asta mă excita. Şi chiar dacă uram să fiu stârnit de micul ei teatru, eram excitat. Cel mai bun sex a fost întotdeauna după ce ne certam; o făcea să pară o stricată.

Mi-am strâns mânia în pumn şi mi-am lovit buzunarul. Gândindu-mă cât de mult mi-ar plăcea să mă ridic şi să-i ard una. O căuta cu lumânarea. Poate că, pe

ascuns, asta voia; am bănuit întotdeauna că i-ar plăcea să fie lovită. Totuşi, era prea târziu să acţionez din impuls. Amintirea se derula ca o casetă, invariabilă, de neoprit.

În tot acest timp, ca o nălucire sau ca ecranul unui televizor care primeşte semnale contradictorii, o vedeam pe Văduvă, paralizată de frică, pe jumătate în pământ şi jumătate afară. Tremura ca o flacără de acetilenă. În amintire, ea nu spunea nimic, dar odată cu schimbarea sentimentelor mele a venit şi distorsiunea corespunzătoare – insesizabilă. Gara, maşina, ştergătoarele de parbriz şi muzica au devenit toate doar un /. umzet în conştiinţa mea.

Tentaculele s-au înfăşurat în jurul Văduvei. Era prinsă. S-a luptat neajutorată, delicioasă. Sentimentele Râşniţei de Cadavre pulsau în mine, şi spre slaba mea îngrijorare am descoperit că erau identice cu ale mele. O *voiam* pe Văduvă, o voiam atât de tare, cum nu se putea spune în cuvinte. Voiam să o strâng în braţe atât de puternic, încât să îi sfărâm coastele, şi măcar o dată să ştie că este real. Voiam să o am. Să o posed. Să pun capăt micilor sale jocuri. Să-i ştiu fiecare gând şi secret, până în adâncul fiinţei sale.

Gata cu minciunile, iubito, m-am gândit, gata cu eschivările. Acum eşti a mea.

Sincronizarea dintre mine şi dorinţele Râşniţei de Cadavre era atât de perfectă, încât aceasta şi-a adus conştiinţa primară înapoi în sfera lichidă a memoriei, unde atârna încrezută şi leneşă, urmărind un voyeur alături de o persoană ce se lăsa urmărită. Acum eu aveam controlul funcţiilor autonome. Am remodelat tentaculele, unindu-le şi recombinându-le în două braţe puternice. Ghearele care strângeau gardul le-am făcut din nou picioare. Exteriorul Râşniţei de Cadavre l-am prefăcut într-o înfăţişare umană, cu excepţia acelei mase imense de amintiri răsărită pe spatele nostru ca burta umflată a unui păianjen. În cele din urmă, am făcut capul.

I-am dat propria mea faţă.

— Te surprinde să mă vezi din nou, iubito?

Şi am privit-o chiorâş; expresia ei nu era atât de mult

temătoare, cât dezamăgită.

— Nu, a spus ea plictisită. În adâncul sufletului meu, cred că am ştiut întotdeauna că te vei întoarce.

În timp ce o trăgeam pe Văduvă mai aproape, ştiam oarecum că în acel moment nu mă lega de Râşniţa de Cadavre decât rezerva noastră comună de amintiri şi hotărârea mea de a nu le pierde iarăşi. Era suficient, totuşi. Mi-am lipit faţa de a ei, forţând-o să deschidă gura. Energiile au curs între noi ca o sărbătoare a limbilor.

M-am pregătit să o sorb.

Între noi nu existau bariere. Era o experienţă la fel de intensă ca atunci când faci dragoste şi nu mai ştii care este propriul tău corp, iar gândurile ţi se topesc în clipa animalică. Pentru o secundă ameţitoare, în egală măsură eu am fost ea. Am fost Văduva care se holba fascinată în adâncurile murdare ale eului meu. Ea a fost eu, martor al uimirii din momentul în care şi-a dat seama cu exactitate cât de puţin am cunoscut-o. Amândoi am văzut-o paralizând de groază. Groază nu faţă de ceea ce făceam.

Ci faţă de ceea ce eram.

Nu îmi asum meritul pentru ceea ce s-a întâmplat după aceea. A fost doar un impuls, un acces de sentimente, o claritate bruscă şi neaşteptată a viziunii. Ar putea o singură sclipire de decenţă să compenseze o viaţă ca a mea? Nu cred. Refuz să cred. Dacă ar fi fost timp să mă răzgândesc, poate că lucrurile ar fi evoluat altfel. Dar nu era timp de gândit. Era doar suficient timp pentru a simţi o repulsie crescândă, o dorinţă viscerală de a fi oricine sau orice în afară de propriul meu eu respingător, un dor adânc şi total de a fi scutit de povara unor asemenea amintiri, cum erau ale mele. O nevoie dureroasă de face măcar o dată ce era bine.

Am renunţat.

Sărind uşor, corpul umflat al trecutului meu s-a ridicat la suprafaţă şi s-a îndepărtat, purtând cu el Râşniţa de Cadavre cea parazitară. Tot ce am adunat toată viaţa a zburat din mine. A urcat ca un balon, s-a învârtit, s-a făcut mai mic… a dispărut. Lăsându-mi doar cele câteva amintiri

despre care am povestit aici.

Am ţipat.

Şi după aceea am plâns.

Nu ştiu cât timp am stat agăţat de gard, bocindu-mi pierderea. Dar când mi-am revenit Văduva era încă acolo.

— Danny, a spus Văduva. (Nu m-a atins.) Danny, îmi pare rău.

Aproape aş fi preferat să mă fi părăsit. Cum te scuzi pentru nişte păcate de care nu-ţi mai aduci aminte? Pentru că ai fost cineva care, indiferent cât de abject a fost, a dispărut pentru totdeauna? Cum te poţi aştepta la iertare din partea cuiva de care ai uitat complet, încât nici nu-ţi mai aminteşti numele ei? M-am simţit cuprins de ruşine şi durere.

— Uite ce e, am spus. Ştiu că m-am purtat urât. Mai mult decât urât. Dar ar trebui să existe un mod în care să mă revanşez. Ştii tu, pentru tot. Într-un fel. Adică…

Ce spui cuiva care a văzut până în adâncul sufletului tău cel nefericit şi sărman?

— Vreau să-mi cer scuze, am spus.

Pe un ton foarte aproape de compasiune, Văduva a spus:

— E prea târziu pentru asta, Danny. S-a terminat. Totul s-a terminat. Noi doi nu am avut decât un singur lucru în comun. Nici tu, nici eu nu am putut renunţa vreodată la ceva. E de mirare că suntem iar împreună. Dar vezi tu, nu contează ce vrei sau nu – nu vei obţine acel lucru. Nu acum. Ai avut şansa ta. E prea târziu să îndrepţi lucrurile.

Apoi s-a oprit, îngrozită de ceea ce tocmai spusese. Dar ştiam amândoi că era adevărat.

— Văduvo, am spus cât de blând am putut, sunt sigur că Charlie…

— Taci.

Am tăcut.

Văduva a închis ochii şi se legăna, ca şi cum ar fi bătut-o vântul. O undă a străbătut-o şi, când aceasta a dispărut, trăsăturile ei erau mai simple, mai schematice,

mai greu de recunoscut ca fiind umane. Începea deja să renunţe la antropomorfism.

Am mai încercat o dată.

— Văduvo…

Am întins spre ea mâna mea vinovată.

S-a crispat, dar nu s-a tras înapoi. Degetele noastre s-au atins, s-a îngemănat, s-au împerecheat.

— Elizabeth, a spus ea. Numele meu este Elizabeth Connelly.

Am stat lipiţi unul de celălalt pe tavanul cinematografului, până în zori şi apoi în timpul cumplit al zilei. Când apusul ne-a trezit iar, am mers jumătate din noapte înainte de a lua singura decizie pe care am ştiut tot timpul că trebuie să o luăm.

Ne-a luat aproape o oră să ajungem la Cele Şapte Surori şi să coborâm până la cel mai înalt punct al Thaliei.

Am rămas ţinându-ne de mâini în vârful stâlpului. Undele radio ţâşneau de sub noi cu forţa vântului. Doar atât puteam face, pentru a nu fi spulberaţi.

Sub picioarele noastre, Thalia pălăvrăgea veselă cu surorile ei. Tipic, într-un moment crucial pentru noi, ele nu arătau nici cel mai mic semn de interes. Dar ne ascultau toate. Nu mă întrebaţi de unde ştiu.

— Cobb? a spus Elizabeth. Mi-e frică.

— Mda, şi mie. O lungă tăcere, apoi a spus: Lasă-mă pe mine prima. Dacă te duci întâi tu, nu o să mai am curaj.

— În regulă.

A tras aer adânc în piept – ciudat, dacă stai să te gândeşti – apoi s-a desprins şi a căzut spre cer.

La început a fost ca un zmeu, apoi ca o bucată de hârtie, şi în cele din urmă a fost ca o grăunţă ce se îndepărta cu viteză. Am rămas mult timp privind-o cum cade, cum se micşorează, până s-a pierdut în universul înstelat, o altă scânteie în infinit.

Dispăruse, şi eu nu mă puteam abţine să nu mă întreb dacă a fost cu adevărat aici. Văduva a fost cu adevărat Elizabeth Connelly? Sau a fost doar un alt fragment al eului meu distrus, un mănunchi de amintiri cu

care m-am împăcat înainte de a mă hotărî să renunţ? Un gol imens parcă s-a răspândit prin întreaga mea existenţă. M-am agăţat ca într-un spasm de stâlp şi mi-am zis: nu pot!

Dar a trecut. Am o mulţime de întrebări, iar aici nu găsesc niciun răspuns. Într-o clipă mă voi desprinde şi o voi urma în noapte pe Elizabeth (dacă a fost Elizabeth). Voi cădea veşnic şi mă voi transforma în radiaţie de fond, din ce în ce mai subţire şi mai rece prin univers, un mesaj regulat, uniform şi universal care are un singur cifru. Thalia n-are decât să spună povestea mea oricui vrea să asculte. Eu nu voi fi aici.

Este timpul să plec. Trebuia de mult să-mi iau tălpăşiţa. Mi-e frică, şi mă duc. Acum.

Traducere din limba engleză: *Adriana Moşoiu*

Povestirea „Radio Waves" a apărut iniţial în revista Omni, *volumul 17*, *nr. 9 – iarna 1995*

*Copyri*ght © *Michael Swanwick, 1995*

Costi Gurgu (născut în 1969 la Constanţa) trăieşte de câţiva ani în Canada. În ţară i-au apărut culegerea de povestiri Ciuma de sticlă (2001) şi romanul Reţetarium (2006), un nou volum de povestiri fiind în curs de apariţie la Millennium Books.

Este editorul seriei de antologii ale Grupului Kult.

Costi Gurgu

ÎNGERI ŞI MOLII

M

E noapte, e linişte, dar mai presus de toate e frig. Încerc să stau cât mai strâns încolăcit în pat. Îmi tremură stomacul şi-mi clănţăne dinţii în gură. Cearşaful rece pare umed. Simt un alt trup lipindu-mi-se de spate, luându-mă în braţe şi încălzindu-mă. E o senzaţie familiară, dar e imposibil. Lacrimile îmi curg instantaneu pe faţă, îmbibând perna. Persoana din spate începe să fredoneze un cântecel de leagăn şi braţele ei catifelate prind a mă legăna încetişor.

— Dana? întreb cu vocea întretăiată de plâns.

Cântecelul se opreşte. Este iarăşi linişte şi frig. Mă întorc pe partea cealaltă. E chiar ea! E chiar soţia mea.

— Ce faci aici? e prima întrebare care-mi iese pe gură şi mi se pare absurd. Dar ea zâmbeşte.

— Eşti moartă! îi spun din vârful buzelor.

Femeii îi piere zâmbetul şi mi se cuibăreşte la piept, tremurând. O iau în braţe şi-mi amintesc începutul de strigăt, apoi zgomotul de oase sfărâmate. Îmi amintesc costumul de intervenţii exterioare întins pe masa de metal a morgii, zdrobit, sfâşiat, cu vizorul spart. Îmi amintesc trupul mutilat, scos cu greutate dintre sfărâmăturile costumului, singurul lucru încă întreg fiind faţa, zgâriată de zecile de cioburi îngheţate. Gura strâmbată de groază, ochii holbaţi dezgheţându-se… Fusese doar un accident stupid, ceva ce n-ar fi trebuit să se întâmple şi totuşi, Dana, pe masa de la morgă…

— Eşti moartă, repet de data asta cu lacrimile îngheţându-mi de groază pe obraz şi cu mâinile atingându-i încet părul.

— Şşşş, şuieră femeia şi-mi pune un deget rece pe buze.

Altcineva se strecoară în pat, pe partea cealaltă. Încerc să mă întorc, să văd cine mai poate fi, însă brusc încăperea se umple de trupuri de femei, bărbaţi, bestii, forme păroase, guri salivându-mi pe piele, respiraţii puturoase, solzi care mă /. gârie, sâsâituri şi croncăniturі, gemete, grohăituri. Nu mă mai pot mişca. Mă sufoc sub greutatea care creşte. Privirea mi se întunecă. Horcăi. Deschid gura larg după aer. Încerc să ţip după ajutor, dar nu mai am putere. Mă înec, mă pierd…

Ţâşnesc în şezut şi respir cu lăcomie. E noapte, întuneric şi o linişte sufocantă. Nu e frig. Din contră, e foarte, foarte cald. Sunt treaz! îmi recapăt respiraţia şi cad înapoi pe pernă. E umedă. N-am mai avut un coşmar de luni de zile şi niciodată atât de viu. Şi pe care să mi-l şi aduc aminte după ce mă trezesc! Am crezut că am trecut peste pierderea Danei, dar probabil că nu voi trece de fapt niciodată. Poate că doar mă voi obişnui cu ea.

Sunt complet treaz. Oftez. Mă întind spre noptieră şi aprind veioza. E ceva pe mâneca pijamalei. Mă uit mai

atent şi constat că sunt litere mici şi negre. Şi nu numai pe mânecă, dar şi pe piept... pe pantaloni... Sar din pat cu inima bubuindu-mi în piept. Cearşaful! Cearşaful este mâzgălit cu rânduri mici de litere, cu ceea ce pare aceeaşi propoziţie repetată rând după rând, coloană după coloană.

Sunt într-un alt coşmar! îmi vine să râd, dar frica mă sugrumă. Întreaga încăpere e mâzgălită cu aceleaşi rânduri, scrise parcă de mii de mâini diferite. Niciun scris nu seamănă cu celălalt, dar toate rândurile au acelaşi mesaj: „Te iert”, uneori cu varianta „Te iertăm”.

Pereţii, tablourile, noptierele, perdelele, lămpile, cele două cuvinte au pătruns până în cel mai mic colţişor, cel mai ascuns ungher. Mă retrag gâfâind – trebuie să mă trezesc!

Ies şi închid uşa cu forţă după mine. Privesc înnebunit în jur, dar sufrageria e curată. Îmi rup pijamaua de pe mine, deschid uşa de la dormitor şi o arunc înăuntru, apoi o închid iar. Mă ghemuiesc gol lângă perete, într-un colţ, strivindu-mi spatele în unghiul drept al încăperii. Peretele rece, atingerea, cât de mult mă pot bizui pe ele să-mi certifice realitatea? îmi aduc genunchii la gură, îmi sprijin fruntea de ei, închid ochii şi rămân nemişcat, încercând să-mi reglez respiraţia.

Nu ştiu cât am apucat să dorm, dar mă trezesc speriat de sunetul alarmei. N-a fost un vis – sunt în sufragerie, gol! Capul îmi crapă de durere. Gem când mă ridic de lângă zidul lângă care am zăcut. Ar trebui să verific dormitorul. Mă îndrept într-acolo însă o bătaie în uşă mă opreşte. Alarma continuă să-mi sfâşie timpanele. Sunt cu mâna pe clanţă şi ezit. Bătaia în uşa de la intrare se repetă mai puternic. Amân cercetarea dormitorului, privesc spre ceas şi constat că mai e o oră până când ar trebui să intru în tură. Bătaia se repetă din ce în ce mai nervoasă. Deschid, acoperindu-mi goliciunea cu perna ornamentală de pe canapea.

— Sunteţi chemat de urgenţă la Comandă, îmi raportează un militar.

Mă îmbrac şi-l urmez fără să scot un cuvânt. Intru în

sala de comandă şi zgomotul înnebunitor al alarmei rămâne afară. Doar luminile roşii scăldând peretele amintesc de starea de război în care tocmai am intrat. Ofiţerul de serviciu mă vede şi-mi face semn să mă apropii.

— Cambry, sunt cu Preşedintele pe linie. Acum dezbate situaţia cu Consiliul şi în câteva minute vor veni ordinele.

— Ce s-a întâmplat? îl întreb dezorientat.

— Acum o oră am primit un SOS de la echipa aflată la sol. N-au reuşit să ne transmită însă mai mult de 11 secunde şi n-am apucat să răspundem. Totul s-a terminat mult prea repede.

— Ce s-a terminat…

— Ascultă, mă întrerupe el.

Înregistrarea SOS-ului umple încăperea de comandă: „Odyssey, suntem atacaţi… fără avertisment… au pătruns înăuntrul navetei… sunt prea rapizi… Dumnezeule, nu.

Pe fundal se aud strigăte, bătăi de aripi, hârâituri ciudate. Nu numai mesajul, dar se pare că întregul atac n-a durat mai mult de unsprezece secunde. Apoi linişte. Echipa de la sol, *ambasadorii* – cum Îi s-a spus în ultimele zile, au fost ucişi în câteva secunde în interiorul propriei navete, care devenise şi sediul misiunii diplomatice. Toţi patru, militari de elită, eliminaţi fără efort.

— La jumătate de oră după asasinat am primit un mesaj scris.

Îl privesc mirat.

— Un mesaj de la fluţi, spune şi-mi întinde o fâşie de hârtie proaspăt imprimată.

Imperiul Fluţan solicită o întrevedere cu un om fără credinţă. Trimiteţi-l jos de urgenţă, să discute cu noi şi să preia cadavrele.

Toţi mă privesc cu atenţie, iar eu nu ştiu cum ar trebui să reacţionez.

— Am trimis după tine, Richard, pentru că eşti singurul ateu disponibil în sector şi cu pregătire militară, îmi explică ofiţerul.

Abia în momentul ăsta realizez ce se întâmplă. Soarta

are un mod ciudat de a-mi aranja viaţa. Dar cum în prezent sunt ateu, n-ar trebui să mai cred în soartă. Zâmbesc larg, pentru că asta-i prima reacţie pe care pot s-o am. După stupida moarte a Danei am crezut că mă pot răzbuna pe cineva dacă renunţ la Dumnezeu. Şi ca s-o fac oficial, mi-am schimbat statutul şi în acte, din creştin în ateu. Ironia sorţii.

— Preşedintele a autorizat misiunea. Te duci jos, îmi confirmă ofiţerul cu un aer serios şi cu un ton de parcă mi-ar fi înmânat medalia de onoare. Pregătim o capsulă, rampa de lansare 3. Ai cinci minute să te echipezi, continuă el. Richard Cambry, a fost o onoare să te cunosc.

Încuviinţez tăcut, salut şi ies din sala de comandă. Alarma o încetat. Este iarăşi linişte, doar luminile roşii rotindu-se pe pereţi şi oameni somnoroşi alergând la posturi.

Capsula coboară urlând spre navetă, care în ultimele zile s-a transformat pe rând în misiune diplomatică şi apoi în mormântul celor patru exploratori. Mai am exact douăzeci şi şapte de minute până la contact. Mai puţin de jumătate de oră ca să mă pregătesc probabil pentru ultimele mele minute de viaţă. Dacă aş mai fi credincios mi-aş spune rugăciunile însă acum trebuie să mă menţin pe poziţia pe care o am. Sau mi-aş lua rămas bun de la familie. Dar Dana mi-a fost singura familie şi ea a murit cu doi ani în urmă. „Te iert”, scria peste tot în dormitor imediat după ce ea m-a ţinut în braţe să mă încălzească. E absurd. N-am crezut niciodată în viaţa de apoi ori în toate celelalte rahaturi paranormale. Şi totuşi… ceva s-a întâmplat în timpul nopţii.

Iar în legătură cu asta nu pot să nu-mi amintesc scena de la plecare. Psihiatrul meu, doctorul Henderson, mă aştepta pe coridor, în drum spre rampa de lansare. În afară de ofiţerii din Comandă, nimeni nu ştia, ori n-ar fi trebuit să ştie de misiunea mea pe planetă, şi totuşi Henderson era acolo, aşteptându-mă pe mine, nu pe altcineva.

— Mi-a zis să-ţi transmit personal că te-a iertat, au

fost primele lui cuvinte.

Doctorul e o persoană mult prea cunoscută şi respectabilă pentru a-l bănui că ar fi avut vreo legătură cu incidentul de azi-noapte, din dormitor. Şi totuşi coincidenţa era înspăimântătoare.

— Cine ţi-a zis, doctore? l-am întrebat, încercând să par calm.

— Mi-a zis să-ţi spun că îngerii au nevoie de tine, a continuat Henderson grăbit, vorbind cu voce joasă pentru a nu fi auzit de ceilalţi.

— Cine ţi-a zis toate astea?

— „Ajută-i pe îngeri să zboare", mi-a zis.

Nu mai aveam timp, capsula era gata şi cronometrul îmi măsura ultimul minut pe Odyssey. Am decis că a fost doar o coincidenţă de cuvinte, ca să mă pot concentra la misiune. Douăzeci şi două de minute. Mă scarpin pe braţ şi descopăr uimit că e ceva scris cu o pastă roşie direct pe piele: *Nu-ţifie frică*.

Înghit în sec şi simt că transpir instantaneu. Îmi privesc şi braţul drept şi, într-adevăr, mesajul continuă: *Nu eşti singur*.

E de-a dreptul absurd. Capsula e mică, cu un singur loc în i are stau înghesuit, aproape lipit de pereţii laterali. Sunt singur! Trebuie să fiu singur! Brusc, geamul bordului se abureşte şi cineva, ori ceva, desenează cu litere mari: *Te ajut eu*. Mi-e Ioane cald.

Paisprezece minute până la întâlnirea cu misterioşii fluţi. I) dyssey, prima navă-generaţie a omenirii – şi probabil că şi singura pentru mult timp, considerând toate cheltuielile enorme pe care le-a implicat –, a ajuns la destinaţie după 317.mi de călătorie. Prima călătorie a omenirii într-un alt sistem solar se încheiase cu succes. Primul contact cu o specie inteligentă şi, în teorie, foarte evoluată, a fost un succes de trei zile. Ceva îi supărase pe fluţi şi aceştia luaseră direct măsura radicală a exterminării, aparent fără a se îngrijora de consecinţe. În mai puţin de o săptămână de la primul contact omenirea prea pe picior de război cu prima şi singura specie

inteligentă i nâlnită în univers. Iar eu, Richard Cambry, voi fi picătura care va înclina balanţa spre război ori spre reluarea relaţiilor diplomatice. Şi n-am nici cea mai mică idee cu cine urmează să mă întâlnesc, care-i obiectul întâlnirii sau, cel puţin, care sunt puterile şi limitările mele diplomatice. Beznă totală. Şi peste toate, cineva, ori ceva, mă iartă chiar înainte de conflictul final!

e că

l aşesc înăuntrul navetei. Camera de decompresie este goală, îmi aranjez hainele, respir adânc şi deschid uşa. Trec peste pragul de metal, fac un singur pas şi mă opresc cu un nod uriaş în gât. Cele patru cadavre sunt răspândite în întreaga încăpere, fiecare pe unde a căzut. Răni adânci le brăzdează trupurile, cu sângele închegat în coji întunecate. Podeaua este încleiată în roşu. Mă întorc cu faţa la perete. Voma îmi bolboroseşte în gât. Reuşesc să-mi controlez spaima şi greaţa şi înfrunt încă o dată tabloul măcelului.

Traversez încăperea în grabă. Ies în coridorul central. De o parte şi de cealaltă a holului sunt camerele echipajului, iar în capăt trebuie să fie cabina piloţilor. Uşa acesteia e deschisă şi în lumina care se revarsă prin ea în semiîntunericul coridorului, disting o siluetă. O formă ciudată care mă aşteaptă.

„Oh, Doamne”, murmur, apoi mă opresc surprins. Sunt doi ani de când nu l-am mai invocat pe Dumnezeu. Nici înainte nu-l apelam prea des, nu aveam prilejul.

Străbat distanţa cu paşi înceţi, nu mai am de ce să mă grăbesc, şi pătrund în cabină. O frică viscerală îmi strânge stomacul, dar îmi spun că este doar reacţia umană în faţa necunoscutului, xenofobia ascunsă în oricare dintre noi. La o primă vedere fluţul este un fluture uriaş, de dimensiuni aproape umane. Diferenţele încep de la faţă, care în ciuda faptului că are o trompă strânsă colac în loc de gură şi ochi uriaşi faţetaţi, prezintă un chip foarte expresiv. Are două perechi de picioare şi o pereche de braţe, iar aripile şi le ţine strânse în spate, ca pe o pânză de corabie. Nu li se vede decât exteriorul alb şi nervurat.

Nu simt repulsia pe care mi-ar provoca-o un gândac, ci doar frica pe care ţi-o generează membrele negre şi zimţate, de insectă, precum şi conştientizarea faptului că o inteligenţă atât de străină n-are probabil nimic în comun cu mintea umană şi, automat, valorile şi referinţele noastre. Cum am putea noi spera să ne înţelegem cu ei?

Pe bord este un recipient care seamănă cu o coajă de ou spart, umplut cu un lichid gălbui, cu o consistenţă vâscoasă. Fluţul îl împinge spre mine. Vrea să mă otrăvească, e primul meu gând, apoi îmi schimb părerea – nu, vrea să mă drogheze. Paranoia incipientă dezgropată de moartea Danei a crescut exponenţial după coşmarul de azi-noapte. Gândurile mi se rotesc furioase prin cap, încercând să ţină în faşă frica, şocul cultural, confuzia. Stau paralizat de indecizie şi nu fac niciun gest. Individul împinge încă o dată recipientul spre mine. Mi-e clar că nu am altă soluţie. Trebuie să merg mai departe, aşa că-l ridic şi-i miros conţinutul. Aduce vag a miere. Mult mai parfumat însă. îl privesc pe fluţân ochii negri şi gust. Polen, nectar, da, asta e, nectar! Delicios! Continui să-l fixez cu privirea pe fluţ şi înghit totul.

Îl simt fierbinte, răspândindu-mi-se prin corp. Apoi, urcându-mi-se spre creier. Mă apucă iar panica – ceva îmi umblă prin cap şi n-am cum să-l opresc, n-am cum să-mi bag mâinile sub piele, mai adânc, sub cutia craniană şi să scotocesc după intrus. Senzaţia e înspăimântătoare! îmi încleştez degetele pe bord pentru a nu face vreo prostie. Brusc, pârâituri statice îmi invadează creierul. Un sunet hârjâit, ca de os frecat pe os, însă cu o rezonanţă amplificată şi suprapunându-se peste un fundal de zgomot static, formează cuvinte direct în mintea mea:

— Efectul nu o să ţină mult, aşa că trebuie să ne grăbim.

Încerc să mă calmez. Ignor tot zgomotul şi-l privesc curios de data asta pe fluţ. Nu vorbeşte, evident nu are cu ce să vorbească.

— Ştiu că mă poţi înţelege. Cerusem să vină doar unul singur. Unul fără credinţă.

— Sfinte Sisoe!

— Cuvântul *Sfinte* indică o expresie religioasă…

Mă dezmeticesc, înţeleg că-i vorba de telepatie, înghit în sec şi nu-l mai las să termine:

— E doar o expresie fără conotaţie religioasă. E folosită pentru a exprima o sperietură sau o surpriză.

— Îmi pare rău dacă te-am speriat. Care dintre voi e mesagerul fără credinţă?

Mă uit în jur. Nu mai e nimeni în afară de mine şi de fluţ. Aşa că mă ofer voluntar:

— Eu sunt mesagerul. Numele meu este Richard Cambry.

— Eu sunt Ximb, emisar al înălţatului Larg-înaripat Cap de Mort. Va trebui să mă însoţeşti.

La ieşirea din navetă observ iar scrisul sângeriu care mi-a apărut pe braţe: *Nu eşti singur*. O transpiraţie rece îmi acoperă spatele şi mă împiedic. Dar mă prind de balustrada scării înainte să cad peste emisarul fluţ şi să generez un incident, fără şansa de a începe discuţiile. Deci, într-adevăr nu sunt singur!

Coborâm într-o poiană verde şi plină de flori. De o parte şi de cealaltă a scării aşteaptă doi fluţi, evident dintr-o altă clasă decât emisarul – mult mai înalţi şi impunători, cu trupurile îndesate şi uriaşe acoperite de un puf auriu şi aripile mai mici pliate pe spate. O singură pereche de picioare aurii şi zimţate precum nişte ferăstraie şi două perechi de braţe ce se termină în lame osoase, cu dublu tăiş. Cei doi războinici ne urmează la câţiva paşi în spate.

La marginea poienii observ că suntem de fapt pe o culme muntoasă, iar la picioare mi se dezvăluie o vale magică. Cât văd cu ochii, totul este un paradis verde pictat în culorile aprinse ale câmpurilor de flori. Pe fundalul depresiunii se întinde o aglomerare pe care o bănuiesc urbană, deşi nu are nimic în comun cu oraşele omeneşti. Toate clădirile par textile, întinse între copaci gigantici, suprapunându-se în curbe pufoase. Forma predominantă este coconul înălţat pe mai multe niveluri. În centrul aşezării se distinge o structură din pânze radiale

îmbinându-se în diverse unghiuri şi completate cu cupole transparente, de o rotunjime perfectă.

„Capitala cu reşedinţa imperială”, îmi hârjâie prin minte gândurile fluţului.

„E splendid”, nu-mi pot ascunde admiraţia.

„Splendid, dar fragil”, aprobă Ximb.

Respir adânc şi mă detaşez de peisaj.

„Deci, ce s-a întâmplat?”

„Din discuţiile cu trimişii umani am dedus că civilizaţiile noastre se bazează pe fundamente complet deosebite. Lumea noastră…”, face o pauză şi se întoarce spre mine, apoi continuă „lumea noastră e dominată de spiritualitate, de miraculos, de… magie”.

„Magia nu e altceva decât o ştiinţă atât de evoluată încât nu poate fi explicată raţional şi atunci e confundată cu supranaturalul ori cu divinul”.

Mă lasă să termin, apoi reia cu calm, ca şi când ar explica unui elev cu capacităţi de înţelegere reduse:

„Greşit. Oamenii nu vor să vadă adevărul, dar magia n-are nimic în comun cu ştiinţa. Magia e de origine divină, ţine de alte planuri ale existenţei şi nu e pentru toţi. Te naşti cu ea, ori nu. Iar dacă nu, n-ai cum s-o obţii vreodată, indiferent ce şi cât studiezi”.

După câteva clipe de tăcere, reia:

„Spune-mi, de ce ai ales să nu crezi?”

„Cred în raţiune, cred în ştiinţă, cred în evoluţie. Cred într-un univers în care nu avem nevoie de zei ori miracole”.

„Asta-i bine”.

„E bine?” îl întreb nedumerit.

„Ai decis să nu crezi nu pentru că ai fi convins că nu există divin, ci pentru că nu ai nevoie de prezenţa divină în viaţa ta. Poţi să trăieşti fără ea”.

N-am ce să răspund. Nu sunt de acord cu fluţul, dar nici n-am coborât pe planetă să discut filosofie. Nu pot să uit că la câţiva metri în spate zac cadavrele emisarilor umani. Poate că tocmai asemenea discuţii au dus la conflict şi, respectiv, la asasinat.

„Trebuie să parcurgem a doua etapă a întâlnirii noastre. O să te rog să faci în continuare ceea ce-ţi spun. Să nu te sperii şi să faci totul aşa cum îţi spun”.

Îl privesc suspicios, dar aştept să văd ce îmi cere. Cei doi războinici depun la picioarele mele o împletitură de flori şi (runze. Are un model ciudat şi culorile tind să fluctueze în interiorul lui.

„Păşiţi amândoi înăuntru”, îmi şopteşte gândul lui.

Mă supun şi încerc să ignor frisonul de frică la ideea că mai e cineva alături de mine pe care eu nu pot să-l văd, în schimb Iluţului îi este vizibil. Simt împletitura vegetală plutind cu mine deasupra solului.

„Am să încep un ritual magic prin care îţi voi permite accesul către un alt plan al existenţei. Acel plan miraculos pe care aţi decis să-l lăsaţi în urmă, să-l ignoraţi şi, în final, să-l uitaţi. Să nu te sperii şi să nu părăseşti protecţia florilor nici măcar pentru o clipită”.

Pătura de flori mă poartă spre centrul poienii. Cei doi războinici se îndepărtează. Îl privesc curios pe Ximb, care ocupă o poziţie chiar în faţa mea şi-şi desface pentru prima dată aripile. Răsuflu uluit – sunt mult mai mari decât par când sunt strânse. Iar pe suprafaţa interioară sunt puternic colorate cu roşu, alb, negru şi galben. Roşu dominant, străbătut de un model negru, albul şi galbenul sunt doar accente pe suprafeţele negre. Începe să bată din aripi într-un anumit ritm şi să rotească din braţe. Modelul geometric de pe aripi i se întinde pe interiorul braţelor şi pe piept. Se înalţă în aer cu graţie într-un soi de dans aerian, cu mişcări de animal speriat, urmărit de răpitori. Din împletitura de flori se ridică miresme grele, de petale zdrobite. Sunt puţin ameţit. Dansul prinde viteză, deşi am impresia că, de fapt, percepţia mea se alterează. Constat oarecum alarmat că mirosul florilor îmi amorţeşte simţurile şi deformează realitatea înconjurătoare. Dansul lui Ximb e mult prea rapid să-l mai pot urmări. Pare să deschidă uşi nevăzute în aer, treceri prin care se strecoară tremurător şi oribil forme păroase, aripi sfâşiate, limbi de foc. E cald şi mi-e greu să respir. Mă ustură ochii. Pârâitul

static din creier are o cadenţă halucinantă. Simt că-mi curge ceva pe obraz. Îmi duc mâinile la ochi, mă şterg şi clipesc îndurerat. Totul este în ceaţă în jurul meu. Zgomotul a încetat, la fel baletul aerian al fluţului. Îmi recapăt respiraţia şi observ că mâinile îmi sunt mânjite cu sânge de pe obraji. Sânge care mi-a curs din ochi, trag eu concluzia cu un calm ce nu mă caracterizează.

„Acum vei vedea adevărul”.

Îmi păstrez picioarele în interiorul împletiturii de flori şi aceasta pluteşte prin aer înapoi, spre marginea poienii. Întreaga depresiune s-a umplut de o mulţime pestriţă. Înghit cu greutate la vederea lor – ceea ce înainte arăta a paradis, acum este o imensă tabără de război, populată de mii şi mii de fiinţe fantastice care se mişcă printre corturi, barăci ridicate în grabă, herghelii de armăsari şi alte bestii de povară, focuri uriaşe la care se prăjesc hălci de carne, arzând găuri negre în vegetaţia luxuriantă a lumii fluţe.

Hârjâitul lui Ximb mă surprinde: „Îi recunoşti?”

„Cum să-i recunosc?”

„Richard, chiar dacă nu crezi, nu se poate să nu cunoşti poveşti cel puţin despre o parte dintre ei”.

Şi atunci încep să-i recunosc. Revelaţia mă striveşte, într-adevăr, pe o culme stâncoasă îşi au tabăra zeii olimpici, într-un colţ de vale sunt aranjate într-o ordine perfectă câteva detaşamente de elfi. Străjerii lor ţin la distanţă pitici şi gnomi obraznici. În cer se învârt siluete uriaşe de dragoni. La câţiva paşi mai jos o ceată de căpcăuni îşi dispută un stârv de fluţ cu câţiva troli cu piele albastră şi blană roşie.

„Sunt de o mie de ori pe atâta de cealaltă parte a muntelui şi în văile înconjurătoare”, îmi şopteşte din nou gândul lui Ximb.

„Asta-i o iluzie”, îi răspund ameţit.

„Oh, nu, te asigur că sunt toţi la fel de reali ca noi doi. Dacă păşeşti alături de puterea ocrotitoare a florilor vei fi observat, mirosit, simţit de toate aceste divinităţi şi creaturi şi va trebui să le înfrunţi”.

„Dar nu-i posibil, sunt toţi doar poveşti…”

Mă opresc când remarc iarăşi scrisul sângeriu acoperindu-mi braţul drept cu un nou rând: *Poveşti care te-au iertat pentru blasfemia de a nu crede în ei*. Răsuflu adânc şi evit privirea fluţului. Acesta continuă imperturbabil:

„Acum priveşte spre stânga, dincolo de oraş”.

Percep o forfoteală asemănătoare cu cea din jurul meu însă nu pot distinge detaliile.

„Ce-ar trebui să văd acolo?”

Magul fluţ face un semn discret şi ochii îmi lăcrimează iar, apoi brusc reuşesc să focalizez pe ţinte îndepărtate. Încep să studiez câmpiile întinse de partea cealaltă a oraşului. O viermuială de trupuri, mandibule, aripi, bestii născute din cele mai grozave coşmaruri.

„Pe ai voştri i-am limitat deocamdată de partea asta a oraşului. Vrăjitoria încă ţine pentru că e străină divinităţilor pământene. Dar nu pentru mult timp. Aceia însă pe care-i vezi în depărtare sunt zeii şi creaturile noastre. Iar pe ei nu-i putem ţine pe loc”.

„Nu înţeleg.

„Richard, chiar dacă decizi să nu crezi în zei sau în poveşti, toate acestea continuă să existe în umbră, în adâncul sufletului tău. îi porţi cu tine oriunde te-ai duce. Iar voi, oamenii, v-aţi adus întreaga existenţă mitologică în partea asta de univers. Chiar dacă i-aţi surghiunit din conştient, i-aţi purtat în permanenţă în fiinţa voastră şi acum ei sunt aici, în lumea noastră, pregătiţi s-o ia în forţă”.

Tace pentru a lăsa ideile să mă pătrundă, apoi reia:

„Lumea noastră-i prea mică pentru a susţine o asemenea invazie. Ce vezi dincolo de oraş e armata noastră divină, pregătindu-se să-i înfrunte pe invadatori”.

„E o nebunie”, admit înfricoşat de implicaţii.

„Va fi o baie de sânge, un măcel. Un cataclism pe care noi, fluţii, nu-l putem urmări din afară. Va fi apocalipsa noastră. Lumea fluţană va înceta să existe în urma confruntării. Civilizaţia noastră se va stinge şi nu se

ştie dacă va mai fi vreun supravieţuitor după, care să se ridice şi s-o ia de la capăt. Este Războiul Sfârşitului Lumii. Cunosc toate profeţiile în amănunt şi pot recunoaşte toate semnele”.

Tac, copleşit de toate aceste revelaţii. Omul de ştiinţă din mine îmi spune că toate astea sunt imposibile. Şi totuşi, la un anumit nivel, mult mai adânc, încep să cred.

„Pe emisarii voştri i-am ucis, sperând ca, odată cu moartea singurilor oameni aflaţi printre noi, tot ce-au adus cu ei să dispară. Ne-am înşelat şi ne pare rău pentru crima făcută. Dar adevărul este că suntem disperaţi. Iar tu, Richard, eşti ultima noastră speranţă”.

„Ce-aş putea face eu?”

„Există o singură soluţie – trebuie să faceţi pasul final în evoluţia speciei umane. Renunţaţi definitiv la tot ce e divin şi miraculos în voi, dezrădăcinaţi credinţa, abandonaţi creaţia şi ei toţi vor dispărea în neant”.

„E posibil aşa ceva?”, îl întreb fără să mă gândesc.

„O să-ţi dau o poţiune magică pe care trebuie s-o distribui tuturor oamenilor. Mâine dimineaţă când vă veţi trezi totul va fi uitat”.

Privesc iarăşi valea fremătând de poveşti, legende şi mituri. Carnea culturii şi civilizaţiei umane. Deicid sau apocalipsă? Ce drepturi avem noi, oamenii, să distrugem o lume? Dar cum să alegi? Cum să alegi?

„Bine”, aprob ca să mai câştig timp. „Dă-mi poţiunea”.

Ximb mă conduce înapoi spre navetă. Cei doi războinici revin alături de noi şi ne însoţesc tensionaţi. De data asta reuşesc să văd pădurea din jur fierbând de fiinţe fantastice, pentru care eu nu exist atâta timp cât nu părăsesc protecţia florilor. La câţiva paşi de intrare mă opresc surprins. Pe carcasa de metal, deasupra carlingei, aşteaptă sprijinit în sabie un personaj pe care-l recunosc ca fiind Arhanghelul Mihail. Privirea îi cercetează împrejurimile şi trece dincolo de mine, în modi iar eu fiind pentru el invizibil, ca pentru toţi ceilalţi. Şi cu toate astea tresare brusc, ca un orb – pare să mă fi simţit cumva – şi

priveşte înspre direcţia în care mă aflu eu.

„Ce s-a întâmplat?” mă întreabă mirat magul fluţ.

Înghit în sec, încerc să-i răspund, dar nu reuşesc să-mi desprind privirea sau gândurile de la înger. Am văzut multe I ilme ori desene cu dragoni, elfi şi pitici. Dar de dte ori în viaţă. îi ocazia să vezi un înger pe viu? Cu atât mai mult, chiar pe A rhanghelul Mihail? *Ajută-i pe îngeri să zboare*, îmi amintesc de ciudăţenia spusă de doctorul Henderson înainte de plecare. Acum înţeleg.

„Nu privi. Închide ochii şi mergi!” îmi ordonă Ximb.

Dar eu nu mă pot mişca. Îngerul îşi depune sabia uriaşă pe metalul navetei, apoi îngenunchează. Aripile albe şi strălucitoare s-au întins de-a stânga şi de-a dreapta, îşi împreunează mâinile într-o rugăciune şi-şi pleacă privirea. Rămâne în această poziţie de implorare mută adresată mie, omului, muritorului, păcătosului Richard. Simt lacrimi brăzdându-mi obrazul. îl văd cu coada ochiului pe emisarul împăratului fluţan făcând un semn şi cei doi războinici sunt dintr-un salt lângă Mihail. îl laie pe solul Domnului ca şi când ar fi fost doar o păpuşă de ceară. Deschid gura să ţip, dar totul se petrece mult prea repede.

„Richard!”, percep hârjâitul sinistru al gândurilor magului.

Pe moment nu-mi pot stăpâni pornirea şi-l privesc cu ură printre lacrimi, apoi îmi revin şi respir adânc. Ximb nu face altceva decât să-şi apere lumea. Decizia mea nu are nicio legătură cu el sau cu faptele sale. Se rezumă în continuare la alegerea între deicid şi apocalipsa fluţilor.

Încuviinţez şi-l urmez în navetă. Cei doi războinici-molie rămân afară, de pază.

Fluţul îmi întinde un recipient dintr-un material lemnos.

„Asta ar trebui să-ţi ajungă pentru toţi oamenii de pe corabia cerească. Tu vei gusta acum”.

Îşi introduce un deget osos şi negru în recipient şi-l scoate cu o picătură verde prinsă de unghie.

„Deschide gura”, îmi ordonă.

Mă supun. Ştiu că nu mai am cale de întoarcere

acum. Magul lasă picătura să-mi cadă pe limbă. Gust lichidul verzui, acesta impregnându-mi-se instantaneu în carne. Nu e nevoie să înghit.

„Ce ar trebui să simt?”

„Nimic. Deocamdată. Mâine dimineaţă, când te vei trezi, vei fi uitat totul despre zei şi altele asemenea. Tot ce e magic, miraculos şi divin va înceta să mai existe în sufletul tău”.

Oftez, iau recipientul şi-l aşez cu grijă într-un buzunar.

Trebuie să mă întorc pe Odyssey.

— Am să mă reîntorc pe planetă, să le dau să guste din propriul medicament. M-au infectat cu un virus care ar fi degenerat într-o epidemie la bordul Odyssey. Sunt foarte avansaţi, n-avem multe şanse împotriva lor. Aşa că sfatul meu e să părăsiţi orbita cât de curând şi să nu vă mai întoarceţi în lumea lor.

Şeful securităţii tace câteva secunde, apoi răspunde:

— Preşedintele e de acord cu soluţia ta. Vrea să ştii că oamenii de pe Odyssey îţi vor rămâne profund recunoscători. Vei trăi veşnic în conştiinţa noastră, ca primul erou al coloniei. Dumnezeu să te călăuzească.

Transmisia se întrerupe şi în navetă este iarăşi linişte.

— Mă aşteptam să se termine în felul ăsta, se aude o voce de femeie.

Adam tresare, se întoarce spre uşa carlingei şi zâmbeşte:

— Eva, ţi-am zis să rămâi pe navă. Acum te-ai condamnat singură la exil.

— Povestea vieţii mele, rânjeşte ea şi se aşază pe scaunul copilotului. Apoi se uită spre cadavrul bărbatului din spatele scaunelor piloţilor: N-a luat decizia care trebuie?

— Nu ştiu ce decizie ar fi luat, îi răspunde Adam privindu-l cu scârbă pe Richard Cambry. Până în ultima clipă a oscilat între noi şi ei. Chiar şi după ce cu toţii l-am iertat pentru toate păcatele, chiar şi după ce Mihail s-a

sacrificat în faţa lui, el tot avea îndoieli. Oamenii sunt slabi…

Povestirea „îngeri şi molii” a apărut în antologia Ages of Wonder (*DAW Books, 2009*), *editată de Julie E. Czerneda & Rob St. Martin*

*Copyri*ght © *Costi Gurgu, 2009*

Abonată cu fiecare dintre cărţile sale la premiile Lambda Literary şi Tiptree, de două ori laureată a premiului Nebula, Nicola Griffith (născută în 1960 în Marea Britanie) s-a numărat în acest an printre finaliştii Hugo, datorită povestirii pe care o puteţi citi în cele ce urmează.

Nicola Griffith JOC ÎN DOI

A început, aşa cum încep adesea aceste lucruri, în faţa unei tejghele de bar – un blat lung şi întunecat de mahon, de-a lungul unui perete al Seattle’s Queen City Grill, lustruit de trecerea timpului, dar mai ales de nu puţinele bărbii pe care le-a sprijinit. Muzica se domolea. Richard şi Cody (al cărei nume adevărat era Candice, deşi nu i-l cunoştea nimeni dintre cei pe care îi cunoscuse după terminarea liceului) locuiau unul pe o coastă, celălalt pe cealaltă, însă era deja a treia seară din an în care beau împreună. Cody privea pierdută la umbrele adunate prin cotloanele barului, încercând să nu se gândească la camera ei impersonală de hotel. Se gândea în schimb la faptul că în ultimele şase luni se văzuse cu Richard mai des decât cu unii dintre prietenii ei din San Francisco şi că probabil avea să-l mai vadă încă o dată în câteva săptămâni, când companiile la care lucrau aveau să liciteze pentru contractul din Atlanta.

— Auzi, te-ai întrebat vreodată cum ar fi, zise ea, să ai o slujbă normală, să te scoli din pat lunea şi să mergi la muncă, să faci acelaşi lucru marţea şi miercurea şi joia, săptămână de săptămână, cu excepţia perioadelor când îţi iei concediu?

— Ai uitat de vineri.

— Ce?

Porniseră cu mojitouri, plusaseră cu James Bonduri, iar acum o luaseră pe toboganul shoturi-de-tequila-dublate-cuhalbe-de-bere.

— Am spus: ai uitat de vineri. Luni, marţi…

— Just, zise Cody. Just. Prea multe detalii de rahat. Dar te-ai întrebat vreodată? Cum ar fi o viaţă normală?

O viaţă pe bune, într-un singur oraş, cu prieteni pe bune.

Richard rămase tăcut suficient timp încât Cody să se învâr tească pe taburetul de bar şi să-l privească în ochi. El se jucă cu paharul gol.

— Tocmai am acceptat o ofertă, spuse. O slujbă fără călătorii de afaceri.

— Ah, rahat.

Îşi aminti cum se cunoscuseră, imediat după prima criză a dotcomurilor, la o conferinţă universitară despre sinergiile dintre biomecanică şi arhitectura sistemelor software pentru decizii expert sau altă porcărie similară, ceea ce nu prea avea sens dacă stăteai un pic şi te gândeai că el începuse cu psihologia cognitivă, iar ea cu matematica aplicată. Însă computerele erau lipiciul străin care făcea ca tot soiul de membre ciudate să stea adunate la un loc şi să funcţioneze în moduri pe care natura nu le prevăzuse niciodată. *Precum monstrul lui Frankenstein*, spusese el când Cody pomenise acest lucru, iar ea i-a făcut cinste cu un pahar, pentru că prinsese ideea. Două luni mai târziu s-au întâlnit din întâmplare la o conferinţă similară, apoi din nou la o paranghelie a industriei, nu mult după ce amândoi intraseră în nişte afaceri noi axate pe *social media*. Şablonul s-a mai repetat până când – cam pe vremea când amândoi începuseră să abordeze la evenimente de profil investitori dispuşi să meargă la risc – au reuşit să depăşească ironia distantă de bonton şi au început să îşi trimită emailuri unul celuilalt înainte de evenimente pentru a stabili ieşiri la restaurant, la băute sau la meciuri. Amândoi erau tineri, arătoşi şi foarte, foarte deştepţi. Şi, încă şi mai bine, niciunul nu avea absolut niciun interes romantic vizavi de celălalt.

În ultima vreme se întâlneau în timp ce călătoreau ca reprezentanţi ai companiilor lor înfometate de resurse financiare, căutând cu disperare din ce în ce mai pronunţată să abordeze

Goliaţii lideri ai industriei şi să le explice de ce au nevoie de expertiza vioaie a Davizilor înfometaţi.

Cody nu-i putea spune lui Richard că în ultima vreme abordarea ei se concentra mai mult pe modul în care Goliaţii ar putea găsi eficient din punct de vedere al costurilor să absoarbă Davidul aproape deznădăjduit pentru care lucra ea, împreună cu toţi ceilalţi angajaţi inventivi, motivaţi şi plini de iniţiativă, ale căror opţiuni de cumpărare a acţiunilor şi planuri de pensii nu mai valorau acum nimic. Dar era clar ce-ar fi însemnat o slujbă care nu presupunea călătorii, iar o retragere în mediul academic ar fi fost o recunoaştere făţişă a eşecului.

— Unde? oftă ea.

— Chapel Hill. Dar nu este… Da, mă rog, e un fel de slujbă academică, dar nu tocmai.

— Da, da…

— Nu, zău, este la o companie nouă, o societate mixtă între Wishtle.net şi Universitatea Nord…

— Pricep.

— Lasă-mă să termin.

Richard putea să devină foarte didactic după câteva pahare.

— Gândeşte-te la Google Labs, sau la Xerox PARC, doar că mai trăsnit. O tonă de bani cu care să te joci, grămezi de absolvenţi care să facă ce le spui, cercetare fundamentală la greu, nu doar vicepreşedinţi iritanţi care îţi spun că ai şase luni să lansezi software-ul pe piaţă chiar dacă e un gunoi total.

— De acord cu tine pe tema asta.

Doar că Vince, şeful lui Cody, îi spusese că dacă prinde contractul din Atlanta ajunge şi ea vicepreşedinte.

— Sunt chestii foarte tari, Cody. Toate treburile alea despre care am vorbit în ultimii şase, şapte ani. Simulare cognitivă şi modificare comportamentală, software de

vizualizare cu rezonanţă modulată, algoritmi de învăţare intuitivă…

— Da, da.

— …vor să mă ocup de lucrurile astea. Vor să definesc noi arii de interes. Chestii supermarfă.

Cody scutură din cap. Supermarfă. Dar pe altă parte super marfa nu îşi aduce aminte să dea de mâncare la peşti când eşti plecată din oraş.

— Începe luna viitoare, spuse Richard.

Cody se simţea foarte obosită.

— Atunci, n-o să fii în Atlanta.

— Just.

— Atlanta în august. Pe cont propriu. Iisuse.

— Pe cont propriu? Doar gândeşte-te la toate fetele drăguţe în haine de vară sumare.

Lui Cody i se încordară muşchii de deasupra ochilor. Îşi frecă sprâncenele.

— Boone e omul pe care n-am chef să-l văd. Şi jocurile lui libidinoase cu clubul de striptease.

— El e clientul.

— Mă ucizi cu empatia ta.

— Credeam că o curvă care îţi dansează în poală e visul tău erotic preferat, spuse el ridicând din umeri.

O durea capul. Acum Richard iar o să aducă vorba despre incidentul Dallas.

— Păi, dacă asta ne-ai spus în… unde naiba eram?

— În Dallas.

Acum putea să continue jocul, dacă tot începuse.

— Erai complet absorbită atunci. Te-ai îmbujorat cumva?

— Nu.

Cu trei ani în urmă avea douăzeci şi opt de ani, patru milioane de dolari în opţiuni de cumpărare de acţiuni şi credinţa că tovarăşii cowboy într-ale codului îi erau prieteni. Îhî. Iar acum probabil că jumătate dintre tocilarii din sud aflaseră de fantezia ei cea mai intimă. Inclusiv Boone.

Dădu pe gât ultima gură de tequila. Ce chestie

unsuroasă şi scârboasă, odată ce devenea călâie. Îşi luă jacheta.

— Gata, m-am cărat. Doar dacă nu cumva ai nişte ponturi utile despre cum aş putea să pun mâna pe contract fără să intru în jocurile greţoase ale lui Boone. Nu prea cred că ai.

Împinse paharul şi se ridică în picioare.

— Când e întâlnirea de la Atlanta? în opt, nouă săptămâni?

— Cam aşa ceva, zise ea, aruncând pe tejghea două bancnote de douăzeci.

— Aş putea fi de ajutor.

— Cu Boone? Asta-i bună.

Însă chipul de heruvim al lui Richard era de data aceasta serios de-a binelea.

Îşi pescui telefonul din buzunar şi îl puse pe tejghea.

— Ai încredere în mine doar pentru câteva minute, spuse el, atingând cu degetul ecranul; pictograma pentru memouri se coloră în roşu. Indiferent ce se va întâmpla, îţi promit că nimeni nu va asculta această înregistrare în afară de tine.

Cody îşi azvârli jacheta pe un umăr.

— Eternul cântec de rău augur.

— E mai mult o chestie, ăăă, etică.

— Iisuse, Richard. Ce mai divă de telenovelă eşti.

Însă izbuti să capteze atenţia barmanului, îi arată cele două pahare din faţa lor şi se aşează.

— Şi eu mi-am făcut cercetările pe tema Atlanta, zise el. Ca şi tine, sunt destul de sigur de ce va urma după ce o să-ţi livrezi prezentările în prezenţa lui Boone.

— Golden Key, spuse ea, aprobând din cap.

Toată lumea spunea asta. Soarele răsare, guvernul ia taxe, Boone ascultă ofertele şi apoi îi duce pe toţi la Golden Key.

— …dar ce vreau eu să ştiu de la tine este dacă poţi sau nu, pentru a obţine contractul, să autorizezi cheltuieli cash cu cinci cifre.

— Cinci cifre contra unor opt potenţiale, pufni ea. Tu

ce crezi?

El arătă cu degetul spre telefon.

— Da, bine. Pot să aprob genul ăsta de cheltuieli.

El zâmbi, un mod total atipic pentru Richard de flexare a muşchilor şi oaselor, precum un piton care îşi dezarticulează falca pentru a înghiţi un porc. Cody aproape că se ridică de pe scaun, însă momentul trecu.

— De asemenea, va trebui să îmi oferi acces la dosarul tău medical, spuse el.

e e e

Şi uite că ajunseră în Marietta, sălaşul acelui gen de georgieni care nu ar fute un necunoscut în pustie doar de teamă că nu ştiu din ce neam face parte; şapte bărbaţi şi o femeie ieşind din turnul de beton alb şi sticlă verde al lui Boone într-un soare de august suficient de fierbinte încât să facă bule în asfalt. Ochelarii lui Boone străluciră scurt când acesta se întoarse cu faţă la grup.

— Munca multă fără joacă îl fac pe Jack faţă posacă. Şi pe Jill, normal, zise înclinând capul spre Cody, care încuviinţă, încercând să nu privească chiorâş în soare.

Privitul chiorâş ar fi făcut-o să pară prostănacă: nu era de bine, când toţi cei din jurul tău purtau costume elegante de vară tipice pentru coasta de est, asortate cu bronzuri sudice. Bine măcar că tipul din Portland îşi uitase şi el ochelarii de soare.

Se deplasară precum o mică turmă prin parcarea cu asfalt moale şi cleios: tipul din Boston probabil că urma să-şi arunce pantofii lejeri din piele de cerb.

— Dave, tu ocupă-te de ăştia trei. Ştiu că ştii încotro mergem, îi spuse Boone tipului din Austin.

— Cum să nu, spuse Dave, şi toţi cei şapte băieţi împărţiră un hohot de râs de genul păi-da-suntem-cu-toţii-bărbaţii-unşicu-toate-alifiile.

Lui Cody îi lipsea Richard. Şi încă mai avea draci pe el fiindcă îi dăduse de ştire abia în ultima săptămână. De ce nu putuse să îi spună mai dinainte că nu avea să vină la Atlanta? Şi de ce nu îi spusese în Seattle? Toate povestea era tare ciudată. Şi, auzi, slujbă universitară! Ce naiba mai

era şi asta? Caraghiosul. Însă şi-ar fi dorit ca el să fie aici.

Maşina lui Boone era un hibrid Mercedes ţipător, de culoare argintie. Boone deschise uşa din dreapta cu un zâmbet de genul da-ştiu-că-femeile-şi-bărbaţii-sânt-egali-da-m-amnăscut-în-sud-ce-să-i-faci? iar Cody îi răspunse cu o perfectă ridicare ironică a ambelor sprâncene. Hei, n-aş fi putut face aşa ceva dacă aveam ochelarii. Tipul din New York şi pantofii de Boston intrară în spate. Ceilalţi urcară în SUV-ul verde-închis închiriat de Dave. Un SUV de dimensiuni mari. Deloc trendy. Avea să piardă puncte pentru asta. Cody îşi înfipse centura de siguranţă în locaşul ei cu un clic satisfăcător.

În vreme ce mergeau spre club, îi lăsă pe cei doi din spate să-şi dispute între ei spaţiul conversaţional cu Boone. Ea se uita absorbită pe fereastră. Întâlnirea decursese foarte bine. Era clar că doar ea, Dave şi tipul din Denver reprezentau companii cu şanse la contractul ăsta, iar Cody era destul de sigură că aveau un avantaj asupra celor din Denver pe partea de calendar al livrărilor. Bătălia era deci între ea şi Dave. Dacă n-ar fi mers la Golden Key. Doamne. Gândul că toţi acei bărbaţi aveau s-o fixeze cu privirea în vreme ce ea se va uita la acele femei şi că-şi vor imagina că ştiu ei prea bine ce-i trecea ei prin cap în acele momente îi umplea scalpul de transpiraţie pişcătoare. Iar fluxul aerului condiţionat aproape că îi îngheţase faţa.

Cu două zile înainte să plece spre Atlanta îi dăduse un email lui Vince, explicându-i că marea problemă nu era faptul că ea nu se simţea în largul ei în cluburile de striptease, ci bărbaţii, şi că ar trebui cel puţin să ia în considerare ideea de a-l suna pe Boone şi a planifica prezentarea ei cu o zi înainte sau după prezentările celorlalţi. Primise răspunsul o jumătate de oră mai târziu, scurt şi la obiect: Te duci, puştoaico, şi cu asta basta. Ea trăsese adânc aer în piept şi pornise spre biroul lui.

Vince era la telefon, umblând de colo-colo, însă îi făcu semn să intre înainte că ea să poată bate în uşă. Acoperi receptorul cu o mână, „Trebuie să vorbesc, nu durează mult”, şi reveni la mersul de colo-colo, strigând:

„La naiba, Rick, vreau să rezolvăm asta. La întâlnirea de săptămâna trecută m-ai asigurat… Da. Nicio problemă, ai spus. Nici de problemă, fir-ar a dracului. Aşadar rezolv-o acum, găseşte o soluţie”. Trânti telefonul, scutură din cap şi îşi îndreptă atenţia spre ea.

— Cody, cu ce pot să te ajut? Dacă e vorba despre povestea cu Atlanta, nici nu vreau să aud.

— Vince…

— Boone nu-i prost deloc. îi duce pe oameni la clubul ăla de ţâţe pentru că-i place să-i urmărească cum se comportă sub presiune. Tu eşti cel mai bun om pe care îl avem, ştii asta. Dacă te porţi firesc n-o s-o feşteleşti. Fă-i o prezentare bună şi nu te comporta că o cercetaşă când încep să apăra sfârcurile. Poţi face asta?

— Doar că îmi displace…

— Iisuse Cristoase, Cody. De parcă n-ai mai văzut femei goale până acum. Vrei să fii vicepreşedinte? Spune-mi: da sau nu.

Cody trase aer în piept, apoi spuse:

— Da.

— Mă bucur să aud. Şi acum, valea.

Golden Key era o altă lume: răcoros şi parfumat, cu nişte note fructate de bere; zgomotos, cu suficienţi başi cât să-i facă pereţii abdomenului să vibreze; întunecat în colţuri, deşi iluminat luxuriant pe scena centrală cu cele trei bare cromate şi stroboscoapele laser. Doar o singură femeie dansa. Abia trecuse de şase însă locul era deja pe jumătate plin. Undeva, cineva fuma trabucuri scumpe. Cody se întrebă pe cine plătea clubul pentru a face toate astea posibile.

Boone ceru personalului să unească două mese chiar lângă scenă, în apropierea barei din centru. Tipul din New York se aşeză în stânga lui Boone, Dave în dreapta. Cody luă loc la marginea grupului, în afară vederii periferice a lui Boone. N-avea de gând să spună sau să facă nimic care să nu fie detaşat sau ironic. Avea să fie fără cusur.

O dansatoare nouă: păr roşcat lung până la umeri, care îi cădea pe faţă în vreme ce şerpuia în jurul barei din

dreapta. Purta o fustă cât o centură şi tocuri de douăzeci de centimetri, din plastic transparent, în care erau încastrate flori roz sugestive. Fără bară probabil că nici nu ar fi putut să stea în picioare. Făcea lucruri interesante cu fundul, totuşi, gândi Cody, apoi îşi atinse pe furiş buza superioară. Uscată, slavă cerului. O bilă albă pentru aerul condiţionat.

New York o bătu pe braţ. Făcu un semn cu degetul mare spre Boone, care se aplecă în faţă şi strigă: „Ce vrei să bei?”

— Contează?

— Aici n-au suc de struguri pe post de şampanie, rânji el. Ăştia nu se joacă cu tăriile.

Superb.

— Marguerita. Cu sare.

Poate avea să fie suficient de acră ca să n-o dea pe gât dintr-o înghiţitură.

Dansatoarea se agăţă de bară cu capul în jos şi îşi desfăcu sutienul. Sânii îi erau un miracol al artei moderne, aproape arhitecturali.

— Dumnezeule, zise Cody, e Hagia Sophia.

— Ce? strigă New York. O cheamă Sophia?

— Nu, strigă Cody, sânii ei… Nu contează

— Falşi, zise New York, dând din cap.

Veniră băuturile, aduse de o blondă care nu purta nimic altceva decât un bikini miniscul din catifea violet şi un zâmbet pe chip. îi spuse lui Boone „drăguţule” – clar era un client al locului –, iar lui Cody „dulceaţă”.

Cody izbuti să îşi ridice ochii de la ciudăţenia sfârcurilor fără piercinguri suficient cât să găsească o bancnotă de un dolar şi să o arunce pe tava de băuturi. Doi dintre tipi îşi prinseseră bacşişurile de chiloţi: un cinci şi un zece. Blonda se retrase făcându-i cu ochiul lui Cody. New York observă gestul şi făcu o grimasă pofticioasă. Cody îşi încercă mărgărită: foarte acră. Totuşi o dădu pe gât lacomă.

Muzica se schimbă într-un remix pulsatil de melodii de pe vremea mamei: Pointer Sister cu *Slowhand*. Linia

başilor era insistentă, presându-i abdomenul precum o mână caldă. Cody îşi linse buzele şi se concentră asupra paharului ei. O altă dansatoare, cu cârlionţi bruneţi şi moi, preluă bara din stânga, iar roşcata trecu pe scena centrală, în patru labe în faţa mesei lor, rotindu-şi fundul cu mişcări lente, uitându-se la ei peste umăr, îngustându-şi ochii spre ei precum o felină. Boone, Dave, toţi bărbaţii aveau bancnote în mâini. „Ah, fetiţo, am ce-ţi trebuie”. Roşcata se îndreptă spre ei cu spatele, încet, acum arcuindu-şi spinarea într-un aparent extaz – însă nu atât de pierdută încât să ignore cea mai mare bancnotă de la masă: douăzeciul lui Boone. îl lasă să o zgândărească cu ea, să-i mângâie interiorul coapsei şi să-i dea cercuri în jurul unui sfârc, înainte să tragă banda pseudofustei ca să facă loc pentru bancnotă. Bărbaţii probabil că nici nu observaseră că îi jumulise de bani în ordine – întâi douăzeciul lui Boone, apoi cea de zece a lui Dave, la final cele două de cinci. Apoi trecu în partea dreaptă, la o gaşcă de baştani eleganţi care în mod evident erau aici de prea mult timp pentru propriul lor bine: doi dintre ei întindeau bancnote de cincizeci. Dansatoarea mimă că se fute cu o bancnotă de cincizeci întinsă la nivelul pelvisului. Avea un control muscular incredibil. Lângă Cody, New York înghiţi vizibil în sec şi scotoci după portofel. Prea târziu însă. Baştanul elegant rânjea cu toţi dinţii în vreme ce roşcata îi atingea obrazul, şi, înclinându-şi capul, îi spuse ceva. El se ridică şi prietenii lui huiduiră în semn de încurajare în vreme ce el şi roşcată dispărură prin uşa de sticlă mată din spate.

— O, frăţioare…

Chipul lui David era acum mai degrabă roşu decât bronzat. Scoase un cincizeci din portofel, îl netezi, îl îndoi pe lung şi îl întinse spre dansatoarea rămasă pe scenă.

— Hai, cârlionţi, vino să-ţi dau ceva!

— Daaa! strigă New York zgomotos.

Portland şi Boston păreau prinşi într-un concurs de băut.

Boone prinse privirea lui Cody şi zâmbi uşor. Ea ridică din umeri şi îşi desfăcu palma ca şi cum ar fi spus:

Hei, sunt banii lor de pierdut. Iar el zâmbi din nou, de data aceasta cu o urmă de scepticism. Ah, rahat.

— Dulceaţă?

Era chelneriţa cu bikini de catifea, stând aproape şi aple cându-se în jos astfel încât sfârcurile să-i mângâie părul lui Cody, apoi atingând-o uşor pe obraz.

Cody o privi în ochii albaştri spălăciţi şi găsi o bancnotă de zece dolari. îi zâmbi şi i-o bagă în bikini, la şold, apoi îşi îndoi un deget, făcând-o să se aplece din nou.

— Aş lua-o că pe o favoare personală dacă mi-ai aduce încă una dintre aceste minunate mărgărite, îi spuse femeii la ureche. Dar fără tequila.

— Cum spui. Dar tot trebuie să te taxez pentru tărie.

— Sigur că da. Doar asigură-te că arată bine, spuse Cody, arătând cu capul înapoi, spre ceilalţi de la masă.

— Lasă-mă să mă ocup de toate, dulceaţă. Îţi fac cea mai mârşavă mărgărită din tot Dixielandul. O să fie uimiţi, total năuciţi, de rezistenţa ta. Va fi secretul nostru.

Apoi o mângâie pe Cody pe braţ şi pe umăr, lăsându-şi podul palmei să-i atingă în treacăt sânul.

— Mimi mă cheamă. Dacă ai nevoie de altceva, mai târziu.

Îi oferi lui Cody o privire topită şi se îndreptă spre bar.

Pielea feselor ei unduinde părea nenatural de netedă, precum porţelanul. Cosmetice, decise Cody.

Cârlionţi observase bancnota de cincizeci a lui David şi acum era din nou în faţa mesei lor. Cody şi-o închipui ca pe un roboţel paradit ce răspundea la comenzi sonate: apucă, dă drumul, arcuieşte, unduire în faţă şi în spate. Cei care o proiectaseră au făcut o treabă excelentă cu muşchii aceia: fiecare dintre ei distinct conturat, plin de fermitate, moale la atingere. Păcat că nu avuseseră prea multă imaginaţie cu expresiile faciale şi nu reuşiseră să-i pună o scânteie în ochi.

Nişte sâni balansându-se în dreptul feţei ei îi anunţară sosirea băuturii fără şfung. Trase o bancnotă de cinci din portofel şi se întinse spre chiloţii lui Mimi.

Mimi se dădu înapoi jumătate de pas, puse tava jos şi îşi strânse sânii unul lângă celălalt cu mâinile.

— Nu vrei să o bagi mai bine aici, dulceaţă?

Cody clipi.

— Poţi să o bagi foarte, foarte lent. Apoi poate că ne vom cunoaşte mai bine.

Dar, ca şi roboţelul, ochii îi rămaseră fără expresie.

— Eşti prea fierbinte pentru mine, Mimi.

Cody îi prinse bancnota în bikini şi încercă să nu simtă fulgerul de ură al lui Mimi. Sorbi din băutură şi aruncă un ochi discret în portofel. Seară asta costa compania o avere.

Boone, care îi urmărea pe Dave şi pe New York cu o mină detaşată, se întoarse spre Cody, având o expresie speculativă. O invitaţie la discuţii?

Cody se ridică în picioare. Şi se întoarse cu faţa spre scenă chiar în clipa în care o femeie cu păr lung şi cizme de cowboy pornea apăsat spre bara centrală.

Pentru Cookie totul fusese rutină până la momentul de faţă; glezna ţinea mai bine decât crezuse ea. Cizmele ajutau. Nu îşi putea aminti când îşi scrisese nota aceea pentru sine: „Cowboy şi indieni!”, însă avea să fie inspirată. Flexă, se îndoi, îşi ţuguie buzele şi îşi scoase sânii la înaintare pe pilot automat. Oare ar trebui să îşi facă o radiografie la gleznă? Nah. Era doar o întindere. Două ibuprofene şi un pic de gheaţă aveau să rezolve totul.

O mulţime decentă pentru o noapte de marţi. Nişte clienţi puşi pe cheltuială în spatele barei de acolo însă Ginger deja îi luase la patru dansuri private. Ei, lasă, întotdeauna erau mai mult bărbaţi cu bani în portofel decât minte în cap. Aruncă i câteva priviri spre culise. Dannycare îi ţinea pălăria, încuviinţă din cap. Cookie se mişca automat, numărând în surdină, şi exact în clipa când primul fluierat obsedant din coloana sonoră.1 filmului *Bunul, Răul şi Urâtul,* a lui Morricone, răsună din difuzoare ea întinse mâna, prinse pălăria şi o puse pe cap cu o mişcare amplă. Da, fetiţă, azi e perfect, perfect.

Zâmbi şi porni în josul scenei. O femeie de la masa din faţă stătea în picioare. Cookie văzu strălucirea unui ceas foarte scump şi, fără vreun motiv deosebit, o cuprinse senzaţia că în seara aceasta totul avea să meargă tare bine. Cookie, fetiţo, îşi spuse, în seara asta dai lovitura.

e.

Şi odată cu prinderea pălăriei, cu acea cascadorie, pur şi simplu, Cody uită de Boone şi de contractul lui, uită că trebuia să fie fără cusur, uită de toate. Dansatoarea era bună, agilă şi I ragedă, puternică precum o cerboaică. Numele *Cookie* i se putea citi în strasuri pe pălărie. Purta un top minuscul cu franjuri din piele de căprior şi ceva ce aducea cu un soi de şort – nişte bucăţi de piele întoarsă care îi atârnau de la mijloc pentru a-i acoperi partea din faţă şi din spate, dar nu şi părţile laterale – Şi pinteni răi la cizme. Se uită drept spre Cody şi zâmbi, iar ochii nu îi erau pustii.

O parte din Cody ştia că Boone o văzuse stând în picioare, iar acum o urmărea cum o priveşte pe dansatoare şi cum nu se poate hotărî între a se opri din privit şi a se aşeza sau a-şi continuă drumul spre capătul mesei unde stătea el, însă o altă parte – partea căreia îi plăcea să radă shoturi în baruri de motociclişti, să codeze toată noaptea cu Acid Girls bubuind în difuzoare şi soarta companiei depinzând de deadline-ul ei, partea care încărcase totul în camionetă şi îşi luase adio de la Florida, conducând tot drumul până pe coasta de vest, de capul ei, când de-abia împlinise nouăsprezece ani, care o dată stătuse agăţată de genunchi în afara unui balcon de la etajul nouă doar pentru că putea – acelei părţi nu-i păsa de nimic decât de femeia cu păr lung, şaten.

Părul acela lins, în stil indian, care se oprea la doar două degete mai sus de tivul şortului, şi felul în care se mişca femeia o făcură pe Cody să înţeleagă că pălăria şi pintenii erau trofee, luate de la un bărbat mort. Când dansatoarea îşi trecu mâinile peste corp, Cody ştiu că aveau cuţite. Când vocile masculine începură îngânatul ritmic, Codyşi-o imagină pe femeie călărind pe câmpie,

făcând acrobaţii pe căluţul ei, dezbrăcându-se din mers.

Muzica se schimbă din nou, reveni pe tobe, iar acum Cookie se legăna precum o fecioară lângă iaz, trăgându-şi bretelele topului peste umeri, doar cât să-şi expună jumătate din sâni, nu în întregime, pipăindu-i amănunţit, după care începu să-i mânjească în culorile războiului. Când termină cu pictatul a ceea ce se vedea, îşi lasă topul şi mai jos, astfel încât fiecare sân se odihnea precum o mandarină *satsuma* în coaja sa moale, apoi se întoarse din nou spre audienţă, aruncându-şi părul peste un umăr şi examinându-şi reflecţia fundului în apă. Se întoarse un pic, rând într-o direcţie, când în cealaltă, ridicându-şi partea din spate a şortului, întâi un colţ, apoi celălalt, lăsându-l, gândindu-se, mângâindu-şi fiecare fesă în joacă, încercând să hotărască în ce fel să le decoreze. Apoi netezi pielea de căprior cu ambele mâini pentru a a o face să stea dt mai întinsă şi studie efectul. Se încruntă. Trasă linia bikinilor cu degetul arătător. Zâmbi. Îşi cabră fundul, flexându-l de câteva ori, agăţându-şi ambele degete mari de banda chiloţilor şi trăgându-i jos. Şortul rămase pe loc. Încă purta topul sub sâni.

«e

Micuţei lesbiene îi cam place, putea Cookie să îşi dea seama. Zâmbi dulce ca frişca, se apropie dansând, văzu încordarea îi ducându-se în obrajii femeii, modul în care buzele se desfăceau şi mâinile i se descleştau. Mâini cu manichiură profesională; haine de firmă frumos croite, pantofi făcuţi manual. Bărbaţii din încăpere păliră, devenind simple circumstanţe iritante. Acesta era trofeul.

Unul dintre bărbaţii de la masă se întinse şi îi bagă un douăzeci între nodul de piele al şortului şi coapsă, însă Cookie abia catadisi să îşi ia ochii de la femeie. Douăzeci aici şi cincizeci acolo erau mărunţiş în comparaţie cu asta. *Pentru tine*, murmură ea şi se întoarse uşor, transformată într-o ciupercă de muşchi învelit în piele, îşi scoase pălăria, se întinse şi dădu şortul complet la o parte.

Conştientiză cele câteva chiuituri şi imaginea bărbatului înalt cu faţa roşie şi un cincizeci în mână, însă

îşi păstră privirea aţintită asupra femeii.

Apoi muzica se schimbă din nou; Ginger se întoarse de la dansul ei privat şi Cookie o văzu pe Donna mână în mână cu ion baştan cu privirea de sticlă, pe cale să intre în camera din spate. Pentru Cookie era momentul să îşi pună înapoi ceva din haine şi să facă turul meselor.

Cinci minute, îi şopti femeii.

Cookie, îşi spuse Cody, în vreme ce dansatoarea îşi trăgea la loc bucata de piele întoarsă, după care se ridica graţioasă în picioare şi îşi punea din nou pălăria. Cookie. O urmări în vreme ce Cookie părăsea scena ducând toată căldura şi lumina cu ea. Avea să se întoarcă, nu? Cinci minute, îi spusese.

— Fă pizdo! strigă Dave din nou, banii mei nu-s destul de buni pentru tine? Du-te dracu'… Nu, ia mâna de pe mine – şi împinse mâna lui Boone de pe braţul lui, apoi îşi dădu seamă ce făcuse. Rahat. Este… doar că… ştii cum este, prietene. Păi, cincizeci de parai…

— Pe naiba, Dave, poate ştia că-s contrafăcuţi, spuse Boone jovial.

Dave se strădui să râdă, îndesându-şi bancnota în buzunar.

— Mda, sau poate nu pricepe că mărimea contează.

Boone râse, însă toţi de la masă îi sesizară tonul uşor dispreţuitor.

— Poate a venit vremea să ne retragem, oameni buni.

Cody însă nu asculta, deoarece Cookie stătea în picioare în faţă ei: fără pălărie, cu pieile şi chiloţii înapoi pe ea.

— Bine, băieţi, se pare că am pierdut-o pe Cody, râse Boone, un râs complet diferit faţă de cel oferit lui Dave. Hei, drăguţo, ai grijă să iei un taxi înapoi acasă, m-auzi? Să-i pomeneşti numele meu portarului. Gata, băieţi, s-o ştergem.

— Cody. Ăsta e numele tău? întrebă Cookie şi o luă de mână.

Cody încuviinţă dând prosteşte din cap.

— Eu sunt Cookie. Mă bucur tare mult să dau peste o

altă femeie aici.

Altă încuviinţare mută. *Ce mai faci*? vru Cody să spună, însă nu avea nicio noimă.

— Ţi-ar plăcea să danzezi cu mine? Doar eu şi tu, în particular?

— Da.

— Va trebui să plătim pentru cameră.

— Da.

— Ador să dansez cu femeile. Mă face să zbârnâi, mă excită, înţeleg ce vor femeile, Cody. Ţi-ar plăcea să îţi arăt?

— Da, spuse Cody, un pic uimită că picioarele încă îi funcţionau destul de bine pentru a o urma pe Cookie spre uşă de sticlă mată.

* e»

Miez de noapte în camera ei de hotel. Cody stătea în fund pe pat, dezbrăcată, prea surescitată ca să se întindă. Lumina din stradă pătrundea printre draperiile netrase, colorând camera în galben-sodiu. Aerul condiţionat huruia, însă Cody îşi simţea pielea arzând. Cookie. Buzele lui Cookie, şoldurile lui Cookie, obrajii lui Cookie, şi bărbia, şi abdomenul. Coapsele şi fundul şi sânii. Ah, sânii ei, greutatea lor fragedă în palmele lui Cody.

Îşi ridică mâinile, apoi întoarse palmele, pentru a le cerceta. Nu păreau deloc diferite. Îşi desfăcu ceasul şi îşi frecă absentă încheietura. Cookie.

Încetează. Ce dracu' era cu ea? Se dusese la un club de striptease şi plătise pentru sex. Da, bine, era o premieră pentru ea, aşa că un pic de confuzie era de aşteptat, însă fusese ceva sordid, nu romantic. Fusese jucată pe degete de o expertă care îi luase sute de dolari. Oh, Doamne, şi Boone… Se făcuse complet de rahat.

Şi atunci, de ce se simţea aşa fericită?

Cody, *eşti aşa de frumoasă*, spusese ea. *Oh*, *da*, *da*, *nu te opri*, (!) *dy*. *Dă-mi-o*, *dă-mi-o cât poţi*. Şi Cody i-o dăduse. Şi Cookie i-o dăduse… Cookie fusese perfectă. Înţelesese totul, anticipase orice. Ce să spună, ce să facă, când să zgândărească şi când să mângâie, când să zâmbească şi să fie supusă, când să încurajeze, când să

reziste. Ca o cititoare de gânduri. Şi simţise ceva, Cody era sigură. Simţise. Nu puteai să truchezi dilatarea pupilelor, nu puteai să truchezi acea îmbujorare, nu puteai să falsifici pelicula de sudoare şi lubrifierea aceea luxuriantă.

Cristoase! O lua razna. Îşi frecă sprâncenele. Cookie era o irofesionistă, şi nimic din toate astea nu era real.

Se ridică în picioare. Covorul de lână îi furnică tălpile goale. Asta era ceva real. Hainele îi atârnau de spătarul scaunului, lângă birou; duhneau a fum de trabuc. Nicio pierdere. Şi-aşa n-avea idee de ce alesese să poarte pantalonii aceia largi. Nu-i mai purtase de vreun an. Nu mai purtase ceasul ăla cretin cam tot de atunci, dacă stăteai să te gândeşti. Cookie ura mirosul de trabuc, aşa îi spusese pe când descheia nasturii…

Încetează. Încetează imediat.

Puse pantalonii pe pat şi scoase chitanţele din buzunare. Opt. Plătise pentru opt dansuri private, iar mărimea bacşişuri lor… Iisuse! însemnau chiria pe două luni. La ce îi fusese capul?

Trebuie să plătim pentru cameră, îi spusese Cookie, dar o să-ţi dau înapoi jumătate. Pur şi simplu nu mai pot să aştept. Oh, te rog, Cody. Te vreau din nou.

— La naiba!

Ferocitatea sa o sperie pe moment şi rămase nemişcată „ascultând. Nicio foială sau vreun murmur în niciuna dintre cele două camere vecine.

Dă-mi telefonul de la camera ta de hotel, spusese Cookie. Te sun mâine. Asta nu s-a mai întâmplat niciodată până acum. Asta e adevărat.

Şi dacă era… îşi putea reprograma zborul. Reuşea ea să-i explice cumva lui Vince.

Cristoase! Contractul baban se dusese, într-un fulger al poftei. Vince avea s-o omoare.

Da, ah, avusese parte, preţ de aproape trei ore, de cel mai bun sex din viaţa ei. Fusese exact cum îşi imaginase în fanteziile ei. Ştiu exact ce vrei, îi spusese ea, şi o dovedise.

Însă şi Cody ştiuse, tocmai asta era ideea. Ştiuse

când respiraţia precipitată şi mâinile încleştate însemnau că era rândul lui Cookie, însemnau că acum Cookie dorea să fie atinsă, că dorea să încalce absolut fiecare regulă pe care ea sau clubul le impusese şi să fie fututã peste spătarul scaunului, doar de plăcere.

Cody răscoli chitanţele. Nu reuşea să dea vreun sens chestiei ăsteia. Plătise pentru sex. Asta nu era vreo poveste romantică. Însă simţise contracţiile muşchilor vaginali ai lui Cookie, simţise tremurul din perineul ei, încleştarea şi spasmul orgasmului. Nu fusese jucat. Şi nici a doua oară.

Cody tremura. Aerul condiţionat începuse în sfârşit s-o amorţească. Îşi frecă picioarele reci. Picioarele lui Cookie erau lungi şi suple, cu fiecare unghie pictată cu lac transparent. Îşi sucise glezna, îi spusese. Cody îi cuprinsese glezna, o sărutase, o mângâiase. Zâmbetul lui Cookie era superb. *Cum ţi-ai sucit-o*? întrebase Cody, iar Cookie îi povestise cum căzuse doi metri de pe panoul de escaladă, iar apoi vorbiseră despre escaladă şi despre rafting, iar Cody îi povestise despre vremea când avea şapte ani şi văzuse Cirque de Soleil şi dorise să fie şi ea trapezistă, iar asta dusese discuţia spre muşchii abdominali, ceea ce dusese la încă o rundă de sex.

Lipăi până în baie, fără a-şi mai bate capul cu lumina. Când îşi duse periuţa la gură, mirosul de pe degete îi încordă muşchii involuntar. Lasă periuţa să cadă, se aplecă peste chiuvetă şi începu să plângă.

e e e

O dimineaţă albastră, albastră cum doar în Atlanta poate fi. Cody nu dormise. Nu avea chef de micul dejun. Avionul nu-i pleca decât la patru după-amiază.

Pierduse contractul, pierduse o noapte de somn, îşi pierduse minţile şi respectul de sine şi aruncase pe apa sâmbetei chiria

De două luni. N-avea s-o mai vadă pe Cookie niciodată – şi nu putea pricepe de ce îi păsa de asta.

— Alo?

— Aveai telefonul mobil închis, dar l-am sunat pe

Vince în l'risco şi mi-a zis că eşti la Westin.

Boone. Cody închise ochii.

— Avionul pleacă abia la patru, corect? Cody, eşti pe fir?

— Da. Sunt.

— Dacă nu eşti prea ruptă, poate ajungi pe la biroul meu. Facem cinste cu prânzul.

— Prânzul?

— Da. Ştii tu, mâncare. Sau pe Coasta de Vest nu se iese la prânz?

— Da. Adică, de ce?

El chicoti.

— Pentru că mai avem câteva detalii ca să batem în cuie contractul. Deci ce zici, unsprezece treizeci?

— Păi, da, ok. Bine, spuse ea pe negândite şi puse receptorul în furcă.

Se uită lung la geantă. Haine. Avea nevoie să îşi schimbe hainele. Chiar îi dădea contractul?

Telefonul sună din nou.

— Alo? întrebă ea nesigură, aşteptându-se ca oricine de la dumnezeu la diavol să fie la celălalt capăt al firului.

— Salut, Cody. Eu sunt.

— Richard?

— Da. Ascultă, cum a mers?

— Păi, nu… lucrurile sunt… – inspiră adânc. Am luat contractul.

— Hei, ce mai veste! Dar cum a mers noaptea trecută?

— Cristoase, Richard, n-o să mă apuc acum de bârfe. N-am timp. Trebuie să ajung la Boone să finalizăm câteva detalii.

Era cazul să se adune.

— Te sun eu într-o săptămână, două, bine?

— Nu, aşteaptă, Cody. Să nu faci nimic care să…

— Mai încolo, da?

Lăsă telefonul să cadă în furcă. Cum ştiuse să sune la Westin? De ce îi păsa de noaptea ei? îşi frecă din nou fruntea.

Mâncarea poate că o să rezolve contractul. Durerea de cap, adică. Şi rânji: contractul. Să dea dracii, câştigase contractul! Avea să ia un bonus enorm. Şi avea să ajungă vicepreşedinte. Avea să întârzie.

În baie, ridică periuţa din chiuvetă, clăti pasta întinsă şi refuză categoric să se gândească la noaptea precedentă.

e e e

Cookie sună la hotel.

„Sunt Cody. Lăsaţi un mesaj sau contactaţi-mă pe mobil" – şi urma un şir de numere începând cu 216. San Francisco. Era corect. îi povestise lui Cookie despre asta noaptea trecută: San Francisco cu ceaţa lui şi dealurile şi excelentul espresso din dimineţile de duminică.

Poate că era bine. Orice e mai bine decât arşiţa asta de Atlanta.

Boone nu dori să discute detaliile, ci mai degrabă să râdă, să bea o cafea şi să o înveţe pe Cody cum să mănânce un sandviş Po boy. La urmă urmei, dacă aveau să lucreze împreună trebuia să se cunoască unul pe celălalt, nu? Şi nu pomeni deloc despre cluburi de striptease şi dansuri private până la final, când semnă scrisoarea de intenţie, i-o înmână şi îi spuse:

— Îmi place cum te comporţi. Uite, de pildă, gagiul din Austin, Dave. Nu-i de rasă. Nu ţine la tărie, nu ţine la nervi şi insultă o femeie în public. Dar tu: fără umflat în pene, fără cuvinte mari, tu stai şi apoi înşfaci oportunitatea. (Îi oferi un zâmbet şiret.) Dacă faci aşa şi în afaceri, o să scoatem bani frumoşi împreună.

Şi cumva, cu palma lui prietenească pe spate, cu scrisoarea în servieta de laptop şi cu soarele pe chip, în vreme ce aştepta maşina care s-o ducă la aeroport, începu să mai uite din confuzie. Avusese parte de o rundă de sex excelentă, pusese temeliile unei relaţii de muncă profitabile, avea treizeci şi unu de ani şi era pe cale să devină vicepreşedinte, şi nici măcar nu era mahmură.

Maşina veni, iar Cody urcă în interiorul răcoros, în nuanţe verzi.

Lăsă lumea din exterior să alunece pe lângă ea preţ

de zece minute înainte să scoată la lumină scrisoarea de intenţie. O citi de două ori. Superb formulată. Semnătură puternică. Şi un rând minunat de zerouri, înainte de virgula pentru zecimale. Dacă totul mergea cum trebuie, atunci doar contractul ăsta avea să-i ţină deasupra liniei de plutire până mai dezvoltau vreo câteva surse de venituri. Şi ea era cea care reuşise. Nimeni altcineva. La naiba, chiar era bună! Cineva ar trebui să-i facă cinste cu o cină extraordinară, că să sărbătorească.

Scoase telefonul şi îl porni. Indicatorul de semnal clipea în timp ce maşina trecea dintr-o celulă în alta. Pe cine să sune? Nimeni întreg la cap n-ar dori să ia cina cu Vince. Richard ar vrea doar să afle toate detaliile, iar ea încă nu voia să vorbească despre astfel de detalii; şi oricum, el era în Carolina. Scârba.

Semnalul se stabiliză brusc, iar telefonul scoase un bip: un mesaj.

— Hei. Sunt Cookie. Ştiu că pleci abia după-amiază. Dacă… ştiu că e ciudat, dar noaptea trecută a fost… Rahat. Uite, poate n-o să mă crezi, dar nu mă pot abţine să mă gândesc la tine. Vreau să te văd, da? O să fiu în parc, în parcul despre care ţi-am spus. Piedmont. Pe o bancă din faţa lacului. Mă duc acolo acum, şi o să aştept. Sper să vii. O să aduc gogoşi. Îţi plac gogoşile? O să aştept. Te rog.

Aah, *eşti diferită*, *aah*, *eşti aşa specială*, *aah*, dă-mi-*o*, *iubito*, *doar mai plăteşte o mie de dolari şi o să te iubesc pentru vecie*. Sigur. Dar vocea lui Cookie suna atât de catifelat, atât de nesigur, ca şi cum chiar credea ce spunea. Păi, sigur că da. Asta era viaţa ei: să se prefacă. Să se folosească de oameni.

Chipul lui Cody se schimonosi. Fii sinceră, îşi spuse. Acum cine pe cine a folosit? Cine a prins contractul cel mare, cine a primit exact ce şi-a dorit: sex excelent cu zero complicaţii, başca achitat din contul de protocol?

Totul era prea confuz. Iar ea era prea obosită. Gata, o să plece. Acum era oricum prea târziu, îşi zise, în vreme ce maşina se deplasa silenţios pe autostrada interstatală.

O femeie stând singură pe o bancă, poate făcându-i-

se cald, poate făcându-i-se sete, poate dorind să meargă la toaletă. Temându-se să se ridice şi să meargă să facă pipi, deoarece putea să o piardă pe cea pe care o aştepta. Poate mirosul dulce şi fierbinte al gogoşilor îi amintea că îi era foame însă nu voia să le mănânce, pentru că voia să i le ofere, în perfecţiunea numărului lor rotund, iubitei ei, să-i vadă zâmbetul de încântare. Avea să înceapă să cojească vopseaua de pe bancă de lemn şi să se uite atentă de fiecare dată când cineva semănând cu Cody trecea pe lângă ea; de fiecare dată avea să fie dezamăgită. În viaţa ei se petrecuse un lucru magic, unic, ceva ca un miracol însă pe măsură ce soarele fierbinte şi rotofei se scufunda printre nori avea să înţeleagă că acest miracol, visul acesta avea să moară pentru că persoana în care îşi pusese toate speranţele se temea să nu pice de proastă. Sau nu voia să recunoască faptul că se folosise de o femeie ca să facă sex şi apoi îi dăduse cu piciorul.

Cody clipi, apoi se uită la ceas. Se aplecă în faţă şi îşi drese glasul.

Şoferul o privi în oglinda retrovizoare.

— Doamnă?

— Unde e parcul Piedmont?

— Ceva mai la nord de centru.

— Trecem pe lângă el în drum spre aeroport?

— Nu, doamnă.

Era ţicnită. Însă acasă o aştepta doar un acvariu cu peşti.

— Du-mă acolo.

e» $

Fără pălărie şi cizme, purtând jeanşi, sandale şi genul de bluză pe care şi Cody ar fi ales-o, Cookie părea foarte tânără. Şi trupul îi părea tânăr. Îşi purta părul într-o coadă pe care o arunca de pe un umăr pe celălalt, tot răsucindu-se pe bancă pentru a se uita când într-o parte, când în spate, când în cealaltă parte. Când o văzu pe Cody, chipul i se deschise într-un zâmbet larg, sincer şi total vulnerabil.

— Câţi ani ai? izbucni Cody.

Chipul se crispă.

— Douăzeci şi şase? Tu câţi ai?

— Treizeci şi unu.

Cody nu se aşează pe bancă.

Se priviră lung una pe cealaltă.

— Am vreo scamă pe faţă?

— Nu, scuze. Arăţi… arăţi diferit.

— Te aşteptai să mă îmbrac ca la club în ziua mea liberă?

— Nu! Nu.

Dar o parte din ea se aşteptase.

— Şi? Ai multe zile libere?

Un râs scurt.

— Nu-mi permit. N-am fond de protocol. N-am asigurare, n-am fond de pensii, n-am concediu plătit.

Cody roşi.

— Un câştig de două miare pe noapte nu-i tocmai o poveste despre oropsiţi ai sorţii.

— Am meritat?

Mirosul ei îi umplu gura lui Cody. *Da*! ar fi vrut să strige. *I) a, însutit*. Dar n-avea nicio noimă, aşa că rămase nemişcată acolo.

— Ai plătit două mii două sute. Casa ia din prima şaizeci la sută. Din cei opt sute optzeci ai mei, Danny mai ia un douăzeci la sută, şi nu, Danny e paznic, nu-i peşte, şi niciodată nu am făcut aşa ceva înainte de noaptea trecută. Şi nu, nu mă aştept să mă crezi. Apoi, costumele, peruca, epilatul, machiajul…

Se lăsă pe spate, atârnându-şi ambele braţe de spătarul băncii.

— Ia spune-mi. Fututul cu o persoană complet necunoscută timp de trei ore merită cinci sute de dolari?

Gura i se strânse într-un zâmbet aspru, însă ochii îi scânteiau. Îşi puse glezna pe genunchiul celălalt.

— Te mai doare glezna?

Pur şi simplu îi ieşise din gură întrebarea asta.

Cookie îşi feri privirea şi clipi de câteva ori. Cody se trezi în genunchi în faţa băncii.

— Cookie? Cookie, nu plânge.

— Susana, spuse ea, fără să privească la Cody.

— Ce?

— Susana. Ăsta-i numele meu adevărat. Susana Herrera.

Se întoarse spre Cody şi chipul îi era aprig.

— Sunt Susana Herrera. Lucrez ca dansatoare, nu-s curvă şi vreau să ştii ce mi-ai făcut.

— Ce ţi-am…?

— Dansez. Tachinez, bat apropouri. Asta te face să te simţi bine, aşa că îmi dai bani, ceea ce mă face şi pe mine să mă simt bine. Din când în când ofer câte un dans privat, dar întotdeauna după reguli: mâinile pe braţele fotoliului, hainele pe tine, un pic de frecuş, pentru că am nevoie de un bacşiş mai bun. Eu dansez, tu plăteşti. Asta e meseria mea. Dar asta, asta nu-i meseria mea! Nu ştiu ce este. E o nebunie. Te-am lăsat să… (Obrajii i se întunecară.) Şi aş mai face-o din nou, fără bani. Pentru nimic. E aiurea. Simt că… E ca şi cum… Nici măcar nu ştiu cum s-o spun! Vreau să vorbesc cu tine, vreau să ascult când vorbeşti despre afacerile tale. Vreau să-ţi văd casa. N-am reuşit să adorm azi-noapte. M-am gândit la tine: la zâmbetul tău, la mâinile tale, la cât de puternică m-am simţit când ţi-am oferit plăcere, la cât de caldă m-am simţit când ţi-ai înfăşurat braţele în jurul meu. Şi sunt speriată.

— Şi eu la fel, spuse Cody, şi aşa era, foarte speriată, pentru că începea să-şi dea seama ce era în neregulă cu ele şi parcă era vorba de o glumă foarte proastă.

— Tu nu eşti speriată, zise Susana încrucişând braţele pe piept şi întorcând din nou capul.

— Ba sunt. Cook… Susana, crezi că… Rahat. Mă simt ridicol chiar şi spunând asta. Uită-te la mine. Te rog. Mulţumesc. Crezi că aşa e dra…

Nu izbuti să o spună. Nu credea în ea.

După o foarte lungă pauză, Susana spuse:

— Dansatoarele nu se îndrăgostesc de baştani.

Asta a durut.

— Baştanii nu se îndrăgostesc de curve.

— Eu nu-s…

— Nici eu.

Se priviră îndelung una pe cealaltă. Telefonul lui Cody sună. Ea respinse apelul fără să privească.

— Numele meu complet este Candice Marcinko. Trebuie să iau avionul înapoi spre San Francisco în după-amiaza asta, dar aş putea să mă întorc în Atlanta la sfârşitul săptămânii. Am putea, ştii tu, să vorbim, să mergem la filme, să ne plimbăm prin parc.

Iisuse, rămăsese vreun clişeu neatins? încercă din nou.

— Vreau să… să îţi cunosc pisica.

— N-am pisică.

— Sau câinele, spuse ea.

Încetează cu bâlbâitul. Însă nu putea.

— Vreau să-mi povesteşti de când trăieşti în Atlanta şi ce feluri de mâncare îţi plac şi dacă crezi că Braves vor câştiga diseară şi cum te simţi când adormi în braţele mele.

Se simţea ca o proastă.

Susana o privi pentru un timp, apoi ridică cutia de alături.

— Îţi plac gogoşile Krispy Kreme?

Când Cody porni din nou telefonul, la aeroport, primi un mesaj de la Richard: *Sună-mă, e important*. Însă trebuia să fugă după avion.

În timpul zborului îşi lipi capul de hublou şi ascultă torsul motoarelor.

Susana, stând pe bancă în vreme ce soarele apunea, gândindu-se, *Dragostea, dragostea e pentru cei bogaţi*.

Un labrador cafeniu aleargă pe lângă ea, cu capul întors într-o parte pentru a-şi urmări stăpânul care aleargă pe lângă el. Limbă îi atârnă, fericită şi roz. Câinii iubesc. Câinii au stăpâni.

Rupe în bucăţi ultimele trei gogoşi şi le aruncă la raţe.

«»

Miercuri, Vince şi echipa directoriala o sărbătoriră cu şampanie. Ea folosi ocazia ca să-i ceară liber pentru vineri

şi primele două zile din săptămâna următoare. Vince n-ar fi putut să zică nu fără să pară chitros, aşa că-i spune ca vicepreşedinţii lui nu trebuie să ceară voie.

Vicepreşedinte. Ea rânji cu toţi dinţii şi pentru un minut se simţi aproape normal. Vicepreşedinte. Câinele din fruntea haitei.

Vineri dimineaţă tocmai ieşise de sub duş când auzi soneria de la intrare. Fu atât de surprinsă, încât abia îşi aminti să tragă un halat pe ea înainte să deschidă uşă.

— Măi, ce privelişte pentru nişte ochi obosiţi.

— Richard!

— Nu că n-aş aprecia gestul, dar ai putea să legi cordonul ăla, cel puţin până ne bem cafelele? Uite, latte grande cvadruplu, doi la sută.

Ea se retrase pentru a se îmbrăca. Când se întoarse, uscându-şi părul cu un prosop, el stătea confortabil pe canapea, picior peste picior, exact că Susana în parc.

— Ce-ţi mai invidiez comoditatea asta minimală lesbi.

Ea îşi puse prosopul în jurul gâtului, se aşează şi sorbi din latte.

— Ca să te parafrazez, nu că nu aş aprecia cafeaua, dar… de ce naiba eşti aici?

El puse telefonul pe masă, lângă latte-ul ei.

— Îţi aduci aminte de asta?

— E telefonul tău?

El scoase un stick din geanta de laptop, apoi se uită atent, întâi la stick, apoi la ea.

— Richard, am avut câteva zile al naibii de ciudate, iar în patru ore voi fi în avion. Poate…

Poate era dusă cu capul, poate trebuia să anuleze…

— În orice caz, poţi să treci direct la subiect?

— Bea-ţi cafeaua. O să ai nevoie. Şi povesteşte-mi ce s-a întâmplat marţi noapte, spuse Richard şi ridică palma. Povesteşte-mi doar. Bănuiala mea e că ai avut o noapte de pomină cu o bucăţică tinerică pe nume Cookie.

Ea nu spuse nimic pentru o bucată de timp tare lungă.

— Susana, zise în cele din urmă.

— Ah. Aţi ajuns atât de departe? Susana Herrera, vârsta douăzeci şi patru…

— Douăzeci şi şase.

— Douăzeci şi patru. Crede-mă. Mama Antonia Herrera, tatăl necunoscut. Colegiul comunitar Dunwoody, licenţă în administrarea afacerilor – ah, dacă ţi-ai vedea expresia – şi o arestare pentru posesie de droguri. Sănătoasă că un taur. În prezent, nicio altă medicaţie cu excepţia pilulelor contraceptive.

— Pilule contraceptive?

— Care-i problema?

— Nimic. Continuă.

— Nicio alergie cunoscută la substanţe farmaceutice, deşi o toleranţă surprinzător de mare la anumiţi compuşi, cum ar fi tiopentalul de sodiu sau hidroclorura de terpazină.

Cody se agăţă de ceva care avea sens.

— Stai, ştiu medicamentul ăsta. Este…

— RU486 pentru minte. Exact asta este.

— Oh, Iisuse! Richard, doar nu i-ai *administrat* asta. Nu ai făcut-o să uite ce s-a întâmplat!

— Nu ce s-a întâmplat marţi.

Cody, confuză, nu spuse nimic.

Richard introduse stickul în laptop şi întoarse ecranul de aşa manieră, încât ea să poată vedea pictogramele unor fişiere audio.

— O să se lămurească totul după ce o să asculţi astea.

— Dar nu am timp. Am un avion…

— O să vrei să anulezi, dacă e pentru Atlanta. Ascultă doar. Apoi o să-ţi răspund la întrebări.

Apoi apăsă „Play”.

— …ce s-ar întâmpla, îţi promit că nimeni nu va asculta această înregistrare, în afară de tine.

— Eternul cântec de rău augur.

Ea tresări la auzul propriei voci.

— Ce…

— Şşş…

— …mai mult o chestie, ăăă, etică.

— Iisuse, Richard. Ce mai divă de telenovelă eşti.

Pauză. Clic.

— Şi eu mi-am făcut cercetările pe tema Atlanta. Ca şi tine, sunt ilestul de sigur de ce va urma după ce o să îţi livrezi prezentările în prezenţa lui Boone.

— Golden Key.

— …dar ce vreau să ştiu de la tine este dacă poţi sau nu, pentru a obţine contractul, să autorizezi cheltuieli cash cu cinci cifre.

El apăsa pe „Pauză”.

— Îţi sună cunoscut?

— Nu.

Cody îşi simţi esofagul închizându-se. De-abia îşi putu înghiţi saliva, darămite vreo gură de latte. Însă cartonul era cald şi neted în mâna ei, reconfortant, iar în spatele lui Richard peştele ei înota senin înainte şi înapoi.

— Terepazina e un medicament bun. Am reuşit să-ţi calculăm dozajul la marele fix. Susana a fost o provocare un pic mai grea. Incredibil metabolism.

— Ai spus că nu i-ai dat…

— Nu în ultimele două săptămâni. Dar ţie ţi-am administrat de şase ori, iar ei de şapte. Acum ascultă în continuare.

De şase ori?

— …explorarea memoriei şi recuperarea acesteia. Foarte în citant. O chestie care se leagă perfect cu munca pe care o desfăşor, legată de modul în care oamenii formează afecte. Totul ţine de familiaritate. Dacă laşi pe cineva în mintea ta suficient de profund, sau de suficiente ori, atunci creierul ţi se reorganizează pentru a recunoaşte persoana respectivă ca fiind prieten sau membru al familiei.

Pauză.

— Există modalităţi de face pe cineva să te accepte mai uşor.

Clinchet de sticlă atingând un pahar.

— Ţi-am povestit despre studiile alea care arată că

totul se leagă de faptul că persoana A ştie să anticipeze necesităţile persoanei B şi să le îndeplinească.

— Atunci, nu-mi mai povesti din nou.

Părea atât de sigură de sine, plictisită aproape. O femeie care nu se gândise niciodată să folosească cuvântul „dragoste”.

— ...accelerează procesul de familiarizare. De exemplu, persoana A lucrează într-o librărie şi este singuratică, însă când se simte însingurată ciocolata o face să se simtă mai bine. Şi într-o bună zi persoana B vine în pauza de masă cu nişte ciocolată şi spune „Hei, pari cam deprimată, pe mine, când sunt deprimată, ciocolata mă face să mă simt mai bine, poftim, ia una”, iar A mănâncă o ciocolată şi îşi spune „Super, persoana asta B este foarte atentă şi empatică şi probabil că seamănă mult cu mine”, şi prin urmare o trece imediat în categoria aproape-prieten. E uşor să aranjezi aşa ceva. Trebuie doar să ştii destule despre persoana A.

Să ştii destule.

Cody împinse laptopul departe de ea.

— Nu pot să cred aşa ceva…

— Nu?

Cody nu spuse nimic.

— Ai stat la bar, m-ai ascultat şi ai semnat un accept temporar pentru asumarea răspunderii, zise Richard, plasând o foaie de hârtie pe masă, lângă mâna ei; avea semnătura ei în partea de jos – un pic nesigură, însă a ei. Apoi ai luat nişte terpazină şi ai uitat totul.

— N-aş putea să uit aşa ceva.

El ridică mâna. Apoi o întinse pe cealaltă şi trase de bara playerului spre dreapta.

— Ia pastila.

— Bine, bine.

Apoi pauză. Clinchet de cuburi de gheaţă.

— Iisuse. Ce gust scârbos.

— Data viitoare o s-o pun într-o capsulă. Fii mulţumită că nu e vasopresin. Te-ar fi făcut să te îneci. Şi asta ţi-o zic din experienţă.

El opri fişierul.

— Pe bune. În orice caz, la o săptămână după povestea din Seattle am venit aici şi ai semnat un set mai robust de documente, spuse şi îi înmână un dosar gros, cu legătură. Crede-mă, e beton.

— Ia stai.

Lăsă documentul să îi cadă în poală fără să se uite la el.

— Ai venit aici? În apartamentul meu?

— Am venit. Ţi-am prezentat înregistrarea pe care tocmai ai auzit-o, ţi-am arătat acceptul iniţial al asumării răspunderii. Ţi-am dat asta – şi dădu din cap spre dosarul din poala ei. Ai semnat. Şi ţi-am administrat tiopental de sodiu, după care am avut prima şedinţă. La final ai mai luat o doză de terpazină.

— Nu-mi amintesc.

El ridică din umeri.

— Se întâmplă, spuse şi atinse dosarul din poala ei. Era câte un accept pentru fiecare şedinţă.

— Câte ziceai c-au fost?

— Şase. Patru aici, două în Carolina de Nord.

— Dar nu-mi amintesc.

Peştele din acvariul înota înainte şi înapoi, înainte şi înapoi. Ea închise ochii. îi deschise. Peştele era încă acolo. Richard era încă acolo. Îşi amintea greutatea sânilor Susannei în mâinile ei.

— Mai bine ascultă restul înregistrării. Şi citeşte totul.

Apăsă pe „Play”.

— Okay. Ia gândeşte-te cum ar fi dacă ai cunoaşte destule despre cineva şi apoi v-aţi întâlni: ai şti lucruri despre ea şi ea ar şti lucruri despre tine, însă ai fi conştientă doar de faptul că recunoşti şi ai încredere în respectiva persoană şi că te simţi legată de ea. Acum imaginează-ţi ce s-ar întâmpla dacă ai introduce şi nişte sex în ecuaţie.

— Sex de calitate, sper.

— Calitate extra. Sunt sute de studii care arată cât de

puternică poate fi legătura sexuală, în special pentru o femeie. Dacă o femeie are un orgasm în prezenţa altei persoane, outputul hormonal pentru următoarele câteva zile devine sensibil la prezenţa partenerului ei: de fiecare dată când se află împreună în aceeaşi cameră, sistemul ei se supraîncărcă cu mesageri chimici cum ar fi oxitocina, care strigă „Prieten! Prieten!”. Şi asta se întâmplă inclusiv cu persoane despre care ştii în mod conştient că nu-s bune pentru tine. Iar dacă se întâmplă chestia asta cu cineva compatibil, care se potriveşte – indiferent dacă această potrivire e adevărată sau doar o aparenţă –, atunci se creează o legătură chimică cu potenţialul de a fi un superglue uman. Şi asta-i dragostea: o legătură care e reînnoită la fiecare câteva zile până când creierul e total reconfigurat. Aşa că am vrut să aflu ce s-ar întâmpla dacă ai pune la un loc două persoane compatibile sexual care ar şti ca prin magie exact – dar absolut exact – ce îşi doreşte cealaltă persoană în pat însă nu ar avea amintirea despre cum au dobândit această informaţie…

Lui Cody îi luă doar o clipă ca să pună înregistrarea pe pauză.

— Dragoste, spuse ea. *Dragoste*? Ce dracu’ mi-ai făcut?

— Ţi-ai făcut-o singură. Ascultă în continuare.

Iar ea ascultă. După ce mai ascultă timp de o oră, primi teancul de transcripturi pe care Richard i le înmână din servieta lui.

Ea se uită la ceas.

— Tot te gândeşti la avion?

Cody nu ştia la ce se gândea.

— E returnabil? întrebă el. Biletul?

Cody încuviinţă din cap.

— Dă-mi biletul. îl anulez eu pentru tine. Poţi oricând să faci o rezervare pentru mâine. Tu trebuie să citeşti.

Cody urmări, paralizată, cum Richard ridică telefonul şi formează numărul. Se întoarse către ea în vreme ce era pus pe aşteptare, şopti fără glas „Citeşte”, apoi se întoarse din nou cu spatele.

Începu, aşadar, să citească, doar vag conştientă de prezenţa lui Richard, care se tot certa la telefon şi cerea să discute cu superiori ierarhici ai liniei aeriene.

După prima sută de pagini despre subiectul C şi subiectul S, el îi aduse cafea proaspătă. Ea făcu pauză la o secţiune, cu un aer oripilat.

— Ce-i?

— Nu pot să cred că ţi-am spus asta.

Richard aruncă o privire peste umărul ei.

— Da, aia-i o bucăţică spumoasă. Nu mai roşi. Deja am auzit toate astea. Ba chiar de câteva ori. Tiopentalul de sodiu te face să spui totul. În plus, tu nu-ţi aduci aminte să-mi fi spus, deci de ce te oboseşti să te simţi jenată?

Ea urmărea peştele. Nu conta. Nu conta deloc. Ridică din nou foaia şi continuă să-şi croiască drum. Măcar să scape odată de toate.

Undeva pe la pagina trei sute, el plecă la bucătărie să pregătească cina. Ea nu-şi aminti s-o fi mâncat însă când puse deoparte pagina finală, la ora şapte seara, văzu că farfuria din dreptul cotului ei era goală şi auzi finalul comenzii lui Richard, făcute la firma care livra mâncare chinezească de la colţul străzii. În mod clar era ceva ce mai făcuse înainte. De la telefonul ei, din apartamentul ei. Iar ea nu-şi amintea.

Îşi dori să existe o modalitate prin care să-i administreze şi lui terpazină, ca să uite toate chestiunile acelea pe care nu i le mai spusese nici unui alt suflet.

Încercă să-şi adune gândurile.

El îi ceruse permisiunea să o folosească într-un experiment, însemna că avea să se simtă confortabil într-un club din Atlanta, că poate urma să aibă parte de câteva ore plăcute, şi că acest lucru avea să-i aprofundeze studiul, ce urma să fie finanţat în parte de contul ei de protocol. El făcuse o vizită la Golden Key, unde o alesese pe Susana ca fiind dansatoarea cel mai probabil să se potrivească cu fanteziile ei – şi chiar ştia câte ceva despre preferinţele ei după acea noapte cretină, cretină din Dallas – şi îi făcuse o ofertă identică. Doar că Susana fusese şi plătită.

De două ori, gândi Cody. Şi eu am plătit-o.

Şi astfel Richard zburase până la Cody, în San Francisco, şi îi administrase tiopental de sodiu, în apartamentul ei, iar ea vorbise razna despre fanteziile ei sexuale, fiecare nuanţă şi variaţie şi grad al plăcerii. În Carolina de Nord mai vorbise o dată despre fanteziile ei, chiar şi mai explicit, încurajată să îşi imagineze cu maximum de detalii, să pretindă că se întâmplau chiar atunci, în vreme ce ei o legaseră la un RMN funcţional şi la câţiva senzori de măsurare a oxigenului sangvin.

Richard puse jos telefonul, zicând:

— Mâncarea în treizeci de minute.

Cody se strădui să rămână concentrată, să treacă peste sentimentul de jenă.

— La ce foloseau aparatele de RMN funcţional? Aparatele de RMN funcţional, senzorii pentru gazele sangvine şi (aruncă o privire spre hârtii) TMS în timpul… interludiilor de fantazare?

— Am realizat un fel de hartă mentală şi hormonală a felului în care te-ai simţi dacă cineva ţi-ar face acele lucruri. Un fel de ghid de orientare super-empatic. Şi unul pentru Susana, fireşte. V-am pus să vă ascultaţi reciproc înregistrările, combinat cu o stimulare magnetică transcraniană care să încurajeze plasticitatea creierului – remaparea.

— Şi, întrebă Cody, frunzărind printre paginile secţiunii intitulate „Presupoziţii teoretice”, mi-ai administrat… ne-ai administrat oxitocină?

— Nu. Am dorit să excludem factorii varianţi. Ţi-ai produs singură oxitocină, ceva mai târziu, zise Richard, radiind. Tocmai asta e partea frumoasă. Tu ţi-ai făcut-o. Speranţele tale, hormonii tăi, nevoile tale. Ale tale. Noi doar i-am făcut fiecăreia câteva sugestii care poate nu ar fi venit de la voi: ceasul scump şi hainele largi, pălăria şi pintenii lui Cookie. În rest aţi fost doar voi, tu şi Cookie – Susana, vreau să spun. Însă amândouă eraţi pregătite una pentru cealaltă, şi dacă n-a fost cea mai bună partidă de sex din viaţa ta, sunt gata să mănânc masa asta.

Bătu cu satisfacţie în tăblia mesei.

Şi-o făcuse singură.

— Nu poţi să publici, zise ea.

— Nu asta, într-adevăr. (Ridică unul dintre printurile de RMN funcţional şi îl admiră.) Dar pentru moment e suficient să ştim că funcţionează.

Cody aştepta că furia să rupă stavilele, însă nimic nu se întâmplă.

— Şi e real?

— Proiectul? Absolut real.

Proiectul. îl privi cum strângea documentele, rânduindu-le într-o stivă ordonată.

— Nu proiectul, spuse ea. Nu TMS-urile, RMN-urile, terpazina. Asta, zise lovindu-şi pieptul. Este reală?

— Este iubirea reală? întrebă Richard, înclinându-şi capul într-o parte. O grămadă de oameni par să creadă acest lucru. Dar, dacă te întrebi ce înseamnă ceea ce simţi, răspunsul este: nu ştiu. Nu cred că o scanare ţi-ar putea da răspunsul. Dar ne-ar putea spune dacă te-ai schimbat: datele au fost remarcabil de clare. Nu ca ale lui Cookie. Ale Susannei.

Ridică din nou imaginea MRI, o mai admiră un pic, apoi o puse înapoi în stivă.

— Ce vrei să spui?

— Datele. Ale tale au fost perfect consecvente. Ale ei au fost… dezordonate.

— Dezordonate.

Parcă mintea i-ar fi funcţionat în altă dimensiune. Dură un secol până ce se închegă gândul.

— Ca şi cum ar fi minţit?

— A minţit în legătură cu o grămadă de lucruri.

— Dar pe mine m-ar fi putut minţi? În legătură cu ce simte?

— Cum am putea şti vreodată? spuse el ridicând din umeri.

Ea îl privi fix.

— Literatura de specialitate, spuse Cody încercând să-şi forţeze creierul adormit să îşi amintească ceva ce

abia citise, spune că dragostea e o buclă de feedback, nu?

— Când e vorba despre plasticitatea creierului unei persoane, da.

— Deci e reciprocă. Nu pot să iubesc pe cineva dacă nu mă iubeşte.

Dacă asta era dragoste.

El îi aruncă o privire pe care ea nu o putu interpreta.

— Datele nu susţin ipoteza interdependenţei. Apoi, după o pauză, spuse mai blând: Nu ştim.

Milă, îşi dădu ea seama. *îi e milă de mine*. Simţi primul spasm, primul nod a ceva atât de adânc, încât nu-l putea identifica.

— Ce mi-ai făcut? Ce *altceva* mi-aţi făcut?

— Ţi-am făcut? Am făcut pentru tine, de fapt.

— M-ai făcut să simt ceva pentru o femeie care se fute pe bani. Care a acceptat să-i fie fututăă mintea pe bani.

— Cam asta ai făcut şi tu, dacă te gândeşti un pic. Cu o diferenţă nesemnificativă.

— Nu-i adevărat.

— Atunci, spune-mi, ai făcut-o pentru ştiinţă?

— Susana ştie? schimbă Cody subiectul.

— Mâine iau avionul spre Atlanta.

— Ai la tine înregistrările ei audio?

— Fireşte.

— Lasă-mă să le ascult.

— Asta ar fi neetic.

Neetic.

— Cred că e posibil să fii un monstru, spuse ea, însă fără patimă.

— Am un mod straniu de-a mă manifesta ca monstru, nu crezi? în schimbul a câteva sesiuni experimentale jenante de <, are nu-ţi aduci aminte, ţi-am adus un contract gras, o prietenă şi o noapte de pomină în oraş.

— Şi te aştepţi să-ţi fiu recunoscătoare… spuse ea, privindu-l fix.

— Păi, aruncă o privire în jur. Uită-te. Ziduri goale. Peşte, la naiba.

— Ieşi!

— Hai, zău…

— Ieşi!

— Până mâine lucrurile se vor limpezi.

— Mă jur, dacă nu pleci chiar acum, îţi sparg faţa. Vocea îi sună bizar de calmă. Oare era din cauza şocului, ori ăsta era felul în care se comportă oamenii îndrăgostiţi, sau cum or fi? Habar nu avea.

— Şi pune jos hârtiile alea. Sunt ale mele, gândurile mele personale. Lasă-le acolo pe masă. Şi stickul de memorie.

El scoase dispozitivul, îl aşeză deasupra hârtiilor, închise laptopul şi se sculă în picioare. Cody îi deschise larg uşa. Tocmai ieşea când ea îi spuse:

— Richard, nu-i poţi povesti Susannei în felul ăsta.

— Nu?

— E un şoc prea mare.

— Se pare că tu îi faci faţă în mod admirabil.

— Cel puţin noi ne cunoaştem. Sau aşa credeam. Pentru ea eşti complet străin. Nu poţi să o faci. Pur şi simplu nu poţi. E… inuman. Şi e aşa de tânără.

— Tânără? Nu mă face să râd. Pe lângă ea, tu pari un bebeluş.

Apoi plecă.

e e $

Cookie dansa. Nu dorea să se gândească la convorbirea telefonică. Nu dorea să se gândească la nimic. Scârba. Dar erau şi banii la mijloc.

Luminile erau fierbinţi, dar aerul condiţionat era rece. Pielea i se încreţea.

— Haida, scumpete, ce zici să trecem în camera din spate, zise tipul mustăcios, la costum şi cravată hidoasă.

Era beat. Ştia genul. O să ia mâinile de pe braţele fotoliului, o să încerce s-o pipăie un pic, o să facă scandal când ea o să-l cheme pe Danny, o să refuze să plătească.

— Măi, măi, spuse ea cu glasul acela special, mieros. Ia să vedem dacă ai verzişorii.

Şi îşi scoase la înaintare sânii, ademenitor lipiţi unul de celălalt. El i-i mângâie cu o bancnotă.

— Cu cinci dolari nu cumperi multe, drăguţule.

— Cu cinci te cumpăr te ţine, păpuşă, spuse el, hăhăind spre tovarăşii de masă.

Unul dintre ei scoase un chicotit. Urât sunet la un bărbat, îşi zise Cookie.

— Cu cinci te cumpăr de cinci ori!

— Ţi-a trebuit mult să găseşti replica, drăguţule?

— Ce morţii mă-sii? zise el, confuz.

— Am spus: ai creierul mai mic decât pula, şi probabil aia e şi mai mică decât portofelul, deşi mă îndoiesc că-i posibil, spuse ea, smulgându-i bancnota dintre degete; apoi o băgă pe sub banda bikinilor şi plecă.

În cabina ei, se privi în oglindă. Deja la douăzeci şi patru de ani era prea bătrână pentru asta. Clar. Nici nu mai ştia cât era ceasul.

Scoase capul pe uşă şi strigă:

— Danny!

— Da, scumpo.

— Cât e ora?

Trebuia să-şi ia un ceas într-o bună zi. Un ceas drăguţ şi scump.

— Şi zece, răspunse Danny

— Cât şi zece?

— Zece.

Cu trei ore mai devreme pe Coasta de Vest. Făcu o grămăjoară cu bacşişul serii, îl numără, se gândi câteva momente, apoi extrase două sute în bancnote de cinci şi de unu. Scoase din nou capul afară pe uşă.

— Danny!

— Aici, scumpo.

— M-am cărat.

— Eşti bolnavă? întrebă el, tropăind pe coridor, apoi respirând greu în faţa uşii.

— Mă-mbolnăvesc dacă mai trăiesc aşa.

— Domnul Pergoletti zice că…

— Spune-i lui Pergoletti să şi-o bage undeva. M-am cărat. Pe bune.

Îi dădu teancul de bani.

— Ai grijă de fete. Şi viaţă frumoasă!

— Ai altceva pe ţeavă?

— Vom trăi şi vom vedea.

În frigider, Cody avea o sticlă de bere. O deschise, apoi turnă cu atenţie într-un pahar, privind îndelung la spuma cafenie. Pahar; nu obişnuia să bea bere din pahar. O turnă în chiuvetă. Nu mai avea nicio idee despre ce era real şi ce nu, şi era sigură că alcoolul doar ar fi înrăutăţit lucrurile.

Îşi făcu un ceai verde şi se aşeză la fereastră. Soarele atârna jos, deasupra golfului. Oare Susana ce vedea din apartamentul ei? Oare glezna i se vindecase? Pastile contraceptive, Iisuse. Şi, ah, mirosul pielii ei.

Îşi pierdea minţile.

Nici nu mai ştia pe cine ura mai mult: pe Richard, care îi făcuse propunerea, sau pe ea însăşi, care o acceptase. Sau pe Susana. Susana, care o făcuse pentru bani.

Sau poate că… Dar atunci, ce era cu pastilele alea contraceptive?

Şi dacă Susana simţise… ce-o fi simţit? Asta făcea lucrurile reale? Totul era un experiment, proiectat cu atenţie de la un cap la celălalt. Un fals.

Dar nu părea fals. Voia să o o ţină în braţe pe Susana, să-i sărute glezna ca să se facă bine, să o apere de lume. De toţi Richarzii din lume.

Ridică telefonul, apoi îşi aminti pentru a zecea oară că nu avea nici adresa, nici numărul de telefon. Sună la serviciul de informaţii, care îi spuse că nu există date despre Susana Herrera în zona metropolitană Atlanta. Îşi dădu seamă că nu era surprinsă de acest aspect, deşi o surprindea cât de puţin conta, în schimb făcu rost de numărul de la Golden Key. îi răspunse un bărbat pe nume Pergoletti.

— Cookie? A plecat. Toate pleacă până la urmă. Muzică duduia. Vintrele lui Cody vibrară în simpatie, amintindu-şi.

— …număr n-am. Hei, nu cauţi de muncă?

Cody puse jos telefonul, cu atenţie. Sorbi din ceai. Ridică din nou telefonul şi îl sună pe Richard.

e e *

Era seara artiştilor amatori la Coffee to the People. Richard stătea în salonul din spate, pe o canapea, cât mai departe posibil de muzică. Două ceşti pe masă. Una încă plină.

— Ştiai că o să sun.

— Ştiam.

— Ai programat şi asta?

— N-am programat nimic. Te-am pregătit… şi doar în privinţa sexului, spuse el, apoi bătu cu palma în canapea. Hai, ia loc înainte să cazi pe jos.

Ea se aşeză. Clipi.

— Dă-mi numărul ei de telefon.

— Nu pot. Mi-a dat unul fals. Am sunat-o la club, dar mi-a închis.

Părea abătut.

— Ce ştie?

— Am vorbit repede. Nu ştiu cât de mult a înţeles. Dar i-am spus că nu-şi primeşte restul de bani până nu terminăm de desluşit efectele.

Solistul din cealaltă încăpere cânta despre dragoste şi inimi zdrobite. Era execrabil, dar o făcu pe Cody să dorească să plângă.

— Cât de mult ţine?

— Dragostea? Nu ştiu. O evit pe când se poate.

— Ce-o să mă fac? Richard ridică servieta.

— Mi-am făcut planul pentru această posibilitate.

Scoase o cutie mică din carton alb. O deschise, apoi scutură ceva în mână. Era un inhalator gri, din plastic.

— Ce este?

— Un analog al vasopresinei, formulat să blocheze receptorii oxitocinei în nucleii bulbari. Adică antidotul.

Amândoi se uitară la inhalator.

— Funcţionează la rozătoare. Rozătoarele femele.

Rozătoare.

— Spuneai că are gust rău.

— L-am folosit. Ca să fiu sigur. Prefer sexul fără complicaţii. Şi am avut parte de o grămadă de sex şi niciodată nu m-am îndrăgostit, spuse el, arcuindu-şi sprâncenele. Deci, clar, trebuie că funcţionează.

Ipoteza fluierului pentru elefanţi. Hei, Bob, care-ifaza cu fluierul ăla? Păi, Pred, ţine elefanţii la distanţă. Nu fi javră, Bob, nu-i niciun elefant prin preajmă. Păi, Pred, asta din cauza fluierului.

— Cody, spuse Richard, încercând din răsputeri să pară sincer. Îmi pare tare rău. N-am crezut că va funcţiona. Nu în felul ăsta. Dar cred că şi antidotul ar putea să funcţioneze.

Chipul îi reveni la normal. Ridică inhalatorul.

— Totuşi, înainte să ţi-l dau, trebuie să te rog ceva.

Ea îl privi înmărmurită.

— Şi pe ce planetă îţi datorez eu ceva?

— De dragul ştiinţei, atunci. O scanare post-factum, şi apoi încă una după ce iei antidotul.

— Poate n-am să-l iau. Dă-mi numărul.

— Dragostea e o formă de nebunie, să ştii.

— Numărul!

În cealaltă încăpere, interpretarea oribilă continua.

— Hai, bine, spuse el. De dragul vremurilor trecute.

Extrase un dosar din servietă, apoi o coală de hârtie din dosar. O lăsă să alunece pe masă spre Cody, apoi puse inhalatorul deasupra.

Ea dădu un ghiont inhalatorului, apoi ridică hârtia. Scrisă de mână. Scrisul Susannei.

— Dragostea-i doar o nebunie biochimică, spuse el, menită să ne facă să ne aruncăm orbeşte, să ne încredem în persoane complet străine. Nu-i raţională.

Cody nu spuse nimic.

— Ne-a tras-o.

— Ţie ţi-a tras-o, spuse Cody. Poate că de mine s-a îndrăgostit.

Totuşi luă şi inhalatorul.

e e

Cody se aşează pe locul de la fereastră, ţinând în

mână telefonul şi formularul pe care îl completase Susana. Din când în când forma câte o combinaţie a numerelor pe care le scrisese Susana şi primea mesajul „Număr nealocat”. Din când în când atingea formularul cu buricul indexului, simţind urmele lăsate de tuşele puternice ale Susannei. Tuşe puternice, mâini puternice, gură puternică.

Nu se gândea la inhalatorul gri din cutia lui albă, pe care îl pusese în frigider – pentru a rămâne viabil o vreme cât mai îndelungată, în caz că avea nevoie de el.

După un timp încetă să formeze numere, aşteptând pur şi simplu.

Când telefonul se aprinse, la 11: 46, ştia cine este – chiar înainte să vadă codul zonal 404 pe ecran.

— Simţi? întrebă Susana.

— Da, spuse Cody, şi chiar simţea.

Indiferent ce era, indiferent de unde vedea, era acolo, la fel de neşters precum cerneala. Vru să spună: Nu ştiu dacă e reală, nu ştiu dacă e bună. Vru să întrebe: Ai mai făcut sex pe bani cu altcineva înainte de mine? şi Oare contează? vru să spună: Ai mai iubit pe cineva înainte? şi: Cum de poţi şti?

Vru să spună: O să doară?

e e

Străbătând mulţimea de la aeroport, Cody căuta chipul familiar, simţind cum inima îi bubuie de fiecare dată când i se părea că o vede. Panică sau dragoste? Nu ştia. Nu mai ştia nimic, doar că o durea gâtul.

Cineva o atinse din greşeală cu geanta, şi când se uită din nou în faţă văzu ceafa aceea, părul acela şaten şi neted, atât de familiar după doar o noapte, şi toate vasele sangvine parcă i se dilatară în acelaşi timp, fiecare celulă făcând un salt înainte.

Nu se mişcă. Asta era, ultimul moment. Acum putea să se lase în voia celorlalţi, dusă de gloată, pierzându-se în noapte. Să plece. Să meargă acasă. Să folosească inhalatorul din frigider.

Ăsta era lucrul raţional. Dar Cody care se agăţase de balconul de la etajul nouă, Cody care riscase contractul din

Atlanta fără să stea pe gânduri, acea Cody îşi zise „Ce naiba!” şi făcu pasul înainte.

N-ai cum să ştii. N-ai cum să ştii niciodată.

Traducere din limba engleză: Cătălin Teniţă

Povestirea Jt Takes Two” a apărut iniţial în antologia Eclipse

Three (Night Shade Books 2009, editor: Jonathan Strahan)

Copyright © Nicola Griffith, 2009

Marian Truţă (născut în 1960 la Bucureşti) este autorul unuia dintre cele mai valoroase volume de povestiri apărute în ultimii ani, *Vremea renunţării* (2008). Din iulie 2010 este coordonatorul revistei online *Nautilus*. Povestirea care urmează a fost scrisă special pentru Galileo.

Marian Truţă CUMANIA 2010

Trăiau vremurile cele mai bune. Aleodor Comănescu nu se îndoia de acest lucru. Sigur, avea unele obiecţii, unele reclamaţii, unele observaţii. Spre exemplu funcţionarea defectuoasă a ascensorului. Nu-l deranja în mod deosebit faptul că trebuia, aproape în fiecare zi, să urce pe jos cele zece etaje. Dar se gândea la bătrânii din bloc. Pe mulţi dintre ei îi întâlnea pe scări, mai ales duminica dimineaţa, atunci când el cobora să cumpere nişte bere (dacă avea norocul să găsească aşa ceva la Alimentara). Când se întorcea de la magazin cu sacoşele pline (sau goale, în funcţie de noroc şi de temperatura de afară), mare parte din bătrânii pe care îi întâlnise la coborâre încă se mai deplasau pe scări, către ţelurile lor încâlcite şi misterioase. Chiar se întreba adesea unde se tot duc şi de unde tot vin bătrâneii aceia. Cele două scări ale blocului său, scara mare şi scara de serviciu, erau pline de ei la aproape orice oră din zi. Uneori şi noaptea. Blocul era plin de bătrâni. Pe unii îi cunoştea, dar pe cei mai mulţi nu, deşi locuia acolo de ani buni. Adevărul era că nu prea avea cum să-i deosebească între ei. Bătrânii, la fel ca negrii sau chinezii, semănau toţi între ei. Cum să-i deosebeşti? Şi la ce bun? îi era milă de ei când îi vedea

urcând sau coborând poticnit treptele sau când se plimbau pe coridoarele lungi de la fiecare etaj al blocului. În rest, fiecare cu ale lui. Şi, oricum, nu numai bătrâni trăiau în acel bloc.

Simţea că trăieşte vremurile cele mai bune. Era duminică, ziua lui liberă, ziua liberă pentru toată lumea. O dimineaţă de primăvară, cu zgomotul oraşului redus ca intensitate. Cu puf de plop intrând prin ferestrele deschise. Cu mirosul aparte al asfaltului proaspăt spălat. Cu semnele unei vieţi tihnite şi fără griji: muzica zglobie care se revărsa din apartamentul vecin (o familie care se mutase în bloc de câteva săptămâni, doi tineri singuri, fără copii, ea drăguţă, cu ochii albaştri şi pieptul generos, el mai întunecat la faţă, slab şi părând nervos tot timpul), zgomot de tingiri aşezate pe plite, râsetele copiilor din parcul de lângă bloc, apa curgând prin ţevi, uşile de la alte apartamente deschizându-se, voci pe palier, saluturi între vecini. Avea douăzeci şi opt de ani, avea înaintea lui o duminică întreagă, se simţea ca şi cum tocmai venise pe lume, plin de energie, cu chef de viaţă. Avea să coboare la Alimentara, să ia câteva sticle de bere. Apoi va merge peste drum, pe terenul de sport al Facultăţii, unde va juca fotbal cu prietenii din cartier, după care se va întoarce acasă, pe la prânz, va mânca şi va bea o bere, o să se uite un pic la televizor sau va citi o carte. Sau chiar va scrie ceva. Iar mai pe seară va sosi la el Amalia. Vor bea, vor sta de vorbă şi vor face ce-or crede ei că mai e de făcut. Atâtea lucruri minunate şi interesante pentru o singură zi.

Fireşte, i-ar fi plăcut să poată trăi din astfel de lucruri. Să joace fotbal, de exemplu. Şi să fie plătit pentru asta. Bine, nu pentru că ar fi fost fotbalist. Adică toţi fotbaliştii sunt angajaţi undeva, nu-i aşa? Ar fi luat un salariu de undeva, de la vreo întreprindere Socialistă de Stat. Şi prime pentru fiecare joc. Şi bonusuri pentru fiecare gol înscris… încercase în copilărie să joace fotbal la un club. Progresul se numea clubul şi avea terenurile într-un parc tare frumos. Renunţase după câteva antrenamente: era cel mai mic şi mai firav din întreg lotul,

încasa cele mai multe lovituri, cădea cel mai des (pe terenul de antrenament care era făcut din zgură) plus că… nu prea avea talent. Alt sport din care să poată să-şi facă un rost mai târziu, nu ştia. Şi nici nu era cineva în preajma lui care să-l îndrume.

Părinţii îi plecaseră pe când avea şapte ani. În decembrie 1989. Da, în *acel* decembrie. El era în clasa întâi, aştepta vacanţa, dar înainte de asta aştepta cu nerăbdare bradul de Crăciun. Taică-său reuşise să aducă un brad, poate de la piaţă, poate prin relaţiile sale, habar nu avea şi nici nu-l interesa. Important era că pe balcon avea un brad care aştepta să fie împodobit. Nu s-a întâmplat astfel. Ultima dată şi-a văzut părinţii pe 21 decembrie. Cu o seară înainte se uitaseră cu toţii la televizor, la discursul lui Ceauşescu, şi atunci îl auzise pe tatăl săuânjurând şi zicând că aşa ceva nu se mai poate. Iar maică-sa plângea. A doua zi dimineaţa a plecat la şcoală însoţit de bunică-sa. Înainte să iasă din apartament s-a întors din prag şi a privit prin uşa deschisă a bucătăriei. Părinţii lui şedeau tăcuţi la masă. Atunci i-a văzut pentru ultima dată. În ziua aceea mulţi părinţi nu s-au mai întors acasă. Bunică-sa i-a spus că plecaseră cu serviciul într-o ţară străină. Aşa, dintr-odată? Da, aşa dintr-odată. Şi bradul? Lasă-l de brad, copile, zicea bunica după care strângea din buze şi tăcea. Niciodată nu a văzut-o plângând. Sau blestemând pe cineva. Sau comentând ceva. Vorbeau doar despre lecţii, despre şcoală, despre ce să-i mai facă de mâncare, despre lucruri domestice şi cam atât. Iar mai încolo, după ce el a început să întrebe ce şi cum, s-a lovit de un zid de tăcere. Câteva zile mai târziu, chiar de Crăciun, au fost vizitaţi de doi bărbaţi în pardesie lungi, din tercot bleumarin. Ceva din ţinuta lor sugera multă disciplină. Şi o nelinişte. Pe care bunica fie n-o simţea, fie o ascundea foarte bine. Copilul? Ce-i cu el, tovarăşe? Cine are grijă? Eu am grijă, tovarăşe. Dumneata? Sunt o femeie dârză, tovarăşe, am fost ilegalistă, şi bunicul copilului la fel, a luptat în Spania împreună cu alţi tovarăşi. Oamenii ăia au cercetat biblioteca, s-au uitat prin dulapurile cu

haine, prin bibliotecă, dar nu au luat nimic cu ei. În seara aceea la televizor a apărut iarăşi Ceauşescu şi a rostit un discurs lung, a vorbit o oră încheiată. Nu-şi mai aducea aminte mare lucru din acel discurs. Era lăudată armata care împiedicase o lovitură de stat, parcă. Bandele de contrarevoluţionari au fost zdrobite. Parcă şi asta se rostise în discurs. Imediat după aceea au urmat nişte cântece patriotice, imnuri, ode şi alte lucruri din astea. S-a dus la culcare, pentru că a doua zi urma să plece devreme la şcoală. A fost primul Crăciun în care nu a primit niciun cadou. Şi, cumva, ştia că asta însemna că începea să fie om mare.

Să fii om mare presupune o mulţime de responsabilităţi. Dar, dacă eşti un pic isteţ, afli curând că responsabilităţile se pot *delega* altora, iar tu devii astfel un om liber, descătuşat, creativ. Adică un om nou, conform canoanelor marxiste. Aleodor, liber şi descătuşat, sări din pat şi se îndreptă spre fereastra deschisă. Admiră cerul perfect senin, după care începu să se îmbrace. Am să fac două lucruri, îşi zise el. Am să iau o sacoşă cu sticle de bere. Dacă am noroc, poate găsesc chiar vermut. Atunci am să cobor din nou şi am să umplu sifoanele. Asta-i una la mână. Apoi am să mă apuc de scris. Îl las de fotbal şi stau şi scriu până vine Amalia. Sigur, ar fi ideal să găsesc nişte vermut.

Îşi dorea să devină scriitor de *anticipaţie*. Mă rog, scriitor. Cel mai simplu era să încerce să imagineze poveşti cu astronave, cu călătorii prin timp, cu paradoxuri şi cu explorări aventuroase ale unor sisteme stelare exotice. În toate aceste aventuri oamenii erau mereu victorioşi. Nimeni nu pierea în vreo explozie şi nimeni nu era sfâşiat de vreun monstru hidos. Doar eroul principal avea voie, eventual, să fie rănit în vreme ce îşi salva eroic echipajul. Lucrurile erau simple. Dacă urmai câteva scheme anume şi câteva încercări, reuşeai să scoţi un text acceptabil, să primeşti oarece aprecieri de la cunoscuţi. Pasul următor era ceva mai greu, dar cu un pic de atenţie se rezolva şi acesta: lecturile publice într-un cenaclu, acolo unde era

vital să capteze atenţia vreunui critic. Referinţele criticului puteau să fie oarecum negative, de genul „imatur din punct de vedere politic, totuşi autorul promite prin unele abilităţi stilistice native. După o muncă susţinută şi sub îndrumarea corectă, sunt convins că tânărul Aleodor va căpăta pofunzime, atât ideologică cât şi literară”. Treptat, acordând atenţie criticului de acolo, prin tămâieri *susţinute*, gâdilări de orgoliu („regret că nu scrieţi şi dumneavoastră. Aş avea *atâtea* de învăţat”), în general prin identificarea rapidă a masculului alfa din cenaclu (acesta nu era întotdeauna şi criticul, care avea un rol mai degrabă şamanic în acea mică lume), dar şi a turnătorilor la Securitate, viaţa devenea simplă. Ajungeai rapid un tip *popular* şi haios, cu oarecare priză la fete (chestiune de importanţă secundară), dar mai ales cu recunoaşterea de talent local. Urma firesc pasul al treilea: publicarea unui text. Ca scriitor aspirant de *anticipaţie*, singurul loc în care se putea manifesta era *Almanahul Anticipaţia*. Sanctuarul. Zona. Inima Galaxiei. Parnasul. Locul în care debutaseră destui oameni care mai apoi ajunseseră scriitori *adevăraţi*. Spre exemplu Cătălin Toma Petrescu, unul dintre cei mai populari scriitori, care avea şi o rubrică permanentă la Scânteia Tineretului. Tot cu *Almanahul Anticipaţia* începuse şi el. Apoi publicase o culegere de povestiri intitulată *Solarium*, care apăruse la Editura Pescăruş. Acest Cătălin Toma Petrescu condusese şi un cenaclu celebru în epocă, la Casa de Cultură a Municipiului Bucureşti. Dar asta fusese demult, pe când Aleodor avea doar câţiva ani. Acum, în 2010, lucrurile stăteau în esenţă cam la fel. Modificările erau doar de detaliu şi un pic mai restrictive decât pe vremea când era el copil. Dar omul este o fiinţă adaptabilă, nu-i aşa?

Aleodor frecventa de un an de zile un cenaclu de *anticipaţie tehnico-ştiinţifică* la Observatorul Astronomic. Reuşise să străbată primele două etape (scria acceptabil şi intrase în graţiile criticului local) şi era foarte aproape de împlinirea visului: să-şi vadă numele publicat pe hârtie. Adică, mai avea de câştigat un concurs literar la Romlon şi

ajungea automat în paginile *Almanahului Anticipaţia*. Era conştient că asta nu însemna că devenea automat scriitor. Mai avea de străbătut un drum sau o etapă, spuneţi-i cum vreţi. Anume, trebuia să atragă atenţia unui *editor*. Specia aceasta frecventa cenaclurile în căutare de talente noi. O indicaţie a Partidului cerea în mod categoric ca tinerii să fie încurajaţi în creaţia artistică menită să zugrăvească victoriile omului nou în lupta cu natura şi cu toate greutăţile care pot apărea în eroicul efort de construire a visului de aur al omenirii: comunismul. Circula şi o legendă rostită doar la beţie de către unii mai cu tupeu. Se zicea că, prin vara lui ’93 sau ’94, Ceauşescu se dusese la Neptun, la vila de protocol a Partidului. Acolo ar fi găsit un exemplar din *Almanahul Anticipaţia*, uitat probabil de vreunul dintre tipii de la Securitate. Era deschis chiar la prima pagină, acolo unde trona o fotografie de a sa din tinereţe. În ciuda prudenţei pe care o arăta în faţa obiectelor şi situaţiilor *neprevăzute*, Ceauşescu a luat almanahul şi a prins să-l răsfoiască. Vă vine să credeţi sau nu, dar omul a citit preţ de două ore câteva povestiri de acolo. Întâmplător, una fusese a lui Cătălin Toma Petrescu. Dar nu asta este important. Ci faptul că s-a arătat foarte curios cu privire la acest gen de literatură. Era vorba despre *Almanahul Anticipaţia* din 1991, ediţia aceea tematică în care intraseră numai texte legate de izbânda comunismului şi de edificarea unei societăţi mondiale în care oamenii să nu mai fie împilaţi, ci dimpotrivă, să-şi folosească în mod creator forţele în lupta cu vechiul. O condiţie impusă de editori fusese aceea ca toate povestirile să zugrăvească în amănunt izbânda comunismului în România, iar restul lumii trebuia tratat doar ca un fundal ideologic.

Revenind la Ceauşescu… După ce a citit textele care oglindeau instaurarea visului de aur al omenirii pe pământul patriei, Ceauşescu, se zice, ar fi avut o revelaţie. „Printr-o astfel de literatură noi am putea educa mult mai eficient tinerii şi caracterele în formare. Avem nevoie, tovarăşi, de o mai bună percepţie asupra omului nou.

Comunismul, visul de aur al omenirii, nu poate fi edificat de spiritele şovăielnice, nehotărâte, ci de firile cele mai avansate şi hotărâte. Tinerii din ziua de astăzi, deşi sunt conştienţi de binefacerile societăţii socialiste din ţara noastră, sunt încă firi neformate şi care pot cădea cu uşurinţă pradă tendinţelor retrograde şi duşmănoase care se mai manifestă uneori. Printr-o astfel de literatură, care atrage tineretul prin visele sale avântate, noi putem să-i imunizăm pe aceştia, îi putem forma ca adevăraţi viitori comunişti. Fireşte, o sarcină grea, dar cu atât mai onorantă, revine scriitorilor, mai ales celor tineri, să zugrăvească triumful comunismului în România. Aceasta este calea, tovarăşi…” Aşa se spune că ar fi vorbit Ceauşescu la o întrunire cu cadre din CC al PCR care aveau în subordine cultura patriei. Simplă legendă sau nu, important este că editurile aveau ca misiune să descopere noi scriitori, perfect integraţi şi educaţi. Nu mai puţin adevărat era că, deşi aparent simplu, procesul de selecţie şi de descoperire a unui scriitor era extrem de îndelungat. Candidatul trebuia să facă dovada că a înţeles învăţăturile Conducătorului şi că le aplică la virgulă. Lucru destul de complicat, având în vedere că, de la o vreme, aceste învăţături începeau să se contrazică unele pe altele. În fine, asta ar fi o altă discuţie. Ne-am îndepărtat de Aleodor…

Cred că şase sticle de bere la jumătate sunt suficiente, îşi spuse Aleodor. Sau două de vermut, cum o fi norocul. Se îmbrăcase şi căuta prin debara sticlele goale pe care urma să le ofere la schimb, la Alimentara. Apoi a ieşit pe coridorul întunecos şi umed. Liftul era oprit undeva, între etaje. Pe scări, bătrânii care se preumblau de colo-colo în mod obişnuit.

— Săr na, doamna Popescu, să trăiţi dom Ionescu, salută el pe cei pe care îi cunoştea în vreme ce cobora.

Bătrânii răspundeau dând din cap, fără să scoată o vorbă, priveau prin el ca şi cum nu ar fi existat. Păreau a fi nişte automate rablagite, scăpate de sub control, dar atât de degradate încât erau complet inofensive. Alungă

gândul.

Singurii care îi răspundeau la salut erau *ceilalţi*. Nebătrânii adică. Cu ei mai intra în vorbă, uneori:

— Ce mai faci, măi Aleodoare, tot cu Rapidul ţii?

— La fel, dom Andrei, cum mă ştiţi.

— Să treci pe la mine, Aleodoare, am făcut rost de o carte care te-ar putea interesa…

Şi aşa mai departe. Nu era rece faţă de vecinii săi din bloc, dar nici nu se bătea pe burtă cu ei. Prefera să păstreze o anumită distanţă, dar fără a fi nepoliticos, fireşte. Adică, fără a da de bănuit că ar ascunde ceva. Ce naiba să ascunzi în cea mai frumoasă dintre lumi? Aşa că lumea din bloc îl ştia drept un tânăr cuminte, muncitor, angajat la Electromagnetica, şi care are o prietenă cu care se vede la el, şi prietena este liniştită, muncitoare şi ea, la Adesgo, la secţia de fibre, şi nutresc unul faţă de celălalt sentimente calde, de dragoste, având idealuri împreună. Mai reţin şi reamintesc şi faptul că Aleodor Comănescu este un tânăr cu înclinaţii artistice, care frecventează un club de scriitori, şi care scrie uneori şi noaptea la maşina de scris care se aude pe geam noaptea dar nu deranjează pentru că se aude încet. De la decesul bunicii lui survenite în urmă cu doi ani a rămas singur în apartament şi din ce am observat doreşte să se căsătorească cu numita Amalia Calomfirescu, muncitoare textilă la Adesgo şi care locuieşte pe Calea Şerban Vodă, la numărul 327, în blocul PY 14, pe scara A la parter împreună cu părinţii iei. În general numitul Aleodor Comănescu nu şi-a schimbat comportamentul, dă dovadă de spirit cetăţenesc participând la zilele de curăţenie generală, ajută atunci când i se cere ajutorul, este respectuos cu bătrânii, nu manifestă tendinţe antisociale şi nu are apucături duşmănoase la adresa puterii socialiste, nu ascultă posturi de radio străine şi nu împrăştie zvonuri sau glume cu substrat duşmănos şi denigrator la adresa conducerii superioare de Partid şi de Stat. Dar este şi un pic visător având înclinaţii scriitoriceşti la un club de scriitorii cum am amintit mai sus. Susţin cele de mai sus şi semnez,

Florescu. PS, în luna Aprilie pot urmări informativ şi pe numita Amalia Calomfirescu dacă se consideră necesar, fiind în concediul legal de odihnă de la serviciu.

Ajuns în stradă se îndreptă spre colţul blocului, la intersecţia cu Bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Traversă bulevardul pe la trecerea de pietoni, dar pe roşu, profitând de faptul că miliţianul din borcanul de unde dirija circulaţia (şi de unde schimba culorile la semafor după cum avea chef), era ocupat să dea relaţii unui cetăţean în etate. Oricum, traficul era foarte subţire, fiind duminică, era săptămână când circulau doar maşinile cu numere impare. Săptămână următoare erau la rând maşinile cu numere pare. Intră în Alimentara şi se îndreptă spre raionul de băuturi. Pe dată se trezi în faţa unei dileme: se găsea şi bere, dar la litru, şi nu la jumătate, deci sticlele sale de jumătate erau inutile, pe de o parte aveau şi vermut Zarea, alb, la sticle de trei sferturi, pentru care nu se cerea ambalajul la schimb. În mod normal ar fi trebuit să cumpere amândouă articolele: nu se ştia niciodată când ar mai fiîntâlnit o asemenea ocazie. Bere pe raft, vermut pe raft. Fără să mai punem la socoteală vinul la trei sferturi, dar căruia Aleodor nu-i acorda atenţie niciodată fiind şi scump, şi acru. Problema era că nu avea bani destui la el. Trebuia să se decidă rapid. Să se întoarcă în apartament să mai caute nişte bani sau să ceară cu împrumut pe la vreun vecin însemna pierdere de vreme şi mirajul se putea destrăma. Nu era pentru prima dată când la Alimentara se băga ceva, iar după jumătate de oră fluirea vântul.

Se decise pentru vermut. Era şi mai tare, aşa ceva mai gusta şi Amalia, iar el scria mai bine când bea vermut. Şi, oricum, era doar primăvară, nu era destul de cald ca să moară de poftă după o bere rece. Două sticle de vermut, aşadar. Apoi trecu la raionul de brânzeturi de unde cumpără două cutii cu rondele de creveţi deshidrataţi, din aceia vietnamezi. La mezeluri tocmai băgaseră marfă. Parizer şi cârnaţi de oaie. Cu cârnaţii ăştia era o poveste… începuseră să apară după 1995, după ce relaţiile dintre

Ceauşescu şi Palestina se răciseră oarecum şi România nu mai vindea carnea de oaie. Lumea credea că asta se datorase faptului că Arafat câştigase Premiul Nobel pentru Pace în 1994, iar Ceauşescu nu câştigase nimic şi de aici ranchiuna. Alţii spuneau că palestinienii descoperiseră altă sursă de aprovizionare cu carne de oaie. Important este că începuseră să apară pe piaţă cârnaţi de oaie care, iată, prindeau bine. Cumpără două perechi de cârnaţi uscaţi. Mai avea în casă nişte conserve de stavrid, vreo cinci ouă, un rest de tocană de cartofi. Suficient pentru toată ziua şi pentru mâine. Apoi, afară din Alimentara, se opri la semafor. Miliţianul din borcanul său filma intersecţia. Zăbovi cu obiectivul aţintit asupra lui Aleodor, cu siguranţă că transfocase imaginea pe sacoşa în care înghesuise, alături de sticlele goale, vermutul şi cârnaţii. Era ceva firesc, miliţienii din intersecţii filmau adesea traficul sau doar oamenii care se plimbau pe stradă. Imaginile erau apoi analizate, probabil de Securitate. Aleodor ştia că oamenii cinstiţi nu au a se teme de nimic, prin urmare nu-l deranja să ştie că, din când în când, miliţia îl filmează. Ba, dimpotrivă, lucrul ăsta îi dădea un sentiment de siguranţă. Şi nu numai lui, ci tuturor. De când pornise sistemul acesta de supraveghere video, ţinut de miliţieni prin intersecţii sau pe străzi, criminalitatea aproape că dispăruse. Încă o victorie asupra ţărilor capitaliste. Privi în diagonală, peste intersecţie. Blocul în care locuia se întindea în lungul străzii Vasile Pârvan. Aproape un sfert din ferestrele apartamentelor erau zidite. Ferestrele valide, împreună cu ferestrele zidite alcătuiau un mozaic întâmplător. Fără nicio noimă.

Ajuns la intrarea în bloc aproape că se lovi de vecina lui, femeia aceea măritată şi mutată de curând în apartamentul de ilăturи. O salută scurt şi dădu să treacă prin uşa de la intrare.

— Aleodor! Mâna femeii îl prinse de cot, o atingere uşoară. Voiam să vorbesc ceva cu dumneata.

— Vă ascult, doamna Irina, răspunse el lăsând sacoşa jos.

Era mai mică decât el ca vârstă. De înălţime nici să nu mai pomenim. Aleodor prefera să i se adreseze cu deferenţă. Irina era o femeie interesantă, aproape frumoasă, avea o privire plăcută, albastră. Dar nu se compara cu Amalia. Sau se compara? Comparaţii se puteau face în fel şi chip. Amalia era aşa şi pe dincolo, celelalte erau altfel şi pe dincoace.

— Aleodor, ieri a fost sâmbăta morţilor. Am făcut nişte colivă pentru părinţii lu' bărbate miu. El e mai categoric decât mine, ştii… s-ar fi supărat dacă ar fi aflat ce am făcut, aşa că am împărţit-o pe şest, prin bloc, pe la babe… Mai am un pic din ea şi e păcat s-o arunc, am fost cu ea şi la biserică şi e sfinţită.

Aleodor zâmbi. Înţelegea reţinerea vecinei lui. Puţină lumea mai mergea pe la biserică. Cei care frecventau totuşi bisericile îşi asumau ironiile celorlalţi. Plus riscurile de rigoare: templele erau din ce în ce mai şubrede, iar renovările, şi aşa rare, se făceau de mântuială. Nu era vorba despre o discriminare. În România multe lucruri se făceau de mântuială. Irina era, cu siguranţă, venită de la ţară. O femeiuşcă plină de superstiţii. Cu frică de Dumnezeu, dar şi cu frică de părerile celorlalţi. Simţi o oarecare compasiune pentru ea.

— Înţeleg, răspunse el evaziv.

— Mă gândeam să treci pe la mine, să împart ce mai am.

— Înţeleg, murmură el privind-o.

— Bărbate miu lucrează toată ziua, preciză Irina. Mă duc să iau doar nişte pâine. Peste un sfert de ceas ar fi numai bine, dacă ai trece.

— Desigur, aprobă el mecanic.

Intră în bloc respirând sacadat. Asta era o aluzie sau ce naiba?! Dacă schimbaseră, de când s-au mutat, douăzeci de cuvinte. Şi alea mai mult convenţionale, saluturi, remarci despre vreme. Odată el îi făcuse un compliment fad. Atât şi nimic mai mult. Numai de aici să i se fi pus pata pe el? Nu era un bărbat respingător, fireşte. Dar niciun ideal pentru femei. Se considera totuşi norocos.

Amalia ar fi putut să nici nu-l bage în seamă şi nu s-ar fi mirat. Aşa şi cu Irina. Misterioasă alchimie aveau femeile. Ce văzuse la bărbatul ei? Părea un ghiolban, venit tot de la ţară, care precis o mai şi lovea. Discret, dar temeinic, se gândea Aleodor, pentru că niciodată nu se auzise gălăgie din apartamentul lor. Renunţă să-şi mai bată capul. Poate că îşi făcea iluzii de pomană. O să se ducă la ea peste un sfert de ceas şi o să vadă.

Ajuns în apartament băgă cârnaţii în frigider alături de conservele de peşte şi de crăticioara cu tocană. Puse pe suportul din uşă sticlele de vermut. Ezită câteva momente şi scoase înapoi una dintre sticle. Avea s-o ia cu el. Adică, se gândi, este prima dată când merg în casa lor, nu se cade să merg cu mâna în cur. Şi iarăşi i se păru ciudat să fie invitat astfel. Poate că Irina dorea să-i spună ceva. Poate că dorea *doar* să vorbească cu cineva. Atât şi nimic mai mult. Locuia în ultimul apartament de pe palier, asta dacă nu punea la socoteală cele două apartamente zidite, de la capătul coridorului. Apoi venea apartamentul lui Aleodor, după care iarăşi un apartament zidit. Lângă lift, pe rândul de garsoniere, mai locuia un pensionar care se flendurea de colo-colo toată ziua fără să intre cu nimeni în vorbă. Şi ăştia erau toţi. Păi te cam lua cu singurătate, se gândi Aleodor. Dacă bărbată-su pleca duminica de acasă, sigur că femeii îi veneau gânduri şi o apucau mâncărimi şi căuta scărmăneală prin vecini… HO! îşi spuse Aleodor. Mâncărimi am eu când o văd, că e nurlie. Dar ea, cred că e prea ţărancă să-i treacă prin minte să se întindă cu altul. Ce naiba îmi fac aşa gânduri, m-a chemat doar să-mi dea o colivă. O să mă duc, o să stau cinci minute de vorbă cu ea şi gata. Bine, dar dacă iau vermutul şi desface sticla?…

Aşa au trecut cele cincisprezece minute. Cu gânduri şi frământări. Se duse la baie, îşi dădu cu apă pe faţă, apoi îşi schimbă tricoul, trecu în sufragerie şi, după o scurtă ezitare, înşfăcă sticla de vermut. Ieşi pe palierul întunecat şi bătu la uşa femeii. Cum ar fi fost să-i deschidă bărbată-su? Ce ar fi făcut atunci? Mai ales că avea şi sticla aia în braţe. Mai bine ar fi lăsat-o acasă, niciodată nu poţi să ştii

ce îţi aduce clipa următoare. De dincolo de uşă se auzi o mişcare uşoară, paşi iuţi, dar înăbuşiţi. Ca şi cum cineva ar fi fost surprins de bătaia în uşă şi căuta precipitat să se ascundă. Doar nu o fi surprins-o pe Irina cu vreun amant, se gândi el amuzat, dar şi crispat. În cele din urmă zăvorul de la uşă culisă cu un sunet gros. În prag, Irina. I'urta un capot subţire, dintr-un material de vară, cu motive florale. Iar imaginea era una plăcută având în vedere întunecimea coridorului şi lumina puternică revărsată din spatele ei. Prin ţesătura capotului se vedea cam tot. Femeia nu-l lăsă să-şi umple ochii cu imaginea aceea, se dădu deoparte.

— Ai venit, zâmbi ea. Intră, te rog.

Aleodor pătrunse în holul apartamentului cu sentimentul vag al unei primejdii indescriptibile, indefinite, dar cu atât mai grozave. Dacă l-a văzut cineva intrând acolo? Vreunul dintre bătrânii care fojgăiau pe scări în sus şi în jos. Dacă, mai târziu, va veni peste el bărbatul femeii, plin de furie şi cu scandal până în tavan, cerându-i socoteală pentru vizita aceea? Orice era posibil, plus că un lucru era clar: avea o problemă numai gândindu-se la bărbatul Irinei. Şi, în clipa în care a intrat în hol şi uşa s-a închis în urma lui, a simţit un nod în gât şi un fior de panică.

— Am adus *asta*... zise el prosteşte, cu un glas dogit, şi arătă sticla de vermut ca pe un trofeu valoros.

— Intră, intră, îi spuse Irina. Treci în bucătărie, te rog.

Se conformă fără să adauge nimic. Ajuns în bucătărie se aşeză pe un taburet, între aragaz şi masă. Poate că se simţea mai protejat acolo. Sau poate că eşti un mare bou, îşi zise. Până acum cinci minute îţi era teamă că vrea să ţi-o tragă şi că te va prinde bărbată-su, acuma ţi-e teamă că va veni mai târziu la uşa ta bărbată-su fără ca să apuci să-i faci ceva femeii. *Dar de fapt nu se va întâmpla nimic*. Odată ce rosti aceste cuvinte în minte, se simţi mult mai liniştit. Puse sticla de vermut pe masă cu grijă, ca şi cum ar fi manevrat un obuz.

— Pahare? ceru el.

— Imediat, zâmbi Irina şi dispăru în sufragerie închizând uşile în urma ei, astfel încât Aleodor nu reuşi să vadă mare lucru din restul apartamentului. Şi, se gândi el, ce mare lucru ar fi fost de văzut? Un apartament obişnuit, de oameni ai muncii, cu canapea în sufragerie şi masă extensibilă, cu şifonier şi pat în dormitor. Eventual şi o bibliotecă în sufragerie, o bibliotecă plină de bibelouri şi de milieuri, iar printre acestea câteva cărţi de specialitate, în ce meserie or fi fost oamenii aceştia. A, şi un televizor Elerom, un televizor color, reglat de obicei pe culori cât mai aprinse, astfel încât figurile crainicilor sau ale celor care defilau pe ecran păreau a fi lovite de boli hepatice. Un apartament perfect normal.

Irina reveni cu două pahare şi cu o sticlă de apă minerală de jumătate de litru.

— Mie să-mi pui doar puţin, nu prea obişnuiesc. Şi e şi cam devreme, preciză ea.

Aleodor desfăcu sticla de vermut şi pe cea de apă şi turnă în pahare. Pe al Irinei îl umplu la jumătate, pe al său pe trei sferturi, apoi adăugă apă minerală. Femeia nu obiectă şi asta îi dădu impresia că-l minţise. Bine, e doar un joc, îşi spuse el. Flirtează cu mine, se preface cumpătată, în realitate poate că le trage zdravăn. În lipsa lui bărbată-su. Mai ales dacă acesta pleacă de acasă pentru perioade mai lungi. În fond, cu ce se ocupă omul ei? Un simplu muncitor? Posibil. Aşa s-ar explica faptul că lucrează şi duminica. Muncitorii obişnuiau să lucreze duminicile ca să demonstreze că nu le păsa de „ziua a şaptea” lăsată spre odihnă. O făceau şi pentru bani, fireşte. Dar mai ales pentru că, în realitate, de cele mai multe ori erau obligaţi s-o facă. Venea secretarul de partid şi spunea: am nevoie duminică de nişte flăcăi de nădejde să terminăm nu’ş ce comandă. Păi, nu se putea să nu te *simţi* obligat. Te duceai la muncă duminica, poate că bombănind, dar şi cu oarecare satisfacţie. Unii scăpau de gurile nevestelor. Alţii găseau prilej să mai bea ceva cu colegii. În fond, se ştia, duminica nu se prea muncea, şefii erau mai îngăduitori. Aşadar, muncitor la vreo întreprindere care

fabrica ţevi, sau roţi dinţate, sau lingouri de fontă, sau cazane de termocentrale. Sau orice altceva se mai putea fabrica pe lumea asta şi lui Aleodor nu-i venea în minte. Poate că era chiar secretarul organizaţiei de partid. Ia s-o

Întrebe. Se mai linişteşte şi el, din ce-i va răspunde femeia va deduce dacă e vreo primejdie sau nu.

— Ştiu că sună aiurea, dar nici nu ştiu cum îl cheamă pe omul tău, spuse el împingând paharul către Irina.

Ea gustă un pic şi aşează paharul pe masă.

— E ajutor de maistru la uzina Mao Zedong. De o lună întreagă lucrează în fiecare duminică, au o comandă pentru export şi trebuie să tragă tare ca să fie gata conform angajamentelor… Nu cred că va veni acasă mai devreme de şase sau ţap te seara… Aleodor, nu te îngrijora, te ghicesc cam încordat… Zău că nu este cazul. Şi chiar de va veni, este un om care pricepe multe.

Ea zâmbi şi adăugă:

— Doar nu ai gânduri ascunse, nu-i aşa?

— Ce gânduri să am, pară Aleodor întrebarea şăgalnică a femeii. Nu-mi este decât de gura lumii, că ştii cum se face din în ţar armăsar. Dacă m-a văzut cineva intrând aici… lumea poate născoci fel de fel.

— Ce să născocească, Aleodor? îl întrebă femeia privindu-l în ochi.

Cumva Irina părea foarte stăpână pe ea, iar el părea doar un bărbat care se fâstâceşte în preajma unei femei atrăgătoare. Situaţia asta era exact opusul a ceea ce îşi dorea. Bău pe nerăsuflate paharul său şi îşi mai turnă un rând. De data asta până sus. Fără apă. Trebuie să-mi recapăt curajul, îşi spuse. Eu trebuie să conduc dansul. La cum vorbeşte, pare o versată. E clar de ce m-a chemat aici. E limpede ce vrea. Dar îi place să tachineze. Dacă aş sări acum pe ea, cu siguranţă că m-ar respinge şi s-ar preface indignată. Trebuie să-i dau impresia că sunt prins în jocul ei. Şi că habar nu am ce urmăreşte. Dar eu voi conduce, de fapt, dialogul.

— Vrute şi nevrute vorbeşte lumea… Şi n-aş vrea să ai de suferit. Nu mă gândeam la ceva anume.

— Nu te îngrijora, nu-mi pasă de gura lumii, şi bărbate-meu e la fel, nu se interesează de ce bârfesc unii şi alţii. Ţi-am spus că înţelege multe. Uite, chiar vreau să te relaxezi, haide să mergem în sufragerie, ia tu sticlele şi eu vin cu paharele.

O ascultă şi trecu prin hol către sufragerie. Irina îl urma, cu paharele într-o mână iar cu mâna liberă închizând uşile în urma lor. Sufrageria era exact cum şi-o imaginase. Un perete cu bibliotecă plină de milieuri şi de bibelouri plus câteva volume legate într-un carton de culoare roşie. Pe o măsuţă joasă, lângă un perete, trona un Elerom, iar în faţa teveului, lângă peretele opus, se afla o canapea. În mijlocul camerei o masă extensibilă şi patru scaune. Alte două uşi se făceau din sufragerie. Probabil spre dormitor şi spre baie. Se aşeză la masa din mijloc, cu faţa spre uşa care dădea spre hol, iar Irina pe partea opusă a mesei. Două lucruri nu-i dădeau pace: nu-i spusese cum îl cheamă pe bărbată-su. îi spusese doar că este ajutor de maistru la uzinele Mao. Ceea ce nu avea nicio relevanţă. Oare ce se ascundea aici? Vreo informaţie vitală, dar căreia el nu ştia să-i dea niciun sens. Asta era una. Cealaltă chestie care îl nedumerea era faptul că fusese chemat în acel apartament pentru o colivă.

— Ţi-am promis nişte colivă, începu Irina parcă citindu-i gândurile. Trebuie să mărturisesc un secret: sunt o foarte proastă gospodină… Nu am făcut nicio colivă… Stai liniştit, adăugă ea văzându-i faţa uimită.

— Stau liniştit, răspunse Aleodor, dar nu înţeleg. La ce bun m-ai chemat aici?

Fireşte că înţelegea. Ştia foarte bine pentru ce fusese chemat. Era doar o cursă femeiască. Nu asta îl deranja. Nicidecum. La urma urmei, cărui bărbat i-ar strica o mică aventură? Şi ce dacă mai târziu urma să vină la el Amalia? Se simţea suficient de stăpân pe sine ca să se descurce. Interesant, se gândea el, să am o amantă în bloc. O relaţie secretă. Irina nu era o femeie de lepădat, arăta bine, avea ceva în ea care îl stârnea. Ceva care îl atrăgea. Nu putea spune ce. Şi la ce să-şi bată capul? Tocmai despre asta este

vorba. De obicei, când flirta cu vreo femeie, îi plăcea ca el să interpreteze partitura, iar femeia doar să-l secondeze. De data asta Irina avea iniţiativa. Şi ce dacă, îşi spuse. Umplu iarăşi paharele (oare Irina când îl golise pe al ei?).

— Am să-ţi spun, Aleodor… O să ţi se pară ciudat, dar te-am chemat pentru că am auzit că scrii, că vrei să devii scriitor.

Aleodor făcu ochii mari.

— Aşa este, dar de unde ştii?

— Vorbeşte lumea, izbucni Irina în râs.

— Şi ce-i cu asta? Ce anume te interesează?

De obicei, atunci când cineva afla că scrie, era întrebat invariabil: *şi vrei să te faci poet*? Ura întrebarea asta. După cum ura şi continuarea, atunci când răspundea că el scrie proză, mai precis *literatură de anticipaţie*. *Ah*, *asta*, răspundeau cei cu care vorbeau şi schimbau subiectul, ca şi cum a scrie *anticipaţie* era ceva infinit mai ruşinos decât a scrie poezie. Admiţând faptul că, în general, a scrie este pierdere de vreme şi, implicit, ceva ruşinos şi condamnabil. Unii chiar se revoltau: dumitale îţi arde să scrii când conjunctura internaţională este aşa cum este. De parcă el era vinovat de ceea ce se întâmplă prin lume. Ia să mergi dumneata la câmp, să vedem dacă îţi mai arde să scrii după aia. Ce legătură putea să aibă munca de la ţară cu literatura nu pricepea. Şi de ce se arătau unii atât de indignaţi, în fond literatura era o artă uşor de împlinit. Fireşte, trebuia talent. Dar, spre deosebire de pictură, sculptură sau muzică, era cel mai uşor să scrii: nu aveai nevoie decât de hârtie şi stilou. Şi de idei. Aleodor avea idei destule. Unii spuneau că şi talent. Cert este faptul că îi plăcea să lectureze prozele proprii la cenaclu. Sigur, plăcere îi făcea şi faptul că, în mod cu totul neaşteptat, o vecină de bloc se interesează de scrierile lui.

— Mă interesează cam tot ce scrii tu, Aleodor, spuse Irina privindu-l fix în ochi.

Iată, acum urma partea aceea din conversaţie pe care o ura cel mai mult. El îi va spune că scrie *anticipaţie tehnico-ştiinţifică* iar ea va rosti devastator: *ah*, *asta*. După

care se va putea ridica liniştit de pe scaun ca să plece acasă. Adică, se întrebă el, m-a chemat la ea acasă doar pentru a-şi bate joc de mine şi de nevoia mea de a scrie?

— Scriu proză, răspunse el vag.

— De care proză? insistă Irina cu aerul că genurile şi speciile literare sunt o joacă la micul dejun pentru ea.

— Anticipaţie tehnico-ştiinţifică, răspunse Aleodor.

— Fascinant, aprecie Irina.

Fireşte, existau oameni care preţuiau strădaniile lui scriitoriceşti. Care gustau chiar genul anticipativ, denumit şi ştiinţifico-fantastic de către unii, mai ales de către cei mai în vârstă. Ba chiar *science fiction*, sintagma cosmopolită pe care o mai rosteau unii despre care se spunea cu jumătate de gură că ar fi turnători la Securitate. Aleodor, dacă auzea pe cineva rostind *science fiction*, fie se făcea că nu aude, fie pleca ostentativ de lângă persoana respectivă. Ce sens avea să-şi facă probleme pentru că vreun provocator sau vreun inconştient se trezea să rostească acele cuvinte în preajma sa. În fond arta se face în limba română şi nu în graiuri străine. Sigur, erau şi persoane în care avea deplină încredere şi cărora le accepta aceste derapaje lingvistice. Mai ales atunci când discutau despre ce cărţi de gen mai apăruseră *dincolo*. Aleodor simţea nevoia să ştie asemenea lucruri: ce autori străini sunt pe val, ce idei noi au aceştia, ce titluri au mai apărut şi, în general, cum naiba este posibil ca *ăia* să scoată zeci de titluri (despre care el auzea, dar mai puteau exista alte zeci sau sute despre care habar nu avea) iar în România să apară doar două sau trei titluri pe an. De unde până unde aşa o abundenţă *dincolo* şi o aşa de mare secetă aici. Înţelegea anumite comandamente istorice: o gravă criză economică bântuia prin lume, criză provocată de plutocraţia imperialistă, şi era inevitabil ca ecourile acestei crize să nu ajungă şi în România. Prin urmare, hârtia trebuia şi ea economisită alături de alte materii mai mult sau mai puţin prime. Din ziarele care apăreau pe când era el copil, adică Scânteia, România Liberă, Informaţia şi Sportul, acuma mai existau doar Scânteia şi Sportul.

Despre reviste nici nu-şi mai aducea aminte. Cărţile apăreau în tiraje mici care aproape că dispăreau înainte de a ajunge în librării. Cunoştea pe cineva care lucra la Depozitul Central de Carte şi îşi făcuse o bibliotecă impresionantă cu volume ale unor autori cu nume exotice: Fukuyama, Servan Schreiber, David Baldacci, Carol Burnett sau Michael Lewis. Erau autori traduşi în limba română, iar volumele respective aveau un conţinut atât de *bizar*, ca să nu spunem subversiv, încât Aleodor aproape că se temea să le răsfoiască. Era de înţeles că nu ajungeau prin librării. Atunci de ce mai erau traduse şi publicate în limba română? Pentru Aleodor era o enigmă. Mai ales că, în timp, făcuse o constatare interesantă: bibliotecile oamenilor erau relativ sărace şi cuprindeau, de regulă, cărţi de specialitate: Manualul Tinichigiului, Polimerizarea Stereospecifică a Izoprenului, Matriţe şi Scule, Strungarul Iscusit, 101 Reţete Culinare din Păpădie, Scrieri Alese… Şi aşa mai departe. Unde ajungeau Fukuyama şi cu Baldacci şi cu Burnett? Prin ce cotloane? Cine le citea cu adevărat? Şi pentru ce erau aceşti autori citiţi? La ce erau ei utili lumii în care Aleodor trăia? Bine, îşi răspundea tot el, cărţi vechi am prins şi eu. Nu îţi interzice nimeni să ţii în bibliotecă tot ceea ce pofteşti. Avea nenumărate traduceri, Jules Verne, H.G. Wells, Gerard Klein, Michael Crichton şi mulţi, mulţi alţii. Chiar şi sovietici: Beleaev, Strugaţki, Savcenko. Sau Lem din Polonia. Avea chiar şi câteva zeci de numere din vechea revistă numită *Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice*. Ca să nu mai pomenim de *Almanahul Anticipaţia* din care nu ratase nicio apariţie. Şi ca el erau destui. Oameni obişnuiţi, care mergeau la serviciu, în uzină, la birou, pe şantier, oriunde lucrau ei. Dar care aveau ca pasiune literatura de *anticipaţie*. Atâta doar că oamenii aceştia, fraţii lui întru raţiune (ca să parafrazăm un autor drag lui Aleodor), erau cam luaţi peste picior de către *restul*. Băi Aleodoare, mai scrii tu, băi, poezii? auzi, ce naiba faceţi la secta aia literară? Băi, dacă vin şi eu acolo, la cenaclu' ăla, trebuie să scriu ceva în mod obligatoriu? Ce naiba nu ieşi şi tu după fete şi te duci la

Observator? Băi scriitoru' lu' peşte, ia completează tu tabelele astea, că doar scrii cel mai frumos… Şi tot aşa. Atitudinea celorlalţi putea sluji drept răspuns la întrebarea: de ce în România apăreau doar două sau trei titluri pe an? Pentru că literatura de anticipaţie nu era înţeleasă de *majoritate*. Atunci, faptul că *dincolo* apăreau zeci, dacă nu sute, de titluri pe an… ce să însemne? Că acolo se citea în draci? Că ăia erau mai deştepţi? Constatarea asta stârnea confuzie în mintea lui Aleodor: în capitalism omul era atât de exploatat încât nu avea nici timp şi nici chef să citească. Doar în societatea socialistă multilateral dezvoltată spiritualitatea omului era descătuşată definitiv şi se putea manifesta plenar. Omul creator, iubitor de frumos, cu estetica în sânge, cu morala sub unghii, cu principialitatea între firele de păr, avid de cultură, de lectură, de cunoaştere, de… de… Omul nou, fireşte. Aleodor se simţea cumva ca fiind aproape de tiparul omului nou. Dar când îşi vedea colegii de la serviciu sau când îşi auzea cunoscuţii luându-l peste picior i se cam acrea de societatea asta multilateral dezvoltată care scotea pe bandă numai imbecili şi analfabeţi care, culmea, se şi lăudau cu primitivismul lor ţărănesc. Na, că am dezvăluit unul dintre cele mai ascunse gânduri ale lui Aleodor: lumea perfectă (sau doar prea puţin şi doar în mărunte detalii perfectibilă) nu era capabilă să creeze decât indivizi aculturali, agramaţi, spirite grobiene care se satisfăceau degrabă cu o tocană grasă, cu un meci la teve (mai ales dacă era şi color) sau cu răsfoirea gazetei Sportul. Şi tot acest ghiveci simplu era asezonat din belşug cu alcool: fie el vin de pe celebrele podgorii *Dealurile Chimiei*, fie coniac *Bastion*. Păi dacă oamenii noi din cea mai bună dintre lumi citesc pe sponci, *ăia* de sunt exploataţi *dincolo* cum naiba citesc sute de titluri, atenţie, doar de literatură de *anticipaţie*. Era vorba despre o minciună, de bună seamă. Iar acea minciună se afla fie *aici*, fie *dincolo*. Deh, şi el de unde să ştie unde se afla, de fapt, adevărul?

— Nu e nimic fascinant aici, răspunse el intuind o

ironie.

— Ba da, este, îl contrazise fata. Anticipaţie, printre altele, înseamnă să poţi prevedea viitorul, mă rog, să-l descrii… Nu, stai, voiam să spun că anticipaţie înseamnă să descrii un posibil viitor, corect?

— Oarecum corect, admise Aleodor. Dar înseamnă mult mai mult. De pildă să vorbeşti despre lumi posibile, nu neapărat despre viitorul posibil al nostru. Lumi posibile sau lumi care ar fi putut exista.

Avu sentimentul că păşeşte pe o gheaţă subţire. Fireşte că *anticipaţia*, literatura pe care o înţelegea el împreună cu colegii săi însemna şi aşa ceva. Un viitor al lumii lui. Fireşte că însemna şi să imaginezi alte lumi. Adică evenimente de pe alte planete. Sau evenimente care ar fi putut fi chiar aici, dar nu sunt. Spre exemplu, cum ar fi decurs istoria dacă raza Pământului ar fi fost doar cu un procent mai mare? Ar mai fi descoperit Columb America? Poate că nu. Şi dacă nu ar fi descoperit-o, cum ar fi evoluat lucrurile? Ar fi ajuns, în cele din urmă, aztecii în Europa împreună cu socialismul lor feudal? Astfel de gânduri duceau în cele din urmă la elaborarea câte unui text numai bun de citit în cenaclu, dar, altminteri, nepublicabil. Cine scria aşa ceva scria doar ca să se distreze pe sine şi pe cei din jur? Şi cu mare grijă, printre altele, pentru că Securitatea avea urechi foarte fine. Şi chiar dacă nu se simţea prezenţa ei în viaţa de zi cu zi, fiecare om normal la cap trebuia să fie conştient că aceasta exista şi veghea. Securitatea se lăsa *văzută* doar atunci când avea chef, iar acest lucru îi slujea în mod nemijlocit, în rest se lăsa admirată şi percepută prin mici spaime fără contur, risipite ca un mozaic abstract în viaţa de zi cu zi. Exact sentimentul pe care îl încerca Aleodor vorbind cu Irina.

— Tocmai de aceea este fascinant, insistă ea. Astfel poţi călători, măcar în gând dacă altfel nu ai cum… Nu vreau să mă înţelegi greşit, Aleodor. Am visat mereu să pot călători, de aceea am şi plecat de acasă încă de mică. Am făcut liceul în Bucureşti, ca să ştii…

Aleodor, ca să-şi ascundă tulburarea, umplu din nou

şi pentru ultima dată paharele, sticla se golise. Bine, adică să admită că îi era frică de Irina? Adică, ar fi putut ea să fie vreo iscoadă a Securităţii? Posibil, totuşi greu de crezut. Sau invers, uşor de crezut, dar improbabil. Cum naiba era corect? Să suspectezi pe toată lumea. Dar asta însemna să nu mai vorbeşti cu nimeni nimic altceva decât despre scorurile etapei la fotbal şi, eventual, despre vreme. Dialoguri banale, plate, veştede. Dialoguri de serviciu: ce-ţi mai face ăla micu'? A dat la facultate. Hai nu vorbi, băi, ce trece vremea. Dar bărbată-tu? Tot la fel, cum îl ştii, cu pescuitul. Mai bea? Mai bea. Privi prin ferestrele mari, ale sufrageriei. Afară izbucnise primăvara, plopii din faţa blocului se legănau uşor în adierile slabe ale aerului. Prietenii lui din cartier deja se adunau pe terenul de sport de peste stradă, le auzea vocile, înjurăturile amicale şi îndemnurile. Mai bine mă duceam să joc un fotbal, oftă el. Surprinzător, Irina se întinse peste masă şi îl luă de mână cu degetele ei micuţe.

— Îmi doresc foarte mult să citesc ceva scris de tine, Aleodor. Am să-ţi mărturisesc un lucru: şi eu scriu. Am câteva caiete pline de gânduri de ale mele. Un fel de jurnal, dacă vrei. Şi printre aceste gânduri am scris şi câteva poveşti. În fine, chiar şi gândurile pot fi socotite nişte poveşti, nu-i aşa? Eu una, în orice caz, doar am mimat că gândesc, de fapt… nu, voiam să spun că am mimat sau imaginat gândurile altcuiva, ca şi cum aş fi fost o altă persoană, înţelegi?

— Înţeleg, răspunse el mecanic.

— Ba nu pricepi, îmi dau seama… of, tare proastă îţi par, dar să ştii că mă exprim mai bine în scris… Stai oleacă, îţi aduc imediat un caiet.

Irina se ridică brusc de la masă şi dispăru pe una dintre cele două uşi care se aflau pe peretele din spatele lui. Uşa dinspre dormitor, probabil, pe care o şi închisese în urma ei. Ce naiba să caute un caiet sau mai multe în dormitor? Scria noaptea, în pat? Alături de bărbată-su, în vreme ce acesta dormea? Părea un tablou nefiresc. Poate că doar le ţinea ascunse în dormitor, în vreun dulap plin de

haine, pe unde omul ei nu umbla pentru că nu avea de ce. Irină, unde-mi sunt ciorapii? Irină, adă-mi o cămaşă! Irină, vreau pantalonii ăia de velur! Şi aşa mai departe. De scris probabil că scria în sufragerie, în vreme ce bărbată-su era plecat la muncă. Şi ea se aşeza la masă, deschidea caietul, ofta, cugeta cu privirea în tavan, după care se apuca să aştearnă pe hârtie o sumă de gânduri. Despre ce? Poate doar chestii femeieşti. Fantasme de muiere. Cai verzi pe pereţi. Prima ei iubire sau iubirea ei secretă sau cum a călătorit ea călare pe un cal alb în regatul prinţeselor înalte şi obligatoriu frumoase şi la fel de obligatoriu trădate de cineva care trebuia să fie slut, rău, ticălos cât cuprinde. Şi ea, biata prinţesă, porneşte în pribegie şi este descoperită de un prinţ bogat şi puternic care are ca aliată o zână bună… bună de tot. Un pic de gelozie nu strică, dar, în cele din urmă, se dovedeşte că prinţul avea sentimente strict tovărăşeşti faţă de zână. El iubind-o, în fapt, pe prinţesa noastră. Ş-am încălecat p-o şa şi v-am spus povestea-şa. Altfel, ce naiba putea să scrie *una* ca Irina? Un pic liniştit, Aleodor se resemnă la gândul că va da peste un text tâmpiţel, copilăresc, plin de repetiţii şi de metafore plate, plin de clişee şi de pitici şi de zmei aflaţi când în duşmănii ireconciliabile, când în alianţe dubioase.

— Am găsit, reveni Irina zâmbind fericită.

Ţinea în mâini un caiet studenţesc învelit într-o hârtie albastră care plesnise în câteva locuri. Ceea ce însemna că respectivul caiet fusese folosit destul în decursul timpului. Aleodor se relaxă şi mai mult. La naiba, asta chiar era o surpriză plăcută, vecina lui de palier are veleităţi de scriitoare. Oare, se întrebă el, o turnătoare la Securitate ar fi inventat asemenea poveşti în loc să-l tragă de limbă? Probabil că nu.

— Dacă vrei am să-ţi citesc eu. Sau citeşti tu, cum îţi este mai comod. Am un scris ordonat, ai să vezi, adăugă ea aşezându-se pe scaun şi deschizând caietul la întâmplare. Uite… poţi începe de unde vrei, ţi-am spus că este ca un fel de jurnal, dar nu al meu. Mă rog, ca şi cum aş fi inventat eu nişte gânduri ale altcuiva… Ai să vezi…

— În ordine, acceptă el, am să citesc eu, merge mai repede aşa.

— Cu atât mai bine, eu am să pun de-o cafea între timp. Am cafea naturală, să ştii.

Cu atât mai bine, o îngână Aleodor în gând privind-o cum se ridică de la masă şi se întoarce să iasă spre hol. Chiar arată bine, gândi el. Irina închise uşa de la hol în urma ei. Ciudată mania asta, de a închide uşile imediat ce treci prin ele. Poate că aşa a fost învăţată de mică, deşi, la ţară la ea, câte uşi să fi avut de închis şi de deschis? Ori era un obicei mai nou, căpătat odată cu acomodarea la traiul urban, poate de la căminul de fete din vremea şcolii. Doar spusese că făcuse liceul la Bucureşti. Şi se măritase imediat după. Altfel ar fi trebuit să plece înapoi în judeţul ei. Îşi aruncă ochii pe paginile la care deschisese Irina caietul. Un scris cu cerneală violetă, uşor decolorată, un scris ordonat, drept, cu literele alungite uşor pe verticală, din care pricină cuvintele păreau cumva comprimate. Ca şi cum Irina ar fi făcut economie la hârtie.

Joi, 29 februarie 2008. M-am trezit cu sentimentul că sunt privită. Poate personajele din poveştile mele chiar dau buzna în lumea reală. Am mai aflat că guvernul a solicitat un nou împrumut Fondului.

Închise caietul cu un gest brusc. Ce tâmpenie! Era asta o provocare? Ce naiba dorea fufa asta de la el? Să-l bage în belea? în primul rând guvernul României nu avea nicio relaţie cu niciun Fond. Era vorba, desigur, despre Fondul Monetar Internaţional, acea unealtă a plutocraţiei de care Ceauşescu scăpase, parcă prin ’88. Copil fiind învăţase la şcoală despre clauzele înrobitoare ale aşa-ziselor acorduri cu FMI, în realitate nişte dictate financiare prin care ţările lumii trebuiau aduse la acelaşi numitor: subjugate economic şi politic oligarhiei financiare transnaţionale. În capcana Fondului picaseră, pe rând, ţările din jur: Ungaria, care acum era mai revanşardă ca niciodată, Bulgaria, care şi ea se stropşea la România revendicând Dobrogea, Iugoslavia, care îşi trimitea mereu emisari la Bucureşti să ceară explicaţii cu privire la o

inventată prigoană a sârbilor din Banat. Polonia, Germania Democrată, Cehoslovacia picaseră primele, încă din ’90, acuma erau membre NATO şi trăgeau din greu la jugul capitalist. Singură România rupsese orice relaţie cu FMI. Şi îşi gusta din plin independenţa. Era greu, cum altfel, având vecini răuvoitori şi invidioşi. Dar, judeca Aleodor, şi odată cu el alţi milioane de oameni ai muncii: noi produceam automobile pe când Ungaria, Bulgaria şi Iugoslavia ioc. Şi încă trei mărci: bătrâna Dacie, sprintenul Oltcit şi eleganta Sarmizegetusa. Să te dai cu un Sarmi pe bulevard era tot ce-şi putea dori un om normal. Bun, atunci ce însemna notiţa aceea? Ficţiune, fireşte. Dar parcă toate ar fi trebuit să aibă o limită. Puteai fabula despre aventuri spaţiale, puteai imagina epopei în genul Războiului Stelelor, dar să vorbeşti despre lucruri fierbinţi sub pretextul ficţiunii crea premisele unui sfârşit extrem de neplăcut. Ar fi fost la fel cum cineva s-ar fi apucat să scrie o proză despre cum a pierdut Ceauşescu puterea în 1989. Păi dacă dorea cineva să se sinucidă din toate punctele de vedere, era suficient să scrie doar primele rânduri. Iarăşi simţi ghimpelede panică de mai devreme. Irina îl provoca. Dar la ce anume? Dorea să-l acuze că ar fi citit proză subversivă? Bine, dar ea scrisese acea proză, în plus, să nu uităm, existau atâtea volume traduse în româneşte de scriitori care făceau jocul finanţei internaţionale. Aleodor le văzuse la amicul său, cel care lucra la Depozitul Central de Carte. Şi erau acolo nişte idei… Răsfoise puţin din volumele acelea, dar ce văzuse fusese destul. Atunci? Care să-i fie vina? E drept că nu văzuse aşa ceva prin librării. În fine.

Poate că era doar o naivă cu gânduri bizare. Un pic sărită de pe fix, fără instinct de conservare. Ar fi putut s-o prevină, ca un gest de mare bunăvoinţă interesată. Să-i spună indignat că tot ceea ce scrisese ea este o aberaţie. Că trebuie să ardă acel caiet dacă dorea o viaţă liniştită. Hei, îşi zise după câteva momente de reflexie, de fapt ce am citit? Poate că în context se justificau acele rânduri. Haide să arunc o privire pe prima pagină. Pe şest. La o

adică pot pretexta că, de fapt, imediat după plecarea ei la bucătărie, am închis caietul. Nu este un gest cavaleresc să citeşti jurnalul unei fete fără ca ea să fie de faţă. Aşadar, deschise la prima pagină.

Întâmplările care sunt relatate în acest caiet, deşi ficţionale, ascund în spatele lor o realitate perversă, întortocheată şi, inevitabil, rea sau nocivă. Nu folosesc pretextul ficţiunii pentru a scăpa de o certă, dar dreaptă judecată şi pedeapsă. Lucrurile nu s-au întâmplat pentru restul lumii, ci doar pentru mine. Aşadar, atunci când voi fi judecată, voi fi pentru fapte trăite de altcineva şi doar povestite de mine. Sunt convinsă că nu există justificare şi nici iertare pentru o complicitate narativă. Sistemul nostru de legi este capabil să interpreteze orice, inclusiv visele, şi, prin urmare, să pedepsească orice, cu atât mai mult ficţiunile. Am făcut acest preambul în eventualitatea în care, totuşi, rândurile acestea vor fi citite şi de altcineva decât de un organ de anchetă. Aşadar…

Numele meu este lunia şi în 2010 voi fi preşedinta ţării numite Cumania. Numele meu este inventat, cum invenţie este şi acest jurnal. Dar eu nu sunt invenţie, eu exist, chiar dacă nu mă vezi. Nu trebuie să mă vezi. E suficient că mă citeşti.

Trebuie să precizez din capul locului că în 1989, în decembrie, Ceauşescu a fost asasinat de…

Aleodor închise din nou, precipitat, caietul. Dacă era vorba despre vreo glumă, era vina foarte proastă. Se întrebă ce ar fi trebuit să facă. Să se prefacă, în continuare, că nu a citit nimic. Dar cum să ascundă tulburarea care-l cuprinsese? Femeia aceasta era, indiscutabil, lipsită de discernământ. Pentru că nimeni, dar nimeni întreg la minte, în nicio circumstanţă, nu ar fi scris aşa ceva. Iar dacă totuşi ar fi scris, asemenea rânduri nu ar fi fost arătate nimănui. Nici fratelui, nici părintelui, nici soţiei sau bărbatului, nici fiului… Nimănui. Lucrurile stăteau astfel: trebuia să plece de acolo urgent şi să dea de înţeles că nu a citit niciun rând. Dacă s-ar ridica acum de la masă şi ar ieşi iute pe hol şi apoi pe palier, fireşte că ar

da de bănuit Irinei cum că s-a speriat de ceva. Adică de conţinutul afurisitului de caiet. Deşi îi era tot mai clar că Irina nu avea toate ţiglele pe casă, ştia că ar fi înrăutăţit lucrurile printr-o plecare bruscă. Ar fi fost posibil să-l urmărească pe palier, cu caietul în mână, să strige după el că mai are de citit, ba chiar, ce grozăvie, să înceapă să declame în gura mare tâmpeniile scrise acolo. Ar fi trebuit să dea fel de fel de explicaţii, ar fi aflat şi bărbată-su, iar scandalul ar fi ajuns până la urechile Securităţii. Nu, mai bine să şadă liniştit, Irina se va întoarce de la bucătărie cu cafelele, el va trage de timp, se va preface că nu a citit nimic şi va evita prin orice tertip să deschidă acel caiet. Îi va spune apoi că va trebui să plece. Va pretexta că trebuie să apară prietena lui, îi va spune că Amalia poate să sosească din clipă în clipă. Orice. Important era să plece rapid de acolo, păstrând o aparenţă de firesc şi, lucru important, să dea de înţeles clar că nu a citit nimic din caiet. Să dea de înţeles că nu a citit presupunea un efort din partea lui, care ar fi putut fi interpretat ca atare. Mai bine să nu dea de înţeles, mai bine să rezulte din context că nu a deschis caietul. Dar cum naiba să construieşti un context veritabil şi favorabil? Sau un context care să pară veritabil? Din cuvinte, îşi spuse. Dacă am pretenţia că sunt scriitor, atunci trebuie să fiu în stare să construiesc, din cuvinte, un context veridic, în care eu să pot pleca liniştit către casă, iar Irina să nu rămână cu impresia că am habar ce năzbâtii a scris ea acolo. Şi nici să nu mai simtă vreo dorinţă să-mi mai dea de citit ceva vreodată.

Se auzi o mişcare uşoară pe hol, uşa se deschise şi în sufragerie intră Irina purtând o tavă pe care se aflau două ceşti, farfurioare, linguriţe, plus un ibric şi o chisea cu cuburi de zahăr. Iar aroma, aroma aceea… era chiar cafea veritabilă. Aleodor se întrebă cum, prin ce mijloace sau prin ce concurs de întâmplări reuşise Irina sau bărbată-su să facă rost de cafea veritabilă. Băuse aşa ceva doar de câteva ori în viaţă. Cafeaua, ca şi cărţile acelea ciudate, îşi spuse. Există, dar nu ne este clar de ce şi pentru cine. Undeva, prin lumea asta, cineva cultiva arbori de cafea. Iar

nişte amărâţi ai sorţii culeg boabele de cafea şi le aruncă în saci. Apoi fructele sunt prelucrate de alţi oropsiţi. Sâmburii de cafea intră în fabrici, acolo se prăjesc, se macină la diferite dimensiuni şi se ambalează. În lume se prepară cafele, în case, prin cafenele, prin automate de cafea. Cafeaua este băută de cei avuţi în dauna amărăştenilor. Capitalistul îşi însuşeşte în mod gratuit plusvaloarea muncii prestate de culegători. Ce s-ar întâmpla dacă niciun producător nu ar mai vinde cafea? Capitalistul ar muri de foame. Iar producătorul primar ar rămâne cu plusvaloarea numai bună să şi-o bage undeva. Şi ar bea la cafea până ar crăpa. La ce naiba este bună cafeaua asta?

— Cafea adevărată! strigă el cuprins de voioşie.

— Bărbate-meu a adus-o. O are de la un vaporean. O ţineam s-o dăm la vreun doctor, dar m-am cam săturat să mă tot împiedic de ea prin şifonier, aşa că ieri am desfăcut punga. N-am pus zahăr în ea. Îţi pui tu cât pofteşti.

Irina turnă în ceşti. Se dădu foarte aproape de el. îi simţea căldura trupului prin capotul acela subţire şi înflorat. Oare era conştientă de faptul că-l zădăra? Sau nici nu-i păsa? Fiicele Evei aveau talentul acesta de a stârni, iar apoi să întrebe cu seninătate ce vină au ele. După ce umplu ceştile se retrase la locul ei. Dincolo de masă, cu spatele la uşa de la hol şi cu faţa către el.

— Sper să-ţi placă.

Aleodor îşi puse un cub de zahăr, se jucă cu linguriţa câteva momente, apoi gustă cu grijă. Se strâmbă imperceptibil. Era cumplit de amară. Aromată şi amară. Se cădea să mai pună un cub de zahăr sau astfel s-ar fi făcut de râs? Preferă să o bea aşa. Mai gustă o dată, parcă începea să se obişnuiască. Nici algocalminul nu era aşa de amar, îşi spuse.

— Mmm… excelentă cafea… excelentă… rosti el privind-o în ochi pe Irina.

Ea roşi.

— Mulţumesc…

— Chiar este, nu am mai băut de nu ştiu când aşa

ceva…

Şi nu minţea deloc. O asemenea cafea amară, fie ea şi veritabilă, nici nu-şi mai aducea aminte de când nu mai băuse. Aşează ceaşca pe masă şi dădu să continue să spună ceva, orice, să vorbească în neştire, să se îndepărteze în cuvinte de caietul acela nenorocit.

— Eu cred că… începu el, dar Irina îl întrerupse.

— Ai citit ceva din caiet, cum ţi s-a părut?

Rămase cu gura căscată preţ de două clipe.

— A… Nu, nu am citit, nu… adică, am închis caietul pentru că… nu ar fi fost frumos ca să citesc jurnalul tău în lipsa ta.

Se bâlbâise atât cât trebuie. Să pară un pic stânjenit. Să dea impresia că el crede că în acel jurnal se ascund doar secrete siropoase de femeie cu frustrări ţărăneşti. Şi să dea impresia că el este un cavaler, un om cu principii, un om căruia încălcarea acestora îi era cea mai mare şi înfiorătoare povară.

— Îţi citesc eu, insistă Irina.

— Nu… încă nu, uite, nu vreau să mă înţelegi greşit, ăăă… ştiu de la cenaclu, lectura cu voce tare presupune un anumit ritual, o anumită tonalitate… n-aş vrea ca să ratezi textul din pricina asta… Adică nu textul, vreau să spun, să nu ajungem în situaţia în care eu să nu pot înţelege despre ce este vorba.

Se cam poticnea în cuvinte. Trebui să-şi recunoască faptul că se comporta, de fapt, jalnic. Nu avea niciun plan prin care s-o împiedice pe Irina să citească. Decât să recurgă la gestul suprem: să se ridice de la masă, să se scuze atât cât putea de bine şi să plece pur şi simplu spre casă. Şi să uite că există o femeie cu numele de Irina. S-o evite pe viitor. Să plece chiar din bloc pentru câteva zile. Să dea de ştire că pleacă la munte, în concediu. Şi să se mute la vreun coleg de serviciu. Ar fi plecat la Amalia, dar fata stătea cu părinţii. Bine, şi ce scuză să inventeze pentru Amalia? Cum să se justifice în faţa ei pentru gestul de a pleca din bloc, fie şi pentru câteva zile? Nu, mai bine să încerce să controleze incendiul acolo. În faţa Irinei. Să

nu fugă ca un laş. La urma urmei singur se băgase într-un joc periculos, cu o mizã înşelătoare şi de aceea cu atât mai înfricoşătoare.

Dintr-un ipotetic flirt care ar fi putut evolua până la o aventură ajunsese la ceva teribil de complicat şi de fluid. Ca şi cum ar fi trebuit să se deplaseze printr-o mlaştină cu plauri falşi, plină de şerpi, de lipitori, de gângănii fără nume. Şi fiecare pas putea să fie ultimul. Dar ultimul în nenumărate moduri. Şi asta făcea ca jocul să pară cu atât mai înspăimântător. Cumva trebuia să iasă din acest joc tâmpit. Şi nu putea să iasă fugind, asta era clar.

— Uite… de fapt, deşi scriu, nu mă pricep să fac o analiză de text. Adică nu ştiu să spun prin ce anume un text se face plăcut sau dacă este de calitate sau prin ce păcătuieşte, înţelegi? Să scrii este una, să analizezi este alta. Dar un critic bun te-ar putea ajuta.

Îi venea să-şi muşte limba. Ce tâmpenie să amintească de un critic. Acuma ea va spune: dar tu, Aleodor, trebuie să ştii vreun critic, pe la cenaclu sau pe unde umbli tu. Recomandă-mă! Şi el va da din colţ în colţ. Dar măcar câştiga ceva timp. Poate că nu greşise. Dimpotrivă. Câştiga timp şi totul se termina în coadă de peşte. Ar fi evitat-o o vreme. Până la urmă apele trebuiau să se liniştească.

— Un critic bun poate face minuni, continuă el. Pe mine m-a ajutat enorm relaţia pe care o am cu criticul nostru, de la cenaclu.

Irina îl privea tăcută şi fără expresie. Faţa ei spunea tot atât de mult pe cât putea spune o coală de hârtie albă.

— Avem un critic la cenaclu, insistă el. Aş putea să te pun în legătură cu el, cred că te-ar putea ajuta, sunt sigur că te-ar putea ajuta… Fireşte, în limita timpului său… în fine, ce vreau să spun este că ai nevoie de o părere autorizată şi nu de un comentariu plat şi anost din partea mea. Adică, nu cred că aş fi în stare să spun altceva decât mi-a plăcut sau nu mi-a plăcut, înţelegi?

— Înţeleg, spuse Irina după câteva clipe. Numai că nu asta mă interesează pe mine. Eu vreau ca să-ţi citesc

ţie ceva. Ce este atât de greu de priceput?

— Am strica totul, crede-mă…

Aleodor avea gura uscată. Sorbi din cafea şi, fără să mai stea pe gânduri, mai puse un cub de zahăr în ceaşcă.

— Mi se pare un pic amară, totuşi, rosti el prosteşte.

Irina se întinse după caiet.

— Nu, stai… crede-mă, am strica totul.

— Ce naiba să stricăm? întrebă Irina nedumerită. Ce te-a apucat?

— Trebuie să-ţi spun ceva! explodă el simţind cum brusc începe să asude.

Avea palmele atât de umede, că ar fi putut spăla un cearşaf doar mototolindu-l între degete. Simţea că se afundă într-o mocirlă întunecată, formată din fermentarea timp de mii de ani a unor vietăţi necunoscute vederii, indescriptibile, cu forme puhave, cleioase. O mlaştină dezgustătoare în care se vârâse de bunăvoie. În situaţii disperate se cer reacţii pe măsură.

— Te iubesc! rosti Aleodor cu un glas de scapete.

Irina încremeni cu mâna deasupra caietului. Îşi întoarse lent privirea către el.

— Mă… ce? întrebă ea.

— Iartă-mă, răspunse el. A fost o prostie, ştiu… O prostie mare din partea mea… Nu mă lua în seamă, trebuie să plec… Iartă-mă, am să plec şi gata, nu va şti nimeni nimic şi nu te voi mai căuta vreodată… Am fost un dobitoc… Sunt un dobitoc…

Era ilogic. Nu el o căutase pe Irina. Era ilogic să-i spună că o iubeşte. De unde până unde? Abia de se văzuseră de câteva ori, abia de schimbaseră, până astăzi, câteva zeci de cuvinte. Şi ce, se gândea el, nu s-au văzut cazuri din astea? Dragoste la prima vedere. Dragostea este oarbă. Să se comporte prosteşte, aşa ar fi mai credibil. Ca un îndrăgostit idiot, capabil să venereze o jartea a femeii iubite, dar care se cacă pe el atunci când o vede în carne şi oase. Da, era strategia cea mai bună. Să se comporte ilogic, aberant, să-i distragă atenţia de la caiet. Şi astfel ar fi putut şi plecă. Cu coada între picioare, dar ce mai

contează. Important era să fie credibil. Bine, şi dacă îi va spune lui bărbată-su? Va veni ăla cu o falcă în cer şi una în pământ să-i ceară socoteală. Cu atât mai bine. Era de preferat un scandal pasional, cu urlete şi pumni şi tricouri sfâşiate, decât vizita discretă a Securităţii. Iar cu Amalia? Va vedea el. La o adică, parcă nici nu-i mai păsa de Amalia. Cum să-i mai pese dacă ar fi ajuns în vreun beci umed, într-un loc în care *ăia* să-i pună tot felul de întrebări după care să afle ce răspunsuri au ei chef chiar din gura lui. Ar mai fi avut el timp şi dorinţă să se gândească la Amalia? Sigur nu. Aleodor era un om obişnuit. Ştia că nu va rezista unui interogatoriu al Securităţii. Aproape nimeni nu poate rezista durerii. Învăţase la şcoală că Ceauşescu fusese *schingiuit* de către zbirii *Siguranţei*, dar că nu-şi trădase niciodată tovarăşii. El, Aleodor, era un om mărunt în comparaţie cu Preşedintele. Cârmaciul, Geniul Carpaţilor, Soarele Patriei, Titanul Balcanilor, Iubitul Conducător ş.a.m.d...

— Am fost un maaare prost şi-mi cer scuze încă o dată. Simt că prezenţa mea aici este indezirabilă, am să plec...

Mai gustă din cafea. Acum era momentul să se ridice. Acum, până nu spune Irina ceva. Ce ar fi putut să spună? Ce ar fi putut să facă? Să-i dea cu caietul în cap? Amuzant sau mai derabă ironic. Să-i spună la rându-i că-l iubeşte. Şi să sară unul în braţele celuilalt. Să se *mozolească*. Penibil şi ieftin. Poate să-l dea afară, cazul ideal. Să-l poftească să iasă afară şi să n-o mai caute vreodată. Hei, dar nu el o căutase... în fine, să-i spună câteva cuvinte pe un ton glacial. Să-i dea de înţeles că nu vrea să-l mai vadă vreodată. Aleodor nu făcea altceva decât să proiecteze dorinţele sale asupra Irinei. O privea ca şi cum ar fi dorit s-o hipnotizeze. Dă-mă afară, spunea privirea lui.

— Mă ce? întrebă din nou Irina.

— A fost o tâmpenie, ştiu, rosti el cu oarece exasperare. Sunt un dobitoc.

— Ai mai spus asta, observă calmă Irina. Nu eşti un dobitoc, rosti ea încet. Vrei doar să pari aşa şi nu prea îţi

iese. Ce naiba ai vrut să spui cu *aia*? încerci să pari într-un fel în care nu poţi fi. Tu nu mă iubeşti. Dar nu despre asta este vorba. Nu vreau nimic de la tine. Nimic altceva decât să-ţi citesc un fragment scurt din caietul ăsta blestemat. Ce poate fi atât de greu de îndurat? Chiar nu eşti în stare să asculţi cinci minute o doamnă care citeşte ceva?

— Nu, nu, sigur că pot... Dar nu văd rostul, de ce să citeşti?

— Pentru că aşa vreau eu…

Ochii Irinei se îngustaseră. Întinse mâna spre caiet fără să-l slăbească din priviri. Aleodor o privea fascinat, cu un rictus involuntar, abia schiţat. Pe scurt, arăta jalnic. Dar Irina nu părea să se sinchisească de disconfortul lui Aleodor. Doar îl privea rece, fără niciun fel de sentiment. Ca un laborant, înainte de pauza de masă, care studiază la microscop o cultură de mucegai. Mâna ei atinse caietul, îl apucă şi-l ridică de pe masă.

— Ţi-e teamă de acest caiet? Sunt doar cuvinte scrise în el.

— Nu mi-e teamă, rosti Aleodor cu gâtul uscat.

Ar mai fi băut un pic de cafea. Poate că în ibric se mai găsea ceva. Apucă ibricul. Avu o viziune: că o loveşte pe Irina peste cap cu ibricul. O dată, de două ori, de trei ori, până când femeia se prăbuşeşte pe covor, într-o baltă de sânge. Iar el ia caietul, îl arde, mărunţeşte scrumul, îl varsă în chiuvetă, dă drumul la apă, apoi verifică pulsul femeii. Irina zace moartă la picioarele lui. Are hainele pătate de sânge. În acel moment intră în apartament bărbatul femeii. Cum naiba îl cheamă? Şi aici viziunea i se destrămă. Reveni în realitate, acolo unde Irina îl aştepta necruţătoare, cu caietul în braţe. Îşi turnă, cu mâinile tremurând uşor, restul de cafea, după care bău toată ceaşca dintr-odată.

— Nu mi-e teamă, repetă el cu gura plină cu zaţ de cafea. Dar nu mai pot sta. Chiar nu mai pot sta.

Se ridică pe jumătate în picioare, cu un zâmbet prostesc pe chip, cu o expresie de om obidit, pus într-o situaţie fără ieşire, neştiind cum să reacţioneze. Realitatea

îl depăşea din toate punctele de vedere. Depăşit la toate capitolele, şi tactic, şi fizic, ar fi spus un comentator de fotbal.

— Nu pleci nicăieri, se răsti Irina, în mod cu totul neaşteptat. Stai jos şi ascultă!

— Stau jos şi ascult, bolborosi el şi se prăbuşi înfrânt pe scaun.

— Nu eşti întreg la minte, aprecie Irina. Ce te poate speria atât de mult la un caiet? Că îmi este limpede că din pricina asta vrei să pleci. Şi te comporţi total aiurea. Spune-mi, ai deschis caietul? L-ai răsfoit? Te-a deranjat ceva scris acolo? Fă-mă să înţeleg…

Toată drăgălăşenia ei dispăruse făcând loc unei expresii reci, uşor dezgustate. O caracteristică a oamenilor nebuni, îşi spuse Aleodor privindu-i chipul. De a trece rapid de la o stare la alta. Trebuie să fiu atent, să n-o provoc, să-i cânt în strună, s-o las să citească *mizeriile* alea, să-şi facă damblaua cu mine şi să mă lase în legea mea. Eventual mai am o şansă, mai am o carte de jucat. Mă pot duce eu direct la Securitate şi să raportez incidentul. Cea mai tâmpită alegere. Să mă vâr de bunăvoie în gura lupului.

— Termină cu aprecierile astea, contraatacă el. Nu-mi este teamă şi nu am citit, de câte ori să-ţi spun? Doar că va trebui, totuşi, să plec. Amalia trebuie să vină la mine, poate apărea din clipă în clipă, înţelegi?

— Cine naiba e Amalia? vru Irina să ştie.

— Prietena mea, răspunse el. Nu cred că o cunoşti.

— Ai prietenă? Parcă spuneai că mă iubeşti, observă cu calm Irina. Ce să înţeleg de la tine?

— Păi… Te-am rugat să mă ierţi, a fost o prostie din partea mea. Regret enorm ce am spus. Mi se pare ireal şi imposibil de explicat felul meu de a mă purta faţă de tine.

— Sunt de acord că a fost o prostie pentru că de un lucru sunt sigură pe lumea asta. Nu despre iubire este vorba între noi doi. Pe scurt, ţi se rupe de mine. Bine, încă un lucru îmi este clar. Reacţia ta a fost indusă de teamă. Pot să jur că în lipsa mea te-ai uitat în caiet. Aşa cum te-am

şi rugat, de altfel. Pentru numele lui Dumnezeu, ce te-a speriat acolo? Ce anume ai citit?

— Da, recunoscu el şoptit. Da, am citit. Şi orice om normal la minte s-ar speria de ce ai scris acolo.

Irina zâmbi. Faţa ei devenise iarăşi drăgălaşă şi plină de bunăvoinţă. Deschise caietul la prima pagină, dar cu privirea ţintă la Aleodor.

— Zici că e o grozăvie ce am scris eu? întrebă ea.

— Ştii bine că pentru mult mai puţin poţi intra în vizorul Securităţii.

Irina prinse a râde.

— Şi mai spui că eşti scriitor… Totul este o invenţie, înţelegi? Ce treabă are Scuritatea cu asta? Ceauşescu asasinat în 1989… Mare lucru. Orice om normal la cap ştie că Iubitul Conducător şi Far al Mulţimilor trăieşte bine mersi. Cum te poate răni o ficţiune? Poate doar dacă îţi doreşti foarte mult ca ficţiunea aceea să devină realitate… Atunci da, poţi fi rănit de propriile tale cuvinte. Sau de evenimentele imaginate de tine.

Dar, repet, asta înseamnă să-ţi doreşti foarte mult ca o fantezie să devină realitate. Altminteri? Lămureşte-mă tu.

Aleodor o privea năuc. Irina nu părea deloc cu minţile risipite. Sigur, nebunii pot disimula foarte bine. Nebunii pot mima normalitatea. Imediat îi veni un gând şi mai ciudat: nebunii pot mima *realitatea*. Mai mult, pot mima realitatea care le convine. Sau pe careşi-o doresc. De aceea un om obişnuit, aşa cum era el, putea avea reacţii prosteşti în preajma unui nebun. Irina nu este în toate minţile, îşi repeta el. Altfel nu pot să explic acţiunile ei. De ce insistă atât de mult să citească prostiile alea? Bun, a inventat o poveste despre Ceauşescu, cum acesta a fost asasinat şi ce se alege de România mai apoi. Era cea mai bună dovadă de deviaţie de la normă. Nimeni nu ar fi putut scrie aşa ceva decât dacă raţiunea îi era serios afectată. Oricum femeile erau imprevizibile, aşadar se confrunta cu o situaţie cu atât mai dificil de controlat. Irina *trebuie* să fie nebună, îşi spunea Aleodor.

— Nu am ce să lămuresc, răspunse el cu o voce plată.

— Ştiam eu că am dreptate! izbucni triumfătoare Irina. Aşadar, dragă Aleodor, pot să citesc un scurt fragment?

Aleodor dădu din cap resemnat. Irina îşi drese glasul şi începu să lectureze, cu vocea uşor cântată, ca şi cum ar fi recitat sau declamat un întins şi fundamental poem epic.

Trebuie să precizez din capul locului că în 1989, în decembrie, Ceauşescu a fost asasinat de către o clică formată din agenţi secreţi străini precum şi din reprezentanţi ai Securităţii. Mişcarea conspirativă care a dus la debarcarea Marelui Cârmaci a fost finanţată şi dirijată de către capii unei organizaţii secrete intitulată Frăţia Cumanilor. Această organizaţie nu urmărea altceva decât să restaureze străvechiul regat al Cumanilor, fireşte sub o dinastie cumană. Pentru a nu provoca tulburări interne şi internaţionale, s-a hotărât ca ţara să se numească în continuare România, urmând ca, într-o conjunctură favorabilă, să i se schimbe denumirea în Cumania. Forma de guvernământ urma să fie regatul, dar la suprafaţă urma să se păstreze o aparenţă republicană. În fapt vorbim despre două ţări. Una vizibilă, numită simplu România, şi alta subterană, ocultă, numită la fel de simplu Cumania. Aceste două ţări se suprapun doar geografic şi în mare secret. Iar regele Cumaniei urma să fie cunoscut sub titulatura de preşedinte al României şi trebuia să ţină de neamul Basarabilor întemeietori. Coborâtor pe linie bărbătească din Dokum, primul Han cuman ajuns aici, străbunul lui Tihomir şi al lui Basarab întâiul. Am suficiente argumente pentru a demonstra cele de mai sus. Toate aceste argumente vor fi înfăţişate şi dezvoltate în acest jurnal. Pentru început am să amintesc doar un fapt: aveţi idee câţi oameni cu numele de Coman, Comănescu, Comăneci, Basarab, Basarabescu, Ba sarabeanu şi aşa mai departe, deci câţi oameni cu aceste nume se regăsesc în administraţia statului? Foarte mulţi. Sunt majoritari. Deja.

Irina se opri din lectură şi închise caietul.

— Ai văzut că nu a durut? îl întrebă ea pe Aleodor.

— Îţi baţi joc de ideea de ficţiune, murmură Aleodor. Asta nu este literatură.

— Atunci să-mi spui tu ce este, îi ceru Irina pe un ton uşor înţepat.

Este o mare prostie, vru Aleodor să spună, dar se abţinu. Nu te cerţi cu nebunii. Nu te contrazici cu ei. S-o lase să debiteze toate tâmpeniile. Să se prefacă, pe cât posibil, că nu este afectat de cele scrise acolo. Afectat într-un sens tainic, numai de el cunoscut. Altfel trebuia să pară nedumerit şi indignat. Dar nu foarte. Atât cât este necesar pentru a face un denunţ la Securitate pentru că, îi devenise clar, era singura cale de a scăpa de neplăceri. Să contraatace el, să preia iniţiativa, să treacă o dată pentru totdeauna în ofensivă. Că până atunci nu făcuse nimic altceva decât să se apere şi încă într-un mod jalnic. Da, va pleca în cele din urmă de aici. Când se vor linişti lucrurile. Şi se va duce întins la Securitate. Poate chiar astăzi. Sigur astăzi. Va pleca spre casă în câteva minute. Nici nu o va mai aştepta pe Amalia, îi va explica el mai târziu întreaga poveste, îi va spune totul Amaliei, adevărul este cea mai bună minciună, citise el undeva. îi va spune că a fost chemat de această Irina pentru a i se cere un sfat literar. Apoi această vecină a lui a prins a debita nişte enormităţi la adresa Conducătorului, lucru pe care el, Aleodor, cu greu l-a putut suporta. Asta îi va spune Amaliei, aceeaşi poveste şi la Securitate. Era cel mai simplu, astfel el ar fi fost ieşit de sub orice bănuială. Şi, îşi spuse el, în viaţa mea nu am să mai scriu prostii asemănătoare.

Nu apucă să-i răspundă Irinei că fragmentul citit nu avea nimic literar, ci era doar înşiruirea unui delir. Nu apucă pentru că, surpriză! se auzi uşa de la intrare cum se deschide. Aleodor încremeni. Venise oare soţul Irinei? După toate aparenţele, da. Uşa de la hol se deschise şi ea, larg. În prag se afla *celălalt*. Avea o privire sticloasă. Poate băuse ceva?

— Bună ziua, mormăi acesta.

Irina se întoarse brusc şi sări de gâtul bărbatului.

— Ai venit mai devreme, ciripi ea bucuroasă. Ce bine îmi pare… Uite, şedeam de vorbă cu vecinul nostru Aleodor, îl ştii, stă pe etaj cu noi.

— Îl ştiu, răspunse omul privind roată prin sufragerie cu nişte ochi întunecaţi.

Aleodor încremenise cu un rânjet idiot pe chip. Pentru un observator extern figura lui chinuită ar fi produs, mai mult ca sigur, o explozie de râs. Irina oricum zâmbea, dar din alte pricini. Bărbată-su avea aceeaşi expresie mohorâtă pe care Aleodor o ştia foarte bine. Iar el, Aleodor, chiar nu găsea nimic comic în situaţia penibilă în care se afla. Şi, desigur, nici nu putea să-şi vadă mutra. Prin urmare, exceptând voioşia Irinei (care se putea explica prin fragilitatea raţiunii ei), se poate spune că în acea cameră plutea în aer *o tensiune*. Aleodor era crispat pentru că, la naiba, cum mai putea să plece acum din casă înainte de a schimba câteva cuvinte cu omul acela? Cu ocazia asta poate că va afla şi cum îl cheamă. Dar ce să-i spună? Cum să-şi justifice prezenţa acolo? Poate că bărbatul nici nu ştia că nevastă-sa scrie. O băga în belea pe Irina. Nici că i-ar fi păsat. Dar dacă individul era şi el la fel de ţicnit? Dacă se repezea acuma la bucătărie şi se întorcea cu un satâr cu care să-l hăcuiască pe sărmanul Aleodor? Spre liniştirea tuturor, vecinul se aşează pe un scaun liber. Irina se aşează şi ea la locul ei. Urmară câteva clipe de tăcere în care Aleodor îl studie pe nou-venit. Acesta nu părea să se sinchisească prea mult de prezenţa *intrusului*.

— Ce spuneţi că făceaţi aici?

— I-am citit ceva, dragule. Ştii că Aleodor este scriitor în devenire.

— Da, am auzit.

— I-am citit dintr-un caiet, continuă Irina.

— Prostia aia cu cumanii?

— Nu e prostie.

— Mie aşa îmi pare.

— Pentru că nu ai citit aproape nimic la viaţa ta. Ţie şi cartea de telefon ţi s-ar părea o prostie.

— Şi nu este o prostie? Trebuie să citesc din cartea de telefon ca să înţeleg ceva?

— Ştii bine că nu asta am vrut să spun, dragule.

— Aşa s-a auzit de la mine.

Aleodor îi privea siderat. Părea că nici nu există pentru cei doi. Altminteri, judecând după dialog, cuplul acela arăta… armonios şi împlinit. Cine se aseamănă se adună, îşi spuse el. Oare dacă mă ridic să plec ar băga cineva de seamă? Poate reuşesc să ies în vreme ce ei se sfădesc. Din partea mea nu au decât să-şi spargă mobila în cap. Sau să se certe până la sfârşitul lumii. Dacă reuşea să iasă nevătămat din acel apartament de nebuni, următoarea oprire avea să fie la sediul Securităţii. Chiar se gândea cu voluptate la momentul în care ar fi ajuns la Securitate, la Ofiţerul de Serviciu. Am să vă raportez nişte lucruri urâte legat de vecinii mei, îşi va începe el turnătoria. Fără niciun tremur în glas, fără nicio remuşcare. Se simţea izbăvit de gândul că va merge la Securitate şi va spune totul, tot ceea ce se întâmplase. Precum o spovedanie la duhovnic, îi veni un gând. Nu mă pot sacrifica pentru ei, îşi repeta el în minte în vreme ce începea să se ridice uşor de pe scaun.

— Dumneata nu ai nimic de zis? îl interpelă brusc bărbatul femeii.

— A… de spus? Ce să spun? Referitor la ce, domnule… ăăă, domnul…

— Nu-s domn, poate tovarăş! ignoră *domnul* aluzia lui Aleodor de a-şi declina identitatea. Dacă nu ai nimic de zis, stai jos!

Aleodor se aşeză fără să mai comenteze.

— Părerea mea, reluă bărbatul, este că mare parte din literatura de astăzi reprezintă o pierdere de vreme. Inventează situaţii şi personaje care nu există. De ce să-mi bat capul cu lucruri care nu sunt? Prefer un roman realist. Din care să mă pot inspira. Spre exemplu, cum rezolvă un şef de şantier problemele iscate de oameni sau de *neprevăzut*.

— Tocmai că literatura este plină de neprevăzut, zâmbi Aleodor încercând să lege un dialog.

Amândoi îl priviră în tăcere. Irina deschise din nou caietul.

— Asta este plină de neprevăzut, îi spuse ea bărbatului.

— Zău? Ia citeşte-mi şi mie ceva de acolo. Să văd dacă mă prind…

Irina începu să citească în acelaşi mod uşor declamativ. Ca o novice de la ţară care vine să dea admitere la iatece, să se facă *artistă*. Aleodor îşi dădu seama că unele lucruri nu erau deloc fireşti. Lăsând la o parte tot circul acesta cu cititul din caiete. În primul rând bărbatul acela se întorsese de la serviciu. Ce face un om când vine acasă la nevastă de la muncă? Cere de mâncare. E rupt de foame. Femeie, ce avem de haleală? Fasole, cartofi sau tocana de aripioare sau ce-or avea ei acolo, prin cratiţi şi tingiri. Bagă-mi şi mie o porţie, da' bere ai luat? Adă ş-o bere, da' să fie rece. Omul ăsta nu. A venit, a intrat, s-a aşezat pe scaun. S-a holbat la Aleodor. Şi a schimbat câteva cuvinte cu nevastă-sa. Parcă se tachinau, parcă se certau. Dar nu cu orice fel de cuvinte. Despre literatură. Păi vine strungarul acasă şi îşi întreabă nevasta: ce-ai mai citit, fă? Ceva de Paler? Să-mi dai şi mie sau mai bine citeşte-mi tu nişte versuri cât înfulec eu la iahnia asta. Vezi că la librăria din colţ bagă mâine nişte Nichita. Mi-a spus mie maistrul, astăzi, la muncă. Nici în piesele de teatru de la *Arena Municipală* nu găseai replici mai fade şi mai proaste. Colectivistul şi literatura! Da, dar şi Aleodor tot un fel de colectivist era. Un proletar ca toţi proletarii, cu veleităţi de scriitor. Cu vise, mai bine zis. Cu iluzii. Cu *neprevăzut*. Un scriitor ca mulţi alţii, însăilând poveşti despre spaţiul cosmic sau despre viitorul de aur al omenirii. Citind la un cenaclu frecventat de alţii asemenea lui. Toate astea puteau fi egale cu zero. Adică viaţa lui putea deveni un mare zero. Adică nimic. Neantul. Putea dispărea chiar şi mâine şi nimeni nu ar mai fi întrebat vreodată de el. Şi nimic n-ar mai fi rămas în urma lui. Doar câteva caiete pitite în spatele unui dulap. Alte câteva caiete aşezate frumos, pe o policioară din dormitor.

Caietele secrete şi caietele oficiale. Atât ar mai fi rămas. Până când cineva le-ar fi găsit şi le-ar fi dat foc. Sau le-ar fi dat la gunoi. Fără să arunce vreo privire pe rândurile aşternute în caiete. Privi la Irina cum citea. O dilie care dăduse în mania scrisului. Oare şi el era văzut la fel de restul lumii? Se hlizeau pe la spate colegii lui? îşi dădeau coate şi ziceau: uite-l bă pe pozei, ce meclă are! Vecinii din bloc, ăia puţini care ştiau că scrie, oare şi ei rânjeau cu subînţeles când îl vedeau? Discutau acasă despre el? auzi, fă, m-am întâlnit cu Aleodor pe scări… săracu' băiat, arată aşa de rupt de realitate… Mai avem *fro* carte prin *bibliotecă*? Din alea cu coperţi mai groase, cum îi plac lui. Să-i mai dau nişte cărţi, că mi-e milă de el, of, of, ce soartă a mai avut şi băiatul ăsta. El nu văzuse că aşa ar sta lucrurile. Dar dacă, totuşi, aşa era în ochii *celorlalţi*? Infernul sunt ceilalţi! Descoperise asta într-o carte veche, din bibliotecă. Câtă dreptate. Cât de adevărat. Suntem ceea ce ne văd ceilalţi. Degeaba scriu eu o capodoperă. Cine s-o citească? Un popor de pitecantropi? Alături de care sunt întemniţat pe veci? La ce naiba scriu, atunci, se întrebă Aleodor.

— Auzi? îl interpelă colocvial bărbatul Irinei. Tu eşti atent la ce zice femeia asta sau doar te faci?

— Îmi cer scuze, aşa păţesc şi la cenaclu, se fâstâci el.

— Trebuie să fii atent… cred că te interesează în cel mai înalt grad. Adică are nişte idei… Poate scrii şi tu ceva, poate scrieţi împreună…

Irina se oprise din citit.

— Nu-mi strica ziua, abia l-am convins să mă asculte… Părea lovit de streche numai când puneam mâna pe caiet. N-am văzut om atât de înfricoşat de nişte biete cuvinte.

Da, pentru că *bietele cuvinte* te pot trimite în neant, îi veni să urle, dar renunţă. Ce rost ar fi avut? Nu discuta cu oameni normali. Era mai mult decât evident. De acum, îşi spuse, orice se putea întâmpla. Şi chiar se întâmplă.

— Citeşte-i chestia aia prostească despre cine va fi

preşedinte în Cumania în 2010, o rugă pe Irina bărbată-su.

— Chiar crezi că merită citit acel fragment? Parcă spuneai că nu dai doi bani pe munca mea.

— Aşa şi este, nu mă omor după scrierile tale, dar fac prinsoare pe ce vrei tu că lui Aleodor o să-i placă muult de tot. Nu aşa, Aleodor?

— Nu ştiu despre ce vorbiţi, răspunse Aleodor moale.

Chipul său căpătase o paloare… să spunem fină. Îşi frământa degetele sub tăblia mesei încercând să pară calm, străduindu-se din răsputeri să păstreze un aer de normalitate. Tot ceea ce reuşea era doar un surâs absent şi întrucâtva fără noimă. De parcă oamenii aceia nu despre el vorbeau. Ca şi cum el era doar întâmplător acolo, aşteptând autobuzul şi ascultând fără să vrea discuţia unor străini care tocmai au considerat de cuviinţă să-l bage în seamă, ceea ce ar fi putut fi deosebit de periculos.

— Haide, Aleodor, făcu Irina o grimasă. Ar putea fi distractiv…

— Nu ştiu ce să spun şi nici ce vreţi, de fapt, de la mine… Eu trebuie să plec, bolborosi el neconvingător.

Panica îl inundă precum apa unui fluviu care tocmai rupsese un baraj gigantic şi prost întreţinut şi care acum se revărsa distrugând totul în calea ei: case, ogoare, fabrici şi uzine, păduri sau parcuri, orice. Abia atunci pricepu că, de fapt, căzuse într-o cursă. Irina nu era deloc candrie, dimpotrivă, fusese tot timpul foarte lucidă şi se jucase cu el. De ce? Rămânea de văzut ce anume urmărea. Aluziile la Cumania, inventarea unei istorii bizare în care Ceauşescu este sau a fost asasinat, toate acestea culminând cu imaginea unui preşedinte al unei ţări numite Cumania în anul de graţie 2010. Toate aceste lucruri îl îngrozeau. Mai mult decât ar fi fost firesc pentru un cetăţean cu frică de Securitate.

— Unde vrei să pleci? Doar ne simţim bine împreună, nu-i aşa? îl întrebă Irina. În plus avem o surpriză pentru tine.

Putem să îi dezvăluim surpriza, nu-i aşa? se întoarse ea spre bărbată-su.

— Cum doreşti… Dacă nu vrei să te mai joci, eu sunt pregătit, am tot ce îmi trebuie pe hol, îi răspunse acesta ridicându-se de la masă şi ieşind din sufragerie.

— Aleodor, nu mai fi aşa crispat, ai să vezi ce-o să ne mai amuzăm… Ai doar un pic de răbdare, rosti Irina lent.

— Amalia… Trebuie să vină Amalia, vreau să ies, trebuie să plec…

— Aleodor, să nu-mi faci vreo scenă tocmai acum. Ţi-am spus că ne vom simţi bine cu toţii. Şezi cuminte la locul tău.

Oricum, nu părea dispus să facă vreun gest necugetat. Îi părea rău că nu plecase mai devreme. Trebuia s-o lase în plata Domnului pe Irina, trebuia să plece imediat ce a adus caietul. I-a fost teamă că va ieşi cu scandal. Dacă şi-ar fi înfrânat curiozitatea şi nu ar fi aruncat o privire în caietul acela blestemat… Degeaba, îşi spuse, oricum Irina era pornită să citească. Realiză încă o dată că, de fapt, nu avusese nicio şansă, de la bun început. Totul fusese calculat. Îl atrăsese la ea în casă ştiind foarte bine cum urma să reacţioneze Aleodor. Îi păru rău că se comportase atât de previzibil. Acuma nu avea decât să îndure consecinţele. De fapt… ce consecinţe? Despre ce este vorba? Fusese atras într-o cursă, dar care să fie rostul? Ce se dorea de la el? Ce se aştepta să facă el? Ce anume se *premeditase* pe spinarea lui? Pentru că un lucru era clar, Irina şi bărbată-su puseseră împreună la cale jocul acesta idiot.

— Ia uite ce avem noi aici, reveni bărbatul Irinei în cameră cu un pachet învelit în hârtie albă pe care îl trânti pe masă.

Aleodor gemu. Erau caietele lui. Caietele lui *secrete*, nu cele pe care scria pentru cenaclu. Caietele lui de care nimeni, dar *nimeni* nu avea habar. Nici măcar Amalia, în care el avea cea mai mare încredere, nu ştia despre acele caiete. Erau caietele în care el scria lucruri care cu greu puteau fi măcar gândite. Erau caietele fără de care, simţea el, ar fi murit sufocat. Precum un scafandru căruia i se opreşte robinetul de la butelia de oxigen. Dintr-odată avu

în faţa ochilor întregul tablou al evenimentelor din acea zi. Totul devenea limpede. Se simţea ca un drumeţ, noaptea, într-un ţinut neexplorat, despre care nu ştie absolut nimic. Şi, dintr-odată, un fulger pe cerul nopţii îi oferă detalii esenţiale. Văzu cu înspăimântătoare claritate prăpastia pe marginea căreia se afla şi pe care doar o bănuise: cei doi, soţ şi soţie sau doar amanţi, în fine, cuplul acela diabolic, nu erau altceva decât nişte şantajişti. Cu siguranţă că îl urmăriseră de când se mutaseră în acel bloc. Aflaseră despre pasiunea lui pentru scris. Fini cunoscători ai naturii umane, caracteristică esenţială a escrocilor, îi dibuiseră punctele slabe. Un scriitor va fi ispitit, până la urmă, să aştearnă pe hârtie cele mai întunecate obsesii, cele mai cumplite fantasme, cele mai odioase gânduri. Un om nu este făcut doar din lumină cerească. Are în el şi o mare doză de întuneric, de tenebre care îşi cer dreptul la viaţă. Nu poţi scrie tot timpul despre victoriosul Om Nou care stâlceşte în pumni faţa naturii şi care se pişă împrăştiat prin tot Cosmosul, în general cam pe unde are el chef. Nu poţi scrie la nesfârşit despre copiii inocenţi şi puri care în prag de primăvară îşi croiesc drum nou de pionieri în sunete de trompete şi mulţumind din inimă Partidului. Nu poţi scrie mereu despre ogoare, uzine, muncitori, activişti, ceapişti şi ceapiste, despre oameni fericiţi şi descătuşaţi care îşi construiesc un viitor liber de opresiune, liber de sclavie, în care fiecare face cam ce-l taie capul şi când are chef şi cum are chef, dar fără a-i deranja pe ceilalţi pentru că nu-i aşa, Omul Nou are înainte de orice *conştiinţă*. Nu poţi, pur şi simplu nu poţi scrie numai despre aşa ceva fără să nu îţi deraieze mintea. Iar Aleodor ţinea foarte mult la sănătatea sa mintală. Şi din pricina asta pornise să scrie pe caietele secrete. Întunericul din el, smârcurile sufletului său, ţinuturile tenebroase ale sinelui, acestea urlau şi hohoteau în el şi se zvârcoleau ca o mie de demoni, ameninţând mereu să iasă la suprafaţă, să rostească măscări şi blasfemii politice în mijlocul străzii, la urechea secretarului de partid, în timpul şedinţelor de sindicat sau la *utece*. Vreţi să mă distrugeţi, îşi întreba el nălucile. Ia

scuipaţi voi aici. Şi a început să scrie pe un caiet tot ce îi venea în minte: *Ceauşescu e un bou. Pecereul e format din cretini. Bolşevicii put a varză acră. Jos sclavagismul comunist. Românii sunt nişte loaze pentru că sunt conduşi de un ţăran prost. Secretara cu propaganda de la serviciu e o vacă proastă băga-mi-aş…* Şi aşa mai departe. Aşa începuse. Apoi, gândurile acelea neprefăcute, sincere şi extrem de toxice, începuseră să se închege în propoziţii cu sens. Propoziţiile în fraze. Iar frazele în poveşti. Începuse să imagineze poveşti în care realitatea lui nu era decât un vis urât. Bun, ăştia doi i-au descoperit cumva punctul slab. Şi i-au umblat prin casă. De aceea Irina l-a chemat la ea. Ca să-i dea vreme bărbatului să cotrobăie după caiete. De ce au făcut asta? Dintr-un motiv simplu: voiau să-l şantajeze. Păi doar câteva pagini la întâmplare din caietele acelea erau suficiente ca să-l îngroape definitiv în vreo temniţă. Securitatea te putea înhăţa şi pentru mai puţin decât făcuse el acolo. Securitatea te înhăţa oricând avea ea chef sau apetit de cineva. Iar caietele acelea i-ar fi stârnit o aşa de mare poftă, încât nu ar mai fi rămas nimic din Aleodor. Nimic. Neantul. Da, era clar. Nişte şantajişti ordinari. S-au jucat cu el, şi-au bătut joc de el. Tot timpul. El a crezut altceva, a crezut că are de-a face cu doi nebuni. Şi de aceea nu a fost în stare să se apere. L-au păcălit tot timpul şi de aceea el a fost descumpănit de reacţiile lor. Iar acum era prea târziu. Nu putea nega provenienţa caietelor. A scrisului, nici atât. Era momentul să capituleze. Trebuia să se recunoască înfrânt. Ca un general care, în faţa unei lupte dinainte pierdute şi pentru a-şi cruţa soldaţii de la o moarte inutilă, decide să-şi predea armatele.

— Cât vreţi? întrebă el cu o voce liniştită.

Cei doi se priviră nedumeriţi.

— Cât vreţi pe caiete? insistă Aleodor.

— Să vrem… ce? întrebă bărbatul.

— Să vrem… *de ce*? întrebă Irina.

Apoi, ca şi cum abia atunci ar fi înţeles despre ce era vorba, izbucniră în râs. Un râs prostesc, aprecie Aleodor. Prostesc, inutil, umilitor. De ce doreau să-l strivească şi în

acest mod? Era deja înfrânt, era deja dispus să le plătească, oricât ar fi cerut. În fine, aici era de discutat. Important era faptul că îi era clar că fusese bătut fără niciun dubiu. Orice împotrivire era fără sens. De aceea râsul lor suna oarecum fals în urechile lui Aleodor.

— Auzi… Cât vrem pe caiete… Hohoho, hihihi… Bietul de el… crede că sunt de vânzare… hăhăhă, hohoho, hihihi… Poanta zilei, să moară ţac şi pac…

Apoi se opriră. Nu brusc. Mai sughiţară de câteva ori după care se opriră de tot şi îl fixară cu privirea. Bărbatul scoase dintr-un buzunar al pantalonilor o hârtie împăturită pe care o aşeză pe masă, apoi îi făcu cu ochiul Irinei.

— Admiţi aşadar că toate aceste caiete îţi aparţin? îl întrebă Irina cu o voce plată, ca de funcţionară la un ghişeu de la ICAB.

— Da, recunoscu Aleodor oarecum liniştit.

Curios lucru, teama i se risipise în mare parte. Ca atunci când aştepţi în anticameră la dentist. Teama te inundă până în vârful unghiilor. Apoi, odată aşezat pe scaun, te detaşezi de tot, ba chiar aştepţi cu nerăbdare înţepătura anesteziei şi apoi sunetul ascuţit al forezei.

— Da, sunt caietele mele şi vreau să adaug…

— Linişte! se răsti bărbatul la el. Lasă femeia să termine ce are de spus. De acum înainte nu mai vorbeşti neîntrebat, limpede?

— Da…

— Taaci! Spune, femeie, mai departe.

— Recunoşti că înscrisurile îţi aparţin în totalitate pe toate foile din toate caietele aici de faţă şi că ideile exprimate prin aceste înscrisuri îţi aparţin de asemenea în totalitate şi ţi le însuşeşti fără nicio rezervă?

— Da.

— Recunoşti că ideile exprimate în aceste înscrisuri sunt gânduri criminale la adresa Iubitului Conducător precum şi a întregii conduceri superioare de partid şi de stat?

— Da…

— Recunoşti că nutreşti sentimente de ură faţă de

orânduirea comunistă şi faţă de realizările măreţe ale gloriosului nostru popor?

— Da…

— Recunoşti că eşti un element antisocial şi că reprezinţi un pericol extrem atât pentru orânduirea comunistă, cât şi pentru realizările şi cuceririle revoluţionare ale întregului nostru popor?

— Da…

— Recunoşti fără niciun fel de echivoc şi fără nicio îndoială că este necesar să fii pedepsit şi îţi vei asuma această pedeapsă?

Aleodor îşi prinse fruntea în palme. Nu erau şantajişti. Erau tot ceea ce poate fi mai sinistru, erau lucrul acela de care orice om normal se teme, dar se obişnuişte să trăiască împreună cu teama. Erau Securitatea. Ei erau şi anchetatori şi judecători. Şi tot acel spectacol nu fusese altceva decât procesul lui. Un proces sinistru. Ca un coşmar. Îşi dori să i se oprească inima. Îşi dori să nu se fi născut vreodată. Teroarea pură pe care o gusta era dincolo de descrierea în cuvinte cuminţi. Îşi simţea rahatul din maţe cum i se zbate în pântece. Irina repetă întrebarea pe un ton ridicat:

— Recunoşti fără niciun fel de echivoc şi fără nicio îndoială că este necesar să fii pedepsit şi îţi vei asuma această pedeapsă? Haide, Aleodor, răspunde… pierdem vremea de pomană.

— Da, recunosc…

— Bun, interveni bărbatul, acestea fiind spuse… ia de semnează hârtia asta.

Îi întinse hârtia pe care o scosese din buzunar şi pe care o despăturise. PROCES VERBAL DE INSTRUCŢIE ŞI JUDECATA. Aleodor citi în fugă, era o simplă foaie de hârtie bătută la maşină. Literele erau inegale şi destul de şterse, ca şi cum panglica maşinii rămăsese fără tuş.

Suspectul Aledor Comănescu a răspuns la întrebările procedurale astfel: Afirmativ la toate.

Afirmativ la numerele (se solicită procedura de interogatoriu tined-001).

Nu a răspuns la întrebări (se solicită procedura de interogatoriu TMax-001).

Suspectul (nu) a fost tot timpul conştient.

Suspectul a semnat în totală libertate şi nesuspus nici unei constrângeri.

Semnătura

LS

Semnă în clar, *Aleodor Comănescu*, şi rămase cu privirea pironită pe tăblia mesei. îi era teamă că vor urma alte anchete, torturi, chinuri fără nume. Deja ştia că va spune orice aceştia vor să audă. Le va da orice răspuns. Va turna pe oricine vor ei. Va inventa tot ceea ce ei doresc. Va semna orice hârtie numai să nu simtă durere. Nici măcar o palmă nu ar fi suportat. Niciun fel de atingere. Ar fi făcut orice numai ca să ajungă la sentinţă. Iar aceasta nu putea fi decât una, judecând după conţinutul acelor caiete. Neantul. Nimicul definitiv, total, suprem. Nimicul unic şi indisolubil.

— Suntem aproape gata, îl bătu bărbatul pe spate a încurajare. Mai avem de semnat încă o hârtie... Gata, uite-o.

Mai scosese din buzunar o coală împăturită pe care o desfăcu în faţa lui.

Nu am de făcut comentarii cu privire la corectitudinea procesului şi a sentinţei.

Am de făcut următoarele comentarii:

(se solicită tratament auxiliar plus interogatorii suplimentare)

— Dacă ai ceva de adăugat scrie acolo... dacă nu, bifează primul rând şi semnează, îi spuse bărbatul.

Bifă primul rând, nu avea de făcut comentarii, şi semnă din nou în clar. Dacă s-ar fi trezit că vrea să protesteze nu ar fi făcut decât să-şi înrăutăţească situaţia. Ar fi urmat, probabil, un calup zdravăn de torturi fizice. Inutile, de altfel. Nu avea ce să tăgăduiască. Era vinovat de tot ceea ce i se spusese. Cuvintele lui, scrise cu atâta grijă pe caiete, aveau suficientă putere să-l distrugă de câteva ori şi nu o singură dată. Precum arsenalul mondial

care este capabil să distrugă planeta de câteva ori. De ce să se împotrivească? La ce să se împotrivească? L-ar fi salvat cineva? Ar fi intervenit cineva pentru el vreodată? Poate doar extratereştrii. Ar fi cerut cineva, vreodată, acele hârtii ca să vadă dacă totul a fost în regulă, dacă Aleodor ar fi avut parte de un proces corect şi de o sentinţă dreaptă? Nu, nimeni, niciodată. În afară de extratereştri, fireşte. Iar sentinţa, pe care o bănuia, putea fi eventual doar întârziată. Şi doar foarte puţin întârziată şi cu un chin pe care nu se simţea capabil să-l îndure. Mai bine să terminăm mai repede, îşi spuse. Dacă unul dintre cei doi, Irina sau acel bărbat al cărui nume, iată, nici măcar nu-l ştia, ar fi scos un pistol de undeva şi l-ar fi împuşcat pe loc, Aleodor ar fi fost mai mult decât încântat. Ar fi fost recunoscător.

— Gata? întrebă Irina. Pot să rostesc sentinţa?

— Eşti invitata mea, făcu bărbatul.

— Aleodor Comănescu, prin puterea cu care sunt investită de către Partid şi în temeiul legilor patriei noastre comuniste, te condamn la neant pe viaţă. Sentinţa este irevocabilă, nu se acceptă recurs şi va fi executată imediat.

Se ridicase în picioare deşi nu i se ceruse asta. Dar aşa simţise el că trebuie să facă, se gândise că este totuşi un moment solemn.

— Mergem? îl întrebă bărbatul.

Aleodor dădu din cap.

— Mergem… numai un pic, aş vrea să mai văd o dată plopii.

Privi prin ferestrele sufrageriei plopii din faţa blocului, acum plini de puf, aşa cum se cădea să fie nişte plopi în mijlocul primăverii.

— Gata, lasă plopii… haidem.

Ieşiră pe palier doar ei doi, Irina rămăsese înăuntru. În dreptul uşii apartamentului său se afla deja o echipă de zidari. Frumos aliniate, în lungul pereţilor, se puteau vedea câteva stive de cărămizi, majoritatea ciobite şi pline de mortar vechi. Fuseseră recuperate, probabil, de la nişte demolări. Muncitorii aşteptau cuminţi un semn, să-şi

înceapă munca. În rest, nu mai era nimeni pe palier. Nici măcar bătrânii, cu viermuiala lor eternă.

— Băi, gata cu geamurile? întrebă bărbatul pe unul dintre zidari.

— Gata, şefule. Şi cu ţevile e gata. Mai aşteptam doar *clientul*.

— Auzi, lasă mişţourile, că nu e cazul. Poate te bag în fabrică şi pe tine.

Zidarul care vorbise tăcu în vreme ce restul echipei îşi dădea coate şi rânjea.

— Aleodor Comănescu, ai dreptul la o singură cerere rezonabilă. Poţi s-o formulezi acum.

— Nu am nimic de cerut, răspunse Aleodor.

— Perfect. Apartamentul a fost deja modificat. Ai două conducte de hrană: pe una vei primi supă la prânz, iar pe cealaltă un terci nutritiv seara. Apa va curge câte două ore pe zi, iar duminica patru ore din care două vor fi de apă caldă. Curent electric vei avea de la ora şase dimineaţa la ora zece seara. Poţi să te foloseşti de obiectele din casă în orice mod vrei. Din acest moment tu nu mai exişti pentru nimeni. Pofteşte înăuntru.

Aleodor păşi în apartament. Imediat în urma lui, muncitorii prinseră să zidească uşa de la intrare. Trecu în sufragerie şi aprinse lumina din tavan. Ferestrele îi fuseseră zidite. La bucătărie se holbă câteva minute la conductele de alimente. Ieşeau din perete, deasupra chiuvetei. Părea logic să fie dispuse acolo. Cam asta a fost tot, se gândi el. Se întinse pe pat, în dormitor. De acum asta îi va fi lumea. Atât cât va mai trăi. O lună, un an, zece ani… Cine putea spune? Mai devreme sau mai târziu va înnebuni. Poate că îşi va da foc, poate că se va spânzura, poate că se va îneca în cadă. Cui îi mai păsa? Nimănui. În mai puţin de o jumătate de ceas, zidarii terminaseră de zidit uşa de la intrare. De acum era izolat de lumea din afară, singur cu lumea din el. Şi îi păru rău că nu ceruse un top de hârtie şi câteva călimări. Măcar să fi scris ceva. Să refacă textele care îi fuseseră luate. Cotrobăi prin bibliotecă: avea o călimară pe jumătate plină, stiloul plin şi

el, vreo două pixuri, mai avea şi două caiete studenţeşti cu foaie velină şi nescrise. Minunat, îşi spuse. Am să scriu atâta vreme cât mintea îmi este trează. Cineva tot va citi, cândva, lucrurile acestea. Poate că după moartea mea. Vor demola uşa zidită şi ferestrele zidite. Cineva va locui aici, în cele din urmă. Şi va descoperi caietele mele, caietele cele noi, pe care am să le scriu de acum înainte. Asta înseamnă că nu voi muri, nu de tot. Asta înseamnă că pedeapsa lor este… hahaha… o mare prostie. De acum am să pot să-mi bat joc de ei cum vreau eu, pe haleala lor. Şi pe timpul lor… Hahaha… ce idioţi. Pentru că eu am tot timpul din lume. Şi, zidit astfel, sunt chiar de neatins. Practic, nemuritor.

Se aşează la masa din sufragerie. Îşi imaginã apartamentul său ca pe o lume închisă. Ca pe o civilizaţie pierdută într-o galaxie rece şi nemiloasă, populată de alte civilizaţii, asemenea lui, dar incapabile să discute între ele datorită distanţelor uriaşe dintre ele. Distanţe uriaşe sau ziduri, totuna. Deschise unul dintre caiete şi începu să scrie:

Numele meu este Aleodor Comănescu şi sunt preşedintele României. Am obţinut această calitate la alegerile din 2010 cu un scor de 62, 5%. Onorabil, aş putea spune, pentru o ţară în care lupta politică este atât de aprigă… Misiunea mea secretă este să schimb denumirea ţării în Cumania, numele corect şi pe nedrept uitat.

Privi o clipă în tavan, ca şi cum ar fi căutat vreo idee în tencuiala care începea să se scorojească.

Pentru aceasta am decis să îmi atrag poporul de partea mea. Primul decret pe care l-am dat a fost să institui ziua de 240 de ore. Pentru că poporul Cumaniei vrea mult timp. Cât mai mult timp. Aşa că le-am dat timp…

Bărbatul intră în apartamentul de alături abia după ce muncitorii terminaseră de zidit uşa. Irina se schimbase de capot în haine de stradă şi se apucase să spele ceştile de cafea. Bărbatul se apropie tiptil de ea, pe la spate, şi o apucă de ţâţe. Femeia se scutură nervoasă.

— Lasă-mă, n-am chef… Şi mă şi grăbesc.

— Nu mai stai? o întrebă bărbatul.

— Nu. Mă aşteaptă al meu ca pe un măr copt. Doar nu ne-am văzut de două luni.

— Cum vrei, dădu el din umeri. Vrei să duc eu hârtiile la Sediu?

— Chiar te rog. Şi să laşi tu cheile de aici la administrator, eu chiar am să plec într-un minut… A, şi te mai rog ceva, înainte să pleci şi să încui… Nu uita caietele alea aici, dă-le naibii foc şi risipeşte cenuşa, că dacă se mai întâmplă ca data trecută ne ia gaia. Pe al meu l-am luat eu, ca să ştii. Ne vedem mâine la raport.

Irina se şterse pe mână cu un prosop de hârtie, pe care-l făcu ghem şi-l aruncă pe geam. Apoi plecă fără să mai spună nimic. Bărbatul îşi aprinse o ţigaretă. Se aşeză la masă, în sufragerie, deschise unul dintre caietele lui Aleodor şi prinse să citească. Citea şi fuma, iar scrumul îl dădea într-un cornet făcut dintr-o pagină smulsă la întâmplare din caiet.

—

Copyright © Marian Truţă, 2010

Ştefana Cristina Czeller (născută în 1973 la Iaşi) a absolvit Faculatatea de Filologie a Universităţii „Mihail Lomonosov” din Moscova, ca bursier al statului român. Este şef de secţie la ziarul *Evenimentul im* laşi. Va debuta editorial în 2011 cu romanul *Cerneală şi sânge* (Millennium Books).

Ştefana Cristina Czeller SLUJESC ZEULUI CÂINE

Îmi lipesc fruntea de pământul uscat şi roşu. Abia pot respira. Horcăi ca un moşneag muribund, deşi am împlinit zilele trecute douăzeci de veri. Sunt în faţa Zeului-câine.

Am auzit prima oară despre El când aveam patru ani. Într-o seară geroasă, petrecută la gura sobei, am învăţat de la un menestrel orb cuvintele Litaniei. Erau vorbe ciudate pentru mintea mea de copil. Vorbe despre infernul coborât pe pământ pentru păcatele noastre, ale nesupuşilor, de pe zidurile roşii ale Moskaiului şi dintr-o casă de dincolo de apa cea mare. Vorbe despre iernile negre, când oamenii s-au prefăcut în fiare. Vorbe despre

foame, frig şi moarte, despre aşezări transformate în cenuşă şi vieţuitoare dispărute. Despre muieri sterpe. şi prunci ologi, despre lorzi ai războiului care au sfâşiat trupul unei lumi putrede şi s-au hrănit cu măruntaiele ei până n-a mai rămas nimic.

Le îngâna întinzându-şi degetele scheletice spre căldura buştenilor. Mi se părea un fel de plăsmuire a flăcărilor, împreună cu zeul pe care-l slăvea tărăgănat. *El a pus capăt războaielor*. *A lătrat şi pământul s-a cutremurat*. *A muşcat şi sângele n-a mai curs* şuvoi între copiii cruzi ai unor părinţi nebuni. Ne-a silit să ne adunăm sfărâmăturile de vieţi. Să lăsăm la o parte armele. Să reînvăţăm truda pământului şi micile meşteşuguri. Să batem iar potecile negoţului. Pentru gloria Lui şi pentru sămânţa urmaşilor noştri.

Tata l-a gonit pe menestrel de lângă mine. Avea povestea sa, spusă cu un oftat ieşit din rărunchi. Povestea pe care i-o repetase tatăl său, care o ştia de la bunicul. Ca şi orbul, îşi gravase în minte cuvinte pe care nu le pricepea pe deplin. Şi venise timpul să mi le spună mie. Vezi tu, copile, omenirea intrase din lumina orbitoare a cunoaşterii în cel mai adânc întuneric. Preţ de decenii, fără să mai ştim de ce, ne-am omorât mai rău decât orice animal. Aveam nevoie de cineva care să ne oprească. Zeul-câine asta înseamnă. Înţelegerea târzie a faptului că nu mai eram stăpânii pământului. Că puteam fi raşi într-o clipită de pe suprafaţa lui scorojită şi nimeni nu şi-ar fi adus aminte de noi. Oare a fost chiar răcnetul unui zeu? Sau mintea noastră l-a croit, speriată de chipul de sălbăticiune pe care l-a văzut oglindindu-se?

Dar tata e departe. La atât de multe zile de mers pe spinarea celui mai rezistent măgar, că le-am pierdut şi numărul. O întreagă veşnicie s-a scurs pe lângă mine de când m-a petrecut cu zâmbet îndoit cu lacrimi. Doar ştia ce înseamnă să fii chemai să-l serveşti! Din istoriile rătăcitorilor, dar ştia. Nimeni nu s-a întors din cetatea ascunsă între coline. De aceea, mesajul slujirii e îngemănat cu unul de înmormântare. Chiar şi pentru flăcăi tari de

vână, veniţi la El pe nesfârşite poteci întortocheate, mărginite de hăuri în care glasul se pierde şi stânci care sângerează cerul în asfinţit.

Îmi silesc pieptul să se ridice şi să coboare. Ascund un secret. În aşezarea mea, nu-i înălţăm rugăciuni Zeului-câine. Ne punem nădejdea doar în noi, în amintirile şi în visele noastre. Tata zicea că facem aşa fiindcă ai noştri n-au fost războinici nici înainte, nici după iernile negre. Au fost odată, demult, fugari din calea nenorocirii. Apoi munteni. Mereu tămăduitori de trupuri şi de suflete. Dacă a trebuit, şi-au apărat femeile ori copiii, dar au preferat să nu ucidă. Munţii care le-au devenit casă i-au ajutat să-şi păstreze speranţa. Sau poate legendele…

Dar legendele trebuie repetate ca să supravieţuiască. Şi de asta, dinainte să mă fi născut, an de an îi trimitem tributul

Zeului-câine. Iar acum ne-a cerut, pentru prima oară, şi un om. Unul dintre fiii căpeteniei. *Ce mod iscusit de a-şi asigura loialitatea noastră*! *Un calcul nepotrivit pentru un zeu atotputernic*, *dar minunat pentru un muritor*. Cuvintele tatii erau încărcate de amărăciune după ce a citit răvaşul adus de un gonaci subţire, dintre cei care aleargă mai repede ca lupii. L-a hrănit şi a aşteptat în tăcere să adoarmă. A aruncat răvaşul în foc şi a plâns ca la moartea mamei. L-am prins de mâna aspră şi i-am zis că totul va fi bine. Amândoi ştiam că nu e aşa. Amândoi ştiam şi că nu puteam refuza. Nu puteam îngădui ca zeul în care nu credeam să ne zguduie munţii cu urletele sale.

Iar acum, ereticul din mine a văzut că Zeul-câine nu e o plăsmuire a flăcărilor. Are trup, îngenuncheat în faţa căruia am petrecut ceasuri lungi. Deşi nu s-a mişcat de pe tronul său de aur, mi s-a părut că laba acoperită de blană deasă mi-a atins creştetul. M-a furnicat în cap, ca şi cum toate gângăniile pădurii s-ar fi adunat acolo. N-a durat mult. Ereticul din mine nu vrea să se gândească încă la înţelesul acelei păreri înşelătoare. Nu vrea să-i fie zdruncinată necredinţa.

Nu-mi place să mă prosternez. Am învăţat că oamenii

trebuie să gândească şi să stea drept. *Să privească spre cerul pe care altă dată l-au cucerit*. Asta e legenda care-mi place cel mai mult, despre minunile omului care brăzdau albastrul de deasupra noastră şi chiar ocoleau stelele. Ale omului, nu ale vreunui zeu.

Legenda mă umple de mândrie şi mă agăţ de ea. Fie ea şi stearpă, tot mă face să ridic privirea. Apuc să văd botul negru, ascuţit şi urechile prelungi ale zeului înainte ca toiagul preotului să mă croiască pe spinare. Pielea pocneşte şi eu gem. Nu sunt obişnuit cu bătaia, după cum nu sunt obişnuit să-mi petrec vremea cu nasul lipit de ţărână.

— Cine ţi-a permis să te mişti? urlă bărbatul smead, cu trei degete lipsă de la mâna stângă.

Tălpile îi bătucesc pământul pe sub rasa roşie, stârnind norişori de praf. Îmi vine să strănut. Ochii de un verde spălăcit se înfig în mine mai abitir ca zimţii toiagului.

— Iertare, murmur. Iertare!

Mă croieşte încă o dată, doar pentru a mă învăţa ce-i ascultarea. Nu-i plac, o simt. Poate erezia mea are vreun miros.

Duhoare de carne putrezită? De minte neîncrezătoare? De suflet care crede că minunea trebuie să vină dinlăuntrul nostru?

Zeul-câine mârâie prelung şi mâna preotului îngheaţă în aer. Înclină capul şi ascultă un mesaj doar de el auzit. Mă trec fiori pe şira spinării. Aerul parcă devine solid, degetele de la picioare îmi tremură. Un muşchi mi se zbate pe obrazul drept şi ştiu că asta îl înveseleşte pe cel care traduce gândurile zeului pentru muritorii de rând. Bucuria crudă îi scrâşneşte printre dinţii negri. Nu ştiu de ce sunt copleşit de tristeţe. Aştept şi pipăi jucăria ascunsă la gât. Nu ştiu ce e, dar cred că a ajuns la mine tocmai din vremurile vechi. O am de la mama. Ea a păstrat-o de la bunica. A murit dându-i naştere, bunica, şi doar asta ne-a lăsat.

Preotul zâmbeşte strâmb.

— Zilele ţi le vei petrece, până la ultima, trudind la abator! Iar diseară te vei târî până la uşa chiliei mele. Zeul ştie că ai multe de învăţat…

— Slujesc Zeului-câine!

Ce altceva pot spune? Revolta e imposibilă. E preţul păcii şi, venită de la un zeu ori nu, pacea e lucru bun. Preotul îmi dă un picior în coaste, ca de despărţire. De data asta reuşesc să-mi opresc icnetul. Un acolit mă împinge spre stânga. Înainte să ies din curtea cea mare, arunc o privire înapoi. Prosternaţi, alţi doi slujitori aşteaptă binecuvântarea Zeului-câine. Ala cu un mădular chiricit e de undeva de pe malul fluviului. A sosit odată cu mine şi miroase încă a peşte. Se zice că peştii din acele ape s-au îndopat cu morţi săptămâni la rând, în prima iarnă neagră. Se mai zice că şi acum, peştii pe care îi prind duinarii nu mai seamănă cu cei din apele noastre limpezi de munte. Privindu1, îmi spun că istoriile trebuie să fie adevărate.

Încă un pumn în spate mă face să păşesc mai departe. Mai apuc să văd cum, cu un salt graţios, zeul coboară de pe tronul său. Dă din coada groasă cât braţul meu. Privirile ni se întâlnesc doar o clipă. Mi se pare că are ochi de om.

că &

Hainele îmi miros a sânge. Palmele îmi miros a sânge. Părul îmi miroase a sânge. Chiar şi ce deşart din băşica udului îmi miroase a sânge. Slujesc la abator. Omor. Izbesc barosul şi guiţatul de agonie al porcului îmi învârtejeşte mintea. Măcelarul îi scoate măruntaiele şi râde. Are braţe puternice şi o limbă lungă, ascuţită. Când râde, o unduieşte spre mine şi, de fiecare dată, îmi vine să mă dau înapoi. E din Uriil şi slujeşte Zeului-câine de zece ierni.

Încovoiat, duc în spate halcă după halcă. Nu pot să-mi închipui cum vor fi fripte sau afumate, cum vor fi devorate de Zeul-câine şi de preoţii săi, fără să scuip fiere. Sângele animalelor se amestecă, nepăsător faţă de carnagiul care l-a izvodit, cu cel din rănile-mi încă

deschise.

Am pierdut şirul ceasurilor, al trupurilor care mi-au trecut prin mâini. Mă simt mai mult fiară decât om. Nu credeam că pot împrăştia atâta moarte.

Stingerea înainte de timpul sorocit nu-mi e străină. Nu poate fi străină nici unui om de după iernile negre. De atunci timpul sorocit s-a tot scurtat, deopotrivă pentru oameni şi necuvântătoare. Acolo, mai aproape de cer şi totuşi atât de departe de el, şi noi vânăm ca să mâncăm. Creştem oi ca să ne îmbrăcăm şi să mâncăm. Adunănăm miere, prindem păstrăvi din râurile repezi. Tăiem copaci mai bătrâni ca noi şi le folosim făptura până la ultima aşchie. Avem însă grijă la socoteala vieţilor pe care le luăm pentru a o prelungi pe a noastră. *Am făcut deja atâta rău, copile, deşi eram atât de puternicii Sau poate tocmai fiindcă eram atât de puternici. E o minune că nu am otrăvit totul. E o minune că bunicii părinţilor mei au ajuns în locul ăsta.*

Când măcelarul îmi face semn să mă opresc, nu-mi vine să cred. Mâinile mai caută o vreme alte victime. Le încrucişez pe piept şi arunc o privire la cer. Se lasă seara. Oftez din rărunchi. Cerul e mai înnorat aici, mai aducător de spaime. Mai aproape de legendele zilelor nimicirii decât de cele ale puterii străbunilor noştri.

Măcelarul mă bate pe spate. îl urmez în bujla pe care o vom împărţi. Slugile mărunte, ca noi, nu au dreptul decât la cele mai mizere adăposturi. Mă întreb de ce. *Răscumpărăm încă păcatele străbunilor noştri*? *De unde-mi vine un astfel de gând*?

Măcelarul rânjeşte binevoitor şi deopotrivă obosit, în timp ce aţâţă focul în sobă. Aruncă în tigaie nişte măruntaie şi ceva grăsime. Nici măcar nu s-a gândit să scape de stratul stacojiu îmbibat în toată făptura sa. Doar palmele şi le-a cufundai într-un butoi cu apă stătută.

— O să facem treabă bună împreună, băiete! Aveam nevoie de un ajutor harnic.

Dau doar din cap. Cuvintele mi s-au încleiat undeva, în fundul gâtlejului. Începe să miroasă a carne friptă. Mi-e

foame şi, în acelaşi timp, mi-e greaţă. Mă preling pe lângă peretele cu miros de bălegar. Măcelarul amestecă în tigaie şi fluieră. Pântecele îmi ghiorăie.

— Unde mă pot îmbăia? îl întreb.

— Să te îmbăiezi? Ce rost are? Mâine te umpli iar de sânge. A şaptea zi e de baie. Să fim curaţi înainte de închinarea cea lungă.

Îmi aruncă un colţ de pâine. E tare şi plin de pete roşii, dar palma mi se strânge în jurul său ca în jurul unui sân plin, dezmierdat prima oară. După cum miroase, mâncarea de pe sobă e aproape gata. Înăuntrul meu, foamea începe să învingă greaţa. Dincolo de ele, mintea îmi spune că se hotărăşte, chiar în momentul ăsta, ceva mai mult decât umplerea pântecelui. Furnicătura din spatele frunţii renaşte şi, odată cu ea, spaima. Salivez.

Mă desprind de parfumul cărnii fripte. Mă cufund în amintirea florilor uscate pe care mama le arunca în apa clocotită, a săpunului meşterit de ea, pe care mi-l aşeza în palmele ude.

— Te poţi îmbolnăvi aşa, îi zic. îi poţi betegi şi pe alţii.

Hohoteşte spart şi scuipă într-un colţ. Răstoarnă mâncarea în două blide ciobite şi le pune pe masa şchioapă.

— Ce aiureală! Doar suntem în slujba Zeului-câine… Ne apără de orice!

Îmi vine să-l lovesc de perete cu tărtăcuţa cheală, până se va desface ca un fruct zemos.

— Nu ne e interzis să ne spălăm mai des, nu?

Se uită nedumerit la mine. Începe să înfulece. Plescăie şi suspină, stârnindu-mi ghiorţăituri prelungi. Dă nelămurit din palma jegoasă.

— La o adică, te poţi arunca în râu, dincolo de prima curte mică. Dar o să-ţi îngheţe şi maţele… Aşteaptă ziua a şaptea! Atunci e apă fierbinte…

Împinge blidul spre mine. Degetele mi se întind aproape singure după el. Le opresc chiar la marginea lui. Mă întorc şi fug. Fug spre râu. Durerea îmi scurmă

deodată prin măruntaie. N-am mâncat de mai bine de o zi.

Mă arunc în apa învolburată. Dinţii îmi clănţăne. Strig de durere. Strig de teamă. Teama c-aş putea uita tot ce-am învăţat. Teama că doar Litania Zeului-câine e adevărată. Teama că istoriile pe care le ştiu sunt minciuni, nătângi năluciri ale unor minţi fără speranţă.

e că

Nu l-am ascultat pe preot. N-am crezut că-şi va da seama sau poate disperarea m-a făcut să plănuiesc o sfidare. Nu mi-am tocit genunchii până la chilia lui. Am mers drept, privind spre cer. Mi-am imaginat că-l pot cuceri fără ajutorul nimănui.

Preotul mârâie aproape ca Zeul-câine. Şi-a dat seama.

— Crezi că mă poţi duce de nas, băiete?

Mă izbeşte cu pumnul în faţă. Îmi înghit sângele şi tac.

— De ce ai venit aşa târziu?

— M-am îmbăiat…

Pufneşte ca un cal bolnav, pleoapele îi tremură. E mai bătrân decât credeam, îmi dau deodată seama. Asta nu mă împiedică să-l urăsc.

— Nu ştiu ce-a găsit la tine…

Îşi înghite cuvintele şi priveşte spre poarta cea mare, care duce la curtea de ceremonii. Nu e decât noaptea acolo, învăluind tronul, ascunzându-i strălucirea. Iar dincolo de curte, încăperile Zeului-câine. Nimeni n-are voie acolo. Nici chiar preoţii, mi-a povestit măcelarul, când m-am întors rebegit. Cuvintele lui se scurgeau însă prea repede, ascunse de perdeaua foamei. Trebuia să le ascult mai atent. Acum, dincolo de obida umilinţelor, îmi doresc să ştiu mai multe. Îmi amintesc privirea Zeului-câine şi mă încearcă un ciudat fior de nerăbdare. Îmi muşc buzele şi mă cert. De ce aş vrea să ştiu mai multe despre un zeu de la care nu aştept decât suferinţă?

Preotul mârâie iar. Eu tac iar. Mă simt prizonier într-un joc ale cărui reguli nu le ştiu. *Un joc de care depind atât de multe… O* zicere ciudată, pe care nici nu o simt că

e a mea. Aşa trebuie să fie când slujeşti unui zeu? Slove de neînţeles, învelite în lucruri de neînţeles…

— Spune! îmi ordonă preotul.

— Ce? întreb stins.

— Litania, prostule!

Limba mi se împleticeşte. Nu vrea doar cuvintele, ghicesc. Vrea să simtă credinţa vibrând în fiecare slovă. Nu-i pot da asta, ci doar îndoială. O îndoială care mă sfâşie pe dinăuntru, fiindcă s-a născut aici. Încep să vorbesc. Mă întrerupe repede, îndoiala nu-i e de ajuns.

— Nu! Nu! Nu!

Strânge pumnii. Mă va lovi din nou? Mă încordez şi închid ochii. De data asta îşi foloseşte bastonul. îl prăvale scurt peste pântecele meu. Mă îndoi din şale şi clipesc ud.

Preotul s-a aşezat pe scăunelul de lângă prag. Ochii săi au devenit tăişuri de jungher abia ascuţit. Înghit în sec. Nu e drept ca un om să aibă puterea de a-şi însângera tovarăşii! Şi cum poate şti că sunt poruncile zeului cele pe care mi le scuipă în obraz? Deapăn firul ereziei în minte, ca să-mi alung durerea.

— Dacă e zeu cel pe care-l slujim, n-ar trebui să ne fie mai bine?

Îmi dau seama că am rostit întrebarea când faţa preotului se schimonoseşte de mânie. Mă va ucide. *Puţin a mai durat slujirea mea*! *O zi*…

— Ne e mai bine! ţipă moşul. Atâţia ani oamenii s-au ucis fără noimă. S-au devorat unii pe alţii. Zeul-câine a coborât printre noi şi am reînceput să trăim în pace. Nu se mai aud strigătele femeilor siluite, scâncetele pruncilor traşi în ţeapă. Negi asta?

A sărit de pe scăunel şi a ridicat toiagul. Îl ţine cu amândouă mâinile şi mă fulgeră cu privirea. De data asta mi-l va coborî drept în creştet.

— Nu. Nu neg…

E atât de roşu la faţă, că încep să sper că va muri înainte să mă ucidă.

— Oamenii sunt mai răi ca animalele. Oamenii nu pot fi lăsaţi să se cârmuiască. Nu au minte destulă, doar

cruzime turbată. Lasă în urmă doar distrugere. Au nevoie de toiagul Zeului-câine pentru a supravieţui. Negi asta?

Tac. Dacă vreau să trăiesc, ştiu ce trebuie să răspund. Dacă vreau să trăiască tata şi toţi cei pe care i-am lăsat în urmă, ştiu ce trebuie să răspund. Dar nu pot să o fac, chiar dacă am îngenuncheat dimineaţă în faţa unui zeu. Nu, câtă vreme îmi amintesc de copilăria mea. De mângâierea rece a mamei pe frunte când, în loc să-mi mai dea o felie de pâine, i-a întins-o unui rătăcitor cu trei ochi orbi.

— Da! strig răguşit. Oamenii pot fi cruzi, dar pot fi şi buni, şi înţelepţi.

— Eşti un eretic! Ştiam eu!

Nu mă pot opri, deşi ştiu că voi muri. Arunc slovele ca pe nişte ciocane, drept spre faţa lui crispată. Vreau să cred în ele, altfel viaţa mea, a tatălui meu şi a mamei mele a fost o minciună.

— Odată, oamenii erau minunat de puternici. Odată, ridicau clădiri atât de înalte, că nu le vedeai vârful. Odată, treceau peste apa cea fără capăt cum am sări noi un pârleaz. Odată, hotărau singuri totul şi trăiau în belşug. Odată, ajungeau la stele. Putem redeveni ce am fost! Trebuie doar să avem răbdare.

Preotul se clatină. Îmi dau seama că plâng ca un ţânc. Pipăi jucăria de la gât. Mi se pare potrivită să-mi încălzească ultima clipă cu parfum neînţeles de legendă.

O fi nechibzuit, dar nu-mi pare rău că am dat glas ereziei mele. Zeul-câine ne-a salvat, poate, dar ştiu că a venit timpul să ne redescoperim. Copii cruzi ai unor părinţi nebuni, avem dreptul să devenim şi noi părinţi. Ai unei lumi mai bune decât cea croită pentru noi de Zeul-câine. Toiagul începe să coboare. Nu ridic palma să-l opresc.

Lemnul şuieră pe lângă mine. O clipită, şi preotul se prăbuşeşte peste mine. Horcăie cu glasul meu de azi-dimineaţă. O dimineaţă de la care mi se pare că au trecut ani. Tremură. *Da, e chiar bătrân*! îl las pe pământul acoperit de fire rare de iarbă şi, cât respir de două ori, îl privesc. Lecţiile pe care mi le-a dat tata seară de seară

sunt vii în mintea mea. Ştiu că moare. Ştiu că pol încerca să-i amân sfârşitul. *Vreau oare*? Ar fi atât de simplu să-l las să moară!

Cad în genunchi lângă el şi încep să-i apăs pieptul. Suflu în gura lui. Miroase a lemn putrezit şi a pâine mucegăită. Apăs, suflu. Apăs, suflu. Va trăi.

O labă mi se lasă pe umăr, gheare ascuţite îmi pătrund în carne. Firicele de sânge se scurg molcolm. Gem şi apăsarea încetează. Mă ridic, mă întorc. Zeul-câine mă priveşte. Mai înalt ca mine, întunecat ca însăşi noaptea. Îngheţ.

Botul îi schiţează un rânjet. Mă întreb ce-o fi în mintea lui. Oare cum gândeşte un câine? Un zeu? Un zeu pe care l-a înfruntat un muntean eretic?

Latră puternic.

— Urmează-mă!

Slovele se rostuiesc uşor în mintea mea. Zeul îmi vorbeşte, deşi nu-i sunt preot. *Ce înseamnă asta*? Mintea mea nu poate găsi răspunsul. Mă prind de ce pricep.

— Şi el? întreb, arătând cu bărbia spre cel căzut.

— Va fi bine…

Nu mai găsesc nimic de zis. îl ascult. Intrăm în curtea de ceremonii. Zeul-câine nu se urcă pe tron. Merge mai departe, spre locul interzis. Mă opresc o clipită. Chiar şi pentru un necredincios, se întâmplă prea multe, prea repede.

— Hai! latră vesel.

Trec de poarta ascuţită la vârf ca piscurile pe care le-am zărit de când mă ştiu şi lumea se tulbură. Nu mai văd ziduri de cărămidă. Nu mai văd acoperişuri de lemn şi de stuf. Văd… Nu ştiu ce văd. Mă împleticesc. Oare am scuipat în faţa unui zeu adevărat?

Ceţuri ciudate mă înconjoară. Calde, se lipesc de mine şi tuşesc. Deodată, pereţi netezi lucesc argintiu în jurul meu. Sute de licurici roşii par să se fi lipit de ei.

— Aproape credeam că n-o să mai ajung ziua asta. Sunt aşa de obosit…

Reuşesc cumva să vorbesc. Nu-mi aleg cuvintele.

— Şi zeii obosesc?

Un hohot se dezlănţuie, mai puternic decât cea mai cumplită furtună. Mă opresc în ultima clipă să-mi acopăr capul cu mâinile.

— Dar tu nu crezi că sunt zeu.

Aşa e. Când o zice el însă, sună altfel.

— Ce eşti?

— Sunt câine… Un fel de câine.

Clatin din cap, zăpăcit. Zeul-câine mârâie blajin.

— Ai avut vreunul?

A fost o corcitură cu cinci picioare, care a murit când aveam zece ani. Ai mei îl strigau Cuţu. Zeul-câine îmi citeşte gândul fără să-i mai dau glas.

— Ce făcea?

— Păzea ograda… Aduna oile risipite.

— Asta fac şi eu. Numai că oile mele sunt mai multe.

— De unde vii? îl întreb.

Scoate o limbă roz. O ridică peste bot şi mă face să zâmbesc. Nu seamănă deloc cu un zeu.

— Nu contează asta.

— Atunci ce contează?

— Ce caut.

Îmi citeşte din ochi şi de pe încreţiturile frunţii curiozitatea nesăţioasă.

— Caut un stăpân. Trebuie să ai încredere în mine.

— De ce se întâmplă toate astea? gem. Atâţia oameni ţi-au slujit…

Nu înţeleg ce aşteaptă de la mine, dar ochii îi seamănă cu ai tatălui meu. Mă uit în ei şi mă ia cu ameţeală. Cad.

e e

Ies din modulul de învăţare accelerată. O vreme, mă învârt cam fără rost prin buncăr. Mă minunez că s-a păstrat atât de bine, că sistemele sunt funcţionale. Anii au fost mai blânzi cu el decât cu omenirea. Pentru ea, secundele şi-au întreit ritmul. Cât pentru o mie de ani s-a îmbăiat în propriul sânge. Scot jucăria de la gât. Bateria ceasului rotund s-a terminat de sute de ani. Carcasa de

plastic încă mai rezistă. Râd scurt.

Pentru o clipă, îmi doresc să nu fi aflat nimic. Neştiinţa faci speranţa mai uşoară. Mă gândesc cu duioşie la legendele tatălui meu, la încrederea sa de nestrămutat într-o soartă mai bună. Mă silesc să nu deapăn amintirile unui om mort de o eternitate. Nu l-am cunoscut niciodată, dar de acum îl voi purta mereu în suflet. Experimentul său cel mai valoros îmi linge faţa pentru ultima oară.

Acum ştiu de ce m-a ales. Fiindcă nu am crezut în el, ci în mine. A făcut treabă bună câinele cu minte de animal şi de om! A păzit rămăşiţele turmei până la venirea altui păstor. Singuru' I suflet credincios în vremuri cumplite. *Prea multă mândrie*, *prea multă prostie*, *prea multă lăcomie*? Nu trebuie să redevenim ce-am fost. Trebuie să fim mai buni de atât ca să nu ne repetăm greşelile.

Îl voi îngropa pe Cuţu şi mă voi gândi. Acum, eu sunt Zeul câine.

—

Copyright © Ştefana Cristina Czeller, 2010

Florin Pîtea (născut în 1971 la Câmpina) are o licenţă şi un masterat în filologie, este lector universitar şi îşi pregăteşte doctoratul cu o teză despre cyberpunk.

Povestirea care urmează face parte din volumul în pregătire *Exilaţi în Cyberia*.

Florin Pîtea VÂNĂTOAREA DE SFINCŞI

E, acuma să vă zică moşu' o poveste. Nu aia cu foca şi cu ursu', că pe-aia v-am tot zis-o pân-aţi învăţat-o pe dinafară. O să vă zic o poveste de demult, de pe vremea când soarele avea putere, iar Pământul nu intrase încă sub stăpânirea gheţurilor. O ştiu de la bunicu', care o ştia de la bunicu' lui, de-i zicea lumea Piron. Când i s-au întâmplat lui lucrurile-astea, era copil ca voi şi încă nu-şi căpătase numele-ăsta. îi zicea altfel, Băbuţă, că era curios ca o băbuţă. Şi bună parte din ce i s-a-ntâmplat tocmai de la curiozitate i s-a tras, după cum o să vă spun imediat.

Măi băiete, stai potolit aicea şi lasă câinele! Ori o să te muşte dacă-l tot zgândări, ori o să-ţi dea taică-tu vreo două după ceafă că nu laşi câinii să se odihnească să fie

buni de tras săniile mâine dimineaţă. Şi pe urmă o să-ncepi să bâzâi. Mai bine astâmpără-te şi-ascultă, că poate o să-nveţi şi tu ceva.

E, pe vremea când era Piron copil, până să vină gheţurile, oamenii erau puţini pe lume, chiar mai puţini decât acum. Fuseseră ei puzderie cândva, demult, dar se împuţinaseră de la tot felul de grozăvii. Şi ăia care mai erau pe Pământ trăiau ascunşi şi cu fricǎ, în grupuleţe, şi nu prea obişnuiau să călătorească.

Nu erau ca noi, să tot meargă prin lume şi să se întâlnească des cu alte triburi, ba ca să mai schimbe o veste, ba ca să facă negoţ ori chiar să se înrudească. Pe vremea lui Piron, când te năşteai într-un trib, stăteai locului şi nu vedeai cu anii alţi oameni decât pe-ăia din tribu' tău. Erau pe lume prea mari primejdii pe-atunci şi nuse-ncumeta lumea să plece de-acasă cu una, cu două.

Numa că Piron, căruia pe-atunci îi ziceau ai lui Băbuţă, cum vă spuneam, nu era soiu' care să stea locului, că-l rodea curiozitatea să meargă şi să iscodească, să afle mereu lucruri noi. Şi pleca des de lângă ai lui, de la întăritura unde stătea tribu' lor, ca să cerceteze te miri ce. Ba, încă se luau după el şi alţi copii, măcar că la-ntoarcere se mai alegea câte unu' cu câte-o mamă de bătaie că de ce plecase de-acasă fără să ştie părinţii de el.

Nu-i vorbă că, pe-atunci, până să înghită gheţurile faţa Pământului, erau pe lume tot soiu' de lucruri de mirare la tot pasu'. Oamenii din vechime avuseseră fel de fel de minunăţii, căruţe de fier care mergeau singure, fără atelaj, păsări de oţel cu care zburau în înaltu' cerului, geamuri fermecate în care li se arăta ce cu gândul nu gândeşti şi felurite cutiuţe năzdrăvane cu care zice-se că vorbeau unii cu alţii peste mări şi ţări. Da' deja pe vremea lu' Piron păsările de oţel căzuseră cu toatele din cer, carele de fier nu mai aveau uleiu' fermecat cu care să poată merge din loc în loc, aşa că rugineau de-a valma, iar geamurile şi cutiuţele năzdrăvane tăcuseră din pricina pocitaniilor. Tot mai rămăseseră destule lucruri pentru un băietan iscoditor ca Piron al nostru, însă lumea era, cum să

zic, căzută în paragină.

E, şi într-o dimineaţă a plecat Piron pe furiş de-acasă cu o fată şi cu înc-un băiat, că văzuse el, departe, peste un câmp, un car de fier lângă o casă ruinată. Îşi luase la el o rănguţă, cu gând să desfacă cufăru' carului şi să vadă ce-o găsi înăuntru, iar ăilalţi doi, mai mici ca el, îşi luaseră câte-o praştie, ca să tragă cu ea după păsări, de le-ar fi ieşit vreunele în cale. Că nu trăia lumea ca acum, din vânat de foci şi din pescuit, şi orice vietate cât de mică, fie ea pasăre sau animal, pica bine pentru nişte bieţi oameni înfometaţi.

Şi-au plecat ei trei pe furiş, cum ziceam, tupilându-se ba după o rămăşiţă de zid, ba după câte-o grămadă de moloz, pân-au ajuns destul de departe de casă şi ştiau că nu-i mai văd străjile de pe metereze. Pe urmă au luat-o la picior, peste câmp, înspre caru' de fier care se zărea în depărtare. Când au ajuns lângă car, numai ce se luminase bine de dimineaţă, iar Piron a aflat că luase rănguţa degeaba, că toate firidele şi cuferele din car fuseseră deschise şi golite de mult. S-au uitat ei cu luare-aminte, doar – doar or fi găsit ceva, dar bag seama că or fi fost şi alţii ca ei pe-acolo mai 'naintea lor şi luaseră tot ce era de luat.

E, şi când se sfătuiau ei dacă să facă deja calea-ntoarsă sau să mai cotrobăie şi prin casa părăsită şi ruinată lângă care era căruţa de fier, numai ce sosi lângă ei o femeie tânără, care nu părea să fi trecut de douăzeci de ani. Piron zice că femeia avea păru' lung, castaniu-roşcat, şi era slabă-moartă, şi cred că nu era deloc trupeşă ca femeile noastre de-acum, dar, aşa slabă cum vă spun, femeia căra cu ea un arc lung, o chivără cu săgeţi meşteşugite, un ditamai paloşul împodobit cu nişte rune de-ale puterilor din vechime, un jungher, cotiere, umărare şi felurite alte lucruri care copiii nu ştiau ce sunt, da' s-au lămurit ei mai încolo, după cum am să vă spun şi vouă imediat.

E, femeia nu i-ar fi prins cu una, cu două dacă ăştia mici n-ar fi fost aşa ocupaţi să cotrobăie prin căruţa aia

veche de fier, şuşotind între ei dacă să mai stea acolo ori să facă deja cale-ntoarsă. Aşa, i-a luat ca din oală şi-a pus gheara pe Piron, care era mai la-ndemână, iar ăia mai mici unde era să fugă fără el? Nu-i vorbă, s-au ascuns ei care pe unde-a putut, prin bălării, iar Piron s-a smucit încolo şi-ncoace cu gând să scape, ba chiar a dat s-o muşte pe femeie de mână ca să-i dea drumu', da' aia i-a zis că ori se potoleşte, ori îi dă un dos de palmă de-o să-i zboare dinţii. S-a uitat Piron al nostru, a văzut că femeia purta mănuşi din piele cu plăcuţe de oţel, nu de-astea din blană cum avem noi acuma, şi s-a gândit că, decât să-şi ia o mănuşă dintr-aia peste ochi, mai bine face ce zice femeia şi mai încolo o vedea el cum o scăpa.

— Cum te cheamă? l-a-ntrebat străina.

— Băbuţă, a zis el, cam cu jumătate de gură.

— Ce nume-i ăsta, Băbuţă? s-a mirat ea. Că nu umbli cocoşat şi ai toţi dinţii-n gură!

— Ai mei îmi zic aşa fiindcă-s curios ca o băbuţă, i-a spus el.

E, şi dac-au văzut ăilalţi doi copii care erau cu el că asta nu-i face nimic rău, nu-l taie, nu-l omoară, au prins curaj şi-au ieşit şi ei din ascunziş.

— Da' pe tine cum te cheamă? a-ntrebat fetiţa, de-i ziceau ai ei Cutiuţă, că umbla cu o cutiuţă cu butoane legată de gât cu sfoară.

— Clara, a zis străina.

O fi fost un nume vechi, de pe timpuri, de dinainte să aibă oamenii nume de-astea ca neamu' lu' Harpon sau a lu' Ursu sau Tălpică. Da' aşa a spus femeia că o chema, şi pace bună.

— Unde-i tribu' vostru? a-ntrebat ea.

— Da' matale unde te duci prin lume de una singură? a-ntâmpinat-o Piron tot c-o-ntrebare, că doar nu era prost să zică unde-i era tribu'. Aşa-i învăţau părinţii pe copii, ca şi-acuma, să umble cu fereală şi să nuse-ncreadă prea tare-n străini, că nu se ştie niciodată care-i prieten şi care-i neprieten.

— Caut triburi ca să le dau învăţătură, le-a zis ea.

— Vezi să nu găseşti matale ce nu cauţi, i-a răspuns Piron al nostru cam în doi peri, că pe când era doar un băietan avea limba tare ascuţită. Norocu’ lui că nu şi-a pus femeia mintea cu el.

E, şi când vorbeau ei aşa, odată s-a năpustit asupra lor o umbră înaripată din cer. Au fugit ăştia care-ncotro, că ştiau bine că nu e de joacă. Era o pocitanie spurcată care-a tot căutat să-i încolţească şi pân’ la urmă s-au ascuns de ea în pivniţa casei, printre vechituri şi dărâmături. Măi copii, şi pocitania după ei, de nu ştiau cum să scape de ea! Aşa înaripată cum era, şi-a strâns aripile frumos pe spate şi-a intrat după ei prin cotloane, de şi-au văzut bieţii copii moartea cu ochii. A tras femeia sabia din teacă, a mai lovit pocitania peste mâini, peste braţe, da’ nici Clara n-avea loc de-ntors, că era strâmt acolo, pe scările-alea care duceau în beci, şi pe coridor, pe sub pământ. Nici spurcăciunea nu era lesne de tăiat, c-avea nu ştiu ce neam de solzi pe ea de n-o tăia fieru’ sabiei cu una, cu două.

E, şi-au găsit Piron şi-ai lui o scară de grădinărie de-au ieşit pe gemuleţul pivniţei, iar femeia după ei, numai că puţin a lipsit să n-o apuce pocitania de picioare taman când dădea asta să iasă la lumină. Piron i-a băgat pocitaniei rănguţa-n braţ când a-ncercat să iasă după ei, iar femeia i-a-mplântat jungheru-n piept de mai multe ori spurcăciunii, că v-am zis c-avea Clara un jungher meşteşugit.

Ăia mici se-ngălbeniseră de-a binelea de ce văzuseră şi povestea Piron mai târziu că pân-atunci nu mai întâlniseră aşa grozăvie. îi învăţaseră părinţii să umble cu fereală, vezi bine, şi să nu se-ndepărteze de casă, da’ bag seama că nici Piron, nici ăilalţi copii cu care plecase-n ziua aia nu ştiau foarte clar de ce.

— Astea să fie pocitaniile de care vor să ne ferească ăi mari? a-ntrebat băiatu-ălălalt, care nu mai ştiu cum îl chema.

— Astea sunt, i-a spus femeia. Le zice sfincşi.

Şi-a şters jungheru’ de sângele spurcăciunii şi l-a pus înapoi în teacă.

— Sunt nişte bestii date naibii, le-a mai zis ea. Dar avem noi ac de cojocu' lor.

E, nici n-a zis bine asta, că s-a auzit un zdrăngănit. Căzuse rănguţa lu' Piron. El o credea bine-nfiptă, da' uite că ieşise de la locul ei.

Şi se ridică pocitania de unde zăcuse, face doi paşi, îl înşfacă pe băiatu-al mic de care v-am zis că nu mai ştiu cum îl chema, îşi desface aripile şi se-nalţă în văzduh cât ai zice peşte, în vreme ce schimbaseră ăştia două vorbe, sfinxul sau cum i-o fi zis îşi vindecase rănile, dăduse-afară ranga din braţ cum ar fi scuipat maică-ta un os de peşte şi era iar gata de răutăţi.

Nu-i vorbă, a dat femeia arcu' lung jos de pe umăr, a scos o săgeată, a-ntins coarda, da' până să facă toate astea pocitania s-a-nălţat şi s-a-ndepărtat destul de bine şi Clara n-a mai nimerit-o cu săgeata. Pe-a doua n-a mai prăpădit-o, da' l-a urmărit pe sfinx cu privirea încotro se-ndrepta cu prada şi-a zis că ăla n-o să-şi mai facă mendrele pe-acolo prea multă vreme.

Uite că soră-ta a mică a adormit. împinge opaiţu' mai încoace, ca să nu-l răstoarne dacă s-o suci în somn, da' mişcă-te cu băgare de seamă, să n-o trezeşti.

Aşa. Unde rămăsesem?

Pocitania a zburat cu băiatu-n gheare, Clara şi-a căutat săgeata şi-a pus-o înapoi în chivără, că-i mai trebuia şi-altă dată, după care le-a zis lu' Piron şi lu' Cutiuţă s-o ducă la întăritura tribului. Ăia mici n-ar prea fi dus-o, da' o băgaseră pe mânecă rău de tot, că băiatu-ălălalt, care plecase cu ei şi care v-am zis că nu mai ştiu cum îl chema, acuma lipsea, şi ei ce era să le zică părinţilor ăluia când aveau să-ntrebe de el?

E, şi repejor, da' cu fereală şi uitându-se în toate părţile să nu mai vină pocitania ca să-l înhaţe pe vreunu' din ei, au făcut cale-ntoarsă până la locuntărit unde era tribu' lu' Piron. Când s-au apropiat au ieşit la vedere, că doar nu era s-aducă o străină pe furiş între ai lor. Ăia care erau de strajă pe metereze au strigat:

— Stai! Cine-i acolo? Stai că trag!

Ce era să tragă, măi copii? Cel mult mâţa de coadă să fi tras, că arme de-alea cu meşteşug, cu flacără şi cu glonţ care doborau pasărea de pe cer de ziceai c-a fulgerat-o din senin nu mai avea nimeni pe-atunci. Străjile-alea aveau şi ele nişte suliţe amărâte şi poate nişte arcuri, da' strigau „Stai că trag!" c-aşa pomeniseră din bătrâni.

— Noi suntem! au strigat ăştia mici. Cutiuţă şi Băbuţă!

Că lu' Piron încă nu-ncepuse lumea să-i zică Piron, după cum v-am mai spus.

— Da' aia cine-i cu voi? Că n-am mai văzut-o pe-aici!

— Clara! au strigat ei.

— Să lase Clara armele jos dacă nu vrea s-o facem arici! au mai zis străjile.

N-aveau ei cine ştie ce arcuri pe vremea aia, nu cum avea Clara arcul ăla lung, oricum, da' erau destul de mulţi şi mai erau şi sus, după metereze, nu jos, în câmp deschis, cum era ea, aşa că femeia a pus toate armele jos, cum strigaseră străjile, şi-au deschis ăia porţile de i-au lăsat să intre.

Măi, de n-a plâns mă-sa băiatului pe care-l luase pocitania de s-au zguduit şi pietrele! Când a aflat femeia că-i pierise copilu', că altu' n-avea, n-a mai fost chip s-o-mpace nimeni. Piron şi Cutiuţă s-au făcut mici de tot şi-au dat s-o cam rărească de pe-acolo, că ştiau sigur c-o să-i ia careva la-ntrebări, da' i-a adus înapoi de urechi nimeni altu' decât starostele tribului, care era o matahală de om de-i zicea Baros.

Piron îi povestea lu' bunicu' că soarele se apropiase de amiază, iar toată suflarea tribului, cu mic, cu mare, venise să vadă ce-i cu străina, că străinii erau un lucru tare rar pe-atunci. Ar fi fugit el, Piron, săracu', ca să se-ascundă până se mai potolea tevatura, da' Baros îl ţinea bine de ureche şi nici gând să-i dea drumu'.

I-a-ntrebat ăsta de-a fir a păr unde-au fost şi ce-au făcut şi, până n-au spus tot, nu i-a lăsat din mână. Ce plânsete? Ce smior căieli? Nimic! I-a scuturat şi i-a scărmănat de le-au mers fulgii şi lu' Piron şi lu' Cutiuţă. Pe

urmă le-a dat drumu’ şi-a luat-o la-ntrebări pe Clara. Şi străina i-a zis cam aşa:

— Am venit să vă-nvăţ cum să vă luptaţi cu sfincşii.

Au râs bărbaţii de s-au prăpădit când au auzit asta. După ce s-a mai potolit hazu’, Baros s-a şters la ochi, că-i dăduseră şi lacrimile, şi i-a spus:

— Cum să lupţi cu pocitania, măi femeie? Nu vezi că eşti schiloadă de te dă vântu’ jos?

Şi pe vremea aia nu erau aşa vânturi amarnice ca acuma, să-ngheţe ou-n pinguin şi mai multe nu. Au mai tras ăia o porţie de râs.

— Nu ne luptăm cu pocitaniile nici noi, oameni în putere, a făcut el semn către ăi cinci-şase bărbaţi pe care-i avea în trib. Cum o să te lupţi tu, când orice om de-al meu te pune la pământ c-o mână legată la spate?

— Să-ncerce, a zis ea.

S-a lăsat tăcerea. Piron i-a povestit lu’ bunicu’, ani şi ani mai târziu, că nu mai auzea decât cum îi zvâcnea sângele-n urechea de care-l trăsese Baros. În rest, nici pâs.

E, şi i-a făcut Baros semn unuia, Măceş, aşa, în silă. Lu’ Măceş îi zicea lume aşa fiindc-avea în faţa casei un fel de pomişor care făcea flori, da’ să nu mă-ntrebaţi cum arăta pomişoru’ sau cum erau florile, că nu ştiu. Vă povestesc ce-am apucat şi eu de la bunicu’.

Măceş ăsta era şi el ditamai omu’, aproape la fel de mare şi de puternic ca Baros. Povestea Piron că s-a uitat Măceş cu mirare la staroste, s-a uitat şi la femeia aia nou-venită în tribu’ lor şi-a făcut vreo doi paşi către ea cam într-o doară.

Clara s-a lăsat iute la pământ, s-a răsucit şi i-a secerat picioarele de sub el, după care s-a aruncat peste el şi i-a tras un cot în faţă de nu s-a mai ridicat Măceş de jos mult şi bine. Căci femeia avea nişte cotiere sănătoase de oţel, după cum cred c-am apucat deja să vă spun. Măceş a purtat mulţi ani pe obraz urmă de la marginea cotierei, iar Piron zicea că n-a mai văzut în viaţa lui bătaie care să se termine aşa repede.

— Acum putem să stăm omeneşte de vorbă, sau mai

trebuie să snopesc pe careva? a-ntrebat străina.

Ăia din trib au început să murmure între ei, miraţi peste poate de ce se petrecuse sub ochii lor. Pe Piron l-a cam luat cu frig când şi-a adus aminte cât de obraznic îi răspunsese femeii ceva mai devreme şi cât de uşor ar fi putut aia să-i crape capu' dacă şi-ar fi pus mintea cu el.

— Stăm, i-a zis Baros, căruia încă nu-i venea să creadă ce păţise Măceş, care era omu' lui de încredere, mâna lui dreaptă.

— Daţi-mi armele-napoi, le-a cerut Clara.

I-au adus arcu' şi chivără cu săgeţi, jungheru' şi paloşu' cel mare, care-n capătul minerului şi la capetele gărzii avea trei semne de putere din bătrâni: un oval din oţel subţire, cu alte două ovale mai mici, încrucişate înăuntru, o stea cu cinci raze subţiri, într-un cadru micuţ, cu cinci laturi, şi altă stea cu trei raze într-un cerc de oţel. Ăi din tribu' lu' Piron nu ştiau ce-nseamnă runele-alea, cum nici noi nu mai ştim, da' Clara credea-n puterea lor fermecată, că altfel nu le-ar fi purtat pe paloş ca s-o însoţească-n lume.

Şi-a pus femeia arcu' şi chivără pe umăr, paloşu' şi jungheru' la şold, şi pe urmă le-a făcut semn să vină cu toţii mai aproape.

— Sfincşilor le spuneţi pocitanii, dar să ştiţi că sunt oameni, sau au fost cândva, le-a zis ea. Mi-a spus bunica mea că au apărut din cauza unei maladii informaţionale.

— Poate că bunică-ta era o bătrână care vorbea în dodii, i-a-ntors-o Baros, care mai mult ca sigur că nu-nţelesese pe deplin vorbele Clarei cum nu le-am înţeles nici eu, da' nu voia să scape lucrurile din mână.

— Avantajul lor e că sunt iuţi şi puternici şi se vindecă foarte repede, a mai spus nou-venita. Avantajul nostru e că fiecare sfinx e singur.

S-a uitat la ei pe rând, câţi erau acolo, o mână de oameni, câteva femei, ceva băietani şi nişte fetiţe.

— Noi ne ţinem laolaltă. Fiecare din noi e mai slab ca un sfinx, dar laolaltă suntem mai puternici decât unu' dintre ei. Am venit să vă-nvăţ cum să-i încolţim, unu' câte

unu'. Azi o să-l prindem pe-ăla care v-a atacat copiii. Iar de mâine… De mâine o s-avem treburi serioase.

— O să ai pe mama zmeilor, i-a zis Baros de la obraz. Cine crezi că e nebun să plece din întăritură şi să caute pocitania la ea în vizuină, chiar şi ziua-n amiaza mare?

— Eu sunt, s-a auzit o voce de femeie. Eu…

S-au întors cu toţii înspre locu' de unde venise vocea şi-au văzut că era mama băiatului pe care-l luase sfinxu'.

— Şi eu, a zis tatăl lu' Cutiuţă.

— Şi eu, a zis unu' care fusese de strajă, un om mai în etate.

— Şi eu, s-a trezit Piron zicând.

Ani şi ani mai târziu, o viaţă de om, ce mai încolo-ncoace, i-a povestit Piron lu' bunicu', care mi-a povestit mie, că s-a uitat Clara la el cu o milă nesfârşită, da' ăla mic nu s-a lăsat şi-a plecat cu ăilalţi să caute bestia.

Staţi să-ntind niţel picioru' ăsta, că mi-a amorţit. Uşurel, să n-o trezim pe soră-ta. Aşa, acu-i mai bine.

Unde-am rămas? Aha, când s-au dus după pocitanie. Clara mai făcuse trebuşoare de-astea, aşa că nu i-a dus nepregătiţi în gura lupului. Mai întâi, a vrut să-i vadă echipaţi şi înarmaţi, care cu ce-avea. Pe urmă, i-a pus să tragă cu arcurile la ţintă, să arunce cu suliţe, ca să-i vadă de ce erau în stare. S-a lămurit, a făcut un plan de bătaie, după care au pornit într-acolo unde se dusese sfinxu'. Între timp, se făcuse după-masă de-a binelea.

Măi copii, să vedeţi voi minune ce-a aflat atunci Piron al nostru! Femeia asta avea la ea o chestie care mărea lucrurile! Nu de-adevăratelea, că mi-ar fi plăcut şi mie ceva care să-mi mărească porţia de carne din seara asta, ci le făcea să pară mai mari şi mai aproape când le vedeai, nu ştiu dacă mă-nţelegeţi. Era, aşa, un lucru meşteşugit pe care-l puneai la ochi şi vedeai lucrurile de la depărtare ca şi când ar fi fost lângă tine, mai să le-atingi cu mâna şi alta nu. Ea s-a tot uitat aşa după pocitanie, mai îi ducea pe-ăştia-ncolo-ncoace, iar se uita, şi l-a lăsat şi pe Piron al nostru să se uite de vreo două ori, de-i povestea ăsta lu' bunicu' c-a văzut sfinxu' destul de-aproape ca să-i numere

solzii de pe braţe, zău aşa.

E, şi pocitania-şi făcuse sălaşu' sus, pe-o clădire ruinată, la un colţ, unde se mai ţineau laolaltă doi pereţi şi-o bucată de podea, mare cam cât trei sănii una lângă alta, din ce zicea bunicu'. Nici n-aveai cum să te cocoţi acolo dacă nu puteai să zbori, da' sfinxu' putea, înţelegeţi voi. Başca, de-acolo vedea peste tot ca-n palmă, că-şi alesese ăl mai înalt loc din toate, de-acolo, din ruine. Mai crescuseră copaci pe ici, pe colo, că aşa era atunci, înainte să vină gheţurile, da' nici unu' nu era aşanalt sau aşa bogat ca să-i încurce vederea pocitaniei.

Numa că spurcăciunea nu era prea atentă, măi copii, că abia ce-l dusese-acolo pe-amărâtul ăla de-l prinsese şi-acum sfâşia din el cu colţii şi clefăia de-i trosneau fălcile. Asta a văzut Piron că făcea când l-a lăsat Clara să se uite pe drăcovenia aia care v-am zis că mărea, iar ăsta mic mai că nu s-a scăpat pe el de frică, da' n-a suflat un cuvinţel, că era cu ei şi mama băiatului ăla şi-i era milă de ea, săraca. Şi i-a dus străina pe furiş, să nu-i afle pocitania, şi-au ajuns ăştia aproape de sălaşu' sfinxului, da' pitiţi pe sub câte-o grindă, pe sub câte-o tufă, unde nu putea ăla să dea cu ochii de ei.

E, şi-odată iese Clara din ascunziş şi strigă la sfinx, de se-ntoarce ăla şi se năpusteşte către ea. Ăilalţi, de pe unde erau ascunşi, au năpădit, care cu arcuri, care cu suliţe, da' nu prea se pricepeau ei să tragă la ţintă, sau s-o fi mişcat pocitania prea repede la cât erau ei de moşmondiţi. Cert e că, până să-şi dea ei bine seama ce se-ntâmplă, spurcăciunea era grămadă peste ei. Pe tată-su lu' Cutiuţă l-a apucat de gât, mai să i-l rupă, noroc că i-a altoit Clara sfinxului una cu paloşu' peste braţ de i l-a rupt, şi-ăilalţi care mai erau acolo au zbughit-o cu toţii dac-au văzut că se-ngroaşă gluma.

Au ţinut-o ei aşa, tot într-o fugă, până la întăritura tribului, da' n-au văzut că unu' din ei lipsea. Abia când a venit străina, mai târziu, când se-nsera, le-a zis că pe-ăla mai în vârstă, care fusese de strajă mai devreme în ziua aia, îl prinsese pocitania din urmă, că pe bietul om nu-l mai

ţineau aşa bine picioarele ca pe-ai mai tineri. Sfinxul îi sărise-n cârcă şi-l omorâse, după care-l dusese la sălaşul lui. I-a tras Clara atunci bestiei vreo două-trei săgeţi în spate, de bun-rămas, da' din ce zicea Piron, data următoare când s-au întâlnit cu grozăvenia era ca nouă, nici urmă de săgeată.

Pentru că aia n-a fost ultima dată când s-au întâlnit cu sfinxul, cum ar fi vrut Baros în sinea lui. E drept că următoarea întâlnire n-a ieşit cum şi-ar fi dorit nou-venita. Dar nici cum a vrut pocitania, după cum o să aflaţi imediat.

În seara aia, din câte i-a povestit Piron lu' bunicu', Baros şi cu Clara s-au certat ca la uşa cortului şi puţin a lipsit să nu se ia la bătaie, numai că starostele văzuse ce păţise Măceş mai devreme şi nu era taman dornic să guste şi el din cotierele străinei. Baros avea dreptate să fie furios, că, de când venise asta, el pierduse doi oameni din trib într-o singură zi. Femeia, pe de altă parte, avea şi ea dreptate în felul ei: ca să nu mai ucidă sfinxu' pe cine voia, trebuia să fie omorât o dată pentru totdeauna, şi ei erau ăia care să-l omoare, pentru că n-avea cine altcineva.

E, chestia e că străina o ţinea morţiş să schimbe tactica. Zicea că trebuie să atragă sfinxu-ntr-o capcană, nu să meargă-n sălaşu' lui. Şi că trebuie să se pregătească temeinic, cu toţii, laolaltă. Da' dincolo de cearta asta a lor, nici Baros, nici Clara nu erau chiar singurii care să hotărască ce era de făcut. Mai aveau şi ăilalţi din trib un cuvânt de spus, iar ăi mai mulţi au înclinat până la urmă să omoare pocitania, mai degrabă decât să trăiască tot restu' vieţii ca nişte gângănii pe sub pietre de frica ei.

Şi-a-nceput Clara să-i pregătească…

Măi copii, ce instrucţie a făcut femeia aia cu tribu' lu' Piron, ar trebui să mai facem şi noi acuma, că-i sănătoasă, zău aşa! I-a pus la treabă, zi de zi, i-a-nvăţat să facă forjă, să topească metal din carele de fier, să facă oţel şi să-l călească, să lupte cu sabia şi să tragă cu arcul, să construiască arbalete şi baliste, să facă lanţuri şi grătare şi harpoane, să fie disciplinaţi şi să acţioneze în formaţie şi i-a pus să facă exerciţii de atac şi apărare până le-a ieşit pe

nas. Pe urmă, s-a apucat să croiască împreună cu ei planuri cum să meargă şi să prindă pocitania-n capcană.

Numai că sfinxu' s-a mişcat mai repede ca ei.

La vreo cinci săptămâni… Mă mai ascultaţi, măi copii, sau aţi adormit şi vorbesc de unu' singur ca prostu'? Aşa, cum ziceam, la vreo cinci săptămâni de când sosise Clara, într-o noapte, mai spre dimineaţă, când e somnu' mai dulce, se pomeneşte tribu' lu' Piron că venise sfinxu' peste ei pe nepusă masă. Le omorâse străjile pe tăcute, le vărsase ulei pe acoperişurile căsuţelor şi-acuma se-nvârtea frumuşel c-o torţă pe deasupra şi le dădea foc. Purtător de lumină şi mai multe nu, arde-l-ar focu' de înaripat!

Ei, dragii moşului, la multe se gândise ea, vânătoarea de sfincşi, da' la asta cu focul nu! Şi ăla, din văzduh, le-a zis:

— Ce merge dimineaţa pe patru picioare, la prânz pe două, după-masa pe trei, iar seara e bun de cină?

Căci pocitania voia să-i coacă pe toţi în spuză, bag seama. Spunea bunicu', de la Piron vorbă rămasă, că glasu' sfinxului era ăl mai neaşteptat şi mai îngrozitor lucru, că, la cum arăta şi la ce grozăvii făcuse, numai grai omenesc nu te-ai fi aşteptat să aibă urâţenia înaripată. Cu atât mai puţin să scornească ghicitori!

Numai că fapta pocitaniei a fost cu două tăişuri, după cum am să vă zic imediat.

La lumina caselor care ardeau, oamenii l-au dibuit pe sfinx unde zbura, cu torţa lui cu tot, şi, după cum îi învăţase Clara, l-au săgetat mult şi bine, salvă după salvă. Acu', o fi fost el sprinten şi puternic, şi-o fi fost în stare să se ferească de câte-o săgeată ori două, da' ăştia trimiteau toţi deodată aşa multe săgeţi că unele tot îl nimereau de fiecare dată. Şi, după vreo şase-şapte salve, dacă nu chiar mai multe, nu prea mai era el în stare să zboare aşa de bine, că era-mpănat de săgeţi. Pe urm-au apucat unii să-ncarce-o balistă şi l-au străpuns în zbor cu un harpon legat cu lanţ.

E, degeaba a mai încercat pocitania să scape-n zbor, că era legată şi pace bună. Degeaba i-au ieşit sfinxului

toate săgeţile din trup şi s-a vindecat în câteva clipe, că v-am zis că se tămăduia tare iute, dacă oamenii l-au mai harponat de vreo două ori şi l-au tras jos cu lanţurile. Degeaba a urlat şi s-a zbătut, că până la urmă l-au dovedit.

A mai pus mâna pe ei, i-a mai zvârlit încolo şi-ncoace ca pe nişte momâi de cârpă, ba lui Baros chiar i-a frânt picioru', de-a rămas ăla ologit tot restu' vieţii. Clara îi pregătise însă bine, le-a mai strigat în focul luptei ce să facă, şi l-au trântit pe sfinx la pământ, după care-au dat să-l acopere cu plase din vergele de fier şi să-l ţintuiască-n piroane.

E, măi copii, şi-a naibii pocitanie nici cu trei harpoane-n ea şi trântită la pământ în plase şi-n lanţuri nu s-a lăsat! A smucit de-un lanţ de care trăgea Clara cu încă vreo doi inşi şi-a doborât-o, după care, cu braţu' ăla pe care mai putea să-l mişte, a apucat-o de păr pe femeie, a tras-o mai aproape şi-a-ntins botu' s-o muşte de beregată.

Şi-atunci bunicu' lu' bunicu', de-i ziceau Băbuţă până şi-n ziua de dinainte, a luat un piron din alea cu care trebuia să prindă plasele de fier şi, c-un ciocan pe care-l scăpase pe-acolo cine ştie care de la el din trib, i l-a bătut sfinxului prin tâmplă şi prin cap pân-a trecut vârfu' pironului prin partea ailaltă şi s-a-nfundat în pământ de nu l-a mai putut scoate nimeni de-acolo. Şi sfinxu', cât era el de sfinx, a rămas fără suflare o dată pentru totdeauna.

Iar lu' ăla mic, Piron i-a rămas numele tot restu' vieţii.

Pe pocitanie au acoperit-o cu lemne şi cu nişte roţi de la carele de fier şi cu tot ce mai putea să ardă şi, cu foc luat chiar de la casele care încă mai mocneau, au ars-o până a doua zi la prânz de n-a mai rămas decât scrumu' din ea – aşa de tare le era frică să nu se tămăduiască bestia şi să nu se ridice din nou ca să-i sfâşie.

Pe urmă, chit că le arseseră câteva case, cei din trib tot au vrut să sărbătorească, iar recunoştinţa lor faţă de Clara a fost aşa de mare că au vrut s-o aleagă staroste în locul lu' Baros. Măi copii, şi să vedeţi ce le-a zis, că ţin minte de la bunicu', de când eram şi eu ca voi şi-mi

povestea.

Le-a zis aşa:

— Rostu' meu nu e să conduc un trib. Rostu' meu e să duc învăţătura mai departe. Mai sunt şi alte triburi pe lume, iar, câtă vreme sfincşii există, triburile-alea au nevoie de învăţătura ălora ca mine. Voi vă descurcaţi de-acum fără mine, că ştiţi să lucraţi laolaltă şi ştiţi că într-un trib contează toţi, de la ăl mai mare la ăl mai mic.

Şi s-a uitat la Piron, care s-a simţit mândru nevoie-mare.

E, şi-a doua zi şi-a strâns vânătoarea de sfincşi armele şi mantaua şi bocceaua şi-a plecat de la trib, deşi ălora le părea rău şi n-ar fi lăsat-o să plece. Măi copii, şi Piron al nostru, căruia de-acuma nu-i mai zicea nimeni Băbuţă, s-a ţinut după ea pe furiş, aşa, de la distanţă, că el ştia bine ţinuturile-alea până destul de departe, roată-mprejur. Şi, taman când zicea el în sinea lui că nici nu l-a simţit, a venit asta la el şi i-a spus:

— Hai c-ai mers prea departe. Ia dă tu fuga-napoi acasă până nu află ai tăi că nu mai eşti în bătătură!

Şi-a luat atunci Piron inima-n dinţi şi i-a zis:

— Nu mă mai întorc şi pace. Vreau să merg cu tine-n lume!

Clara s-a ţinut să nu râdă. Povestea Piron, după ani şi ani, că greu i-a fost femeii, da' s-a ţinut.

— N-ai zis tu că oamenii trebui să stea laolaltă? Da' tu eşti singură pe faţa Pământului! Cum se-mpacă asta cu ce ne-ai învăţat?

— Crede-mă că eşti prea mic pentru o lume aşa de mare, i-a spus vânătoarea de sfincşi.

Ăsta mic tot nu s-a lăsat înduplecat:

— Da' tot tu ne-ai învăţat că şi ăl mai mic contează. Cine ştie, poate cât de curând o să mai ai nevoie să bată careva un piron pentru tine…

E, şi cum se certau ei aşa şi nu se lăsa nici unu' înduplecat de ălălalt, peste ei a căzut de undeva de sus o umbră. Şi, când s-au uitat împrejur, au văzut ei cu spaimă că pe o ruină stătea ghemuită o altă pocitanie. Una

femeiască, bag seama, că avea sâni şi crupă ca de femeie, nu piept musculos şi şolduri înguste ca pocitania de dinainte, pe care de-abia o arseseră.

Piron, săracu', cât se simţise el de viteaz cu câteva clipe mai 'nainte, ar fi vrut acuma să intre-n pământ. Clara, în schimb, şi-a dat arcu' jos de pe umăr, a pus o săgeată pe coardă şi-a ţintit unu' din ochii creaturii.

Iar aia nici nu s-a clintit. Avea o privire verde ca gheaţa din apă de mare, cu pupile înguste şi cu pleoapă laterală, ca de târâtoare. S-au privit aşa, una pe alta, mult şi bine. Săgeata Clarei n-a tremurat, deşi femeia întinsese coarda până la ureche. Pocitania n-a clipit nici măcar o dată. Povestea Piron că ştia ce poate Clara cu arcu' lung, da' şi cât de iuţi erau sfincşii, şi nici măcar n-avea idee, în cazu-n care vânătoarea ar fi tras, dacă săgeata i-ar fi străpuns ţeasta pocitaniei sau dacă asta ar fi prins-o din zbor ca pe-un ţânţar care te sâcâie.

— Are legătură cu masculu' din sat? a-ntrebat Clara.

— Are legătură cu tine, i-a zis sfinxul. Masculu' ăla o căuta cu luminarea. Omora de plăcere, nu numai ca să mănânce. Bântuia de colo-colo, în loc să aibă o zonă a lui unde să nu se calce pe coadă cu alţii ca noi. Ăla a căpătat ce merita… Tu, pe de altă parte… Tu aduci necazuri.

— Uite cine vorbeşte! a răspuns femeia, iar lui Piron, cât era de speriat de nu mai avea curaj nici să sufle, i-a venit atunci în minte că nu era chiar singurul care ştie cum e cu obrăznicia şi răspunsurile-n doi peri.

— Una e să-l mai omoare careva pe unul dintre noi la vânătoare. Alta e să-nveţe vânatul să vâneze.

— Oamenii au fost vânători dintotdeauna, i-a zis Clara. Dar, dacă nu v-ar fi rescris într-atât programul ăla de care-mi povestea bunica, dacă nu v-ar fi transformat informaţional şi biologic – parcă astea sunt cuvintele ei –, dacă n-aţi fi devenit fiinţele-astea nepereche, singuratice, post-umane, aţi fi ştiut că problema voastră nu sunt eu, o femeie, ci învăţătura care acum se răspândeşte din trib în trib, cu fiecare om. Pe mine mă puteţi opri, dacă ţineţi morţiş să faceţi asta. Ca să opriţi învăţătura, e prea târziu.

Creatura şi-a deschis atunci aripile uriaşe, ca de liliac.

— O să ne mai întâlnim, i-a promis ea, că sfincşii au tot timpu' de pe lume. Doar suntem nemuritori.

Şi s-a-nălţat în văzduh, fără să se mai uite înapoi.

— Nemuritori până la proba contrară, a zis Clara încet printre dinţi, cu o răutate de care Piron n-o crezuse în stare până atunci.

Pe urmă s-a uitat la băiat şi i-a spus:

— Ei, mai vrei şi-acum să vii cu mine să colindăm lumea?

Piron a tăcut, încurcat. Cât era el de inimos, întâlnirea asta din urmă îl cam speriase. Şi-atunci vânătoarea de sfincşi l-a pupat pe obraz, i-a spus să ţină minte învăţătura ei şi s-o transmită mai departe şi altora, după care l-a trimis înapoi acasă, la tribul lui.

Oamenii au clădit la loc casele care arseseră, şi o vreme au trăit în tihnă.

Baros, în schimb, n-a fost lovit de-o singură nenorocire. După ce omul lui de încredere, Măceş, s-a făcut de ruşine cum v-am povestit, şi după ce pocitania i-a rupt starostelui piciorul de-a şchiopătat săracu' de el tot restu' vieţii, femeia lui nu i-a făcut decât fete, de n-a avut cine-i duce numele mai departe.

Piron, pe de altă parte, s-a luat cu fiica dintâi a lu' Baros, a ajuns staroste cu trecerea vremii şi, chiar şi după ce Pământul a fost acoperit de gheţuri, neamu' lui a durat şi i-a păstrat numele.

Vânătoarea de sfincşi a plecat atunci, demult, şi nu s-a mai întors niciodată însă ne-a lăsat învăţătura ei ca s-o păstrăm şi să ne fie de folos peste veacuri: legea tribului, taina oţelului şi a capcanelor, iscusinţa prin care oamenii uniţi pot prinde şi răpune chiar şi cea mai grozavă fiară singuratică pentru ca noi şi copiii noştri să putem vieţui în tihnă şi, atunci când nu vom mai fi sub năpasta gheţurilor, să luăm din nou în stăpânire întregul Pământ.

Copyright © Florin Pîtea, 2010

VIITORUL ANTERIOR

Mircea Opriţă (născut în 1943 la Timişoara) a debutat editorial în 1966 cu volumul de povestiri SF *întâlnire cu meduza*. Cele mai recente volume publicate sunt

Povestiri de duminică (culegere de proză apărută în 2010 la Millennium Books) şi

Zodia manipulării (eseuri, Editura Limes, 2010).

Mircea Opriţă IANUS BIFRONS

Camil Baciu este un autor cu o evoluţie complicată şi surprinzătoare. Cariera i se desparte net în două secvenţe distincte prin reperul anului 1969, când a decis să „rupă cu trecutul", emigrând şi stabilindu-se pentru restul vieţii sale la Paris. S-a născut în 1926, la Galaţi, a absolvit Institutul Politehnic din Bucureşti, iar prin 1953 îl găsim colaborând la revista *Flacăra* cu un fel de schiţe-reportaj pe teme considerate a fi de actualitate în percepţia momentului („Profesorul", „Barajul"), una dintre ele inspirată chiar de Festivalul internaţional al tineretului, care abia se încheiase în Capitală. Colaborarea a continuat şi în anii următori, tot cu reportaje pe subiecte agreate de propaganda oficială, precum şi cu scurte povestiri marcate de convenţie şi amatorism („Drum propriu", 1955; „Romantism nocturn", 1956). S-a apropiat de literatura pentru copii, scriind pentru Editura Tineretului romanele *Nu departe de Castelul Prinţesei* (1956) şi *împreună cu nene Iani* (1957). În SF a debutat abia pe la 35 de ani, cu „Experienţa Colombina", publicată de

COSF în numerele 126 – 127 din 1960. La fel ca nuvela pomenită, povestirile din culegerea *Revolta creierilor* (1962) sunt complet subminate de clişeele politice ale epocii. Pretextele anticipaţiei (calculatorul performant, memoria expandată prin dopaj hipnotic, aripile mecanice pentru zborul individual, mutantul care scade continuu în înălţime) se instalează – ca şi la alţi autori publicaţi în aceiaşi ani, Horia Matei, Max Solomon, Eduard Jurist – în centrul unor satire virulente. Impulsurile pamfletare au drept scop să „demaşte" neomenia cu multe feţe a imperialismului, agitând totodată sentimentalismul

utopiei comuniste ca pe un steag aducător de speranţă şi de triumf. În povestirea „Discul de zircon”, bunăoară, un teleemiţător extraterestru filmează în Statele Unite diverse scene de violenţă şi de mizerie umană. Pentru ca transmisiile mecanice către o presupusă civilizaţie galactică să nu conţină doar „bande de tineri ucigându-se pentru o fată, procesiuni ale Klanului, colibe din tablă, greve”, americanii de bine regizează ad-hoc un spectacol al concordiei şi al optimismului molipsitor:

„Mi-am întrerupt reveria, căci de afară se auzi scrâşnetul frânelor maşinii şi Highpurn năvăli în cort urmat de Teddy, de o fată subţire, codată [şic!], şi de cinci pietrari, printre care un negru. Scoaseră piatra la lumina zilei şi începură să danseze în jurul ei, în sunetul unei trompete, şi să se sărute. Teddy, care era cel mai blond, se îmbrăţişă cu negrul, apoi unul din pietrari luă fata în braţe şi se roti cu ea în jurul discului. Începură apoi să-i arate fotografii de familie şi, demontând motorul automobilului, i-l înfăţişară piesă cu piesă. Îşi prezentară instrumentele de lucru, ca pe nişte piese preţioase, şi explicară prin gesturi utilizarea aparatului de fotografiat. Highpurn reuşi să prindă o emisiune de balet tocmai de pe coasta de Vest şi o oferi discului, înclinându-se. Înşirară astfel în faţa lui tot ce aveau: ciocane, lanterne, saltele pneumatice, pozele în care apăreau împreună cu familiile lor şi făceau toate astea râzând tot timpul, râzând până la lacrimi”.

Dacă scena riscă să apară extratereştrilor drept „nebunească”, povestirea lasă să se înţeleagă că mesagerul va înregistra totuşi normalitatea autentică şi permanentă „în ţările de dincolo de ocean”, unde trusturile venale au tot interesul să-l împiedice să ajungă. Aceleaşi trusturi corupte fac din şomerul Manny un cobai care în cele din urmă descreşte până la proporţiile unui Tom Degeţelul, ajungând să se spele în savonieră şi să-şi scrie memoriile acuzatoare pe confetti înşirate pe aţă („Experimentatorul de pilule”). În altă parte, capitalismul şi uneltele sale politice din Congres finanţează o invenţie SF, bioaripile destinate zborului individual, deturnând-o

spre scopuri imorale, precum crearea unor soldaţi de elită pentru războiul nedrept din Angola („Cântecul de luptă al elefanţilor”). Apar şi aici americanii patrioţi care îi învaţă pe subiecţii amăgiţi ai experienţelor SF deturnate politic „să-şi iubească ţara şi să urască PIDA” (poliţia politică portugheză), încât zburătorii vor traversa ulterior Atlanticul anume ca să se înscrie la partizanii africani.

Volumul următor, *Planeta cubică* (1964), îşi temperează accentele conjuncturale, orientându-se mai curând spre genul parabolei cu tâlc. Personajul tematic preferat acum este robotul, surprins în diverse atitudini faţă de creatorul său, de la cele de supuşenie oarbă ritualizată, până la postura exasperantobraznică menită să facă din viaţa omului un calvar. Pentru a se ajunge aici însă, inteligenţa mecanică trebuie să treacă, aşa ca în schiţa „Ienicec”, un test dilematic, constând în perceperea cu mijloace electronice a umorului. În mod surprinzător, povestirea „Planeta cubică” este o parabolă a dictatorului: scăpat de sub controlul creatorilor săi umani, Marele Robot construieşte o lume bazată pe principiul rectangularităţii absolute. Societatea de roboţi controlată de mentalitatea sa schizoid-paranoică – dacă se pot atribui asemenea calificative şi unei maşini – seamănă cu un pilduitor univers concentraţionar. Printr-o serie de manipulări ritualice, el reuşeşte să înlocuiască legea de bază a roboţilor („Să nu te ridici împotriva Omului”) cu o altă regulă de fier: „Supune-te Marelui Robot”. Contează mai puţin subtilităţile de aparentă psihologie mecanică prin care se ajunge la această parodie a societăţii omeneşti.

Ele funcţionează în povestire ca o perdea de fum, ascunzând parţial intenţia autorului de a produce o aluzie politică (alta decât cele din prima sa culegere de anticipaţii), aluzie imposibilă în epocă fără trucuri şi alibiuri. Prin intermediul fabulei cu personaje SF, lucrarea descrie în fond un proces de îndobitocire ideologică, situaţie pe care, în lumina experienţei sale de viaţă de mai târziu, am putea spune că Baciu începea să şi-o reproşeze

şi lui însuşi:

„— Care este legea? strigă maşina. Eu sunt Marele Robot. Supune-te Marelui Robot! Care este legea?

— Supune-te Marelui Robot! strigară o parte din «U». Atunci Rur îşi dădu seama că cei care tac au ochi negri şi verzi, nu ca ceilalţi, căprui. Şi simţi cum vrea să deschidă capetele cu ochi negri şi verzi şi să le scoată creierul, pentru că îi era teamă de Marele Robot.

— Ce porunceşte Omul? întrebă maşina cu voce şuierată, încet de tot, aşa cum se obişnuia în şedinţele de hipnotizare a roboţilor «U». Omul porunceşte să scoateţi creierul celor care nu cântă: Supune-te Marelui Robot! Cântaţi cu toţii!

Rur începu să cânte împreună cu ceilalţi şi ridicând braţele îşi înfipse degetele în gâtul celui mai apropiat «U» care tăcea. Dar acesta îl lovi cu pumnul în piept şi-i sparse difuzorul secundar. Rur se trase înapoi, gata s-o ia la fugă pentru că spargerea difuzorului declanşa reacţia de «pericol mare». Dar celălalt îl apucă de cap şi încercă să i-l răsucească. Atunci Rur îi frânse încheietura braţului cu amândouă mâinile şi auzi cum celălalt geme, chemând ajutor. îi dădu drumul imediat, căci geamătul acţiona complexul «ajută-l pe cel la fel ca tine», şi rămase nemişcat, excitat şi inhibat totodată. Poate că s-ar fi culcat pe jos, să doarmă puţin, căci nu mai înţelegea nimic, dar auzi atunci vocea Marelui Robot care şuiera:

— Scoateţi creierul celor care nu cântă!”

Aragua, o nuvelă amplă, se dezvoltă pe motivul mutanţilor creaţi artificial în lumea animală. Lucrarea este o replică nuanţatoare la *Insula doctorului Moreau* de H.G. Wells însă, la fel ca acolo, paradisul animalelor inteligente şi vorbitoare, imaginat de un biocibernetician cu personalitate accentuată, sfârşeşte într-o iremediabilă prăbuşire. Dacă Wells lăsa să se înţeleagă că în însăşi ideea nebunească se află germenii latenţi ai dezastrului, la autorul nostru vina o poartă, într-o rezolvare politică, agresivitatea omului şi interesele concurenţiale. *Maşina destinului* (1966) conţine trei nuvele inegale ca valoare,

dintre care una excelentă, distanţată enorm de nivelul de la care pornise autorul în aventura experienţei sale SF. „Ilarion şi Hirondelle” reprezintă, de fapt, capodopera scrisului său în registru SF. Cadrul în care vor da năvală germenii anticipaţiei schiţează cel mai banal univers al „constructorilor socialismului”, populat de proiectanţi plictisiţi, somnolenţi, refugiaţi în vise de prosperitate măruntă şi mereu cu ochii pe ceas, în aşteptarea unui final de program lânced, pe potriva unor simulanţi eterni. O defecţiune în acest mecanism social inert ar ţine de un veritabil miracol. Şi, într-adevăr, miracolul se produce, în momentul în care Ilarion îşi descoperă inexplicabila capacitate de zbor, desprinzându-se de fereastra instituţiei şi plutind degajat deasupra unei străzi cu tulburarea în creştere. Ceva asemănător urma să se întâmple mai târziu şi în povestirea „Femeia venită de sus” de Miron Scorobete, unde prejudecăţile cotidiene se confruntă cu prezenţa demolatoare de confort mental a unei extraterestre. La Camil Baciu, erupţia inexplicabilului în plin mediu rutinier şi în plină încorsetare propagandistică de tip comunist stârneşte un lanţ întreg de scene comice, hilare, de unde se vede că numele personajului nu este găsit deloc la întâmplare, ci şi în perspectiva acestui efect calculat.

„— Dar, tovarăşul Ilarion – insistă Borhot – ar trebui să ai un sprijin… eşti inginer, ce Dumnezeu… Agaţă-te de ceva, de o sârmă, de o scară… sau – şopti – măcar simulează că eşti ancorat de acoperiş. Atitudinea dumitale încurajează misticismul.

— Ei, n-oi fi crezând că sunt vrăjitor – rânji Ilarion. Sau eşti şi dumneata superstiţios?

Şi, fără niciun alt motiv decât acela de a-i face într-adins lui Borhot, Ilarion se întoarse cu capul în jos, se rostogoli pe o coastă, apoi cu un salt uşor ajunse la cornişa rândunicii şi-şi sprijini cotul de ea.

— Mai tare ca moartea aparentă! strigă zugravul. Asta da ştiinţă care distrează poporul! Ai un vermut la mine, profesore!

— Tovarăşe Ilarion – strigă înăbuşit Borhot. Nu ne-ai spus niciodată că obişnuieşti aşa ceva! Din nicio referinţă nu reiese că vreunul din părinţii dumitale… să mă ierţi… a zburat în felul ăsta! Te rog, tovarăşul Ilarion, nu ne face greutăţi!

— Îmi pare foarte rău – spuse Ilarion – dar am orele mele de zbor.

— Dacă nu cobori, încalecă măcar pervazul unei ferestre! Sau odihneşte-te puţin pe troleul tramvaiului! Nu curentează!

— Odihneşte-te dumneata pe troleu – răspunse îmbufnat Ilarion. Ce-ar fi – spuse rânjind – dacă mi-aş scoate haina să se vadă aripile şi aş face vreo două ture deasupra străzii?

— Ca un înger? întrebă pierdut Borhot.

— Ca un arhanghel cu pantaloni – rânji Ilarion.

— Oh, nu! Rămâi cu haina, te rog! Nu, nu, nu-ţi arăta aripile! Chiar dacă le ai!”

În contextul mediocrităţii umane şi al rutinei sociale, diferenţa stârneşte reacţii de adversitate, mulţimea tinzând să recupereze cazul excentric, să-l înglobeze în substanţa ei asimilatoare. În logica vulgului cu creiere spălate, tot ce sfidează raţionalul, utilul, rânduielile tradiţionale şi legea trebuie reprimat, desfiinţat fără întârziere. Asupra lui Ilarion se dezlănţuie o ploaie de obiecte, pepeni, cărţi, pantofi, perne, bucăţi de pâine uscată, pompierii îşi întind scările să-l ajungă, miliţienii îl somează la modul ridicol, un individ încearcă să-l agaţe cu undiţa. Scene de un haz dezlănţuit, în care visul ascensional se confruntă cu realitatea obtuză. Dar povestirea nu se limitează la aceste premise de comedie exhibiţionistă. Motivul pe care autorul şi-a propus să-l exploateze are, neîndoielnic, valenţe fantastice şi poetice, care împing treptat în plan secund repertoriul burlesc. În consecinţă, şi subiectul lucrării are şanse de a evolua, dinspre senzaţionalul miraculous, spre un registru SF mai bine marcat. Odată intrate în umbră figurile cotidianului, scena rămâne liberă pentru adevăratele personaje ale

nuvelei, cu dimensiunea lor fantastică: o „mârţoagă” vorbitoare, „nazrâmul”-trompetă dezgropat de pe şantier şi totodată din falduri de timp rătăcit, Omul de potcoave Cilidache, cu aparenţa lui de contur al „marelui zeu marţian” desprins de pe stânca unde fusese schiţat într-o frescă preistorică, la Tassili, şi – bineînţeles – trioul uman ales, smuls din torpoarea vieţii cotidiene pentru a împlini un vis pus la cale în alte lumi:

„— Sunt un cnid – spuse calul. O părticică a marelui cnid. Vei amplifica energia mea. Vei zbura cu mine. Şi vei reveni, aducând din lumile civilizaţiilor de gradul al treilea enorme energii biologice. Mă voi întoarce pe planeta marelui cnid, iar tu pe Pământ... Veţi putea face să înflorească deşertul, veţi învăţa să construiţi locuinţe vii, care apoi vor creşte singure... Veţi crea, în afara celulei vii, forma cristalină a apei. [...]

— Dar am o înfăţişare caraghioasă – urmă Ilarion. Un metru şi şaptezeci, capul rotund, fruntea prea înaltă, îmi place simbolul, dar am simţul proporţiilor. Ce sunt eu? Cine sunt eu? Există oameni condamnaţi pentru credinţa lor! Există mame care se jertfesc copiilor! Există trei miliarde de oameni!

— E prea târziu – murmură calul. E prea târziu pentru a căuta alt om care să treacă prin transformări, la fel de uşor ca tine, şi care să poată zbura atât de mult. Sunteţi singurii pământeni cărora li s-au arătat trimişii marelui cnid. Şi printre voi se găseşte un om care se poate transforma în rază”.

Remarcabil este şi romanul *Grădina zeilor* (1968), care încheie traseul ascensent al autorului, arătându-ne încă o dată că, în ciuda fermităţilor sale ideologice de odinioară şi a sinuozităţilor de pe traseu, Camil Baciu avea totuşi talent. Romanul este, la noi, una dintre primele încercări importante de a scoate anticipaţia de sub regulile proprii unui gen marginal, aducând-o pe terenul literaturii propriu-zise. Contribuie la această metamorfoză stilistică plinătatea frazei, risipa de amănunte ce dau cadrului un desen consistent, de lume realistă, balcanicoportuară, iar

unora dintre portrete, surprinzător de vii, o amuzantă fineţe, precum şi umor:

„Daniil glumea tot timpul, în afara puţinelor ore de somn – şi o făcea la adăpostul nasului său mare, încovoiat, şi al mustăţilor pe oală. Povestea, imita şi dansa, vorbind o limbă inventată de el, o româno-greco-idişobulgară, pe mai multe voci, atunci când nu fredona doine sau psalmi, sau nu se masca speriind-o pe Sofia şi făcându-i să se tăvălească de râs pe căruţaşii cu care lucra. Viclean şi oriental câtă vreme colinda cafenelele şi lumea pestriţă a portului, redevenea acasă domn cu jiletcă şi ceas de argint.

Poza ni-l arată şi astăzi în pantaloni dungaţi, ghetre şi frac, înfăţişând lumii un profil osos, pe care vremea a săpat cute de maliţie. Mustăţile îi sunt cărunte, ochii pe jumătate închişi, pleoapele încreţite. Cartonul gros al pozei s-a îngălbenit, marginile i s-au ros ca şi acelea ale fotografiei din care ne priveşte Sofia cea deşteaptă, cu nasul fin, bărbia uşor prognatică, ochii luminoşi, cufundată într-un vraf de horbote apretate şi dantele, acoperind în partea de jos ghetele înalte cu bumbi. Dar fotografiile acestea au fost făcute mult mai târziu, când cei şase copii ai Sofiei începuseră să încărunţească şi să-l uite pe contele Deziree de Droităieu, iar ea se obişnuise să sufere în tăcere cu o înţelepciune predestinată de porecla purtată în tinereţe şi de etimologia grecească a numelui ei. Daniil rămăsese însă acelaşi ghiduş şi, seară de seară, aşteptând să-l revadă pe conte sub chipul morţii, cânta cântece de chef, înfăşurându-şi şalele îndurerate într-un brâu roşu, cu ciucuri”.

În naraţiunile sale convenţionale, SF-ul ajunge rareori la o asemenea concentrare realistă, mulţumindu-se adesea, la fel ca în lucrările mai vechi ale autorului, cu figuri schematice şi cu dezvoltări liniare ale acţiunii. Scrisul de acum al lui Camil Baciu are o remarcabilă apetenţă pentru combinaţia intergenerică, în care dimensiunea fantastică se întâlneşte firesc, ca la germanul Michael Ende, cu sufletul distinct şi cu fantezismul special

al copilăriei:

„— S-a terminat cu spaimele de seară – suspină cel mic. Nicio doamnă n-o să mai coboare din portretul acoperit cu sticlă.

— Şi când huhurezul o să ne cheme la fereastră – spuse cel mare, ea o să-i dea firimituri, ca vrăbiilor.

— Pentru că e bună şi nebună de bună – fredonă fetiţa. Şi o să vrea să o doară pe ea zgârieturile noastre. Iar fără zgârieturi n-o să mai fim nimic. O să semănăm cu îngerii.

— Linişte! strigă băiatul cel mic. Au ieşit din gropi! Tată, tată – urmă, tremurând de exaltare – fug! Fug toate! Uite-le!

Copiii se repeziră la fereastră şi Mariluna îi urmă. Îmbulzindu-se unele peste altele, ca duse de o vijelie, zeci de femei se năpusteau spre poartă, zgâlţâind-o, *trecând prin ea*.

— Fug Damaschinele! gemu fetiţa, cu ochii în lacrimi.

— Şi ei fug! spuse dogit băiatul cel mare. Iată capul domnului cu cioc!

Se întunecase deodată ca înainte de furtună şi ierburile înalte se zbăteau înnebunite, şfichiuind văzduhul. Dar prin trâmbele de praf, sub cerul violet, prăbuşit, Mariluna putea vedea cum ultimele femei, venind din fundul curţii, despletite, sar peste poarta scundă. Nu le putea distinge figurile, dar îşi dădea seama că au aerul

Damaschinei şi, cu toate că nu le auzea, *înţelegea* că ţipă de fericire.

Un şir de pocnete, ca de şampanie, întrerupseră liniştea fantomatică.

— Gropile se închid – spuse fetiţa.

Mariluna îşi sprijini fruntea de fereastră. Groaza îi tăiase răsuflarea şi-i umezise palmele.

— Îi e rău, tată – spuse băiatul cel mic. Le-a văzut!”

În manieră suprarealistă, cu o fantezie frenetică dublată de plăcerea de a caricaturiza benign şi inteligent, romanul *Grădina zeilor* apelează în cele din urmă la un motiv comun SF-ului şi utopiilor. Amintitul conte de

Droităieu, personaj nemuritor şi – după unele aluzii – de sorginte extraterestră, pătrunde pe scena unde se joacă, în replici alerte şi amuzante, spectacolul simbolic al vieţii umane, anume spre a experimenta public soluţia abstractă a societăţilor ideale. La acest nivel al textului se află şi explicaţia titlului.

„Un fulger sclipi orbitor în fundul scenei şi din fundul sălii se auzi mugetul unui vulcan.

— Iată răspunsul naturii! strigă contele. Sunt insulte care fac să sângereze nu pieritoarele noastre inimi, dar însăşi firea!

— Bravo! strigară spectatorii, aplaudând frenetic. Trăiască veşnica natură!

— Oh, tragedie a tragediilor – urmă contele cu voce joasă. În această masă de nervi şi viscere se dă o luptă multimilenară – lupta dintre fiară şi zeu. Oameni, fiecare dintre voi poartă un darmant în sângele lui.

— În raniţă – ţipă o voce ascuţită. Ne purtăm darmanţii în raniţe!

— În sângele nostru – repetă grav contele. Am adunat în acest depozit munţi, ape, oraşe pentru a construi o nouă lume. Martori îmi sunteţi cu toţii că nu fac treaba de mântuială şi încerc mereu a făuri cea mai bună dintre lumi în care vor locui cei mai buni dintre oameni – darmanţii!

— Dar-man-ţii, dar-man-ţii – scandă sala.

— Dăruiţi-ne cea mai bună dintre lumi – îngână umil Dimon Platonovici. O aşteptăm de treizeci de mii de ani.

— Chiar mai mult – murmură Duţulescu, plecându-şi barba neagră.

— Am încercat să-i adun pe darmanţii de pretutindeni – spuse contele. Am încercat să-i smulg din mocirla în care căzuseră pentru a transforma Pământul într-o grădină a zeilor”.

Prin această parodiere fabulatorie a marxismului, romanul pare să anunţe acea turnură radicală din cariera autorului său. Stabilit la Paris şi devenit cetăţean francez, omul se înstrăinează de lucrările sale româneşti, şi de cele rele, şi de cele bune. Pe această nouă secvenţă a vieţii şi-a

construit pur şi simplu o altă profesie. S-a orientat spre psihologia socială şi semantică, ajungând, sub numele de Camillo Baciu (care pare să includă chiar adevăratul său nume de botez), o autoritate în domeniul comunicării politice. Pe plan teoretic, a elaborat conceptul „limbajului emoţional", teoria „spotului", modelul magnetic de studiu al câmpurilor semantice. A delimitat funcţia semantic iradiantă a cuvintelor-cheie şi rolul „modulaţiilor vocale specifice purtătoare de sens", a studiat aşa-numitele argouri ideologice şi alte noţiuni necesare disciplinei pe care a predat-o la ESSEC (Şcoala superioară de ştiinţe economice şi comerciale din Paris). A ţinut seminare cu cadre de conducere din mari întreprinderi franceze (Peugeot, Citroën, Aerospaţială Franceză, Ford-France) şi cu reprezentanţi ai lumii pedagogice, medicale şi politice. A redactat şi publicat studii ca: *Mic ghid de limbaj marxistoid*, *Roluri şi cuvinte*, *Monstrul şi Justiţiarul*, *Limbaj şi linşaj*. Ca specialist în limbajul semnelor, cuvintelor şi ritmurilor, a luptat – cum spune undeva Michel Legris – „împotriva minciunii celei mai temute, aceea care tinde să devină invizibilă, drapată în falsa strălucire a adevărului şi virtuţii". E incontestabil că autorul îşi răzbună astfel, nu la modul alegoric, ci chiar pe faţă, propria cădere în înşelăciune şi derută politică din anii tinereţii. Despovărat de încărcătura acelui trecut apăsător, a putut ajunge un gânditor inteligent şi original, cu prestigiul unui orator de excepţie. Între 1970 şi 2003 a predat „comunicarea teatrală" la Centrul dramatic naţional „Jean Daste", iar piesele proprii i s-au jucat la Teatrul „Neutrino" din Lyon (creat de el însuşi) şi la Théâtre de 1 Atelier din Paris. A fost directorul site-ului *Polsemanticiue Media*, o altă tribună pentru ideile sale percutante. A murit, în urma unui stop cardiac, la 25 aprilie 2005, în Paris.

Copyright © Mircea Oprită, 2010

Graham Sleight (născut în 1972 în Marea Britanie) este unul dintre colaboratorii permanenţi ai revistei *Locus*. Semnează în mod regulat în mai toate revistele importante

ale genului, iar în 2005 şi 2006 a făcut parte din juriul prestigiosului premiu „Arthur C. Clarke”.

Graham Sleight ALFRED BESTER

The Demolished Man, Alfred Bester (Shasta, hardcover) 1953, coperta de Martin Herbstman; (Vintage, paperback) 1996; (Gollanez, paperback) 1999. Versiunea în limba română: *Omul demolat*, traducere de Mihai-Dan Pavelescu, Pygmalion, Ploieşti, 1994, colecţia Cyborg; Nemira, Bucureşti, 2007, Colecţia Nautilus.

The Stars My Destination, Alfred Bester (Signet, paperback) 1957, coperta de Richard Powers; (Vintage paperback) 1996; (Gollanez, paperback) 1999. Versiunea în limba română: *Destinaţia mea*: *Stelele*, traducere de Mihai-Dan Pavelescu, Leda, Bucureşti, 2010.

După primele câteva pagini din *Omul demolat* (1953), Alfred Bester ne momeşte cu una dintre cele mai atrăgătoare ispite ale sale. Ben Reich citeşte o scrisoare „veche de secole”, de la strămoşul său Geoffrey Reich:

„Esenţa delictului nu se schimbă niciodată. Conflictul dintre infractor şi societate există în fiecare epocă, cu victima drept miză. Iar ABC-ul conflictului cu societatea rămâne acelaşi. Fii îndrăzneţ, curajos, încrezător şi nu vei da greş”.

Mesajul i se adresează cititorului în aceeaşi măsură în care i se adresează lui Ben Reich. Dacă sunteţi nedumeriţi sau vă faceţi griji în ceea ce priveşte societatea viitorului pe care sunt pe punctul de a o descrie, spune Bester, liniştiţi-vă: veţi fi capabili să urmăriţi prin labirint firul crimei şi al consecinţelor sale. Într-o carte scrisă acum o jumătate de secol, al cărei autor a murit de aproape douăzeci de ani, aceste cuvinte sunt un deget îndreptat către cititorul contemporan: către *dumneavoastră*.

Afirmaţia că nimic nu se demodează mai repede decât viziunile de ieri asupra zilei de mâine e un truism, care se poate verifica acum mai bine ca oricând. Editorii de pe ambele părţi ale Atlanticului au colecţii de scrieri clasice, SF şi fantasy; editurile de dimensiuni medii,

precum NESFA, desfăşoară proiecte ambiţioase, cum ar fi adunarea în volum a povestirilor scurte SF semnate de Judith Merril, iar tehnologia care permite publicarea la cerere le oferă unor întreprinzători de genul Wildside posibilitatea retipăririi vechilor opere ale lui Avram Davidson. Mai mult decât atât, este crucial faptul că aceste cărţi continuă să fie tipărite. De exemplu, cele două romane celebre ale lui Bester sunt încă disponibile în Statele Unite şi în Marea Britanie la zece şi respectiv şapte ani după prima apariţie a ediţiilor curente.

Pentru un gen literar aflat într-o continuă dispută cu el însuşi, acest fapt are două aspecte. Pe de-o parte, se pare că poate fi privit ca o filiaţie a lucrărilor: vă puteţi da seama că *Vânătoarea de capete* este un răspuns la *Neuromantul*”, care este

Counting Heads de David Marusek, traducere de Cristina şi Ştefan Ghidoveanu, Ed. Tritonic, Bucureşti, 2008.

Neuromancer de William Gibson, traducere de Mihai-Dan Pavelescu, Ed. Leda, Bucureşti, 2005.

un răspuns la *Omul demolat*. Dar, fiindcă literatura SF are drept scop implicit o complexitate progresivă – o mai mare densitate a ideilor, un accent mai pronunţat asupra personajelor, mai mult suspans decât se obişnuia cu un an în urmă – singura teamă e că, atunci când îl reciteşti, să spunem, pe Bester, o să ţi se pară *perimat*. Ceea ce înseamnă ceva mai mult decât îngăduinţa uzuală de care trebuie să dai dovadă ori de câte ori citeşti cărţi de acum cincizeci de ani şi te vezi obligat să strângi din dinţi când întâlneşti atitudini sociale care nu mai sunt ale tale. Un prieten al meu, care a citit foarte mult SF în ultimul deceniu, s-a întors de curând către literatura mai veche şi a citit *Neuromantul*; a povestit că avut o senzaţie de déjà vu, fiindcă ştia deja toate trucurile, din cărţile mai recente.

Prin urmare, pentru un recenzent, abordarea unor lucrări cum este *Destinaţia mea*: *Stelele* e o confruntare cu două tentaţii diferite. Prima s-ar putea numi tentaţia consolării, tendinţa de a afirma că romanele de genul

acestuia, care au definit canoanele SF-ului, continuă să fie la fel de bune cum au fost întotdeauna. Cu alte cuvinte, în ultimii cincizeci de ani nu s-a schimbat nimic şi totul e în ordine, aşa cum a fost întotdeauna. La polul opus se află tentaţia de a fi revizionist şi de scrie un articol excelent prin incinerarea vacilor sacre. Ambele cazuri sunt discutabile, şi oricine poate aduce argumente împotriva oricărei lucrări de artă. Trebuie să fiţi de acord cu un mod diferit de lecturare şi de apreciere a oricărei lucrări care nu provine din propriul dumneavoastră context social şi cultural. Dar, pentru a începe să înţelegeţi semnificaţia actuală a scrierilor SF din trecut, nu există nimic mai potrivit decât cele două romane excelente ale lui Bester, care au reprezentat pentru atât de mulţi cititori prima experienţă în domeniul literaturii de gen.

Omul demolat alungă cu siguranţă gândul că ar putea fi un roman vechi, cu o simplă precipitare cinetică la început. (Cum e posibil să nu-ţi placă o carte al cărei prim paragraf demarează cu exclamaţia „Explozie!”?) Intră în subiect cu o eficienţă atât de nemiloasă – făcându-ni-l cunoscut, în primele pagini, pe Ben Reich, odată cu dorinţa lui de a-l ucide pe Craye D’Courtney, presupusul său rival – încât abia dacă-ţi mai aduci aminte să respiri şi eşti cu atât mai puţin în stare să laşi din mână afurisita de carte. Bester face o risipă ameţitoare de idei, aruncând la fiecare câteva pagini câte un concept fantezist strălucit, de genul telepaţilor care urzesc un tipar vizual pornind de la poemul lui Matthew Arnold, „Dover Beach” (Plaja din Dover). Şi, spre deosebire de să spunem, van Vogt, Bester leagă întotdeauna aceste idei de acţiune. Nu uiţi niciodată imboldurile care stau în spatele lor: în primă instanţă, dorinţa lui Ben Reich de a săvârşi crima, iar apoi hotărârea lui Lincoln Powell, Prefectul Poliţiei, de a-l prinde.

Însă momentul prezentării lui Powell este totuşi acela în care cititorul bănuieşte că e posibil să nu aibă în faţă o scriere perfectă. Personajul este descris mai întâi astfel: „Se apropia de patruzeci de ani şi era un bărbat înalt, zvelt, neglijent, cu gesturi lente. Gura mare părea

permanent gata să râdă, deşi acum purta expresia unei triste dezamăgiri”. E de asemenea inteligent, decent, perseverent, încântător de timid, şi e proprietarul „unei căsuţe cu pereţi de piatră de pe Huston Ramp, cu vedere spre North River”. E burlac, un om cu o inimă incredibil de bună, îşi satisface dorinţele apelând la imaginaţie şi refuză la nesfârşit avansurile femeilor care îl adoră. În plus, are dreptate în privinţa lui Reich de la bun început, aşa că nu există nicio deosebire între deznodământul dorit de el şi cel dorit de autor. Odată ce începi să vezi în Powell un personaj stereotip, îţi dai seama că acelaşi lucru e valabil şi în privinţa lui Reich. Bester vrea să facă din el un solipsism al puterii întrupate: Reich e un Donald Trump la scară mărită, un ucigaş *care îşi face de unul singur toate treburile murdare*. Bester vrea să consideraţi puterea lui Reich bolnăvicioasă, pentru că nu poate fi ţinută în frâu decât de Omul Fără Chip, care îi bântuie visele. Însă oamenii puternici sunt ţinuţi la respect în aceeaşi măsură ca aceia lipsiţi de putere, deşi în moduri diferite – după cum o ştie orice locuitor al unei comunităţi cu acces restricţionat. Întregul roman mizează pe faptul că cititorul acceptă de la bun început neverosimilul, faptul că, atunci când îi propune lui D’Courtney o asociere, Reich nu caută în carnetul său cu cifruri ca să verifice înţelesul răspunsului primit: WWHG. D’Courtney a acceptat, dar Reich (sau, maidegrabă solipsismul lui) presupune că a refuzat oferta – şi n-are pe nimeni care să-l verifice.

Şi aşa începe lungul dans al cărţii, stânjenit numai ocazional de ideile psihanalitice reductive care par să se afle la originea modului în care înţelege Bester interacţiunea personajelor. Îi consideră pe telepaţii săi „Esper” capabili să lucreze ca analişti, bazându-se pe un schelet care nu diferă prea mult de gândirea post-freudiană a anilor 1950, folosind interpretarea viselor şi asocierile necontrolate de idei, ca şi cum în decursul secolelor scurse între timp nu s-ar fi pus la punct metode mai subtile, Chiar şi în final, când Powell îl înfrânge pe Reich recurgând la arma supremă a Esperilor, o focalizare

colectivă a energiei psihice, aceasta primeşte un nume stângaci, Cathexis, inspirat dintr-o traducere a lui Freud semnată de Stachey. Dar Cathexis-ul Material nici măcar nu-i oferă lui Bester un punct culminant măreţ, potrivit pentru carte, deoarece Reich e transportat într-o lume unde solipsismul puterii e transformat în realitate. În câteva pagini, totul sclipeşte şi păleşte, cu excepţia sinelui său brut şi al sinelui Omului Fără Chip, care e, în acelaşi timp, el însuşi şi D'Courtney. În cazul unor asemenea fiinţe, lumea interioară modelează lumea exterioară; şi Bester n-ar fi putut să dramatizeze acest fenomen dinamic în cadrul nici unui alt gen literar, în afară de SF.

Recitind *Omul demolat*, te izbeşte măsura în care această carte este un roman politic, măsura în care se poate considera că se referă la clasele sociale şi la avere. Reich e un aristocrat prin naştere, înfrânt de Powell, un proletar din clasa de mijloc. Banii sunt prezentaţi, fără nicio îndoială, drept o atracţie şi Bester se delectează descriindu-i cititorului cele mai bune lucruri din viaţă. (Reuşeşte, de asemenea, să înfăţişeze totul cu un rafinament extraordinar, astfel încât cititorul se simte, prin asociere, tot atât de sofisticat: ceea ce s-ar putea numi tonul vocii Atotştiutorului Manhattan.) Dar banii generează şi vieţi găunoase – „putred" e un cuvânt repetat adesea pentru a-i descrie pe Reich şi pe ceilalţi – şi tot ce e găunos sfârşeşte prin a se nărui. Iar acest lucru e adevărat, cu atât mai mult, când

— Giles Lytton Strachey (1880 – 1932), scriitor şi critic englez.

aducem în discuţie *Destinaţia mea*: *Stelele* (1956), unde este descris Gully Foyle, arhetipul Cetăţeanului Banal, înfruntându-i pe cei mai puternici oameni ai lumii sale şi câştigând.

Primul lucru care se poate spune despre acest al doilea roman (publicat şi sub titlul *Tiger*! *Tiger*!) este faptul că întruchipează o intensificare a tuturor strategiilor utilizate în *Omul demolat*. Telepatia, piesa centrală a primei cărţi, nu mai e aici decât o placă a mozaicului creat

de autor. Bester introduce acum jauntarea, un mijloc încă şi mai radical de transformare a societăţii, iar acţiunea se desfăşoară într-un spaţiu mult mai larg, în jurul sistemului solar. Bester evită crearea unui personaj central stereotip, făcând din Gully Foyle mai întâi o figură lipsită de caracteristici distinctive, cu excepţia urii sale faţă de nava *Vorga*, care trece pe lângă el ignorându-l când rătăceşte singur prin spaţiu. Nu e un roman despre un personaj, ci un roman centrat în jurul transformării unui personaj. Pe măsură ce Foyle evoluează, dezvoltându-se progresiv în timp ce se străduieşte să se răzbune, limbajul său se transformă în mod similar. Începe în registrul demonic (*Vorga*, o să te fac bucăţi, scârbă ce eşti), dar pe la jumătatea romanului se prezintă pe sine însuşi, dându-se drept Geoffrey Fourmyle, după cum urmează:

„— Prieteni! Romani! Cetăţeni! începu direct Fourmyle. Vă rog să m-ascultaţi, Shakespeare. 1564 – 1616. La naiba! Patru porumbei albi se scuturară din mânecile lui şi fâlfâiră din aripi, îndepărtându-se. Fourmyle îi privi uimit, apoi continuă:

— Prieteni, salutări, salve, bonjur, bon ton, bon vivant, bon voyage, bon… Ce dracu'?

Buzunarele îi luară foc şi din ele ţâşniră artificii chinezeşti. Încercă să stingă flăcările. Din ele răbufniră confetti şi panglici".

Un pasaj ca acesta creează, într-un mod bizar, senzaţia unui autoportret: Bester e bine cunoscut drept un bărbat sofisticat, întotdeauna încântat de noile experienţe, dând întotdeauna un spectacol – din nou asemenea Manhattanului. (Punctul culminant al ambelor romane e plasat în acest loc, fapt care, sunt sigur, nu e o coincidenţă: Powell îl capturează pe Reich //

departe, pe insulă, în parcul de deasupra vechiului Haarlem", iar în povestea lui Gully Foyle explozibilul Pire este detonat în catedrala St. Patrick.)

Când priveşti în urmă, Pire, elementul-cheie din *Destinaţia mea*: *Stelele*, devine o alegorie transparentă a armamentului nuclear. (Când i se descriu pentru prima

oară efectele, se spune că eliberează o „energie termonucleară comparabilă cu acţiunea unui Fenix stelar”.) Creatorii săi au dorit să fie o armă atât de teribilă, încât să poată pune capăt războiului distrugător care străbate toată cartea; dar nu reiese nicidecum că o va face. Cititorul simte că va genera, cel mai probabil, şi mai multe distrugeri. Încă o dată, tactica principală aleasă de Bester în privinţa explozibilului Pire este descrierea acestuia drept o modalitate de a imprima harta lumii interioare peste lumea exterioară: e activat de „Voinţă şi Gând”, prin simpla dorinţă de a o face. Iar soluţia aleasă de Foyle pentru a evita pericolul pe care-l reprezintă odată ce ajunge în mâinile „omului banal” este radicalismul extrem. Foyle nu exagerează spunând: „Am încheiat prima şedinţă din lume a unui parlament stelar. Le-am dezvăluit tuturor ultimul secret. De acum nu vor mai exista altele… Niciodată nu li se va mai spune copiilor ce e mai bine să ştie… Lăsaţi-i să se maturizeze cu toţii. E timpul”.

Prin urmare, în ambele cărţi, Bester descrie lumea drept o entitate modelată numai atunci când masculii alfa se bat cap în cap. Bineînţeles că nu există o gamă foarte largă de personaje feminine, iar cele care apar sunt adesea pur şi simplu obiecte incredibil de frumoase (dar cu cicatrice interioare) ale dorinţei. Jisabella McQueen, care se împrieteneşte cu Foyle în închisoarea Abisul Martel, e un fel de excepţie – dar e singura din cele două romane. Şi, pentru nişte lucrări care încearcă, pe faţă, să salveze lumea pentru „omul banal”, dau prea puţin de înţeles cine este acesta şi ce anume şi-ar putea dori. Instinctul de povestitor al lui Bester, care oferă fapte extraordinare la fiecare răsturnare de situaţie, lucrează în detrimentul mai amplului său scop de a aduce argumente în favoarea valorii şi a potenţialului vieţii obişnuite.

Dar în prezent se consideră că, în calitatea sa de furnizor al extraordinarului la fiecare întorsătură, Bester a influenţat atât Noul Val din anii 1960, cât şi curentul cyberpunk din anii 1980. Influenţa e probabil mai uşor de remarcat în al doilea caz. Internaţionalismul, tendinţa

conştientă de a ţine pasul cu vremurile, dorinţa de a oferi detalii sugestive, sunt tot atât de vizibile în romanele lui Gibson şi Sterling, cât şi în ale lui Bester. Şi acesta din urmă este un scriitor cu desăvârşire fidel stilului tradiţional, devotat, aidoma maeştrilor cyberpunkului, unui fir narativ clar, ce străbate povestea de la un capăt la altul – la polul opus faţă de deplasările moderniste din, să zicem, povestirile cuprinse în revista *New Worlds*, coordonată de Moorcock. Inovaţiile tipografice folosite de Bester pentru a ilustra modul de comunicare al Esperilor şi sinestezia lui Foyle sunt palpitante în context, dar în prezent par relativ temperate. Acestea fiind spuse, Michael Moorcock şi ceilalţi fac cunoscut faptul că influenţa lui Bester şi-a pus amprenta asupra operelor lor. În superbul necrolog al lui Bester publicat în numărul 23 al revistei *Interzone*, Charles Plattâl descrie pe defunct drept „un bărbat care şi-a continuat cu insistenţă inovaţiile stilistice, de unul singur, fără să fi avut în spate de un grup de susţinători”. Nu sunt sigur că e corect: Sturgeon a fost un inovator stilistic cel puţin în aceeaşi măsură în care a fost Bester, şi nu se poate spune că Bester nu a fost aclamat în anii 1940 şi 1950. Dar în literatura SF a timpului său nu există nimic comparabil cu lucrările sale, şi vă puteţi da seama că adevărata lecţie pe care a dat-o generaţiilor următoare constă în dovada că SF-ul este un gen literar în care orice e posibil. Mai presus de toate, moştenirea lăsată de Bester în acest domeniu e cutezanţa sa.

Există cărţi pe care le admiri şi cărţi pe care le îndrăgeşti. *Ulise* e uşor de admirat; *Mândrie şi prejudecată* e uşor de îndrăgit. Sunt de părere că, atunci când îndrăgeşti o carte, o faci aproape întotdeauna datorită vocii, fiindcă vrei să-l cunoşti pe omul care ţi-o spune. În cercurile SF, cele două romane ale lui Bester sunt admirate şi îndrăgite deopotrivă, şi cred că pe bună dreptate. Recitirea la vârsta adultă este, inevitabil, diferită de prima întâlnire cu aceste cărţi, la vârsta de paisprezece ani (când se pare că a avut-o aproape toată lumea). Însă atracţia neîncetată a poveştilor lui Bester rămâne de

nestăvilit, e o forţă a naturii; şi, spre deosebire de multe alte cărţi, îţi dai seama că a avut motive să le scrie pe acestea două. Nu sunt nişte simple escale sau nişte obligaţii contractuale de care te loveşti în decursul unei cariere. Îţi dai seama, mai presus de toate, ce minunat ar fi fost dacă l-ai fi cunoscut pe omul care le-a scris, în vremea când le-a scris. Iar din buzunarele lui răbufneau confetti şi panglici.

Traducere din limba engleză: Ana-Veronica Mircea

Textul a apărut iniţial în iunie 2006 în Locus Magazine

Copyright © Graham Sleight, 2006

DOSAR: LUCIUS SHEPARD

Scriitorul american Lucius Shepard s-a născut la 21 august 1947 în Lynchburg, Virginia. În prezent locuieşte în Portland, Oregon.

Deşi este considerat în principal un autor de science fiction şi fantasy, fiind iniţial încadrat de critică în curentul contemporan cu debutul său, *cyberpunk*, proza sa poate fi considerată ca aparţinând şi de realismul magic, de pildă. Întreaga sa operă denotă o sensibilitate politică şi istorică aparte şi o asumare conştientă a predecesorilor săi literari. A început să scrie relativ târziu, după o tinereţe aventuroasă şi numeroase călătorii în America de Sud, Asia şi Europa.

A debutat în 1983, iar în 1984 i-a apărut primul roman, *Green Eyes*. Un an mai târziu avea să primească Premiul John W. Campbell pentru lucrările sale de debut, iar în 1986 un premiu Nebula pentru nuvela „R & R”, ce avea să fie ulterior încorporată în romanul *Life During Wartime* (1987). În 1988, poemul „White Trains” îi aduce Premiul Rhysling, iar în 1993 câştigă şi un premiu Hugo pentru nuvela „Barnacle Bill the Spacer”. În total, Shepard are în palmares un premiu Hugo, un premiu Nebula, un premiu Sturgeon, două premii World Fantasy, cinci premii International Horror Guild, opt premii Locus etc.

În anii nouăzeci autorul pare a renunţa la ficţiune,

scriind mai degrabă reportaje din zonele de conflict ale Americii Latine. În 2000 revine însă în atenţia pasionaţilor genurilor F & SF cu „Radiant Green Star”, o nuvelă amplă care i-a adus în 2001 un premiu Locus. Din acel moment, producţia sa a fost consistentă şi relativ egală valoric, romanele sale – *Colonel Rutherford's Colţ* (2002), *Valentine* (2002), *Floater* (2003), *Louisiana Breakdown* (2003), *Liar's House* (2004), *Viator* (2004), *Softspoken* (2007), *Vacancy* (2009) – şi proza scurtă adunată ulterior în volume – *Two Trains Running* (2004), *Trujillo* (2004), *Eternity*: *And Other Stories* (2005), *Dagger Key*: *And Other Stories* (2007), *The Best of Lucius Shepard* (2008) – întrunind aprecierea criticii şi a cititorilor.

Cariera de prozator este dublată de aceea de critic de film, Shepard fiind un colaborator constant la *Electricătory.com* şi *Fantasy & Science Fiction Magazine*. Cronicile sale de film au fost reunite în volumul *Weapons of Mass Seduction* (2005).

INTERVIU

„BIG FUCKING DRAGON”.

…În exclusivitate cu Lucius Shepard

Horia Nicola Ursu: Din lectura biografiei tale aflăm că ai avut o viaţă tumultuoasă. Tânărul Lucius Shepard citea science fiction?

Lucius Shepard: Citeam puţin, mai ales atunci când lipseam de la şcoală, fiind bolnav. Dar asta s-a schimbat din momentul în care tata mi-a permis să-mi aleg singur lecturile şi i-am descoperit pe Jack Vance şi H.G. Wells.

HNU: Ce lecturi te-au marcat la acea vreme? Consideri că au avut influenţe asupra literaturii pe care o scrii? Ce lecturi consideri că ar fi esenţiale pentru un aspirant la gloria literară? Care-ţi sunt acum autorii preferaţi?

LS: Tata m-a îndemnat să citesc multă literatură clasică – engleză şi greacă deopotrivă – atunci când eram copil. În liceu citeam scrierile generaţiei Beat, Pynchon, Camus, Kavafis, Baudelaire, Rimbaud şi aşa mai departe. Mai târziu au urmat Rilke, Maupassant, Graham Greene,

Faulkner… Iar acum îi citesc cu plăcere pe Mishima, David Mitchell, Denis Johnson, Manuel Puig, Josef Svorecky, Cormac McCarthy etc. Voi lăsa altora plăcerea de a descoperi influenţele asupra celor scrise de mine. Cât despre scriitorii în devenire, sfatul meu ar fi următorul: citiţi tot ce e de citit din literatura clasică a limbii în care scrieţi, îmbibaţi-vă cu aceasta, apoi urmaţi-vă instinctele.

HNU: Când ai început să scrii şi cum s-a produs debutul tău? LS: Am scris poezie – proastă! – în anii adolescenţei şi până către douăzeci şi ceva de ani. De proză m-am apucat mai târziu, când am trimis prima povestire la atelierul literar Clarion. Curând după ce am urmat cursurile de la Clarion am vândut textul în cauză – „Black Coral" – lui Terry Carr pentru antologia *Universe*; editorii au fost însă de părere că povestea mea era prea plină de înjurături, aşa încât prima proză care a văzut lumina tiparului a fost „Solitario's Eyes", în *Fantasy & Science Fiction*.

HNU: Dacă tot ai pomenit de Clarion… Poţi să ne dai câteva detalii? Cât de mult consideri că te-a ajutat în a deveni scriitor? LS: A fost distractiv la Clarion. Am întâlnit acolo o femeie frumoasă şi am rămas o vreme împreună. Cât despre cele învăţate, nu pot să spun c-am învăţat prea multe despre scris, dar am aflat cum aş putea să-mi construiesc o carieră în literatură şi am cunoscut o mulţime de scriitori care erau dispuşi să mă ajute în această privinţă.

HNU: De ce ai ales Salvadorul şi America Latină drept fundal pentru atâtea dintre poveştile tale?

LS: Am călătorit mult prin părţile acelea, încă de când eram copil, am şi locuit acolo vreme de câţiva ani. E locul în care pot spune că mă simt în cea mai mare măsură acasă.

HNU: Multe dintre povestirile tale au un subtext politic pronunţat. A fost o alegere conştientă încă de la început? LS: Sunt interesat de politică, aşa că răspunsul e afirmativ. În ultimii douăzeci de ani am lucrat cu muncitorii de pe plantaţiile de trestie de zahăr din Honduras, a căror

muncă e exploatată de marile corporaţii americane, şi cu pescarii de homari pe care cartelul cocainei, care stăpâneşte flota de pescuit, îi foloseşte pentru a strecura cocaină în Statele Unite. Cunoscându-i îndeaproape, legăturile mele cu această regiune au devenit şi mai puternice şi, în mod categoric, influenţele acestei perioade se fac simţite şi în ceea ce scriu.

HNU: Să vorbim despre dragonul Griaule. Cum ţi-a venit ideea?

LS: Eram într-o dezbatere la Clarion şi, într-o pauză de ţigară, mi-am notat în agendă trei cuvinte: „big fucking dragon”. Percepeam dragonul ca pe o prezenţă politică, o metaforă a Administraţiei Reagan.

HNU: De curând s-a anunţat publicarea unei culegeri care va cuprinde toate povestirile seriei. Ne poţi da detalii?

LS: Va apărea anul viitor la Subterranean Press şi va conţine toate poveştile despre dragon publicate până acum, la care se va adăuga o nuvelă inedită intitulată „The Skull”. Sper să fie ultima oară când am de-a face cu dragonul Griaule, fiindcă, drept să-ţi spun, a început să mă cam plictisească.

HNU: „Only Partly Here”, nuvela care apare în acest număr al revistei Galileo, îşi desfăşoară întâmplările imediat după tragedia de la 11 septembrie 2001. Ţi-a schimbat acest eveniment felul în care scrii, în care vezi lumea?

LS: Deloc. Într-una dintre povestirile mele mai vechi scriam că „America a fost ferită, izolată în mare măsură de realitatea dureroasă” şi eram de părere că această stare a lucrurilor n-avea să mai dureze foarte mult. Şi am avut dreptate.

HNU: Eşti cunoscut îndeosebi ca autor de povestiri şi nuvele. Atunci când te aşezi la masa de scris, îţi propui în mod conştient să scrii proză scurtă, sau laşi ca textul să crească de la sine şi să se dezvolte?

LS: Când scriu, mă bazez în principal pe intuiţie; nu-mi fac planuri detaliate sau schiţe de intrigă. Da, se poate spune că las lucrurile să se desfăşoare aşa cum o cer.

HNU: Cum arată o zi de lucru a lui Lucius Shepard?

LS: Mă trezesc devreme, la ora şapte sunt deja aşternut pe scris.

Lucrez timp de şapte sau opt ore, fără să ascult muzică – mi-ar distrage atenţia. Uneori las televizorul deschis ca să am parte de un fundal sonor.

HNU: Culegerile de tip „Best of" sunt la mare căutare în prezent, ai avut şi tu parte de aşa ceva la Subterranean Press. Apar însă şi ediţii complete ale prozei scurte a unor autori: Zelazny.

Poul Anderson sau Lester Del Rey la NESFA Press, cele treisprezece volume Theodore Sturgeon de la North Atlantic, primele cinci volume ale prozei lui Silverberg la Subterranean… Putem spera că într-o zi vom avea posibilitatea unei ediţii exhaustive a scrierilor tale?

LS-Dacă se va întâmpla vreodată asta, sper să nu-mi cadă în mână cărţile. M-ar deprima să-mi recitesc unele dintre scrierile de la început.

HNU: Romanele tale sunt de sine stătătoare şi, după standardele prezentului, nu foarte lungi. Ai fost vreodată tentat să scrii romane fantasy în mai multe volume, de soiul celor care se vând în milioane de exemplare? La urma urmei, universal dragonului Griaule ţi-ar permite să brodezi mii de poveşti… O

saga amplă în acest univers ar putea exista cândva în viitor?

LS-Răspunsul meu e categoric negativ la ambele întrebări. Nu mă interesează să mă apuc de aşa ceva. Şi probabil că nimeni n-ar putea să îmi ofere îndeajuns de mulţi bani pentru a lua în considerare posibilitatea de a-mi pierde timpul în acest fel.

HNU: La ce lucrezi acum?

LS: Un roman de tip *mystery* intitulat *A Startled Outcry* şi trei nuvele care se cheamă „The extra", „Manpower" şi „American Police Haiku".

HNU: De la cărţi, la film… Ai vândut vreunul dintre textele tale pentru a fi dezvoltat cinematografic? Din câte îmi amintesc, se vorbea la un moment dat de o posibilă

versiune filmica a romanului *Life During Wartime*.

LS: Drepturile pentru *Life During Wartime* au fost achiziţionate încă din 1987, mai întâi de James Cameron, apoi de Philip Noyce. Fără rezultat deocamdată. Opţiunile pentru *A Handbook of American Prayer* şi *Softspoken* au fost şi ele achiziţionate, la fel şi pentru câteva texte mai scurte. În ceea ce mă priveşte, lucrez la un proiect de dezvoltare într-un serial TV a romanului *Green Eyes*.

HNU: Şi ca să rămânem în acelaşi domeniu… Eşti un cronicar de film feroce pentru *Electric City* şi *Fantasy & Science Fiction*. Acum câţiva ani a apărut o culegere a cronicilor tale de film intitulată *Weapons of Mass Distraction*. Ce anume cauţi, ce anume speri să găseşti în momentul în care urmăreşti un film?

LS: Două lucruri care se găsesc extrem de rar în filmele americane contemporane: poveşti interesante şi personaje bine conturate.

HNU: Până în prezent două dintre culegerile tale de proză au fost traduse în România. Ţi-au ajuns în mână cărţile? Şi încă o întrebare: poţi să ne dezvălui dacă mai sunt şi alte cărţi în curs de traducere?

LS: Nu, n-am văzut cărţile, iar agentul meu nu-mi spune nimic despre negocieri până când nu-s semnate contractele. Deocamdată nu ştiu nimic despre alte volume.

HNU: Un ultim cuvânt pentru cititorii din România?

LS: Sper să vă placă povestirea din acest număr al revistei. Şi…

poate ne întâlnim vara viitoare prin Europa!

HNU: Îţi mulţumesc.

Acest interviu a fost realizat via e-mail

*Copyri*ght © *Millennium Books & Lucius Shepard, 2010*

Lucius Shepard DOAR PARŢIAL AICI

Sunt o mulţime de legende în groapă. Strigoi şi umbre. Cei care lucrează în Zona Zero glumesc pe seama lor, dar râsul le este nervos şi tensionat. Bobby nu crede în poveştile astea, dar e gata să creadă că ceva ciudat s-ar putea întâmpla. Locul pare atât de gol, de parcă până şi

fantomele au dispărut. Şi tot golul ăla… cine ştie cu ce-o fi fost înlocuit? Cu două nopţi în urmă un tip a afirmat că a văzut pe marginea gropii o siluetă fără chip, purtând o pălărie neagră, ţuguiată. Este o treabă care îi distruge pe toţi. Căsniciile se destramă. Oamenii o iau razna, într-un fel sau altul.

Bătăi, halucinaţii, crize de plâns. Mirosul de metal ars care răzbate din pământ, tăcerea reverenţioasă a muncitorilor atunci când descoperă un cadavru, şoaptele care se aud când nu bate vântul. Lucrurile pe care le găseşti. Săptămâna trecută, în timp ce râcâia cu sapa prin moloz, ca un arheolog care investiga un templu îngropat, Bobby a zărit un pantof de damă ieşind din pământ. Un pantof perfect, foarte frumos, foarte lucios. Acoperit cu mătase albastră. Când s-a întins să-l ia, şi-a dat seama că nu era băgat în pământ – era doar jumătate de pantof, ars uşor pe margine. Acum, când închide ochii, vede uneori acel pantof. Se bucură că nu este căsătorit. Nu crede că are multe de oferit într-o relaţie.

În seara aceea, Bobby se afla în pauza de masă, cocoţat pe o grindă la marginea gropii, împreună cu Mazurek şi Pineo, când s-au aprins luminile. Nu le place cum arată groapa iluminată artificial. Parcă ar fi desprinsă din *Dosarele X-o* navă extraterestră este descoperită în lumina albă, fierbinte, care împrăştie aburi în aerul rece; scheletul rămas din turnul nordic străluceşte argintiu şi bizar, ca epava unei maşinării cosmice. Cei trei rămân tăcuţi pentru o clipă, apoi Mazurek reîncepe să-l boscorodească pe Jason Giambi, pentru că a semnat un contract cu Yankeii. Ai prins interviul făcut cu Werner Wolf? Este un imbecil! Cu prima ocazie când mulţimea o să pună mâna pe el, o să fie ca atunci când urli la un câine. Tipul o să fie făcut fărâme. Pineo nu este de acord, şi Mazurek îl întreabă pe Bobby ce părere are.

— Pe Bobby nu-l interesează baseball-ul, spune Pineo. Băiatul meu este fan Jets.

Mazurek, un tip cam pe la cincizeci de ani, cu gâtul gros şi faţa compusă parcă din bucăţi de muşchi

inexpresivi, spune:

— Jets… să-i ia dracu’!

— Or să joace finala, spune Bobby voios.

Mazurek mototoleşte hârtia cerată în care a fost învelit sandvişul său.

— O să-i ia dracu’ din prima repriză, ca întotdeauna.

— Este mai interesant decât să fiu fan al Yankeilor, spune Bobby. Yankeii sunt prea corporatişti ca să fie interesanţi.

— Prea corporatişti ca să fie interesanţi? se holbează Mazurek. Eşti chiar cretin, ştii asta?

— Asta-s eu. Un cretin.

— De ce dracu’ nu te întorci la şcoală, băiete? Ce dracu’ faci aici, apropo?

— Uşurel, Cari! Calmează-te!

Pineo – energic, slăbănog, plin de viaţă, cu părul negru cârlionţat revărsându-se de sub casca tare – pune o mână pe braţul lui Mazurek, iar Mazurek i-o dă deoparte. Mânia îi încordează pielea tare; i se văd cutele albe de pe ceafă.

— Ce-i cu tine? Iei notiţe pentru teza de doctorat? îl întreabă pe Bobby. Te crezi turist?

Bobby coboară privirea spre mărul din mâna lui – parcă e prea lucios pentru a fi comestibil.

— Lămuream o chestie, atâta tot. Ştii tu.

Mazurek se uită rapid într-o parte, apoi lasă capul în jos, scuturându-l puternic.

— În regulă, spune el cu voce supusă. Mda… la dracu’. În regulă.

& e

La miezul nopţii, după ce se termină tura, merg pe jos până la Blue Lady. Bobby nu înţelege de ce continuă să se ducă acolo. Poate din cauză că, pe vremuri, se duceau la barul acela după muncă şi se simţeau bine, de aceea se întorc în fiecare noapte, în speranţa că se vor simţi iarăşi bine. Nu te poţi duce direct acasă; trebuie să te relaxezi. Soţia lui Mazurek îl terorizează nonstop pentru asta – sună la bar şi urlă la telefon. Pineo tocmai s-a despărţit de

prietena lui. Colegul de apartament al lui Bobby rânjeşte când îl vede, dar este un rânjet nervos – de parcă s-ar teme că Bobby îi aduce vreo boală contagioasă din groapă. Poate aşa este. Prima dată când a fost în Zona Zero, s-a întors acasă tuşind şi având puţină febră, şi s-a gândit că locul acela este de vină. Acum, ori a devenit imun, ori este bolnav tot timpul şi nu-şi mai dă seama.

Două prostituate aşezate la masa de lângă uşă îi măsoară când intră, apoi îşi reiau lectura ziarului. Roman, barmanul cu părul grizonant şi talia groasă, îşi ia o faţă respectuoasă, spune „Salut, băieţi!”, şi le dă bere şi whisky. Când au început să vină acolo i-a tratat cu o politeţe aproape religioasă, până când Mazurek a ţipat la el, spunând că nu vrea să audă prostiile alea cu eroismul în timp ce el încearcă să se destindă – a auzit destul refrenul ăsta de la papiţoii şi starurile de cinema care vin să se pozeze în Zona Zero. Deşi era nervos, a fost mult mai coerent decât de obicei în cererea sa de tratament normal, şi asta l-a făcut pe Bobby să presupună că, dacă Mazurek ar fi dus la mii de kilometri de groapă, şi nu doar la câteva străzi distanţă, coeficientul lui de inteligenţă ar creşte exponenţial.

Bruneta suplă în costum stă iar la capătul barului, sub silueta de neon albastru a unei dansatoare. De o săptămână vine cam în fiecare noapte. Are mai puţin de treizeci de ani. Păr tuns scurt, care-i dă un aspect tineresc destul de scump. Păr de manechin. Sprâncene groase şi ascuţite, ca nişte *accents grave*. Trăsături precise, aproape drăguţe, sau poate nu este chiar atât de drăguţă, poate este doar bine îmbrăcată, cu machiajul atât de reuşit, încât pare o drăguţă femeie de afaceri, frumuseţe dată de magia pensulei şi straturile multiple de cosmetice, dincolo de această operă de artă ea fiind, de fapt, destul de comună. Are corp frumos, totuşi. Suplu şi bine îngrijit. Afişează aceeaşi expresie de neutralitate împietrită pe care Bobby o vede în fiecare dimineaţă pe feţele femeilor care răsar din pământ, revărsate din metrou, gata să înfrunte Manhattanul pentru încă o zi. Diverşi ţipi o vor aborda,

presupunând că este o prostituată care joacă rolul unei târfe naziste pentru a atrage bărbaţii aflaţi în căutarea unei femei pe care o pot folosi şi abuza în locul celei care le face viaţa un iad de la nouă la cinci, iar ea le va spune ceva şi ei vor pleca imediat. Bobby şi Pineo încearcă de fiecare dată să ghicească ce spune. În seara aceea, după câteva pahare de whisky, Bobby se duce şi se aşază lângă ea. Miroase a parfum scump. A esenţă de floare sau fruct exotic, pe care le-a văzut doar în pozele din reviste.

— Vin de la o înmormântare, spune ea obosită, privindu-şi lung paharul. Aşa că, te rog… Bine?

— Asta le spui tuturor? întreabă el. Tuturor celor care se dau la tine?

O cută îşi face loc între sprâncenele ei.

— Te rog!

— Nu, pe bune. Plec. Vreau doar să ştiu… asta spui mereu?

Niciun răspuns.

— Asta spui. Nu-i aşa?

— Nu este chiar o minciună. Ochii ei sunt ca de fantomă, marginile întunecate ale irişilor palizi sunt extraordinar de bine definite. Se vrea a fi o minciună, dar într-un fel este adevărată.

— Dar asta spui, nu-i aşa? La toată lumea?

— Pentru asta ai venit aici? Nu ca să te dai la mine?

— Nu, eu… adică, poate… M-am gândit…

— Deci, vrei să spui că nu voiai să te dai la mine. Voiai să ştii ce le spun celor care vin la mine. Dar acum nu mai eşti sigur de intenţia ta? Poate te amăgeai singur cu privire la motivele tale? Sau poate acum crezi că aş putea fi receptivă şi o să ai ocazia să te dai la mine, deşi nu asta a fost iniţial intenţia ta. Corect?

— Bănuiesc că da, spune el.

Îl priveşte prudentă.

— Să fii un geniu? Oare m-ar putea vrăji neîndemânarea ta?

— Plec, bine? Dar asta le spui, nu-i aşa?

Femeia arată spre barman, care vorbeşte cu

Mazurek.

— Roman mi-a spus că lucrezi în Zona Zero.

Întrebarea îl nelinişteşte pe Bobby, îl face să se întrebe dacă nu cumva este o amatoare de macabru, în căutare de ştiri din groapă, dar spune doar:

— Mda.

— Este foarte… (Scutură uşor din umeri.) Ciudat.

— Ciudat. Cred că s-ar putea spune şi aşa.

— Nu asta am vrut să zic. Nu-mi vine în minte cuvântul potrivit ca să descriu ce efect are asupra mea.

— Ai fost acolo jos?

— Nu, nu mă pot apropia mai mult de-atât. Pur şi simplu nu pot. Dar… îşi roteşte degetele, ca într-un vârtej. Aici se poate simţi. Poate că tu nu-ţi dai seama, pentru că stai tot timpul în groapă. De asta vin aici. Toţi îşi văd de viaţa lor, dar eu nu sunt pregătită. Vreau să simt. Să înţeleg. Dai la o parte bucată cu bucată, dar cu cât iei mai mult, cu atât mai descoperi ceva.

— Ştii, nu vreau să mă gândesc acum la asta. (Se ridică în picioare.) Dar cred că ştiu de ce vrei tu să faci asta.

— Probabil am luat-o razna, nu?

— Mda, probabil, spune Bobby şi se îndepărtează.

— Omule, încă se mai uită la tine, spune Pineo în timp ce Bobby se aşază lângă el. De ce te-ai întors aici? Ai putea să i-o tragi.

— E o ciudată, îi spune Bobby.

— Şi? Cu atât mai bine! (Pineo se întoarce spre ceilalţi doi.) Vă vine să credeţi ce face cur pictat ăsta? Ar putea să i-o tragă târfei de-acolo, dar el stă aici.

Luându-şi un zâmbet superior, Roman spune:

— Amice, nu tu le-o tragi lor. *Ele* ţi-o trag ţie.

Îl înghiontește pe Mazurek, ca şi cum ar fi aşteptat o confirmare de la un egal, de la un tip cu experienţă ca el, şi Mazurek, privindu-şi reflexia murdară în oglinda din spatele barului, spune confuz şi fără putere:

— Aş mai bea un păhărel.

e e

În după-amiaza următoare Bobby descoperă printre dărâmături un disc negru din cauciuc tare. Are diametrul de zece centimetri, este mai gros în centru decât pe margini şi seamănă cu un mic OZN. Oricât s-ar strădui, nu are nici cea mai mică idee la ce ar putea folosi, şi se întreabă dacă a avut vreo legătură cu prăbuşirea turnurilor. Poate că există o astfel de sămânţă neagră în centrul fiecărui dezastru. I-l arată lui Pineo, cerându-i părerea, şi Pineo, aşa cum era de aşteptat, spune:

— La dracu', nu ştiu. Piesa unei maşinării.

Bobby ştie că Pineo are dreptate. Discul este un mic dispozitiv, unul dintre acele obiecte banale, dar indispensabile, fără de care nu se ridică liftul sau nu se răceşte frigiderul; dar nu are niciun însemn pe el, nu are găuri şi nici caneluri care să indice că s-ar potrivi într-o maşinărie. Şi-l închipuie învârtindu-se într-un con de radiaţie albastră, înregistrând un proces inexplicabil.

Se gândeşte la disc toată seara, conferindu-i diverse întrebuinţări. Este distilatul ireductibil al evenimentului, un reziduu perfect format. Este un obiect sacru, care a aparţinut unui bancher, acum decedat, şi funcţia lui rituală este înţeleasă doar de alţi trei oameni de pe planetă. Este un semn lăsat de călătorii în timp, care le permite să se întoarcă acasă exact la locul şi momentul atacului terorist. Este ochiul petrificat al lui Dumnezeu. Intenţionează să ia discul cu el şi să-l pună în apartament, lângă jumătatea de pantof şi celelalte obiecte adunate din groapă. Dar în seara aceea, când intră în bar şi o vede pe bruneta de la capătul barului, se duce la ea, din impuls, şi lasă discul pe tejghea, lângă cotul ei.

— Ţi-am adus ceva, spune el.

Se uită la obiect, îl împunge cu degetul arătător, făcându-l să se mişte.

— Ce-i asta?

Bobby scutură din umeri.

— L-am găsit.

— În Zona Zero?

— I-hî.

Femeia împinge obiectul.

— N-am fost suficient de explicită aseară?

— Ba da… bineînţeles, spune el, dar nu e sigur că ştie la ce se referă.

— Vreau să înţeleg ce s-a întâmplat… ce se întâmplă acum, spune ea. Vreau ce-i al meu, înţelegi? Vreau să înţeleg exact ce efect a avut asupra mea. Trebuie să înţeleg. Nu caut suveniruri.

— În regulă, spune Bobby.

— În regulă. (A spus-o în batjocură.) Dumnezeule, ce-i cu tine? Parcă ai fi bolnav!

Un cântec de-al lui Sinatra, „AII Or Nothing At AII", se revarsă din tonomat – un sirop muzical liniştitor care acoperă pălăvrăgeala prostituatelor şi a beţivilor, şi comentariile făcute la televizorul montat în spatele barului, care arată un Afghanistan cuprins de explozii, acoperit de nori de fum maroniu. În textul care rulează în partea de jos a ecranului se estimează că numărul morţilor din Zona Zero s-a redus la mai puţin de cinci mii; cantitatea de moloz scoasă din groapă depăşeşte acum un milion de tone. Cifrele par fără înţeles, interschimbabile. Un milion de vieţi, cinci mii de tone. Un scor absurd, care nu indică niciun rezultat real.

— Îmi pare rău, spune bruneta. Ştiu că te marchează ce faci tu. Zilele astea nu am răbdare cu nimeni.

Îşi agită băutura cu un beţişor din plastic care reflectă imaginea dansatoarei de neon. În toată faţa ei meşteşugit compusă, o mască din fond de ten şi pudră şi creion negru, ochii sunt singurul semn de vitalitate, de potenţial feminin.

— Cum te cheamă? întreabă el.

Femeia ridică brusc privirea.

— Sunt prea bătrână pentru tine.

— Câţi ani ai? Eu am douăzeci şi trei.

— Nu contează câţi ai tu… sau câţi am eu. În mintea mea sunt mult mai bătrână decât tine. Nu vezi? Nu simţi diferenţa? Chiar şi dacă aş fi avut douăzeci şi trei, tot aş fi fost prea bătrână pentru tine.

— Vreau doar să ştiu cum te cheamă.

— Alicia.

Îşi pronunţă numele cu o precizie exagerată, care îl face să se gândească la o vânzătoare dezvăluind un preţ pe care ştie că clientul ei nu şi-l poate permite.

— Bobby, spune el. Sunt la postuniversitară, la Columbia. Dar fac pauză un an.

— Ridicol! spune ea mânioasă. Incredibil de ridicol… complet ridicol! De ce faci asta?

— Vreau să înţeleg ce se întâmplă cu tine.

— De ce?

— Nu ştiu, pur şi simplu. Indiferent pentru ce vii, căutând să înţelegi. Şi eu vreau să înţeleg. Cine ştie? Poate că discuţia noastră face parte din ceea ce trebuie să înţelegi.

— Dumnezeule mare! (îşi ridică privirea în tavan.) Eşti un romantic!

— Tot mai crezi că încerc să te forţez?

— Dacă ar fi vorba de altcineva, aş spune da. Dar tu… nu cred că ai idee.

— Şi tu ai? Stai aici în fiecare noapte. Le spui oamenilor că vii de la o înmormântare. Boceşti după ceva şi nici măcar nu ştii ce este.

Femeia clatină din cap, gest pe care el îl interpretează ca fiind evitarea unui impuls, o severitate bruscă, şi care seamănă cu modul în care reacţionează el uneori în metrou, când o fată la care se uită îi întâlneşte privirea şi el se face că se uită la altceva. După o lungă tăcere, ea spune:

— Nu o să facem sex. Vreau să-ţi fie limpede asta.

— Bine.

— Dai înapoi? Doar „bine”?

— Nu contează.

— Nu contează. (îşi pune degetele în jurul paharului, dar nu bea.) Păi, cred că pentru o noapte am avut suficientă înţelegere reciprocă, nu crezi?

Bobby pune în buzunar discul de cauciuc, pregătindu-se de plecare.

— Ce meserie ai?

Un oftat de exasperare.

— Lucrez la o firmă de brokeraj. Acum putem să luăm o pauză? Te rog…

— Oricum trebuie să plec acasă, spune Bobby.

—»

Discul de cauciuc îşi ocupă locul în sertarul de sus al dulapului lui Bobby, între jumătatea de pantof albastru şi un glob din metal topit care se poate să fi funcţionat drept buton de cămaşă, alături de multe alte rămăşiţe – bucăţi de mătase şi ţesături dungate; un stilou strivit; un petic de piele maronie atârnat de o cataramă deformată; un ac prins cândva de o broşă. Simte un mare gol în piept când se uită la ele, ca şi cum frânturile de realitate pe care le reprezintă anulează o porţiune echivalentă din realitatea sa. Cel mai mult îl răneşte pantoful. Un obiect atât de puternic în graţia lui întreruptă, încât uneori se teme să îl atingă.

După ce face un duş se întinde pe întuneric în dormitor şi se gândeşte la Alicia. Şi-o imaginează manevrând teancuri de bani prinşi cu fâşii de hârtie. Chiar şi numele ei sună a bani, ca un val hotărât de bancnote noi. Se întreabă ce planuri are cu ea. Nu este deloc genul lui, dar poate că ea a avut dreptate, poate că se înşală singur asupra motivelor sale. îi vin în minte fetele cu care a fost. Delicate şi dulci şi ultrafeminine. Cu toate acestea, caracterul direct şi severitatea Aliciei i se par atractive. Poate caută o schimbare. Sau poate, ca mulţi alţii, ca şoarecii de laborator trataţi cu electricitate şi cocaină, are circuitele stricate şi creierul său trimite mesaje iraţionale. Vrea să vorbească cu ea totuşi. Măcar de asta e sigur – vrea să scape de povară. De poveştile din groapă. De sertarul plin de relicve. Vrea să explice că acestea nu sunt suveniruri. Sunt cuiele în care îşi agaţă tot ce vrea să lase în urmă în fiecare dimineaţă, când se duce la muncă. Sunt dovada a ceea ce considera cândva o idee profund abstractă, ceva prea vag de spus în cuvinte, dar despre care şi-a dat seama că nu este decât esenţa supravieţuirii

sale. Esenţa aceasta, îşi spune în sinea lui, ar putea fi ceea ce trebuie să înţeleagă Alicia.

Deşi el a fost cel care a insistat, a doua zi Pineo îl tachinează pe Bobby în privinţa Aliciei. Nervozitatea lui nebună a căpătat nuanţe de furie. O numeşte pe Alicia „Târfă cibernetică”. Bobby se aşteaptă să i se alăture şi Mazurek, dar se pare că acesta se retrage din grupul lor dezbinat, refugiindu-se într-o scorbură proprie. Îşi vede de treabă, hotărât ca un animal, şi mănâncă în tăcere. Când Bobby sugerează că poate ar trebui să ceară un sfat – comentariu menit să aprindă, să retrezească ferocitatea masculină înnăscută –, Mazurek mormăie ceva, că poate o să vorbească cu unul dintre preoţi. Deşi nu au în comun decât câteva preocupări geografice de bază, cei trei s-au susţinut unul pe celălalt în faţa stresului de la muncă, şi în după-amiaza aceea, în timp ce râcâie în pământul devenit noroi, sub o ploaie torenţială rece, Bobby se simte abandonat, simte că e în pericol în groapă. Totul pare nefamiliar şi neprietenos. Scheletul argintiu al clădirii parcă tremură, ca şi cum ar fi primit o transmisiune de dincolo, şi cuibul de grinzi masive parcă ar aştepta întoarcerea unui legendar monstru înaripat. Bobby încearcă să îşi abată atenţia, dar nimic din ce îi vine în minte nu reuşeşte să-i risipească sentimentul de apăsare. Spre sfârşitul turei, începe să se îngrijoreze că lucrează cu iluzia că turnurile se vor ridica brusc la loc din forma în care s-au prăbuşit şi toţi vor fi zdrobiţi.

În noaptea aceea, barul este aproape pustiu când ajung. Prostituatele în spate, Alicia la locul ei obişnuit. Tonomatul este oprit, televizorul mormăie ceva – o blondă ia un interviu unui bărbat aproape chel, iar sub cadrul cu faţa lui care îl prezintă ca fiind expert în antrax se vede un grafic. Se aşază la bar şi se holbează la televizor, dând pe gât băuturile cu o regularitate respectuoasă, vorbind doar atunci când este necesar. Expretul în antrax este înlocuit rapid de un expert în terorism, care îi dă înainte cu potenţialul distrugător al Al Qaedei. Bobby nu poate urmări discuţia. Cerul politic, cu tertipurile şi muzica

nobilă şi puterile secrete nu este cerul sub care trăieşte şi munceşte, gri şi neschimbat, simplu precum capacul unui coşciug.

— Al Qaeda, spune Roman. Nu juca pentru Mets, la baza a doua? Tipul din Porto Rico?

Gluma nu are succes, dar Roman este în vervă.

— De câţi membri Al Qaeda este nevoie ca să înşurubezi un bec? întreabă el.

Nimeni nu ştie răspunsul.

— De două milioane, spune Roman. Unul ţine cămila nemişcată, unul înşurubează becul, şi restul protestează pe străzi când sunt călcaţi în picioare de cămilă.

— Tu ai inventat aiureala asta, spune Pineo. Ştiu. Pentru că nu a fost prea amuzantă.

— Duceţi-vă dracului! Roman se uită la Pineo, apoi se duce de-a lungul tejghelei şi citeşte ziarul, întorcând furios paginile.

Patru cupluri tinere intră în bar, sunt enervant de veseli şi de senini, îmbujoraţi şi înstăriţi. Sporovăind, unii din ei târâie două mese una lângă cealaltă, alţii se îmbrăţişează, o femeie îl întreabă pe Roman pe un ton serios dacă are Lillet*, iar Bobby se strecoară din mijlocul brusc energizat al barului şi se aşază lângă Alicia. Aceasta îi aruncă scurt o privire, dar nu zice nimic, iar Bobby, care şi-a petrecut mare parte a zilei gândindu-se ce i-ar putea spune, simte că atitudinea ei posomorâtă îl face să păstreze tăcerea. Adoptă şi el atitudinea ei – capul plecat, mâna pe pahar – şi stau acolo ca doi oameni împovăraţi de o problemă comună. Femeia îşi încrucişează picioarele, şi Bobby observă că şi-a scos un pantof. Priveliştea gleznei sale subţiri şi a ciorapului pe picior trezeşte în el o tainică plăcere victoriană.

— Este atât de stimulant, spune ea. Va trebui să facem asta mai des.

— Credeam că nu vrei să vorbeşti.

— Dacă tot ai de gând să stai aici, ar fi aiurea să nu vorbim.

Lucrurile pe care se gândise să i le spună

dispăruseră din mintea lui.

— Păi, cum a fost azi? întreabă ea, modulându-şi vocea ca o mamă către un copilaş dulce, şi când Bobby mormăie că a fost cam ca întotdeauna, ea spune: Parcă am fi căsătoriţi. Parcă am

— Lillet – apetitiv franţuzesc; vermut, (n.t.)

fi depăşit nevoia de comunicare verbală. Nu trebuie decât să stăm aici şi să vibrăm unul lângă celălalt.

— A fost groaznic, ok? spune el, supărat de ironia ei. Întotdeauna este groaznic, dar azi a fost mai rău decât de obicei.

Şi începe să se destăinuiască. îi povesteşte despre el, despre Pineo şi Mazurek. Cum sunt ca o patrulă, uniţi într-o echipă neoficială, prin intermediul căreia reuşesc cumva să se protejeze unul pe celălalt de forţe pe care nu le înţeleg sau pe care se tem să le cunoască. Iar acum, acea echipă se destramă. Forţa gravitaţională a gropii este prea puternică. Mirosul morţii, bucăţile oribile de suflete, spaimele ascunse. Garajul subteran, cu maşinile sale strivite, nebântuite, albite de praf. Focurile care mocnesc sub pământ. E ca şi cum te-ai duce la muncă în Mordor, umbra este pretutindeni. Cenuşă şi durere. După o vreme, începi să simţi că locul te transformă într-o fantomă. Nu mai eşti real, eşti o relicvă, un fragment de viaţă. Când îţi spui toate prostiile astea, râzi de ele. Par nişte aiureli. Dar apoi te opreşti din râs şi îţi dai seama că este adevărat. Zona Zero este un teren al distrugerii. Ca şi Cambodgia. Ca şi Hiroshima. Se discută deja ce să construiască acolo, dar sunt nebuni. Ca şi cum ai face un fast-food la Dachau. Cine ar vrea să mănânce acolo? Lumea zice să se facă ceva rapid, astfel încât teroriştii să vadă că nu suntem distruşi. Dar susţinem că nu suntem distruşi… cum adică? Ba da, suntem distruşi! Ar trebui să aştepte cu construcţia. Ar trebui să aştepte până când poţi merge acolo fără să simţi că te doare să fii în viaţă. Pentru că, dacă nu fac aşa, orice ar construi acolo va fi impregnat cu acel sentiment. Poate că sună absurd. Să crezi că pământul este blestemat. Că în el este prinsă o groaznică imaterialitate, ceva care se va

infiltra în noile holuri şi birouri şi va provoca nenorociri spirituale, karma negativă… în fine. Dar când te afli în mijlocul acelei mizerii, este imposibil să nu crezi.

Bobby nu se uită la Alicia în timp ce îi spune toate astea, vorbeşte repede, cu nelinişte. Când termină, îşi dă pe gât băutura, îi aruncă o privire ca să-i măsoare reacţia, apoi spune:

— Am avut un prieten în liceu care lua metamfetamine. I-au prăjit creierii. A început să aibă vedenii. Guvernul îi făcea probleme. Ştiau că se află în contact cu fiinţe de la un nivel superior. Prostii de-astea. Avea o viziune complexă asupra realităţii, totul era o conspiraţie, şi când mi-a spus asta, parcă se scuza că îmi spune. Îşi simţea defectul, dar trebuia să o spună pentru că nu credea că este nebun. Aşa mă simt şi eu.

Parcă nu mai sunt întreg.

— Ştiu, spune Alicia. Şi eu mă simt aşa. De asta vin aici. Să încerc să văd ce lipseşte… cum m-au schimbat toate astea.

Îl priveşte întrebătoare şi Bobby, acum eliberat de povară, îşi dă seama că nu are nimic demn de menţionat. Dar vrea să spună ceva, pentru că vrea ca ea să-i vorbească, şi chiar dacă nu este sigur de ce vrea asta sau ce ar mai vrea, este atât de confuz în ceea ce priveşte lucrurile pe care le-a destăinuit şi încurcăturile obişnuite care apar în fiecare schimb semnificativ de păreri între femei şi bărbaţi… Deşi nu este sigur de nimic, vrea ca situaţia să înainteze.

— Eşti bine? întreabă ea.

— A, da. Bineînţeles. Nu sunt chiar făcut varză. Cel puţin, eu aşa cred.

Femeia pare că îl reevaluează.

— De ce faci asta?

— De ce lucrez acolo? Pentru că am experienţă. În ultimele două veri am lucrat la Agenţia Federală de Management al Urgenţelor.

Două dintre cuplurile de bogătaşi s-au strâns în jurul tono matului, şi prima lor alegere, „Smells Like Teen

Spirit”, începe să se deruleze agitată, zgomotoasă. Pineo se bâţâie pe scaunul său de la bar, legănându-şi bustul înainte şi înapoi, cu pumnii strânşi la piept, ca o parodie – Bobby ştie – la adresa acelor cupluri, ca o insultă. Meditând deasupra paharului său de whisky, Mazurek pare un trol gras şi încărunţit, transformat în piatră.

— Fac masteratul în filosofie, spune Bobby. În sfârşit, începe să pare relevant.

O spune ca pe o glumă, dar Alicia nu reacţionează ca atare.

Are ochii înlăcrimaţi. Se învârte pe scaun, lipindu-şi genunchiul de şoldul lui şi atingându-i încheietura mâinii.

— Mi-e teamă, spune ea. Crezi că asta-i tot? Doar teamă. Doar incapacitatea de a face faţă.

Nu e sigur că o înţelege, dar spune:

— Poate că asta-i tot.

Pare atât de firesc gestul cu care îşi pune braţele în jurul lui şi îşi îngroapă faţa în golul de la baza gâtului său, încât nu îl interpretează în niciun fel. Îşi pune şi el mâna pe talia ei. Ar vrea să o privească în ochi, să o îmbrăţişeze mai strâns, dar se teme că se va panica, şi în timp ce stau lipiţi unul de celălalt Bobby devine nesigur pe această atingere, nu ştie ce să facă. îi simte pulsul în palmă, respiraţia ei îi încălzeşte pielea. Articulaţiile coastelor ei, şoldul moale, prezenţa sânilor la câţiva centimetri de mâna lui, fiinţa ei caldă îl intimidează şi îl tentează deopotrivă. Se strecoară o îndoială legată de sănătatea lor mintală. Să fie acesta un moment de vindecare sau o scenă de nebunie? Sunt doi oameni diferiţi, uniţi la un nivel nou pentru amândoi, sau sunt doi oameni stresaţi emoţional, care nici măcar nu vorbesc despre acelaşi subiect şi care au luat uşoara atracţie sexuală drept moment al adevărului? Care este diferenţa dintre cele două stări? îl trage mai aproape. Picioarele ei sunt tot încrucişate, şi genunchiul drept îi alunecă în poală, piciorul desculţ îl împunge în talie. Şopteşte ceva, cuvinte pe care el nu le poate înţelege. O asigurare, poate. Buzele ei îi ating obrazul, după care se retrage şi afişează un zâmbet pe

care el îl consideră expresia regretului.

— Nu înţeleg, spune ea. Simt că…

Scutură din cap, ca şi cum ar respinge o idee necontrolată.

— Ce?

În timp ce vorbeşte, îşi ridică fluturând mâna în dreptul feţei, cu o veselie pe care expresia ei nu o reflectă.

— Nu ar trebui să spun asta unei persoane cunoscute într-un bar, şi nu mă refer la ce ai putea crede. Dar… Simt că mă poţi ajuta. Că poţi face ceva pentru mine.

— Faptul că vorbim ajută.

— Poate. Nu ştiu. Nu mi se pare corect. (îşi agită gânditoare băutura; apoi priveşte într-o parte.) Cu siguranţă un filosof a spus ceva legat de acest moment.

— Predispoziţia creează logicile, chiar şi pe cele dispuse să o nege.

— Cine a spus asta?

— Eu… într-o lucrare despre Gorgias. Părintele sofisticii. El a susţinut că nimic nu poate fi cunoscut, iar dacă poate, atunci nu merită să fie cunoscut.

— Păi, spune Alicia, cred că aşa se explică totul.

— Nu ştiu. Am luat doar 9 la lucrare.

Unul dintre cupluri începe să danseze, bărbatul, care încă mai are paltonul pe el, dă din coate, ca şi cum s-ar năpusti cu încetinitorul, în timp ce femeia stă pe loc, unduindu-şi şoldurile ca peştele în apă. Parodia lui Pineo era mai graţioasă. Privindu-i, Bobby îşi imaginează barul ca pe o peşteră, ceilalţi clienţi cu părul încâlcit şi îmbrăcaţi în piei de animale. Luminile farurilor trec prin ferestre cu viteza unui meteorit prin noaptea primitivă. Cântecul se termină, prietenii celor doi îi aplaudă în timp ce se întorc la masă. Dar când din difuzoare se aud primele acorduri ale melodiei „AII Along The Watchtower” în versiunea lui Hendrix, încep iar să danseze şi celelalte cupluri li se alătură, cu paharele în mână. Femeile dau din cap şi îşi scutură pieptul; bărbaţii se apleacă în faţă. Un trib drogat şi neîndemânatic.

Atmosfera din bar nu îi mai place lui Bobby. Prea

multă gălăgie care nu se mai domoleşte. Ridică din umeri să se apere de zgomot, de trăncăneala veselă, şi are convingerea temporară că aceasta nu este adevărata sa reacţie, că o bucăţică neagră de negativism prinsă între omoplaţii săi, de şira spinării, şi-a strâns aripile de balaur şi a reacţionat la mişcare ca o marionetă. În timp ce se ridică, Alicia îi strânge mâna.

— Ne vedem mâine?

— Fără îndoială, spune el, întrebându-se dacă aşa va fi.

Crede că ea se va duce acasă şi se va pedepsi cu asprime pentru că îngăduise această intimitate parţială, această intruziune neprofilactică în viaţa ei neprihănită, orientată spre carieră. Va înceta să mai vină la bar şi va căuta mântuirea într-o şcoală de afaceri de noapte, care să-i facă CV-ul mai atrăgător. După câteva săptămâni, într-o după-amiază singuratică de duminică, el va asigura fantezia animată pentru un orgasm atins cu ajutorul bateriilor.

Caută în portofel o bancnotă de cinci, bacşiş pentru Roman, şi îl surprinde pe Pineo uitându-se la el cu desăvârşită ostilitate. Genul de privire pe care ţi-o poate arunca cel mai mare duşman al tău, înainte de a-şi umple arma cu gloanţe. Pineo mai ţine la ochi câteva secunde arma cu două ţevi, după care se îndreaptă cu adânc respect asupra paharului său de bere, coborându-şi capul. Se pare că el şi Mazurek au fost copleşiţi de aceeaşi vrajă.

că

Bobby se trezeşte cu doar câteva minute înainte de ora la care începe serviciul. Sună şi anunţă că o să întârzie, după care se întinde pe spate şi contemplă pata imensă maro-portocalie care a transformat tavanul într-o hartă de teren. Povestea asta cu Alicia… nu-i normal, se gândeşte el. Nu vor face sex – asta e limpede. Şi nu doar pentru că aşa a zis ea. Nu se vede ducându-se în casa ei, mobilată de la Sharper Image şi Pottery Barn, nici nu o vede pe ea în mizeria asta de aici, şi niciunul din ei nu a afişat o nevoie imediată care să îi trimită la vreun hotel.

Este ridicol şi complicat. Şi-o trag, asta-i tot. Se joacă unul cu celălalt, la un pervers nivel sufletesc. Este tristă pentru că bea să fie tristă pentru că se teme că ceea ce nu simte este de fapt un sentiment. Aiureli de Manhattan tipic postmoderniste. Mâhnirea, ca formă de autoimplicare. Iar acum face şi el parte din asta. Ce-i face el este poate şi mai pervers, dar nu are niciun chef să-şi analizeze motivele – asta nu ar face decât să amplifice perversitatea. Cel mai bine este să o lase aşa şi să se termine. Este o perioadă ciudată pentru oraş. Bărbaţii şi femeile caută o complicată alinare pentru o complicată vină. Vina pentru faptul că nu întrupează tristeţea magnifică a politicienilor şi nici compasiunea profundă a reporterilor, vina pentru faptul că mâhnirea lor este o stare greşită, brăzdată de lucruri banale, de gânduri legate de sex şi de fotbal, de facturile la cablu şi de siguranţa serviciului. Încă mai are câteva lucruri pe care, dintr-un oarecare motiv, trebuie să i le spună. Diseară i se va destăinui, iar ea va face ceea ce trebuie. Deznădejdea lor reciprocă, punct final în patru acte.

Stă o veşnicie sub duş, nu se grăbeşte să se ducă la groapă, şi se gândeşte să nu se ducă deloc. Dar datoria, obişnuinţa şi încăpăţânarea exercită o forţă mai mare decât ura şi teama sa faţă de acel loc – deşi nu simte chiar ură şi teamă, ci un amestec sincretic din cele două, un produs alchimic pentru care nu s-a inventat un nume celebru. Înainte de a pleca, inspectează conţinutul sertarului de sus al dulapului său. Relicvele sunt primul lucru pe care trebuie să i-l explice. Indiferent ce înţeles le dă, presupune că sunt, într-o anumită măsură, suveniruri, prin urmare un motiv de ruşine, un simptom morbid. Dar când le priveşte, se gândeşte să trebuie să existe un scop al colecţiei sale, pe care el încă nu l-a ghicit, dar pe care Alicia i l-ar putea tălmăci, după ce îi explică totul. Alege jumătatea de pantof. Este, de fapt, singura alegere. Singurul obiect suficient de puternic pentru a transmite sentimentele sale. îl îndeasă în buzunarul de la geacă şi iese în camera de zi, unde colegul său de apartament se

uită la Cartoon Network, îi vede capul deasupra canapelei.

— Te-ai trezit târziu, nu? spune colegul.

— Cam aşa ceva, spune Bobby, ţintuit de culorile vii şi vocile caraghioase, dorindu-şi să poată sta să vadă cum reuşesc Scooby Doo şi Jackie să păcălească bestia din mlaştină. Ne vedem mai târziu.

Cu puţin înainte de sfârşitul turei, îl cuprinde o criză de paranoia, în timpul căreia crede că, dacă se uită în sus, o să vadă pereţii gropii înalţi cât nişte zgârie-nori, şi nu o să poată zări decât un petic din norii strălucitori. Chiar şi după aceea, când merge cu Mazurek şi Pineo pe străzile îngheţate, fumegânde, şi claxoanele îndepărtate răsună ca nişte alămuri avangardiste, aproape se convinge singur că s-ar fi putut întâmpla. Groapa s-ar fi putut adânci, el s-ar fi putut micşora. În seara aceea începuseră să sape sub un strat proaspăt excavat de moloz, şi ştie că paranoia lui şi dorinţa ulterioară de a se refugia în iraţional se bazează pe ceea ce scot din pământ. Dar, cu toate că există un motiv clar pentru frica sa, acesta nu exclude alte posibilităţi. Lucruri incredibile se pot întâmpla într-o fracţiune de secundă. Acum recunosc cu toţii asta.

Cei trei bărbaţi se îndreaptă în tăcere spre Blue Lady. Ca şi cum călătoriile lor nocturne spre bar nu mai au rol de eliberare, ci au devenit o prelungire a serviciului, care îi stresează la fel de mult. Pineo merge cu mâinile îndesate în buzunare, privind într-o parte, iar Mazurek se uită drept înainte, legănându-şi termosul, semănând cu un erou troţkist, un muncitor nobil la Fabrica 39 – Bobby merge între cei doi. Înfăţişarea lor impunătoare îl face să se simtă nesigur, ca şi cum ar sta între doi magneţi imenşi ce se resping – vrea să o ia înainte sau să rămână în urmă, dar este târât mai departe prin atracţia lor. îi părăseşte la intrare şi se duce lângă Alicia, la capătul barului. Zâmbetul ei de douăzeci şi cinci de waţi se aprinde, şi Bobby se gândeşte că, deşi ea ar trebui să zâmbească mai larg pentru colegi şi rude, acest zâmbet măsoară o fracţiune adevărată a bucuriei sale, tot ce a rămas după ani întregi dedicaţi carierei şi iubirii neîmpărtăşite.

Pentru a verifica această teorie, o întreabă dacă are un iubit şi ea spune:

— Iisuse! Un iubit. Sună atât de demodat. La fel de bine ai putea să mă întrebi dacă am un cavaler.

— Ai un cavaler?

— Am avut în trecut, spune ea. Dar acum nu-mi trebuie, mulţumesc.

— Vânezi o pradă mai grasă, nu?

— Nu doar asta. Deşi chiar aşa e, în momentul de faţă. Sunt – un râs sarcastic – sunt în urcare pe scara ierarhică. Încerc, în orice caz.

Cade pe gânduri, privind în gol dincolo de bar, spre televizorul care trăncăneşte fără încetare despre ciumă şi mizerie şi libertatea de durată.

— Voiam să am copii, spune ea în cele din urmă. Doar la asta mă gândesc acum. Poate că toată această tristeţe are un efect biologic. Ştii tu. Perpetuarea speciei.

— Ai timp să faci copii, spune el. Poate se rezolvă ceva în privinţa carierei.

— Cu bărbaţii de care am parte... nicio şansă! Nici să-mi udă florile nu i-aş lăsa pe ăştia!

— Deci ai câteva poveşti de război, nu-i aşa?

Femeia ridică o mână, cu palma în afară, ca şi cum ar ţine o uşă închisă.

— Nici nu-ţi imaginezi!

— Am şi eu câteva.

— Tu eşti bărbat, spune ea. Ce ştii tu?

Îi expune sarcastică poveştile ei, reticentă, aproape veselă, ca şi cum, împărtăşind aceste incidente legate de duplicitatea masculină şi râzând de propria sa naivitate, ar dovedi o rezervă incontestabilă de bună dispoziţie şi optimism. Dar când povesteşte despre un bărbat care a căutat-o un an întreg şi i-a trimis bomboane, flori şi felicitări până când în sfârşit ea a concluzionat că o iubeşte cu siguranţă şi au petrecut o noapte împreună, q o noapte bună după care el a ales să o ignore cu desăvârşire... S> când îi povesteşte asta, Bobby vede o extremă dezorientare g dincolo de masca ei veselă. Se întrebă cum

ar arăta nemachiată. Mai delicată, probabil. Machiajul este tabloul unei atitudini pe care o recreează zilnic. O mască înfrântă şi rece, Ş

care ascunde confuzia ei cardinală. Nimic nu a fost aşa cum a

w >

sperat ea – dar, cu toate că a renunţat la speranţă, nu a alun gat-o, şi de aceea este confuză. Îşi dă seama că o simplifică, r Educaţie sporadică într-o oază din vestul central – sesizează 2 un accent tipic clasei muncitoare din Detroit sau Chicago. Educaţie de mâna a doua care a dus la o carieră de mâna a doua. Rămăşiţele dimineţilor ce au urmat. Până aici e limpede. Dar adevărul ce stă la baza poveştilor sale, lumina purtată de ea în lume, cum a transformat-o experienţa ei… toate astea rămân ascunse. Nu are sens, totuşi, să meargă mai departe, şi probabil nici nu e timp.

Barul se umple de întârziaţi. Printre ei, un cuplu de vârsta a doua, care se ţine de mână şi se sărută peste masă; trei tineri în echipament Knicks; doi negri îmbrăcaţi în stil gangsta, însoţiţi de o tânără supraponderală într-o rochie cu paiete şi un bolero din blană vopsită (Roman le aruncă o privire critică şi îi face să aştepte să fie serviţi). Pineo şi Mazurek stau liniştiţi, beţi criţă, izolaţi de restul lumii, dar viaţa barului pare că trece pe lângă

Bobby şi Alicia, tonomatul zbârnâie de Santana, Kinks şi Springsteen. Alicia este mai relaxată decât oricând. Şi-a scos iarăşi pantoful drept, a renunţat la sacou şi, cu toate că abia soarbe din pahar, parcă devine din ce în ce mai ameţită, ca şi cum dezvăluirea trecutului ar avea acelaşi efect ca şi o beţie de trei ore.

— Nu cred că toţi bărbaţii sunt porci, spune ea. Dar cei din New York… poate.

— Te-ai întâlnit cu toţi? întreabă el.

— Cu majoritatea celor acceptabili, da.

— Ce înseamnă acceptabil, după părerea ta?

Poate că accentuează prea mult „după părerea ta”,

făcând întrebarea prea personală, pentru că zâmbetul ei păleşte, şi îi aruncă o privire speriată. După ce se încheie ultimele acorduri din „Glory Days”, în timpul pauzei dintre cântece, îi pune o mână pe obraz, îl studiază şi spune, mai puţin ca o întrebare şi mai mult să se convingă pe sine însăşi:

— Tu nu m-ai trata astfel, nu-i aşa? Şi apoi, înainte ca Bobby să se gândească la ce poate răspunde, înmărmurit de ceea ce pare o invitaţie de a merge mai departe, femeia adaugă: Păcat, şi îşi retrage mâna.

— De ce? întreabă el. Adică, mi-am dat seama într-un fel că nu o să ne cuplăm, şi nu contest asta. Sunt doar curios de ce ai simţit aşa.

— Nu ştiu. Azi-noapte am vrut. Bănuiesc că nu am vrut suficient.

— Destul de nerealist. (Zâmbeşte.) Dată fiind diferenţa de vârstă dintre noi.

— Ticălosule! (ÎI loveşte în glumă.) De fapt, mi se pare interesantă ideea de a avea un bărbat mai tânăr.

— Mda, în fine. Nu sunt aşa.

— Nimeni nu e „aşa” până nu se cuplează cu cineva care crede că este. (Se preface că îl evaluează.) Tu ai putea ieşi chiar bine.

— Mă scuzaţi, se aude o voce în spatele lor. Pot să vă cer o părere?

Un tip arătos, pe la treizeci de ani, îmbrăcat la costum şi cu cravata desfăcută. Faţa lui cu pometi ascuţiţi este un amestec exotic de gene africane şi asiatice. Este beat criţă, se clatină puţin.

— Prietena mea… ok? (Bărbatul se uită de la unul la altul.) Trebuia să mă întâlnesc cu ea…

— Nu te supăra, dar discutam ceva, spune Bobby.

Tipul ridică o mână, ca şi cum ar vrea să arate că nu a vrut să deranjeze şi că se scuză, dar apoi se lansează într-o poveste întortocheată, nu s-a întâlnit cu prietena lui, s-au certat la telefon şi el a început să bea, iar acum este falit, distrus, confuz de tot ce s-a întâmplat. Sună ca un început de jecmăneală, mai ales atunci când tipul cere o

ţigară, dar când cei doi îi spun că nu fumează, el nu cere bani – aşa cum ar fi fost de aşteptat – ci se uită la Bobby şi spune:

— Uite cum ne tratează, amice! Ce suntem noi? Cârlige de rufe?

— Poate că da, spune Bobby.

Moment în care tipul face un pas înapoi şi holbează ochii.

— Ai nişte whisky? spune el. Mi-ar prinde bine nişte whisky.

— Serios, îi spune Bobby, arătând spre Alicia. Trebuie să ne terminăm conversaţia.

— Hei, spune tipul. Mersi că m-aţi ascultat.

Singuri din nou, cu firul conversaţiei întrerupt, rămân mult timp în tăcere, după care încep să vorbească amândoi în acelaşi timp.

— Tu prima, spune Bobby.

— Mă gândeam… (Tace.) Nu contează. Nu este chiar atât de important.

Bobby ştie că era pe punctul de a sugera că ar trebui să fie împreună, dar încă o dată nevoia nu a avut un caracter imediat. Sau poate e vorba de altceva, de un obstacol nedefinit care îi separă, ceva de care niciunul din ei nu şi-a dat seama. Crede că asta ar trebui să fie, pentru că având în vedere trecutul său şi al lui, este evident faptul că niciunul din ei nu a făcut discriminări în trecut. Dar ea are dreptate, concluzionează el – indiferent ce se întâmplă între ei, pur şi simplu nu este atât de important, şi prin urmare nu este atât de important să înţeleagă.

Femeia zâmbeşte, semn că se scuză, şi priveşte în pahar. Din tonomat se aude „Free Falling” al lui Tom Petty, şi câteva persoane în spatele lor încep să se tânguiască odată cu cântecul, aproape acoperind solistul.

— Ţi-am adus ceva, spune Bobby.

O privire încurcată.

— De la muncă?

— Mda, dar nu este acelaşi…

— Ţi-am spus că nu vreau să văd astfel de lucruri.

— Nu sunt simple suveniruri, spune el. Dacă ţi se pare că sunt dat peste cap… şi sigur sunt. *Mă simt* dat peste cap, în orice caz. Dar dacă par dat peste cap, lucrurile pe care le iau din groapă reprezintă un fel de explicaţie pentru… îşi trece o mână prin păr, frustrat de incapacitatea sa de a găsi cuvinte pentru ce gândeşte. Nu ştiu de ce vreau să vezi asta. Probabil sper că te va ajuta să înţelegi ceva.

— Despre ce anume? spune ea, vicleană.

— Despre mine… sau despre locul unde muncesc. Sau altceva. Încă n-am reuşit să stabilesc ce anume. Dar vreau să vezi.

Alicia îşi întoarce privirea de la el; se uită în oglinda din spatele barului, care reflectă atât de perfect idila, durerea şi hazul beţiei.

— Dacă asta vrei…

Bobby pipăie jumătatea de pantof din buzunarul său. Mătasea este rece la atingere. Îşi închipuie că îi poate simţi albăstrimea.

— Nu este un obiect prea impresionant. Cu toate acestea, nu încerc să te sperii. Cred că…

— Arată-mi-l odată! se răsteşte la el.

Pune pantoful lângă paharul ei şi pentru o clipă sau două ea parcă nici nu-l observă. După aceea scoate un sunet. Un singur sunet, echivalentul uman al unui cub de gheaţă căzând într-un pahar, simplu şi clar, şi întinde mâna ca şi cum ar vrea să îl atingă. Dar nu îl atinge, nu la început, doar ţine mâna deasupra pantofului. Bobby nu îi poate vedea expresia feţei, vede doar că se uită fix la acel obiect. Îşi plimbă degetele pe marginea scorojită a mătăsii, urmărind linia zdrenţuită.

— Dumnezeule! spune ea, cu o voce înfundată, acoperită de intensificarea bruscă a muzicii. Îşi încleştează mâinile pe pantof, plecându-şi capul. Parcă ar fi în transă, accesând o senzaţie sau un fragment de amintire. Ochii îi scânteiază şi stă atât de neclintită încât Bobby se întreabă dacă nu cumva a rănit-o, poate era nesigură şi acum el a împins-o în prăpastie. Trece un minut, iar ea nu s-a mişcat.

Tonomatul tace, sporovăiala şi râsetele celorlalţi clienţi se intensifică în jurul lor.

— Alicia?

Scutură din cap, semnalând ori că nu mai are putere să vorbească, ori că nu este interesată să comunice.

— Eşti bine? întreabă el.

Spune ceva ce el nu aude, dar îi poate citi pe buze şi ştie că e menţionat din nou cuvântul „Dumnezeu”. O lacrimă îi apare la colţul ochilor, i se prelinge pe obraji şi se opreşte pe buza superioară. Poate că jumătatea de pantof a impresionat-o, aşa cum l-a impresionat şi pe el, ca fiind simbolul perfect, explicaţia absolută a ceea ce au pierdut şi a ceea ce a supravieţuit, şi astfel, prin forţa sa grafică, a tulburat-o.

Tonomatul porneşte iar, cu un cântec vechi al lui Stan Getz, şi Bobby îl aude pe Pineo behăind şi înjurând amarnic; dar nu se uită să vadă ce s-a întâmplat. Este fascinat de faţa Aliciei. Indiferent cât este de mare durerea sau pierderea pe care o simte, aceasta nu i-a afectat frumuseţea, şi suferind radiază, locul versiunii feminine a copoiului de Wall Street obţinută prin machiaj fiind luat de sfinţenia unei călugăriţe de porţelan, liniile netede ale gâtului şi maxilarului părând brusc pure, ateniene. O transformare atât de surprinzătoare, încât nu este sigur că se întâmplă cu adevărat. Poate să fie băutura de vină, sau poate are vreo problemă cu ochii. După experienţa lui, în viaţă nu întâlneşti acest tip esenţial de schimbare. Pisicile slabe, tinere, nu strălucesc dintr-odată în simplitatea lor exotică, precum puii de tigru. Căsuţele îngrijite, cu acoperiş mansardat, indiferent cât este de grozavă lumina, nu devin splendide şi decorate ca nişte mici temple asiatice, doar pentru că s-a schimbat vremea. Şi totuşi, este evidentă schimbarea extraordinară a Aliciei. Este o femeie frumoasă. Chiar şi colţul membranos al ochilor săi, iritat de lacrimi şi de praful din oraş, pare decorativ, parte a unui design subtil, şi când se întoarce spre el, cu toată delicateţea trăsăturilor sale curgând spre el cu forţa supranaturală a unui chip ce se materializează dintr-o rază

de lumină, Bobby se simte ameninţat de apropierea ei, nesigur de scopul său. Ce ar putea acum să vrea de la el? în timp ce-i apropie capul de faţa ei, cu buzele întredeschise, pleoapele pe jumătate închise, Bobby se teme că un sărut l-ar putea omorî, ori l-ar copleşi ca un val ce mătură pe nisip un mic crab, ori gustul ei, o fracţiune de salivă caldă asemănătoare unei grăunţe de cristal cu gust de acid dulce, o să intre în reacţie cu propria lui salivă şi o să rezulte un amestec microscopic de otravă, soluţia perfectă pentru situaţia grea dată de mortalitatea lui. Dar urmează o altă transformare, una aproape la fel de drastică, şi când gura ei o găseşte pe a lui, o vede pe tânăra femeie vulnerabilă şi moale, dăruind şi dorind, cu sinceritate şi o nevoie copilărească.

Sărutul nu durează mult, dar suficient pentru a avea un trecut, un progres de la contact la absorbire, de la explorare la amestecul de limbi şi respiraţii şuierătoare, dar de îndată ce ajung în întregime la o intimitate a lor şi o temperatura înaltă, femeia se desprinde şi îşi apropie gura de urechea lui, şoptind pătimaşă, tremurând:

— Mulţumesc… Mulţumesc foarte mult! apoi se ridică în picioare, îşi adună poşeta, servieta, afişează un zâmbet trist şi spune: Trebuie să plec.

— Stai!

Se agaţă de ea, dar ea îl respinge.

— Îmi pare rău, spune ea. Dar trebuie să plec… chiar acum. Îmi pare rău.

Şi pleacă, îndreptându-se repede spre uşă, părăsindu-l fără ca el să ajungă la vreo concluzie, pe jumătate excitat şi cu amintirea instantaneu clasificată a sărutului ivindu-se la suprafaţă, spre a fi examinată şi cântărită, tandreţea şi fragilitatea acestuia să fie luate în considerare, intensitatea sexuală să fie marcată pe o scală, semnificaţia sa ghicită, şi până să se gândească el la toate astea, dându-şi seama că ea a plecat cu adevărat şi fără echivoc şi hotărându-se să fugă după ea, femeia iese pe uşă. Când ajunge şi el la uşă şi o împinge cu umărul, ea s-a îndepărtat deja la opt-nouă metri, păşind repede printre

maşinile parcate şi vitrinele magazinelor, trecând de o intrare întunecoasă, iar el este cât pe ce să o strige când ea ajunge în dreptul vitrinei luminoase a unei cafenele şi Bobby îi remarcă pantofii albaştri. Un albastru deschis cu luciu de mătase, şi de o formă care pare aidoma jumătăţii de pantof lăsat la bar. Dacă a fost cu adevărat lăsat acolo. Acum nu-şi poate aminti. Să-l fi luat ea? întrebarea are un sens ciudat, înspăimântător, născut din suspiciunea înspăimântătoare pe care el nu o poate respinge, şi pentru o clipă este indecis între impulsul de a se duce după ea şi dorinţa de a se întoarce la bar, să caute pantoful. La urma urmelor, asta este cel mai important. Să descopere dacă ea a luat pantoful, şi dacă l-a luat, atunci să înţeleagă acest fapt, să-l descifreze. Să fi procedat astfel pentru că l-a considerat un cadou sau pentru că voia atât de mult să îl aibă, poate pentru a satisface o ciudată nevoie nevrotică, încât a simţit că trebuie să-l fure, mai mult sau mai puţin, să îl zăpăcească pe el printr-un sărut şi să dispară înainte ca el să îşi dea seama că lipseşte? Sau – şi aceasta este ideea care ameninţă să îl acapareze – pantoful a fost al ei dintotdeauna? Simţindu-se ridicol, totuşi fără a fi convins că este ridicol, o priveşte cotind la următorul colţ şi traversând strada, devenind din ce în ce mai mică, nedesluşită printre ceilalţi trecători. Traficul îi blochează vederea. Cochetând în continuare cu ideea de a o urmări, rămâne pe loc vreo jumătate de minut, întrebându-se dacă nu cumva a interpretat greşit tot ce avea legătură cu ea. O rafală de vânt rece se înfăşoară ca o eşarfă în jurul gâtului său, şi apa de pe asfalt începe să îi pătrundă prin gaura din bocancul drept, udându-i ciorapul. Priveşte pe furiş dincolo de trecerea de pietoni, neagă ultima fărâmă de tentaţie şi împinge uşa barului. O izbucnire de vorbăraie şi muzică parcă se învârtejeşte în jurul lui, ca fantoma unei petreceri pe cale să se stingă şi Bobby intră înăuntru, cu toate că ştie, în sinea lui, că pantoful a dispărut.

Imunitatea lui Bobby în faţa gropii a scăzut. Dimineaţa, are o culoare bolnăvicioasă ca o mâncare de

săptămâna trecută.

Febra îi transformă oasele în sticlă şi îi atacă sinusurile, tuşea i s-a adâncit în piept, iar frigurile îl scuturã. Transpiraţia sa îngălbenită miroase a acru, sputa îi este groasă ca laptele prins, în următoarele patruzeci şi opt de ore nu se poate gândi decât la două lucruri. Medicamente şi Alicia. Femeia stă înşurubată în febra lui, înfăşurată în jurul fiecărui gând, ca un lanţ de acid ribonucleic, dar el nu are nici cea mai mică idee ce gândeşte sau simte. Câteva nopţi mai târziu izbucneşte febra. Îşi aduce pături, o pernă şi sucul de portocale în camera de zi, şi se instalează pe canapea.

— Te simţi mai bine? spune colegul de cameră.

— Mda, puţin, răspunde Bobby.

După o clipă de tăcere, colegul îi dă telecomanda şi se refugiază în camera lui, unde îşi petrece ziua jucând jocuri video. *Quake*, mai ales. Urletele demonilor şi clănţănitul mitralierelor se aud dincolo de uşa închisă.

Bobby trece în revistă canalele şi se opreşte pe CNN, care prezintă alternativ o vedere de sus asupra Zonei Zero şi o imagine din studio a unei brunete atrăgătoare aşezată la un pupitru de ştiri, care discută cu nişte bărbaţi şi femei despre 11 septembrie, despre război, despre refacere. După ce a ascultat aproape jumătate de oră, ajunge la concluzia că, dacă asta e tot ce aud oamenii, această pălăvrăgeală sentimentală cu iz de bârfă despre viaţă, moarte şi vindecare, atunci oamenii ăştia nu ştiu nimic. Groapa arată ca o gaură întunecoasă în care câteva excavatoare galbene mută molozul – nimic despre profunzimea sa, despre cum – atunci când eşti acolo jos – pare adâncă şi nesfârşită, ca un antic puţ dărâmat. Schimbă din nou canalele, găseşte un film vechi despre Jack Spintecătorul cu Michael Câine şi dă sonorul încet, îi priveşte pe detectivii în haine lungi, negre, gonind pe străzile slab iluminate, în timp ce băieţii care vând ziare strigă veştile legate de ultima atrocitate comisă. Începe să pună cap la cap cele spuse de Alicia. Tot ce i-a spus. Începând cu „Vin de la o înmormântare”, până la „Toţi sunt

gata să-şi vadă de viaţa lor, dar eu nu sunt pregătită”, „De-asta vin aici… să-mi dau seama ce lipseşte”, şi „Trebuie să plec”. Transformarea ei… s-o fi văzut cu adevărat? Amintirea este atât de ireală, dar toate amintirile sunt ireale, şi în momentul în care s-a întâmplat, el a simţit cine şi ce era ea, iar când a luat pantoful, obiectul care i-a permis să înţeleagă ce i s-a întâmplat, ea nu a făcut decât să-şi revendice o proprietate. Bineînţeles, totul poate fi explicat şi altfel, şi este tentant să accepte celelalte explicaţii, să creadă că ea nu era decât o încordată femeie dedicată carierei sale, care a luat o pauză de la judecata sănătoasă, şi de îndată ce ea a recunoscut unde se afla, ce făcea, cu cine, a înşfăcat un suvenir şi a şters-o înapoi la poşta electronică, la consolidarea echipei, la clicăitul pe foi de lucru, contracte *futures* pe grâu şi pahare de martini împreună cu vreun tip drăguţ din *advertising* care în cele din urmă i-o va trage energic, după care va povesti la sala de sport că târfa-acăutat-o-cu-lumânarea. Asta era ea, la urma urmei, indiferent de starea ei. O femeie nefericită, dedicată căii sale mai puţin fericite, dorind mai mult, dar nefiind în stare să îşi dea seama cum s-a băgat singură în încurcătură. Dar lucrurile spuse de ea în ultima lor noapte la bar, caracterul relevant al transformării sale… tentaţia normalităţii face imposibilă negarea acelor amintiri.

Trece o săptămână întreagă până când Bobby se întoarce la muncă. Ajunge târziu, după ce s-a lăsat întunericul şi s-au aprins luminile, pe jumătate înclinat să-i spună şefului său că îşi dă demisia. Îşi arată legitimaţia şi coboară în groapă, căutându-i pe Pineo şi Mazurek. Excavatoarele galbene imense sunt nemişcate, bărbaţii stau în grupuri şi astfel Bobby îşi dă seama că a fost descoperit un cadavru, ceremonia s-a încheiat şi oamenii fac o pauză înainte de a-şi vedea de treabă. Ezită să se alăture celorlalţi şi se opreşte lângă un zid făcut din lespezi uriaşe de beton, sfărâmate şi sprijinindu-se una de cealaltă, formând conuri de umbră în adâncimile lor.

Stătea acolo cam de un minut, când îi simte prezenţa în spatele său. Nu ca într-o poveste de groază. Nu frig

teribil, nu păr zburlit, nici voci de nicăieri. Parcă ar fi cu ea în bar. Căldura ei, parfumul, şovăiala nervoasă. Dar mai fragile, mai slabe, o prezenţă delicată din altă lume. Se teme că, dacă se întoarce să o privească, legătura lor subtilă va fi întreruptă. Probabil că ea nu este vizibilă, oricum. Nu este o reclamă la Stephen King, nu pluteşte la câţiva centimetri deasupra pământului, purtând rănile groaznice care au ucis-o. Este o fracţiune rămasă din ea însăşi, mai puţin tangibilă decât un fuior de fum, mai puţin definită decât o şoaptă.

— Alicia, spune el, şi efectul ei se intensifică, parfumul ei devine mai pregnant, căldura mai evidentă, şi Bobby ştie de ce a venit ea aici. Îmi dau seama că a trebuit să pleci, spune el, şi se simte ca atunci când l-a îmbrăţişat, simte toată căldura ei folosită pentru a-l apropia.

Mai că îi poate atinge talia fermă, rândurile de coaste, respiraţia moale, şi ar vrea să poată ieşi amândoi de acolo. Măcar o dată. Nu pentru a dormi, a face promisiuni somnoroase, a pierde controlul, a-l recâştiga şi a merge fiecare cu amărăciune în direcţii opuse, ci pentru că de cele mai multe ori oamenii se află acolo doar parţial unul pentru celălalt – aşa cum au fost şi el cu Alicia în Blue Lady, cunoscându-se doar superficial, câteva replici simple şi o aluzie la detaliu, ca două schiţe în mijlocul unei picturi în ulei, minţile lor erau în altă parte, fără să cunoască suficient de bine tot ce era de cunoscut – şi aşa cum stau lucrurile între ei în acest moment, ar putea încerca să cunoască totul. Ar putea încerca să găsească lucrurile care nu au existat, ca fumul de dincolo de ochii lor. Vechile gramatici ale spiritului, adevărurile din spatele vechilor şi în acelaşi timp noilor adevăruri spulberate. Prin spiritualizarea dorinţei s-a născut un focar absolut. Se vor striga unul pe celălalt, vor uita de oraşe şi războaie… Şi nu este gura ei ceea ce simte, este sentimentul pe care l-a avut atunci când s-au sărutat, un amestec curios de tulburare şi voluptate, accentuat de data aceasta de o emoţie mai liniştită. Satisfacţie, gândeşte el. Pentru că a ajutat-o să înţeleagă. Pentru că a înţeles el însuşi colecţia

sa de relicve şi motivul pentru care a abordat-o la bar. Destin sau coincidenţă, este acelaşi lucru, acum îi este limpede.

— Hei, Bobby!

Este Pineo. Zâmbeşte cu superioritate, îndreptându-se spre el cu paşi repezi şi fără nicio urmă din ostilitatea pe care a afişat-o ultima dată când au fost împreună.

— Omule, arăţi ca dracu', să ştii.

— Chiar mă întrebam, spune Bobby. Mă gândeam eu că o să-mi spui tu cum arăt.

— Pentru asta sunt aici.

Pineo se preface că îl loveşte cu stânga sub coaste.

— Unde-i Carl?

— Pe budă. Îşi face griji pentru fundul tău.

— Mda, pun pariu.

— Haide! Ştii că se consideră ca un tată pentru tine. Pineo ia un accent est-european, strânge pumnul şi se încruntă în stilul lui Mazurek: Bobby este ca şi fiul meu.

— Nu cred. Nu face decât să-mi spună ce dobitoc sunt.

— Omule, aşa se spune în poloneză la „fiu". Aşa îi tratează boxerii bătrâni pe copiii lor.

Mergând de-a curmezişul gropii, Pineo spune:

— Omule, nu ştiu ce i-ai făcut Târfei Cibernetice, dar nu s-a mai întors la bar. Oi fi zăpăcit-o.

Bobby se întreabă dacă nu cumva faptul că a stat împreună cu Alicia este cauza ostilităţii lui Pineo, dacă nu cumva Pineo îl consideră pe el vinovat de distrugerea trioului lor, a trinităţii norocoase şi susţinerii spirituale. Lucrurile ar putea fi foarte simple.

— Ce i-ai spus? întreabă Pineo.

— Nimic. I-am povestit doar despre muncă.

Pineo îl priveşte chiorâş.

— Nu eşti sincer cu mine. Miros când e o vrăjeală, ca şi maică-mea. Se întâmplă ceva cu voi?

— I-hî. O să ne căsătorim.

— Nu-mi spune că i-o tragi.

— Nu i-o trag!

Pineo arată cu degetul spre el.

— Uite! Vrăjeală!

— Perspicacitate siciliană… Văleu! Cum se face că nu conduceţi lumea?

— Nu pot *să cred* că i-o tragi Târfei Cibernetice! (Pineo ridică privirea spre cer şi râde.) Omule, tu chiar ai fost bolnav? Pun pariu că ai petrecut toată săptămâna asta afurisită încercându-i salteaua.

Bobby scutură trist din cap.

— Deci, cum e – păsărică ambiţioasă?

— Du-te dracului, spune Bobby iritat.

— Pe bune. Am crescut in Queens, am fost privat de asta. Cum e tipa? Poartă cizme peste genunchi şi pălărie de colonel? Are cravaşă? Nu, asta seamănă prea mult cu ce face în timpul zilei. A…

Unul dintre excavatoare porneşte, huruind ca T-Rex şi făcând să se cutremure pământul, şi Pineo trebuie să ridice vocea pentru a se face auzit.

— A fost prea dulce, nu-i aşa? I-a dat întruna cu învaţă-mă diseară şi alte dulcegării. Ca o fetiţă care a citit toate cărţile, dar nu a ştiut ce a citit până nu ai apărut tu şi ai făcut să-i cadă fisa. Mda… şi după ce s-a terminat povestea cu fetiţa, s-a dezlănţuit. Şi-a pierdut controlul, s-a eliberat, a naibii.

Bobby îşi aduce aminte de transformare, nu partea cu Alicia-glorioasa, apariţia strălucitoare a razelor din suflet, ci momentul de dinainte ca ea să-l sărute, uimirea de pe faţa ei, şi îşi dă seama că Pineo – involuntar, desigur – a pus degetul său murdar, neştiutor şi obraznic pe ceva ce el, Bobby, nu înţelesese până atunci cu adevărat. Faptul că ea a devenit conştientă, nu doar de starea ei postumă, ci de el. Că, într-un final, ea şi-a amintit cine a vrut să fie. Nu „cine”, poate. Ci cum. Cum a vrut să se simtă, cum a vrut să trăiască. Drumul plin de viaţă, mai puţin preţuit, pe care a sperat că îl va parcurge. Înţelegând asta, Bobby înţelege ce nu l-a învăţat moartea miilor de oameni. Măsura exactă a pierderii sale. Şi a pierderii noastre. Moartea unuia. Oamenii fiind Christos şi Dumnezeu în

glorioasa Sa ardere, lumina spre care aspiră. Iubire în vârtej.

— Mda, aşa a fost, spune Bobby.

—

Traducere din limba engleză: Adriana Moşoiu

Nuvela „Only Partly Here" a apărut iniţial în Asimov's Science Fiction Magazine, martie 2003

Copyright © Lucius Shepard, 2003

ZEITGEIST

Născut în Canada în 1971, Cory Doctorow a publicat prima povestire la numai 17

ani. Romanul său de debut, *Down and Outin the Magic Kingdom*, i-a adus în 2003

un premiu Locus. În 2008 şi-a strâns publicistica într-o culegere intitulată *Content*.

Cea mai recentă carte a sa este romanul pentru tineret *For the Win* (2010).

Cory Doctorow LITERATURĂ DE FURAT

Literatura science fiction e singura pe care lumea se osteneşte să o fure de pe internet. Ca scriitor de science fiction, nicio altă ştire nu mi-ar fi putut da mai multe speranţe. Se duce dracului alternativa – un viitor în care mediul dominant, pluripotent, ubicuu nu are loc pentru literatura science fiction.

Când au fost inventate radioul şi înregistrările, pentru artiştii zilei vestea a fost desftul de proastă. Spectacolul live cerea carismă, priceperea de a face un show magnetic în faţa mulţimii. Nu conta ce posibilităţi tehnice aveai: dacă stăteai ca o statuie pe scenă, nimeni nu voia să vadă ceea ce făceai. Pe de altă parte puteai avea succes fiind un artist mediocru, dacă atacai cu brio prestaţia scenică.

Radioul a însemnat cu siguranţă o veste bună pentru muzicieni – mult mai mulţi muzicieni au putut să compună mult mai multă muzică, care ajungea la mult mai multă lume şi se câştigau mult mai mulţi bani. Spectacolul s-a transformat în industrie, lucru care se întâmplă atunci când adaugi tehnologia artei. Dar pentru cei carismatici a

fost groaznic. I-a adus în stradă, i-a împins să prăjească burgeri şi să conducă taxiuri. O ştiau şi ei. Artiştii au făcut lobby pentru interzicerea radioului lui Marconi, pentru trimiterea lui Marconi înapoi la planşeta de desen, acuzat de a fi inventat un radio la care nu îşi puteau forţa intrarea. „Noi suntem carismatici, noi facem ceva la fel de străvechi şi de sacru ca prima poveste spusă lângă primul foc din prima peşteră. Ce drept aveţi să insistaţi să ne transformaţi în simpli funcţionari, muncind într-o obscură încăpere dosnică, lăsându-vă pe voi să comunicaţi cu publicul în numele nostru?”

Tehnologia a dat, tehnologia a luat. Şaptezeci de ani mai târziu Napster ne-a arătat asta, iar William Gibson nota: „S-ar putea să ne aflăm la sfârşitul scurtei perioade în care a fost posibil să dai pe cineva în judecată pentru înregistrarea muzicii”. Cu siguranţă suntem la sfârşitul perioadei în care este posibil să-i excludem pe cei care nu doresc să plătească. Orice melodie lansată poate fi descărcată gratis de pe o reţea *peer-topeer* (şi în scurt timp vor deveni şi mai uşor de descărcat, pe măsură ce rapoartele preţ/performanţă ale hard-disk-urilor ne conduc spre un punct în care toată muzica înregistrată vreodată va încăpea pe un pocket-drive convenabil cu care te vei putea duce la un prieten şi să copiezi).

Dar nu vă temeţi: internetul face posibil ca tinerii artişti să acapareze un public mai larg decât ar fi visat vreodată. Fanii potenţiali ar putea fi împrăştiaţi cu o densitate mică şi egală peste tot în lume, într-o configuraţie care nu ar fi putut fi niciodată accesată eficient cu mijloacele de marketing tradiţionale. Datorită internetului, au scăzut pentru artişti costurile necesare acaparării publicului, iar pentru public a crescut şansa de a găsi noi artişti, ceea ce face dintr-odată posibilă o varietate în muzică mai mare ca oricând.

Artiştii pot folosi internetul ca să le readucă oamenilor spectacolele care au caracterizat zilele de glorie ale vodevilului. Îţi foloseşti înregistrările – care nu pot fi controlate – pentru a atrage public la spectacolele tale – pe

care le poţi controla. Modelul a funcţionat minunat pentru trupe ca Grateful Dead şi Phish. De asemenea, este un model care nu ar funcţiona în cazul multora dintre artiştii de azi; 70 de ani de presiune evolutivă au selectat artişti care sunt mai mult virtuozi decât carismatici, artişti optimi pentru venituri realizate pe bază de înregistrări şi nu pe bază de spectacol. „Cum îndrăzneţi să ne spuneţi că trebuie să fim nişte maimuţe dresate, zbenguindu-se pe o scenă ca să vă amuze pe voi? Noi nu suntem carismatici, noi suntem lucrători cu gulere albe. Noi comunicăm cu muzele noastre în spatele uşilor închise şi livrăm produsul muncii noastre atunci când e gata, pe discuri de plastic înscrise cu laser. Nu aveţi dreptul să pretindeţi să ne convertim la economia spectacolului *live*".

Tehnologia a dat, tehnologia a luat. După cum au arătat trupele de pe My Space – care pot umple stadioane şi vinde sute de mii de discuri fără vreun contract, prin contactul individual cu fanii – s-a născut o nouă piaţă pe internet pentru muzică, una cu mai puţin paznici ai creativităţii ca oricând înainte.

La urma urmelor acesta şi este scopul copyrighf-ului: o descentralizare a celor care fac arta. Înainte de *copyright* am avut patronajul: puteai face artă dacă Papei sau regelui îi plăcea cum sună. S-au produs astfel tavane şi fresce extrem de frumoase, dar numai atunci când controlul asupra artei a fost cedat pieţei – prin obţinerea de către editori a monopolului asupra lucrărilor pe care le tipăreau, începând cu Statutul Reginei Anne din 1710 – am văzut ce explozie de creativitate poate determina arta bazată pe investiţie. Industriaşii nu erau cei mai grozavi arbitri care să stabilească cine poate şi cine nu să facă artă, dar erau mai buni decât Papa.

Internetul permite şi mai mult descentralizarea celor care ajung să facă artă şi, ca orice alte schimbări tehnologice anterioare în producţia culturală, este ceva bun pentru unii artişti şi rău pentru alţii. Întrebarea importantă este: va permite mai multor oameni să ia parte la producţia culturală? Va descentraliza şi mai mult luarea

de decizii pentru artişti?

Pentru fanii şi scriitorii de SF, următoarea întrebare este: „Va fi un lucru bun pentru mediul ales de noi?” După cum am spus, science fiction-ul este singura literatură pe care oamenii se ostenesc s-o fure de pe internet. E singura literatură care apare regulat, scanată şi răspândită cu ajutorul softurilor de recunoaştere optică a caracterelor şi minunat editată manual pe *newsgroups*, website-urile ruseşti, canalele IRC şi peste tot (da, mai există şi un comerţ animat cu comics-uri şi cărţi tehnice, dar aici vorbesc despre proza de ficţiune – deşi categoric este un semn de speranţă şi pentru prietenii noştri din domeniul publicaţiilor tehnice şi al benzilor desenate).

Unii scriitori se folosesc de marea afinitate a internetului pentru SF pentru sporirea efectelor. Eu mi-am publicat absolut toate romanele sub licenţa Creative Commons, care încurajează fanii să le împartă liber şi pe larg – şi în anumite cazuri chiar să le remixeze şi să creeze noi ediţii ale lor pentru a fi folosite într-o lume în continuă dezvoltare. Primul meu roman, *Down and Out in the Magic Kingdom*, este reeditat a şasea oară de către Tor şi a fost descărcat de mai mult de 650.000 de ori de pe site-ul meu şi de nenumărate ori de pe altele.

Am descoperit ceea ce au descoperit mulţi alţi autori: publicarea de texte electronice creşte vânzările ediţiilor tipărite. Cea mai mare problemă a unui scriitor de SF este obscuritatea, nu pirateria. Dintre cei care au decis să nu-şi cheltuiască azi banii şi timpul disponibil cu lucrările noastre, cea mai mare parte au făcut aşa pentru că nu ştiau de existenţa lor şi nu pentru că cineva le-ar fi dat o versiune electronică gratuită a unei cărţi.

Dar ce fel de artist prosperă pe internet? Cei care pot stabili o relaţie personală cu cititorii lor, un lucru pe care scriitorii de science fiction profesionişti îl fac de când s-au inventat convenţiile. Aceşti artişti conversaţionali provin din toate domeniile şi combină cele mai variate aspecte ale carismei şi virtuozităţii cu farmecul – abilitatea de a-şi conduce personalitatea online ca şi când ar face parte

dintr-un cerc de prieteni în care se stabilesc relaţii neintermediate cu publicul lor. Ai putea găsi un film, un joc şi o carte care să fie în mod egal utile într-o după-amiază leneşă, dar dacă autorul romanului îţi e prieten, pe acela îl vei alege. E un avantaj competitiv care nu poate fi neglijat.

Vedeţi blogul lui Neil Gaiman, unde acesta reuşeşte performanţa de a purta conversaţii cu milioane de oameni. Sau postările lui Charlie Stross pe Usenet. Blogurile lui Scalzi. Prezenţa lui J. Michael Straczyński pe Usenet – nici mai mult nici mai puţin decât în timp ce se producea Babylon 5 – alimenta o armată de fani înflăcăraţi gata să-i bombardeze pe producătorii TV recalcitranţi pentru a-i aduce la supunere şi asociere. Vedeţi de asemenea cum trupele de pe My Space care vând milioane de CD-uri adaugă fiecare cumpărător la „lista de prieteni”. Vedeţi cum Eric Flint conduce Baen Bar şi cum Warren Ellis mârâie prietenos pe siturile şi listele lui ş.a.m.d.

Nu tuturor artiştilor le stă la îndemână să conducă un salon online cu publicul lor. Nu toţi artiştii vodevilului nu s-au priceput să facă tranziţia la radio. Tehnologia a dat, tehnologia a luat. Se presupune că scriitorii de SF sunt îmbibaţi de viitor, gata să se agaţe de el. Viitorul este conversaţie: când la un click distanţă se vor afla mai multe lucruri bune decât veţi accesa vreodată, nu va fi suficient să ştiţi că o carte e bună. Lucrul cel mai greu de substituit în era internetului este o relaţie personală.

Conversaţia, nu conţinutul, e regina. Dacă aţi fi exilaţi pe o insulă deşertică şi aţi opta să luaţi cu voi înregistrări muzicale în loc de prieteni, veţi fi numit sociopat. Scriitorii de science fiction care se pot strecura în conversaţiile cititorilor lor vor fi cei pregătiţi pentru viaţă.

—

Traducerea din limba engleză: Roxana Brânceanu

Textul de faţă a apărut iniţial în Locus Magazine, iunie 2006

Copyright © Cory Doctorow, 2006

Robert Silverberg (născut în 1935 la New York) nu

are nevoie de nicio prezentare pentru cititorii români. Începând cu acest număr al revistei avem onoarea să-l numărăm printre colaboratorii noştri permanenţi, în calitate de autor al unei serii de contribuţii la istoria genului SF.

Robert Silverberg AFACEREA CLEVE CARTMILL

Există o anecdotă în istoria literaturii science fiction pe care toată lumea a auzit-o: eroul acesteia, Cleve Cartmill, un scriitor mediocru, a publicat într-un număr din 1944 al revistei lui John Campbell, *Astounding Science Fiction*, o povestire în care descria mecanismul de funcţionare al bombei atomice, cu paisprezece luni înaintea primei explozii atomice reuşite din poligonul de încercare de la Alamogordo, determinând astfel pornirea unei investigaţii de către o agenţie federală de securitate, o anchetă în centrul căreia se afla el însuşi şi, totodată, Campbell, pentru a afla dacă nu cumva aceştia avuseseră acces la informaţii militare strict secrete.

Povestea a căpătat, cu trecerea timpului, alura unei legende urbane. La originea sa a fost însă un fapt real. Am dosarul oficial al anchetei pe biroul meu, chiar în clipa aceasta. Cazul a fost declasificat în vara lui 2001, iar Michael Râvnitsky, un jurnalist care lucrează pentru o organizaţie numită American Layer Media din Washington, l-a solicitat Comandamentului de Securitate şi Informaţii al Armatei SUA, justificându-şi cererea prin prevederile constituţionale legate de libertatea informaţiilor. De-aici, dosarul a ajuns la Gordon Van Gelder, editorul de la *Fantasy and Science Fiction*, care a fost îndeajuns de amabil să-mi pună la dispoziţie o copie a lui. (Domnul Râvnitsky s-a specializat în obţinerea dosarelor guvernamentale recent declasificate în care sunt implicaţi oameni din SF – Isaac Asimov, Philip K. Dick, Robert A. Heinlein şi Hugo Gernsback, ca să-i numesc doar pe câţiva. A reuşit să pună mâna chiar şi pe dosarele Proiectului Moon Dust, un proiect legat de fenomenul OZN a cărui existenţă Forţele Aeriene au negat-o multă vreme.) Cu permisiunea lui Michael Râvnitsky am să vă împărtăşesc

acum adevărata poveste a lui Cartmill.

Dosarul se deschide cu o copie neclară a unei scrisori, trimisă de John Campbell (aflat atunci în New York) lui Cleve Cartmill (care locuia în Manhattan Beach, California); scrisoarea poartă data de 16 august 1943. Este limpede, din context, că scriitorul Cleve Cartmill venise cu propunerea de-a scrie o poveste despre o super-bombă. După ce se plânge că nu mai are aproape nicio poveste în portofoliul revistei, dat fiind faptul că şi-a pierdut cei mai buni colaboratori în război – Cartmill, suferind de o pareză parţială, nu era apt pentru serviciul militar Campbell răspunde pozitiv propunerii lui Cartmill de a scrie o poveste bazată pe ideea utilizării armelor nucleare în război, spunându-i că acesta este un „fapt, nu o teorie": cercetătorii au folosit „noile metode de separare izotopică a atomilor" pentru a produce un stoc de U-235 fisionabil. „Au cantităţi de ordinul kilogramelor. *Nu* au pus însă laolaltă întreaga cantitate, ori măcar o mare parte din ea, întrucât nu sunt deloc siguri că, odată începută, reacţia se va mai opri până la epuizarea completă… Se tem că acea explozie de energie ar fi prea violentă… că materia din jur va fi angrenată… Iar asta *ar* fi într-adevăr ceva serios. Asta ar putea arunca în aer o insulă sau o porţiune dintr-un continent, trimiţându-l în slava cerului. Ar zgudui tot Pământul, ar cauza cutremure de-o intensitate atât de mare, încât ar provoca pagube pe cealaltă parte a planetei şi ar distruge totul pe o distanţă de [mii de] kilometri de la epicentrul exploziei".

Lucruri serioase, nu-i aşa? Asta mă poate face să cred că John Campbell avea informaţii direct de la Los Alamos, noul laborator din New Mexico al Proiectului Manhattan, unde o echipă de cercetători condusă de J. Robert Oppenheimer încerca pe atunci să deprindă procedeul de controlare a unei explozii atomice. În schimb, el nu făcuse decât să citească revistele tehnice în care, încă din 1940, se publicau tot soiul de articole despre fisiunea nucleară şi reacţiile în lanţ.

Campbell, nu doar un priceput editor, dar el însuşi un

scriitor deosebit, i-a sugerat lui Cartmill că un mod de tratare a temei ar fi imaginarea unui război pe o altă planetă între puteri comparabile cu Axa (Ei) şi Aliaţii (Noi) din al Doilea Război Mondial, în care Axa, ameninţată cu înfrângerea, ar decide să declanşeze o bombă atomică experimentală, indiferent de urmări. „Cred că povestea ar putea prezenta aventura unui agent secret trimis să salveze situaţia – să distrugă acea bombă”.

Cartmill răspunde câteva zile mai târziu, punându-i lui Campbell nişte întrebări tehnice: „Explozia de care vorbim n-ar declanşa alte dezechilibre atomice care, la rândul lor… şi aşa mai departe, până când toată planeta s-ar face praf?… Cum poţi controla timpul de explozie al unei astfel de bome? Odată asamblată, n-ar încerca ea clipă de clipă să sară singură în aer?… Cu alte cuvinte, unde este declanşatorul?… Vezi tu, eu vreau să ştiu cum să fabric o bombă U-235, ca să ştiu cum să o distrug, deoarece consider că textul rezultat ar fi extrem de interesant pentru cititori. Asta, desigur, ţinând cont de ceea ce trebuie şi ce nu trebuie spus din considerente sociale, militare sau politice”.

Astfel, în următoarea scrisoare, Campbell i-a spus lui Carmill cum se construieşte o bombă nucleară, cum se declanşează şi care ar fi consecinţele probabile ale unei explozii atomice. Cartmill a scris povestea, „Deadline”, şi Campbell a publicat-o în numărul din luna martie 1944, care a fost pus în vânzare la începutul lunii februarie. N-a fost o povestire deosebit de interesantă. A fost, la drept vorbind, un eşec literar. Am văzut deja că, în toamna lui 1943, Campbell era disperat după materiale. (Cartmill îi disimulase pe Aliaţi şi Puterile Axei în lumea sa imaginară numindu-i, inteligent, „Seilla” şi „Sixa”. Principalele ţări beligerante erau „Ynamre” şi „Ytal”, de partea maleficei Sixa, şi „Acireb” şi „Aissu”, dar nu şi, ciudat, „Niatir”, de partea Seilla.) În sondajul de popularitate a poveştilor, pe care Campbell îl ţinea lunar, cititorii au plasat-o pe ultimul loc din şase.

Totuşi, cu toate neajunsurile ei, aceasta rămâne cea

mai cunoscută povestire a lui Cleve Cartmill, punând în umbră nuvele fantasy bunicele precum „Bit of Tapestry” (1941) şi „Hell Hath Fury” (1943). Este, de fapt, singura creaţie a sa pe care oricine, în afara unui exeget serios al domeniului, şi-ar putea-o aminti în ziua de azi. Motivul este foarte simplu. Iată acest paragraf, redat aproape ad litteram din scrisoarea lui John Campbell, din 16 august 1943:

U-235 a fost separat în cantităţi suficiente pentru o cercetare preliminară a puterii atomice şi-a altor lucruri. L-au extras din minereu de uraniu prin metode de separare izotopică a atomilor; au acum cantităţi de ordinul kilogramelor. Şi prin „ei” mă refer la cercetătorii Seilla. Însă NU au pus laolaltă întreaga cantitate sau măcar o mare parte din ea, întrucât nu sunt deloc siguri că, odată începută, reacţia se va mai opri până la epuizarea completă – într-o microsecundă, poate.

Dar şi acesta:

Două emisfere de fier turnat prinse peste segmentele portocalii de aliaj de cadmiu. Şi declanşatorul – văd că este înăuntru – o cutiuţă de cadmiu într-un recipient de beriliu şi un exploziv mic destul de puternic să spulbere pereţii de cadmiu. Atunci – corectează-mă dacă greşesc, bine? – puternicul oxid de uraniu se scurge în cavitatea centrală. Radiumul trimite neutroni în această masă – şi de aici U-235 preia controlul. Corect?

Cineva de la Washington a citit din întâmplare numărul din martie 1944 al *Astounding*. Şi atunci a început distracţia.

Pe 8 martie, Arthur Riley, anchetator al Corpului de Con trainformaţii din cadrul a ceea ce atunci se numea Departamentul de Război, i-a făcut o vizită lui Campbell la birou şi a ceruit să-i divulge sursa informaţiilor folosite de Cartmill în „articol”. În copia raportului acestui agent, datată 13 aprilie, numele lui Campbell a fost şters, dar se spune că „editorul acestei reviste şi-a asumat întreaga răspundere pentru informaţiile tehnice puse astfel în circulaţie. A declarat că i-a scris lui Cleve Cartmill,

solicitându-i să scrie o povestire ficţională (imaginară) care să înglobeze materialul tehnic conţinut de poveste şi că autorul, Cartmill, nu deţine deloc cunoştinţe tehnice". Campbell a afirmat, zice Riley, că „subiectul Dezintegrării Atomice nu era o noutate pentru el, întrucât a urmat un curs de fizică atomică la Massachusetts Instituie of Technology, în 1933".

Asta însă n-a reuşit să alunge suspiciunile agentului. Argumentul lui Campbell cum că a aflat totul despre fizica nucleară la colegiu „ar părea să justifice explicaţia sa că a fost o pură coincidenţă", scrie agentul Riley, deşi eu bănuiesc că ar fi fost surprins să afle că editorul Campbell se retrăsese de la MIT în al doilea an de studii, în 1931. În orice caz, el adaugă: „după opinia unor persoane informate, povestea conţine mai mult decât informaţii învăţate la un curs de fizică atomică, deoarece face apel la unele lucruri descoperite după anul 1940. Utilizarea teoretică a borului, dacă nu este întâmplătoare, indică o atenţie pentru informaţii de dată relativ recentă".

Campbell a pus la dispoziţia agentului adresa lui Cartmill – în *Manhattan* Beach, California. Legătura cu Proiectul Manhattan, strict-secret, cu baza în Los Alamos, era mult prea evidentă pentru a fi trecută cu vederea. Riley a trimis ordin la biroul de informaţii al filialei din California ca domnul Cartmill să fie pus imediat sub observaţie; ştia pur şi simplu prea multe despre cercetările secrete în domeniul bombei atomice. Oare cine îi vânduse pontul? Trebuia ca atât Cartmill, cât şi Campbell să fie supravegheaţi în continuare.

Nu peste mult timp a apărut suspiciunea că o reţea întreagă de scriitori de science fiction ar putea fi implicată – un lanţ de conspiratori. De pildă, raportul continuă: „S-a stabilit că Cleve Cartmill este în relaţii de prietenie foarte bune cu [], din corpul de rezervă al Marinei SUA, care este asociat cu [], care este asociat cu [] de la Baza Navală Philadelphia. Acest [

] depunea înainte muncă de cercetare la Columbia University şi se spune că a acceptat un material considerat

a fi cupru atomic de la [] cu scopul de a-l măsura la spectroscopul de greutate de la Columbia University. [] a fost avertizat de [] că aparatul este stricat. El n-a primit niciodată materialul înapoi de la []. Şi un anume [] care a scris pentru revista [] se spune că a lucrat cu []. Posibilitatea transmiterii prin intermediul lui [] către Cartmill n-a fost încă dovedită…”

Ei, acum se poate dovedi, iar numele acestor oameni sinistri vă sunt destul de cunoscute. Marinarul în rezervă era Robert A. Heinlein. Asociatul lui de la Baza Nazală Philadelphia, fostul cercetător de la Columbia, era Isaac Asimov. Cel care i-a trimis cuprul lui Asimov şi nu l-a mai primit niciodată înapoi era Will F. Jenkins, care a scris lucrări de science fiction sub pseudonimul de Murray Leinster. Revista al cărei nume a fost cenzurat era *Astounding*, iar celălalt scriitor care lucra la Baza Navală cu Heinlein şi Asimov era L. Sprague de Camp.

Este oare posibil ca toţi aceşti patru mari maeştri ai science fictionului să-i fi împărtăşit lui Cleve Cartmill informaţii secrete referitoare la diviziunea nucleară?

că

Ce ştim până acum? în 1944, în plin război, în timp ce oamenii de ştiinţă americani din New Mexico făceau planuri pentru prima bombă atomică, John W. Campbell de la *Astounding Science Fiction* a publicat o povestire intitulată „Deadline”, de Cleve Cartmill, care descrie în cel mai mic detaliu cum se construieşte o astfel de bombă. Temându-se de o breşă în sistemul de securitate a informaţiilor, Departamentul de Război a trimis un agent din cadrul Corpului de Contrainformaţii să poarte o scurtă discuţie cu domnul Campbell.

În cursul acelei conversaţii, Campbell a insistat că nici el şi nici Cartmill n-au beneficiat de informaţii din interior, că modelul bombei descrise în „Deadline” se bazează în întregime pe informaţii aflate la dispoziţia publicului de patru sau cinci ani. Riley însă, agentul, continua să-l suspecteze pe Campbell că-şi ascunde sursele şi a început să-l supravegheze pe ascuns.

A descoperit astfel că era prieten cu Edgar Norton, un inginer care se ocupa cu cercetare clasificată la Laboratoarele Bell din New York. Norton nu avea nicio implicare în proiectul bombei atomice însă Laboratoarele Bell *aveau* – şi exista suspiciunea ca inginerul să fi aflat ceva de la prietenii lui de acolo. Norton şi Campbell luaseră prânzul împreună de curând. Atunci să fi fost momentul când omul de ştiinţă îi transmisese editorului secretele despre bombă?

Riley l-a chestionat pe Norton, care a recunoscut că citise „Deadline" şi-i spusese lui Campbell că, după părerea lui, era o proză „pregnant fantastică" şi „infantilă". În orice caz, aspectele tehnice ale povestirii erau de mult de domeniul public, spunea Norton. Dacă vreunul dintre cei doi, Campbell sau Cartmill, dăduse peste ceva care era subiectul unor cercetări militare, nu putea fi vorba decât despre o pură întâmplare.

Inginerul de la Laboratoarele Bell a destăinuit, totuşi, că la acel prânz mai fusese prezentă o persoană: Will F. Jenkins, care, sub numele de „Murray Leinster", scrisese multe lucrări SF pentru revista lui Campbell. A fost şi el chestionat. Jenkins avusese, la rândul lui, frecuşuri cu cenzorii militari, ca urmare a poveştii sale „Four Little Ships" (*Astounding*, noiembrie 1942), în care se vorbea despre o metodă de sabotare a navelor inamice prin intermediul unor transmisii subacvatice de sunete, metodă care, întâmplător, chiar se afla în curs de dezvoltare în laboratoarele militare. Totodată, el dădea în vileag informaţii despre cum ar funcţiona o bombă cu uraniu şi susţinea, la rândul lui, că acestea erau informaţii aflate la îndemâna oricui este la zi cu revistele tehnice standard.

Fiica lui Jenkins însă era o cercetătoare angajată de Raytheon Corporation din Massachusetts, iar Jenkins a admis că el şi fiica lui „întreprinseseră experimente menite să colecteze cantităţi de cupru atomic". Ei predaseră acest material „lt. Azimoff, Marina SUA, pentru a fi analizat la Columbia University". Acest „Azimoff", care nu era nici de departe locotenent şi îşi scria numele aşa cum îl vedeţi pe

coperta acestei reviste*.

Este vorba despre Asimov's Science Fiction Magazine, revista în care a apărut pentru prima dată acest text.

se transferase acum la Baza Navală Philadelphia, unde lucra la proiecte ştiinţifice de război în cadrul unui grup din care mai făceau parte alţi doi dintre colaboratorii constanţi ai lui Campbell, şi anume L. Sprague de Camp şi Robert A. Heinlein. Iar Heinlein se ştia că era prieten cu Cleve Cartmill!

Transmitea deci cineva informaţii clasificate despre bomba atomică lui Heinlein, care i le trimitea mai departe lui Cartmill? Pe moment, lucrurile nu păreau prea roz pentru Campbell şi echipa lui de scriitori-vedetă, în privinţa securităţii, cu toate că domnii Asimov, Jenkins, Heinlein şi de Camp nu dăduseră până atunci semne că ar fi trădători – şi, în orice caz, transformarea secretelor de război în povestiri SF de mâna a doua ar putea părea, pentru cineva neinteresat, un mod foarte straniu de a-ţi trăda ţara. Însă Heinlein, Asimov şi de Camp n-au fost niciodată chestionaţi în legătură cu afacerea Cartmill. Ancheta s-a întors de aici spre ghinionistul domn Cartmill.

Cartmill era californian, avea treizeci şi şase de ani în 1944, era căsătorit şi avea copii. Lucrase ca ziarist, operator radio, contabil şi ocupase diverse alte funcţii însă în acel moment se întreţinea colaborând cu proză la reviste pulp. Serviciul de Informaţii al Armatei a început munca apelând la poştaşul lui Cartmill, transformându-l în agent secret. Acesta, un pasionat de SF care ştia că Cleve Cartmill scria genul acesta de proză, l-a atras într-o conversaţie despre „Deadline" şi autorul i-a spus, conform raportului de informaţii datat 20 martie 1944, că „era scrisă după materiale pe care le obţinea din surse generale de informare pe teme ştiinţifice, dar şi din poveşti asemănătoare pe care le citise, totul dublat de propriile sale cunoştinţe de fizică". Nu considera că era cine ştie ce de capul povestirii cu pricina, spunându-i poştaşului că „e de rahat" şi că ar fi mai interesat să vorbească despre cea

pe care o vânduse de curând unei reviste mai de soi, care plătea mai bine, pe nume *Collier's*.

Informaţia conform căreia Cartmill se bazase pe propriile sale cunoştinţe de fizică venea în contradicţie cu afirmaţia lui Campbell cum că scriitorul era cam ignorant în privinţa ştiinţei şi că primise toate materialele legate de bomba atomică de la el. După toate aparenţele, era necesară o investigaţie mai riguroasă. Şeful de poliţie din oraşul de baştină al lui Cartmill a raportat că acesta nu avea cazier. Nici FBI nu avea vreun dosar pe numele lui. Însă dosarele Biroului de Informaţii al Marinei au scos la iveală că tatăl lui Cartmill, după ce inventase un nou fel de mitralieră şi nu avusese sorţi de izbândă în a o vinde Departamentului de Război, încercase să vândă modelul japonezilor, cu puţin timp înaintea izbucnirii celui de-al Doilea Război Mondial. Însă nu era nimic ilegal în asta şi nici Cleve Cartmille nu fusese implicat în afacere, în vreun fel sau altul. La drept vorbind, Cartmill-senior era angajat în acel moment la California Shipbuilding Corporation, companie care producea nave de război.

Agentul special R.S. Killough l-a vizitat atunci pe Cartmill însuşi, folosindu-se de un pretext ce nu avea cum trezi bănuiala acestuia că s-ar afla sub observaţie. Într-un raport datat 16 martie, Killough îl descrie pe Cartmill ca „bine educat şi frumos îmbrăcat", şi dispus să vorbească liber despre toate aspectele carierei sale de scriitor. Din nou, autorul tratează „Deadline" ca pe o operă minoră şi vorbeşte despre speranţa sa de-a scrie pentru reviste „mai bune" decât cele pulp SF.

Impresia lui Killough a fost aceea că autorul nostru era suficient de inteligent să fi inventat scenariul din „Deadline" pe baza materialelor existente, neclasificate – mai ales după ce Cartmill i-a spus că, în 1927, a lucrat pentru American Radium Products Company, având o funcţie care îi cerea să studieze în detaliu proprietăţile elementelor radioactive. Lui Killough, care se referă la Cartmill cu „Clive" în raport, e limpede că i-a plăcut de el – în vreme ce Riley, agentul din New York, îl găsise pe

Campbell iritant şi arogant, numindu-l „puţin egoist”. Reprezentanţii Biroului de Informaţii de la New York erau în continuare nedumeriţi de acest caz. Legătura cu Heinlein era acum confirmată, legându-l poate pe Cartmill de Jenkins şi de cercetătorii de la Laboratoarele Bell. În 11 aprilie 1944, raportul de informare despre Cartmill mai spunea, pe un ton peremptoriu însă fără nicio explicaţie, şi că: „A ieşit de asemenea la iveală că Cleve Cartmill primeşte scrisori din Seattle, Washington”. Prin urmare, la începutul lunii mai, Killough s-a întors la Cartmill pentru a purta o discuţie doar despre „Deadline”.

De data aceasta Cartmill a recunoscut că editorul Campbell îl ajutase într-adevăr, oferindu-i fundamentul ştiinţific al poveştii, spunând că îşi arogase înainte întregul merit „datorită mândriei şi prestigiului său” – „n-ar fi recunoscut în faţa opiniei publice că extrăsese, cuvânt cu cuvânt, informaţii transmise de o altă persoană”. A repetat însă şi o asertiţiune mai veche: „aproape oricine a citit vreodată un manual de fizică s-ar putea spune că deţine toate informaţiile necesare”. Concluzia agentului Killough a fost că scriitorul „este onest, sincer şi de încredere. A făcut tot posibilul să fie cooperant şi nici măcar o clipă n-a lăsat impresia că ar avea ceva de ascuns”.

Şi cu asta, măreaţa încercare de deconspirare a spionilor a devenit neinteresantă.

Era clar de acum că revista *Astounding* a lui Campbell publica povestiri despre energia atomică încă din 1940, începând cu „Blowups Happen” a lui Heinlein, toate bazate pe materiale aflate la îndemâna oricui. „Deadline” era doar cea mai recentă astfel de ispravă. Nu era vorba de nicio scurgere de informaţii.

Pe de altă parte, un program strict-secret pentru dezvoltarea unei bombe atomice *se afla* în derulare în New Mexico, iar Departamentul de Război avea motive întemeiate să ţină discuţiile despre astfel de subiecte departe de paginile revistelor, până şi de cele specializate în SF. La 6 mai 1944, lt. col. W.B. Parsons de la Divizia de Informaţii şi Securitate a laboratorului din Oak Ridge,

Tennessee, unde avea loc producţia de uraniu pentru bombă, i-a scris lt. col. John Lansdale de la Departamentul Militar de Cenzură din Washington că, „Deşi conţinutul articolului [lui Cartmill] nu poate fi considerat o încălcare a codului practicilor în vreme de război pentru publicaţii, dat fiind că articolul este pur fictiv… concluzia logică este aceea că ţara întreprinde acţiuni în acest domeniu. Mai mult decât atât, astfel de articole pot ridica foarte bine întrebări în rândul populaţiei…” Parsons sugera ca lui Campbell şi angajatorului său, Street & Smith Publications, să li se reamintească de un condifenţial Cod al Practicilor în Vreme de Război care fusese transmis editorilor şi patronilor de posturi radio în iunie 1943, prin care li se interzicea răspândirea oricărui fel de informaţii privitoare la experimente de război care implicau „fisiune atomică, energie atomică, diviziune atomică sau orice echivalent al acestora”. Dacă Street & Smith refuza să coopereze, se putea trece la măsuri represive – în special, retragerea dreptului revistei de a trimite exemplare abonaţilor, lucru care o putea scoate de pe piaţă.

Lt. col. Lansdale i-a cerut lui Jack Lockhart de la Biroul de Cenzură să se ocupe de cazul „Deadline”. Lockhart i-a spus lui Lansdale în 15 mai: „m-am căznit o jumătate de oră să citesc această povestire, care relatează experienţa unui individ urmărit, pe nume Ybor, pe planeta Cathor”. N-a înţeles mare lucru din ea însă înţelegea că „discursurile ei pseudoştiinţifice” se aflau la graniţa unui teritoriu interzis şi se impunea luarea unor măsuri. Spre onoarea lui, acest gen de cenzură nu-i era pe plac: „Întotdeauna ne-am ferit să intervenim în materiale ficţionale, datorită imposibilităţii de-a pune zăgaz minţii”, spunea el. Dar: „oricât de mult mi-ar displăcea să calc pe acest teritoriu”, a luat legătura cu Campbell şi l-a rugat să nu publice „alte materiale care să trateze subiecte precum cele incluse în cererea noastră specială din 28 iunie 1943”.

Din nefericire, aici se termină dosarul. Campbell a susţinut mereu că le-a spus cenzorilor că, dacă ar fi să şteargă toate referinţele la puterea atomică din revista sa,

inteligenţii lui cititori vor deduce cu siguranţă că există în desfăşurare un ultrasecret proiect atomic. Aşa o fi fost. În orice caz, un lucru este clar: în următoarele aproximativ douăsprezece numere ale revistei *Astounding*, n-am mai găsit nicio povestire despre bombele U-235, deşi o istorioară a lui Fritz Leiber vorbeşte despre o lume distrusă de „puterea subtronică", un roman al lui Raymond F. Jones menţionază „gigantice proiectoare atomice" întrebuinţate ca arme şi o povestire a lui Lewis Padgett despre mutanţi este plasată într-o lume devastată de războiul atomic.

„Deadline" este deseori invocată astăzi ca exemplu al puterii science fiction-ului de a prezice viitorul. Cum s-a străduit şi Campbell să demonstreze acum mult timp, nu acesta a fost cazul, ci povestirea pur şi simplu a reciclat informaţii existente. Un exemplu mult mai bun al puterii profetice este „Solution

Unsatisfactory" a lui Heinlein, din 1941, în care între Statele Unite şi „Uniunea Eurasiatică" cvasisovietizată fabrică bombe atomice şi, când izbucneşte un scurt război atomic, îl câştigăm noi, iar America, în consecinţă, consideră necesar să impună restului lumii o dictatură militară pentru a preîntâmpina viitoare conflagraţii nucleare. Ei, *asta da* adevărată extrapolare din partea unui maestru al genului!

—

Traducere din limba engleză: Mircea Pricăjan

Textul de faţă a apărut iniţial în Asimov's Science Fiction

Magazine, ianuarie-februarie 2003

Copyright © Agherg, 2003

Abonaţi-vă la GALILEO!

Abonamentele pe un an (patru numere de revistă) pot fi achitate prin expedierea sumei de 50 de lei printr-un mandat poştal sau e-mandat pe adresa editurii:

Horia Nicola Ursu

Millennium Books, Str. G.V. Popescu Nr. 7 440021 Satu Mare sau prin transfer bancar în contul:

R043BTRL03101201998386XX

deschis la Banca Transilvania Satu Mare titular de cont: Horia Nicola Ursu

După efectuarea plăţii, vă rugăm să ne expediaţi un e-mail pe adresa officemillenniumpress.ro precizându-ne adresa la care doriţi să primiţi revista şi numărul cu care doriţi să înceapă abonamentul.

—

Citiţi în numărul viitor:

Peter Watts, *Insula* – nuveleta câştigătoare a Premiului Hugo 2010

Interviu în exclusivitate cu Robert Silverberg

Povestiri şi nuvele de Robert Silverberg, Michael Haulică.

John Shirley